ו' סיון תש"ם, 28.5.1980 מספר 2230 84 עמודים שנה 44 המחיר: 5.00 שקלים (כולל פ.ע.מ.)

העולמה

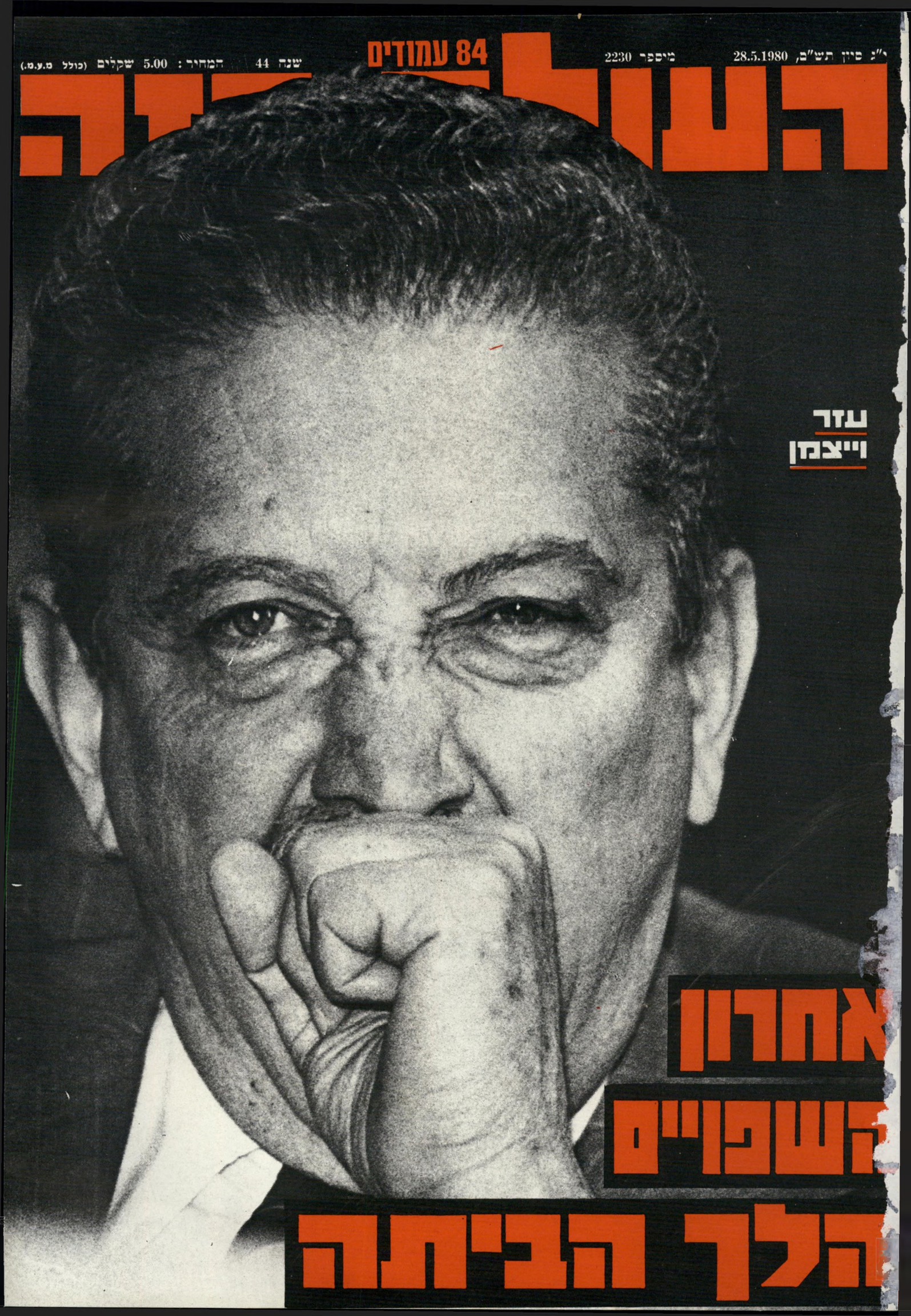

עזר וייצמן

אחרון השפנים הלך הביתה

Gottex '80

גוטקס. יש לך כל מה שצריך.

GOTTEX

הקיץ תיראי אקזוטית בביקיני של "גוטקס" עם הדפס של פרחי ציפור גן־עדן ססגוניים על רקע שחור וחולצה אווירית תואמת — (BIRD OF PARADISE.1). הקיץ תופיעי בביקיני של "גוטקס" עם פרחים ונקודות בשחור על רקע לבן וחצאית חוף תואמת — (MIRABELLE .2). הקיץ תתבלטי בבגד־ים שלם של "גוטקס" עם מחשוף נועז — (SUPERSTAR .3) ובשמלת חוף קלילה — (SWAN .3) עם הדפס של פרחים מרהיבים. הקיץ תהיי שונה וחושנית בבגד־ים סגול של "גוטקס" עם הדפס ענק של עלי דקל (LILAC .4). זה רק חלק מהמיבחר הבלעדי של "גוטקס". בגדי ים שלמים, ביקיני, שמלות, חצאיות ומכנסי־חוף. פנקי את עצמך הקיץ. עם "גוטקס 80".

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מכתבים: „עולם־הספרים" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שגיו • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צילומי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאת יקר:

המימשל הצבאי החזיר לבתיהן את שתי המישפחות, שעל גורלן דיווח העולם הזה (2229) בשבוע שעבר תחת הכותרת „שיטה חדשה". הן הוגלו למחנות־פליטים נשותיהם מפני שבניהן הצעירים נחשדו בהשתתפות בידוי אבנים.

על גורלן של מישפחות אלה דווח בהרחבה בעיתוני הארץ, ואחר־כך בעיתוני העולם כולו וברשתות־הטלוויזיה הגדולות. הדיווח השלם ביותר היה בכתבה שלנו, שגילתה את הפרטים המזעזעים על התעללות באחד הבנים שנפגע קשה בעיברי־המין ובדרכי־השתן.

עתה הודה המימשל הצבאי כי נאלץ להחזיר את המישפחות לבתיהן, בניגוד לרצונו, ביגלל ההד בעיתונות.

פרשה זו מבליטה מחדש את החפקיד אשר יכולה העיתונות למלא במניעת ה־התדרדרות של המימשל הצבאי לתהום שאליה הגיעו הגרועים שבמישטרי־הכיבוש בדור האחרון. ואכן, כבר נמצא מי ש־הישווה את הכיבוש הישראלי לכיבוש הגרמני בצרפת, בהולנד ובנורווגיה.

השוואה זו אינה במקומה. יש שני גורמים, שבכוחם למנוע התדרדרות סופית כזאת: בית־המישפט הבלתי־תלוי והעיתונות החופשית.

מישפט כמו זה שהונהג על־ידי הגרמנים בהולנד הכבושה, למשל, פשוט לא היה אפשרי אילו היתה קיימת אז עיתונות חופשית — גרמנית ובינלאומית. חיסול חופש־העיתונות בידי הנאצים היה תנאי מוקדם לשישטות הגרמניות — גירוש המוני, הריגת בני־ערובה, מחנות־ריכוז.

אנחנו, ברוך השם, עדיין רחוקים מכך. אך הדבר מטיל אחריות כבדה ביותר על העיתונות ועל העיתונאי.

שיטת השקר

„העולם הזה" ממלא תפקיד מרכזי בהבאת האמת על המתרחש בשטחים הכבושים לידיעת הציבור הישראלי.

אין זה תפקיד קל. לא מבחינה אובייקטיבית ולא מבחינה סובייקטיבית.

מבחינה אובייקטיבית עלינו לחדור מבעד למסך־עשן של שקרים. וזהי אמת מרה. ניש להגדיר אותה בלי כחל ושרק: המימשל הצבאי משקר. השקר הפך עתה אחד המכשירים הקבועים והשיגרתיים של שילטון הישראלים בשטחים הכבושים. הוא מתחבא מאחרי מסך־עשן של הודעות־שקר והכחשות־שקר.

אם הכיבוש משחית, הרי זהי אחת התכונות של השחיתות. אנשים הלובשים את מדי צה"ל מוסרים עתה, באופן קבוע ושיגרתי, הודעות־כזב.

זוהי סכנה נוראה, לא רק למישטר הדמוקרטי שלנו, אלא גם לצה"ל. במשך שנים התרגלנו להאמין להודעות צה"ל, כדבר מובן מאליו. ידענו שצה"ל אומר לנו את האמת, בימים טובים ורעים. ביטחון זה היה אחד מעמודי־התווך של המוראל הלאומי.

מאות פעמים בחיי נשאלתי על־ידי עיתונאים זרים: „אבל האם אפשר להאמין להודעות הצבא שלכם?" ובכל מאות הפעמים עניתי: „בלי שום הסתייגות. אם צה"ל אומר כך, זה נכון."

גם העיתונות העולמית האמינה במרוצת השנים לצה"ל, וזה היה אחד הנכסים החשובים של המדינה.

אמונה זו התערערה לראשונה במילחמת יום־כיפור, שבימיה הראשונים נוצר פער חמור של אמינות. אחרי המילחמה נותחה שגיאה זו בהרחבה, והכל נשבעו ללמוד את הלקח ולדבוק להבא באמת. הכל הבינו כי פירסומה של אמת רעה מזיקה לאין שיעור פחות מאשר אובדן האמינות, מבית ומחוץ.

כל זה מתערער עתה. אין עוד עיתונאי רציני בעולם המאמין להודעות המימשל הצבאי, וכל העיתונאים בארץ יודעים שהן כוזבות.

התדרדרות זו היא מהירה והרת־אסון, והיא חלק מן ההתדרדרות הכללית של המימשל. עד לפני זמן לא־רב פיטר שר־הביטחון, באופן פיתאומי, את מושל הגדה המערבית, מפני שנתן יד לפירסום שקר על המאורעות בבית־ג'אללה, שם הטילו חיילים פצצות־גאז לתוך כיתות סגורות של תלמידים. המושל עף, אנשיו ננזפו — וכיום הפכה שקרנות זו שיטה כללית בידי יורשיהם. נראה כי גם שר־הביטחון שוב אינו מתרגש מזה.

שליחי המימשל מתייחסים עתה אל העיתונאים כאל אויבי־המדינה. הם נעצרים במחסומים, שבהם ניתן לאזרחים אחרים לעבור. נעשה הכל כדי למנוע דיווח עיתונאי על המתרחש.

באותו זמן נעשה נסיון — פאתטי בטיפשותו — למנוע מאישי־ציבור בגדה למסור מידע לעיתונאים, מקומיים וזרים, להתראיין ולגלות את האמת. מאיימים עליהם בגירוש ובמאסר, אם יפצו פה. קווי־הטלפון שלהם נותקו. אך רק אנשים פרימיטיביים מאד יכולים להעלות על דעתם שבכך ייסתם צינור־המידע. חבל שאנשים כה פרימיטיביים לובשים את מדי צה"ל.

דיווחי־שקר הם סרטן. האם ניתן להגביל סרטן זה לשטחים המוחזקים? האם קצינים הלומדים לשקר, כחלק מתפקידם, יהפכו אנשי־אמת בעוברם חזרה את הקו הירוק? האם לא ישפיע הדבר על צה"ל בכל מיבחן אחר? אם אי־פעם תפרוץ מילחמה, האם נוכל להיות בטוחים ש־מפקדים בכירים ידווחו אמת לממונים עליהם — דבר שהבדיל עד כה בין צה"ל וצבאות מסויימים?

אי־אפשר להשתיק

הבעייה השניה היא סובייקטיבית.

לא נעים לשמוע על המתרחש בשטחים המוחזקים. נעים יותר להעלים עין, לומר: מעות אקטואלית, מיידית ומחייבת.

וכל עוד השבועון הזה מפרסם את האמת, לא ניתן להסתיר אותה בשער כלי־התיקשורת. הדוגמה החיה של העולם הזה משפיעה גם על המתרחש בעיתונים אחרים. היא מונעת מעורכים לגנוז לחלוטין מידע חשוב, ביודעם שהוא יתפרסם מחר אצלנו. היא מחזקת את גאוותם המיקצועית של עיתונאים, מול הדרישה לעשות את מלאכתם רמייה. היא מחשלת את כושר־הלחימה של ציבור העיתונאים, כאשר זו מוגדרת על־ידי הפאשיסטים למיניהם כ„מחבלים".

הטובים והרעים

זוהי ההזדמנות הנאותה להעלות על נס את קומץ העיתונאים של העיתונות היומית, המודפסת והאלקטרונית, הממלאים תפקיד קשה וכפוי־טובה זה בנאמנות ו־באומץ־לב. כוונתי לכתבים שתפקידם הוא לסקר את המתרחש בשטחים הכבושים.

בעיתונות המודפסת בולטים שלושה, שמסירותם לאמת מונעת את ירידתו של מסך־הברזל בין ישראל ובין שטחים אלה. אלה הם יהודה ליטני בהארץ, דני רובינשטיין בדבר וד"ר אמנון קפליוק בעל המישמר. ליטני גילה לאחרונה את קיום היחידות הצבאיות של גוש־אמונים, שהוקמו בחסות הרמטכ"ל רפאל איתן. רובינשטיין חשף את התוכנית הגדולה להפקעת האדמות הערביות. קפליוק השיג סקופ עולמי כאשר גילה את ריסוס השדות בהר־חברון ברעל, מטעם הסיירת הירוקה. לחבורה זו השתייך איאן בלאק מג'רו־

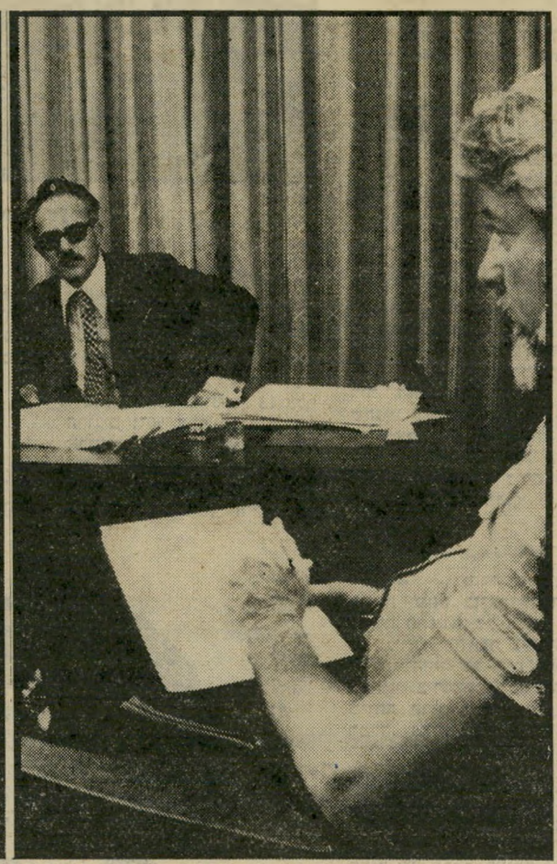

ראש־עירייה קוואסמה מופר מידע, ראש־עירייה חתף מעיין ב„העולם הזה"
חישוף כושר־הלחימה של ציבור העיתונאים

„הבחורים שלנו אינם מסוגלים לעשות דברים כאלה. זה מוכרח להיות שקר."

והרי ההיסטוריה מוכיחה שמי שאינו רוצה לדעת, אינו יודע. בדור האחרון זה קרה לעם שלם.

במצב כזה בולטת חשיבות העולם הזה. כל זמן שהוא קיים, לא ייתכן קשר־השתקה מוצלח בארץ. כי בעיתון זה אין עורך שיגיד לכתבים: „תעזוב את זה. אל תסתבך. זה לא כדאי."

התפקיד אינו קל. אנחנו יודעים היטב שהדבר מעורר עלינו את שינאתם של רבים, שאינם מסוגלים להתמודד עם האמת. אך בעניין זה לא ייתכנו אצלנו פשרות. אנחנו נפרסם את האמת. הסיסמה שאימצנו לעצמנו — „בלי מורא, בלי משוא־פנים" — מקבלת במצב כזה משמעות חדשה.

סלם פוסט, שירד לאחרונה נקיבל על עצמו תפקיד חשוב בבריטניה — אולי מפני שלא יכול היה עוד לסבול. במקומו בא איש חדש, ריצ'ארדסון, חבריו מקווים שכבל שילמד מה שמתרחש, יילך בדרכי קודמו.

לעומת זאת חמור המצב בשני הצהרונים. יוסף צוריאל ממעריב מוגדר על־ידי חבריו כ„שונא־ערבים, משרת הכיבוש." די בדוגמה אחת: למחרת לילה־הבדולח

(המשך בעמוד 52)

שמי שפיק

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20, בשבוע שבין ה־28 במאי וה־3 ביוני? במדור זה סוקר „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־80 השנים הקודמות, בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1907

כ־60 יהודים מתושבי הארץ מתלכדים במיסגרת אחוזת־בית, כדי להקים שכונה עברית לצדה של יפו. הם פונים לארתור רופין, שהעביר את בקשתם להנהלה הציונית. הקונגרס ה־ציוני השמיני בהאג אישר את בקשתם להלוואה. התארגנות זו הולידה מאוחר יותר את העיר העברית הראשונה — תל־אביב.

1912

מתגליות־השנה: נתגלה פס־לה הצבעוני של מלכת מצריים העתיקה, נפרטיטי, שזכה לפר־סומראיות רבה בעולם כולו.

1915

1.6 — ספינות־אוויר גרמ־ניות — צפלינים — עורכות הפצצה אווירית על לונדון.

1921

28.5 — ולטר רתנאו, מדי־נאי יהודי־גרמני, מתמנה שר השיקום בגרמניה. הוא נושא באחריות לתשלום הפיצויים ש־נתבעו מארצו אחרי תום מיל־חמת־העולם הראשונה. כעבור שנה נרצח רתנאו בידי לאומן גרמני.

הרמן רורשאך, פסיכולוג שווייצי (1884—1922), יוצר מיבחן פסיכולוגי הנושא את שמו.

1922

3.6 — שר־המושבות הבריי־טי, וינסטון צ'רצ'יל, מפרסם ספר־לבן בעיקבות מהומות ה־דמים שהתחוללו בארץ במאי 1921. הספר הלבן קורע את עבר־הירדן המזרחי מתחומי ה־מנדט, מכיר בזכות היהודים לעלות ארצה, אך מתנה את ממדי העליה בגורם חדש: יכו־לת הקליטה הכלכלית.

1924

3.6 — הסופר היהודי־צ'כי פרנץ קפקא, שכתב בגרמנית, נפטר בהיותו בן 41.

1925

1.6 — הופיע הגליון הרא־שון של היומון דבר, ביטאון ההסתדרות, בעריכת ברל כצ־נלסון, מנהיג תנועת העבודה. אחריה הקמת המדינה הפך דבר למעין יומון חצי־רשמי, שביטא יותר מכל את עמדותיה של מפא"י (אחר־כך מיפלגת ה־עבודה), שהיתה עד לפני שלוש שנים מיפלגת השילטון.

את דבר ערכו במרוצת ה־שנים אישים נודעים כמו זלמן שז"ר, נשיאה השלישי של ישראל, ומשה שרת, שר־החוץ הראשון וראש־הממשלה השני של ישראל. העורכת הנוכחית: חנה זמר.

מספרי־השנה: גטסבי הגדול מאת פ' סקוט פיצג'רלד.

1929

28.5 — בארצות־הברית הו־צג הסרט הצבעוני הראשון, המשיכו בהצגה, מתוצרת אול־פני האחים וורנר.

1933

28.5 — הנאצים מנצחים ב־בחירות בדנציג (מקום הולדתו של הסופר הגרמני גינתר גראס, שבו מתרחשת עלילת ספרו תוף הפח המוצג עתה בארץ).

1936

אלן ליין מייסד בלונדון את הוצאת הספרים פינגווין, ש־הוציאה לאור לראשונה ספרים בעלי כריכה רכה. ספרים אלה, שהוצאות ייצורם זולות יותר, ומחירם נמוך יותר, הפכו מאז מיצרך מבוקש, הרחיבו את מע־גל הקוראים בעולם כולו.

1937

3.6 — הדוכס מווינדזור, מי שהיה אדוארד השמיני מלך בריטניה, שוויתר על המלוכה למען האהבה, נשא לאשה את הגרושה וואליס וורפילד סימ־פסון, בעיירה צרפתית נידחת בשם מונטה.

1939

30.5 — העמיקה המחלוקת בין מוסדות היישוב לבין ה־אצ"ל. בהלווייתו של השוטר אריה פולינסקי, שנורה למוות בידי אנשי האצ"ל, משום ש־נחשד בהלשנה, השתתפו נצי־גי המוסדות הלאומיים.

1940

3.6 — הושלם מיבצע ה־פינוי הגדול בדנקרק, צרפת, שהחל כעשרה ימים קודם לכן.

פינוי דנקרק
3.6.1940

כ־340 אלף חיילים בריטים, צרפתים ובלגים הגיעו בשלום לנמלי בריטניה באמצעות ספי־נות חיל־הים הבריטי ומאות כלי־שייט אחרים, לרוב זעי־רים. אבידות הבריטים: 13 אלף הרוגים ו־50 אלף פצועים. את אבידות הגרמנים, שנגרמו על־ידי חיל־האוויר המלכותי, מע־ריכים כגדולות פי ארבעה לכל הפחות. 1.2 מיליון חיילים של בעלות־הברית נלקחו בשבי ה־גרמנים. מיבצע הפינוי הגדול נחשב דווקא לנצחון הבריטים הנסוגים על פני הגרמנים ה־שועטים קדימה. למחרת נשא צ'רצ'יל את נאומו המפורסם, שבו הבטיח: „אנו לא נרתע ולא ניכשל. אנו נמשיך עד הסוף. אנו נלחם בחופים, ב־שדות וברחובות. לא נכנע לעולם!"

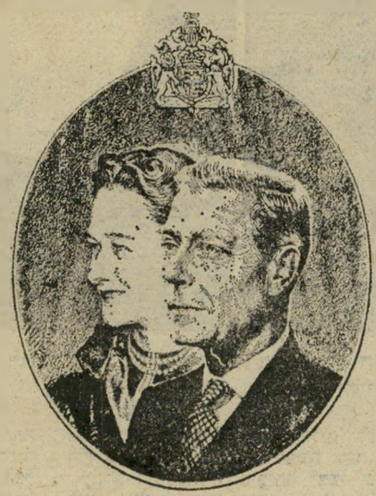

הדוכס והדוכסית מווינדזור
3.6.1937

1941

29.5 — הקורפוס האפרי־קאי, בפיקודו של ארווין רומל, הגיע לגבול מצריים. קירבתם של הצבאות הגרמנים לארץ מעוררת דאגה ביישוב היהודי.

1942

29.5 — חובת ענידת הטלאי הצהוב על היהודים בצרפת וב־הולנד הכבושות על־ידי ה־נאצים.

30.5 — „הפצצת האלף" הראשונה של חיל־האוויר ה־מלכותי על מטרות בגרמניה. 1800 מפציצים תוקפים את קלן ומטילים עליה 1500 טונות של פצצות תוך 90 דקות.

1.6 — הנאצים עורכים התי־קפת תגמול על קנטרברי, אנ־גליה, ורבות ממצבות העבר נהרסות.

1943

1.6 — השחקן הבריטי לאסלי הווארד נהרג, כשמטוס אזרחי, ששמש דרכו מליסבון ללונדון, הופל על־ידי הגרמנים, שסברו בטעות כי וינסטון צ'ר־צ'יל נמצא בו.

1948

3.6 — כוח ישראלי פורץ לג'ינין. אחרי קרב קשה, ש־נמשך 14 שעות, הצליחו הכו־חות העיראקים להתמיד בשלי־טתם במיבצר המישטרה, החולש על העיר, והכוח הישראלי נסוג.

1958

29.5 — הגנרל שארל דה־גול הוזמן על־ידי נשיא צרפת, רנה קוטי, להרכיב ממשלה חדשה. הגנרל מתנה את הס־כמתו בקבלת סמכויות מיוח־דות מן האסיפה הלאומית וב־עריכת מישאל־עם על שינוי החוקה. הימין הצרפתי, שתלה בדה־גול תיקוות רבות, בהא־מינו שינהיג באלג'יריה יד חזקה וידכא את לוחמי השיח־רור האלג'ירים, נכזב. אחרי שהגיע לשילטון הכיר בזכותם של האלג'ירים לעצמאות, ניהל עמם משא־ומתן, פינה את ה־צבאות הצרפתיים כולם והכיר בעצמאות אלג'יריה.

1962

31.5 — אחרי שנשיא ה־מדינה יצחק בן־צבי דחה את בקשת החנינה של אדולף איכ־מן, ניתלה זה בו בלילה, על פי גזר־הדין של בית־המישפט המחוזי בירושלים. חדר־גרדום מיוחד הוקם לצורך זה בכלא רמלה. גוויתו של איכמן נש־רפה ואפרו פוזר בלב ים.

1969

3.6 — טייס השלום אייבי נתן המריא מרומא לקאהיר ב־מטוס של חברת־תעופה יפאנית וגורש למחרת היום במטוס מצרי לפאריס.

1973

31.5 — בפקודת־יום לצבאו הצהיר המלך חוסיין, כי ארצו לא תשתתף במילחמה נגד יש־ראל.

1975

2.6 — ראש־הממשלה יצחק רבין הודיע, כי ישראל תדלל את כוחותיה בגדה המזרחית של תעלת סואץ עד כדי המחצית מן המותר — לקראת פתיחתה מחדש. למחרת הצהיר נשיא מצריים, אנוור אל־סאדאת, כי הדילול הוא צעד מעודד לקראת שלום וכי ישקול להתיר מעבר בתעלה של מיטענים המיועדים לישראל.

מכתבים

מחיל אל חיל

על כתבתו של חיים ברעם, „עולמו של יצחק רבין" („העולם הזה" 2226).

חיים ברעם הכניס לראשו שבריית־המועצות היא „בנסיגה" ושהציר האמריקאי־סיני בעליה. איזו שטות זו!

ברור לגמרי שבריית־המועצות היא בקו של נצחונות בלתי־פוסקים. באפריקה — השילטון המארכסיסטי החדש ברודסיה יהיה פרו־סובייטי בסופו של דבר ובכל מיקרה לא פרו־סיני. בארצות אחרות של אפ־ריקה מאסו בסינים, והסובייטים, בעזרת הקובאים, כובשים כל חל־קה טובה. באתיופיה התבססו הסו־ביטים לחלוטין, ואילו סומאליה, שפרשה מההשפעה הסובייטית, מחפשת דרך חזרה, ועל כל פנים לא נתנה את הבסיסים הדרושים לארצות־הברית. מן העבר השני, בתימן (עדן), הסובייטים לא רק שהתבססו בדרום־תימן אלא שגם לבריית־המועצות לרכוש נשק וגם מדברים בצורה רציונית מאוד על איחוד שתי המדינות.

בדרום־אמריקה — בניקאראגואה מישטר פרו־סובייטי ובקרוב מאוד גם בסאלבדור. אחריהן יבואו תורן של הונדוראס וגוואטמאלה. אולי

אזכם מסים
הסובייטים פה, הסובייטים שם

המישטר הימני בצפון־תימן פנה רק קוסטה־ריקה תישאר נייטרא־לית, יחד עם פנמה, וכמובן מכסיקו. ביבשת הדרום־אמריקאית עצמה תורה של קולומביה הולך ובא. אחריה אורוגוואי, ועוד היד (הסו־ביטית) נטויה.

בדרום־מזרח אסיה — ההסתב־כסות הסובייטית בוויטנאם וב־קאמבודיה היא סופית (בשלב זה). באפגניסתאן שום בולדוזר לא יו־ציא אותם. בהודו המישטר הוא פרו־סובייטי וכמוהו (בהסתייגויות אחדות) גם ציילון. פאקיסתאן לא יכולה להרשות לעצמה להיות אנ־טי־סובייטית וגם סירבה לקבל את ארבע מאות מיליוני הדולרים של ארצות־הברית. אשר לאיראן, ברור שאינה פרו־סינית או פרו־אמריק־אית וההשפעה הסובייטית גדולה שם מיום ליום.

אזכם מסים, ניו־יורק

● ● ●

הכרת תודה?

על הראיון של אורי אבנרי עם אנוור אל־סאדאת („העולם הזה" 2223).

כולנו יצורי־אנוש ואין ספק ש־מערכי הנפש שלנו מושפעים גם ממחוות שוליות של נדיבות מופג־נת. אורי אבנרי זכה לקבלת פנים חמה מאד במצריים, ואפשר לומר שהיתה לסאדאת סיבה להעדפת אבנרי על פני עיתונאים ישראליים

(המשך בעמוד 6)

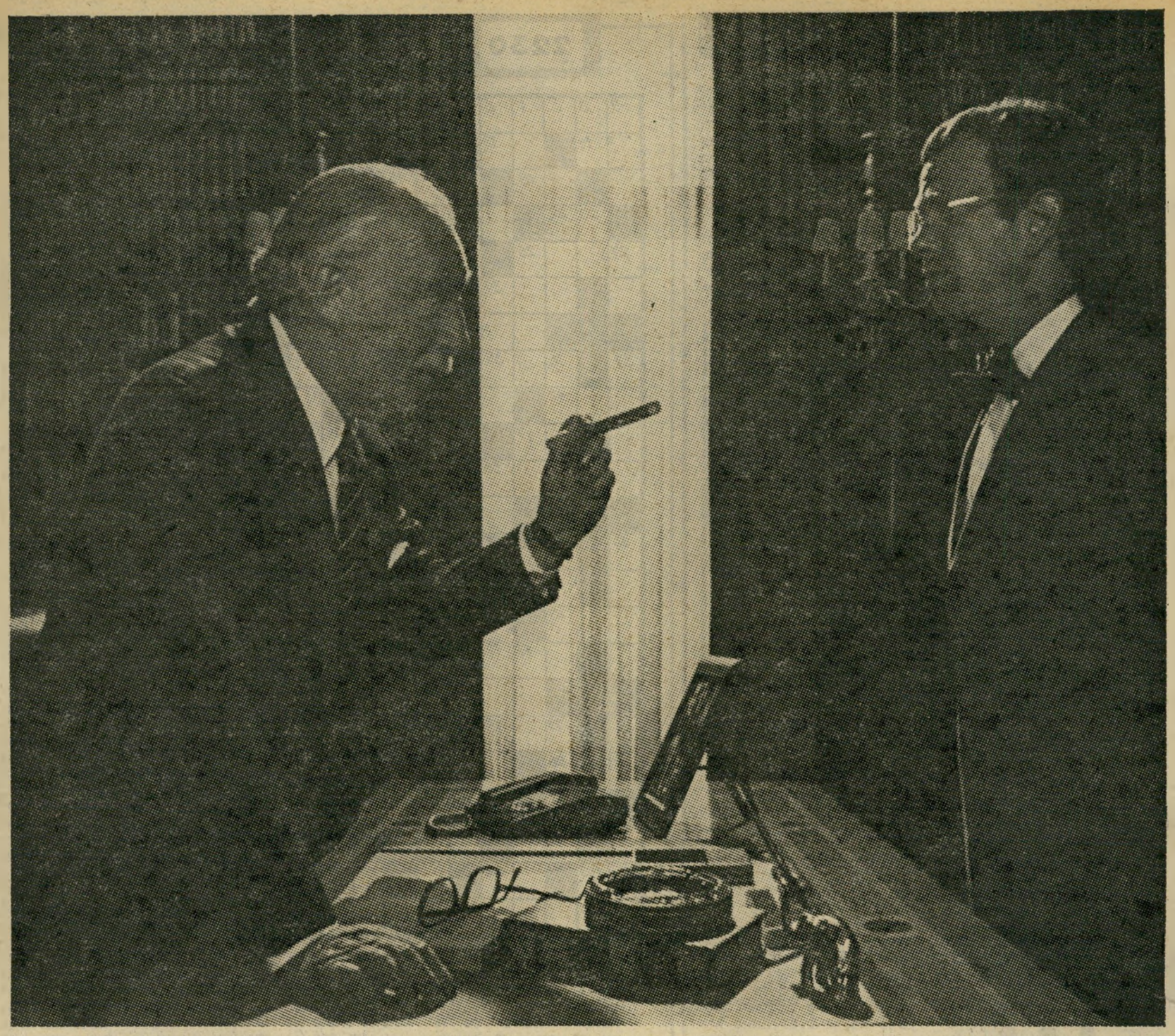

ההבדל ביננו, מר גלבוע, הוא שלך יש מכשיר טלויזיה... ולי יש סוני!

יש אנשים המתפארים בטלויזיה הצבעונית שלהם. הטלויזיה הצבעונית היחידה בעלת הפטנט של "קנה אחד" אשר זכתה ב־"Emmy" — פרס היוקרה של התקשורת בארה"ב.

יש רק Trinitron אחד. וזה של SONY. השנה יש לנו גם דגמים חדשים, לכן, כעת יש לך עוד יותר סיבות טובות לקנות SONY Trinitron.

אולי הסיבה הטובה מכולן, היא שאם אתה קונה SONY, יהיה לך במה להתפאר.

KV-2020 ME
PAL SECAM NTCS

SONY®
אחד ויחיד

תשבץ העולם הזה 2230

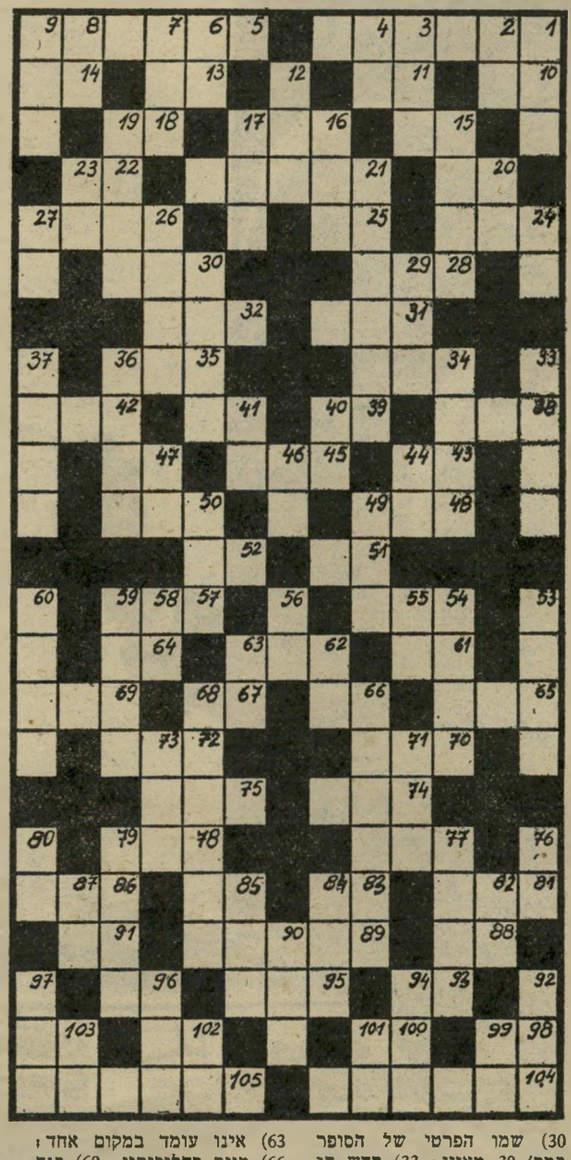

מאוזן:

1) אחד מהשמונה בירושלים העתיקה; 5) כלי־נשק תוצרת בית; 10) כתה דתית; 11) שמותיו הפרטיים (ר"ת) של משוררנו הלאומי; 13) צדיק תמים היה בדורותיו; 14) עמוד נוזלים; 15) כרת בשר הערלה; 16) אוסף; 18) הראשונה מבין עשר; 20) מזון; 21) ארמון! 22) אילן; 24) עונת שנה; 25) מטבע רומני; 26) עוף מדברי; 28) פרצו בילדה; 30) סופר ישראלי (ש"מ); 31) בית־דין גבוה לצדק (ר"ת); 32) מדור ב„העולם הזה" „... של ניר"; 34) אחד משבעת המינים; 35) הסמכות לבטל החלטה; 38) שלמונים; 39) טבעת מתכת להברגה; 41) אשור לחופשה בצבא; 42) ברא; 43) נחלש; 45) סלע, בליטה מעל הקרקע; 47) פרפר לילה; 48) בסיס, יסוד; 50) תכשיט; 51) אביון; 52) שיירת־אניות; 54) מעט ממשהו; 57) מסמך התחייבות; 61) תשלום עבור שרות; 62) מלה שהומצאה ע"י אפרים קישון; 64) חבר־כנסת (ר"ת); 65) החור שבמחט; 66) תוית; 67) מש ממקומו; 69) במרכז ההגנה בכדורגל; 70) עוף ממשפחת הנשרים; 72) אורח חיים, אורח נשים; 74) ברק, זהר; 75) שוק; 77) משורר איש־ירושלים (ש"מ); 78) אכל משדי־אמו; 81) חסר־תרבות; 83) בנסיעה; 85) מילת שאלה; 86) דמות; 88) בעלה של תמר; 89) עיר־התמרים צפונית לים־המלח; 91) שלל; 93) מחבר „רומא וירושלים" (ש"מ); 95) מספר שנות־החיים; 96) באופן זה; 98) קל־דעת; 100) התוויית כוון; 102) בעליו הראשון של מערכת המכפלה; 103) בית־הבליעה, 104) קיבוץ שכן ל־בית־אלפא; 105) מפעל שנתנך ב„אורון".

מאונך:

1) העיר שהיתה מרכז ל־שומרונים; 2) זמן; 3) ציפה, קיוה; 4) משורר ישראלי מחבר „על גבעות שיך אבריק"; 6) קידומת אצולה לשם הולנדי; 7) הקצה, הועיד; 8) מעון; 9) הוד; 12) אוסף, קובץ; 15) במלחמה עם גוג; 16) גנרל מצרי, בתפקיד דיפלומטי; 17) חביטת שבלי־תבואה; 19) מקום מבוצר; 20) צאצאה; 21) מחלוקת; 23) אינו רחב; 24) בא־בימים; 26) קמצוץ; 27) סופר יהודי (ש"מ); 29) מימד, נוסף על אורך ורוחב; 30) שמו הפרטי של הסופר במס' 30 מאונן; 33) קדש הקדשים; 34) שיח ריחני; 36) עיר בעלת מעיינות בריאות בצרפת; 37) ממיני הקוצים; 40) מעד; 41) קפץ, דילג; 44) תן נשיקה!; 46) די והותר; 47) נצח; 49) נמלט משרות חובה; 50) אחד ממזלות הכוכבים (איוב ל"ח, ל"ב); 53) אדם לבן ביותר; 54) יחידת־עצמת־הזרם; 55) קול גברי עמוק; 56) בנו השני של נח; 58) מרח; 59) כלי־תחבורה; 60) בירת־איטליה; 62) כסוי לבית; 63) אינו עומד במקום אחד; 66) מוזר בהליכותיו; 68) בנה מגדלים בירושלים; 71) מכאוב; 73) שר של פלשתים; 76) נקי מפשע; 77) קרובת־משפחה; 79) פנסיה; 80) כנוי; 82) עמית; 84) שאף; 85) סלח; 87) הוא; 90) ישמח לבב אנוש; 92) חנית; 94) מאוס; 96) קיר; 97) כתובת; 99) נישא על המים; 101) זוחל מוקף שריון; 102) טבעת לקשירת בהמה; 103) שחקנית קולנוע אנגלית, גבורת „חלף עם הרוח" (ש"מ).

מכחכים

(המשך מעמוד 4)

רבים. סיבותיו של סאדאת עימו: הוא רוצה לשכנע את העם בישראל ואת נבחרי הכנסת בצדקת דרכו ובכנות כוונותיו. הוא מעדיף על כן להזמין את החוגים הוותרניים יותר בישראל, כדי לרכך את עמדות הממשלה הישראלית.

לאורי אבנרי זו בוודאי הזדמנות לתהות על קנקנו של הנשיא סאדאת ולהרצות את דיעותיו הידועות. השאלה היא, האם הכרת התודה שחב אבנרי לסאדאת עבור פיעים בו השמות של בגין, וייצמן ואתה. אתה היית מופיע במקום הראשון...״ באמת? האם העם הזה שכח שסאדאת היכה בנו ביום־כיפור? האם כולנו חרשים למשמע הטון המאיים שלו לגבי ה־26 במאי ולגבי ההכרח שבהקמתה של מדינה פלסטינית?

● נקודה רביעית — אבנרי מקבל את האסימטריה ביחסי ישראל ומצריים ובתהליך השלום ביניהן כמובנת מאליה. הוא שוטח בפני סאדאת את מישאלת לבו שהיחס המעדיף והאירוח הלבבי אינה עלולה להכשיל אותו. כמה שורות בראיון שלו צורמות בעיניו ומעוררות סימני שאלה.

תאומים הרצל וכיפור חקק
ארבע נקודות

● נקודה ראשונה — אבנרי מייעץ לסאדאת לשכנע את עזר וייצמן שלא להתפטר: „אתה הוא איש היחידי שיש לו השפעה עליו. תגיד לו שלא להתפטר.״ קצת מוזר ששר־הביטחון שלנו ימשיך לשרת רק בגלל בקשתו של נשיא מדינה אוייבת (עדיין אוייבת, משום שהשלום הזה אינו מוחלט אלא מותנה בעצם בהקמת מדינה פלסטינית ובהחזרת ירושלים).

● נקודה שנייה — אבנרי אומר לסאדאת: „יש בעיה לגבי מר בגין. אתה בוודאי יודע שעד בי־קורך בירושלים, מר בגין לא דיבר מעולם באופן רציני עם אדם ערבי. אף פעם לא.״ אבנרי נהנה להחניף בראיון לסאדאת ולהשמיץ את בגין. מדוע לא הזכיר במקרה זה לסאדאת כי גם הוא לא דיבר מעולם עם מנהיג יהודי באופן רציני? ובעצם מדוע לא הזכיר לסאדאת את עברו הנאצי של אנטי־יהודי בשנים שבהן עמד בגין בראש תנועת שיחרור לאומית?

● נקודה שלישית — אבנרי מרעיף שבחים על סאדאת ואומר: „זה דבר מיוחד במינו. אילו היה נערך כיום סקר דעת־קהל בישראל, סקר של פופולריות והיו מוציא שוב בפני חברי הכנסת, כי אילו זו זכותו הסבעית של המנהיג המצרי. אין הוא מעז לעורר השאלה מדוע לא מימש הראיס את הבטחתו לאפשר לבגין לנאום בפני מועצת העם בקאהיר.

כדאי לאבנרי להרהר שוב בסיגנון הראיון שלו. שבחים מופרזים לסאדאת ללא כל ביקורת לעברו ולאיומיו בוודאי שאינם מעידים על אובייקטיביות.

הרצל וכיפור חקק
ירושלים

● ● ●

עזה כמוות - ידידות

בעיקבות מודעה קטנה שהתפרסמה ב„מעריב״ ב־6 במאי 1980.

על כגון דא נאמר כבר: אמור לי מי הם ידידיך ואומר לך מי אתה.

אבנר שלם, תל־אביב

● המודעה של המשוררת־מלחינה שמר — ראה גלופה.

● ● ●

על „הרב" כהנא ושות'

בעיקבות מעצרו של ה„רב" מאיר כהנא וגילוי מיצבור

(המשך בעמוד 8)

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
טלפון 227117, 227118

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)

לא צריך לדעת מתמטיקה
כדי להבין ש:
נימוס + התחשבות + סובלנות + ... =
איכות חיים
נשמח לשמוע ממך
אזרחים למען איכות חיים ת.ד. 1097 גבעתיים

חן טרמפ
לחייל

לידידינו בקרית־ארבע
חזקו ואמצו
נעמי שמר
מרדכי הורוביץ

בינתיים קח TIME

הסיגריה שכולם אוהבים

TIME

Filter

CIGARETTES

KING SIZE

T40

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

חומרי־הנפץ בעיר העתיקה („העולם הזה" 2228).

כהגה וחבר מרעיו גורמים למדינתנו נזק בל ישוער, שאינו נופל מזה שגורמים שלושת המגורשים מהר חברון. בהתקפותיו משולחות הרסן כנגד ערביי הגדה, ובדרך שותיו לגרשם, הוא מכפיש את שמנו ומכתימנו כגזע־אדונים, כגועלים וכגרועים שמדינות העולם.

גורם מלבה יצרים, שסופו פגיע בעצם קיומנו. אי לכך, אנו דורשים את ביטול העוצר לאלתר ואת ריסון הגורמים הקיצוניים — ערבים ויהודים כאחד.

רענן עוזרר, אור־הנ

● למיכתב צורפו שמותיהם ש עוד 32 חברים מאור־הנר, שחתי מותיהם נמצאות אצל הקורא עוזרז

● ● ●

לשחרור האדמות, להחזרת העם למולדתו!

כמה מדינות ערביות בעלות משטר דמוקרטי יש בעולם? אף אחת!!

תחת איזה שלטון חיים הערבים בעולם?

תחת שלטון סלוכי, צבא, עריצי, גירדן, לוב, סעודיה וכו'.

מסקנה: **הערבי לא יכול לחיות תחת שלטון דמוקרטי.**

מתי שמר הערבי הארץ־ישראלי על הסדר ונשמע לחוק? תחת הממשל הצבאי!

מסקנה: **יוחזר הממשל הצבאי על ערביי ארץ־ישראל כולה.**

אנו קוראים להפסקת שוד האדמות וכיבושן ע"י הערבים. תוחזר אדמת ארץ־ישראל לבעליה החוקיים — היהודים. יש להפסיק ומיד את הרחבת ובניית היישובים הערבים מארץ־ישראל

אנו קוראים לשחרור וגאולת ארץ־ישראל כולה מבוזזי אדמת ישראל ומרוצחי נשים וילדים.

ארץ־ישראל לעם־ישראל

הארגון לשחרור ארץ־ישראל

אש"א, ולא אש"ף

לכרוז שנשלח למערי „העולם הזה" מבלי שולחיו הזדהו:

● ● ●

תועמלן פשוט

על מאמרו של אורי א על מאורעות חברון („ה לם הזה" 2227).

נראה לי שהכותרת „זה התחיל המלווה בסימן־קריאה, מבטאת השימחה שבליבך על מה שהת בחברון מבטא בעיניך, ולא העצב על מה שאירע באמת. להדגיש, שלמרות שאני א־פולי לגמרי ואינני מזדהה עם מפל כלשהי, נחרדתי והזדעזעתי לקר בכתבה הנ"ל את הפיסקה הבא

„...אי־אפשר להתעלם מן ההמש פתיחה באש על קבוצת החייל של ישיבת ההסדר בלב העיר.

כיצד יכול אתה להתעלם מן עובדה, שב„קבוצת החיילים" ד היו גם נשים וילדים, שניצלו בנס (נכמה בחורות שנפגעו); א אפשר לא לציין את העובדה, שו גורו בגבם מן המארב, כאשר חמושים כלל, ובדרכם חזרה מ תפילה ביום המקודש ליהודים.

אינני נוהג בדרך כלל להג על המתפרסם בעיתונות, אבל מקרא הארסיות שבדבריך, וברא תי (מזה זמן רב) כיצד אתה נה תועמלן פשוט של אש"ף, אינ יכול להישאר אדיש, למרות ש טוח אני, שמיכתבי זה לא יר אור בעיתונך (כי אז לא יש מקום לכתבות ארסיות ולהסת נגד הממשלה), כפי שמיכתב קודמים שלי נשארו לעיונו ולהנ תו הפרטית של ממיין המיכתב בעיתונך.

רמי דקר, תל־אב

יש לגרשם מהמדינה, ולאלתר! מדיניות „כך" מזכירה את מעשי „רק כך", ולא ירחק היום שבו נחזה במילחמה ובאלימות פיסית חבלנית בגדה, שאת תוצאותיה קשה לחזות מראש אך שתפגע בנו כבומראנג.

יהב, תל־אביב

למה לעשות שימוש בחוק לא־דמוקראטי, המאפשר לכלוא אדם ללא מישפט (מעצר מינהלי)? אם הוא אשם — יש להעמידו לדין; אם איננו אשם — אסור לכלוא אותו אפילו יום אחד. לעניות דעתי, הצטברו בחודשים האחרונים פרטים רבים, המחשידים את אנשי כהנא בעבירות חמורות על החוק — הסתה, איומים ברצח, תקיפה ואולי אפילו...

מי שעוצר היום ללא מישפט אדם מהימין, יעצור מחר ללא מישפט אדם מהשמאל — לשם שמירה על „האיזון הקדוש". ודי לחכימא ברמיזא.

ציונה בן־מרדכי, ירושלים

● ● ●

ערבים ויהודים כאחד

על מאורעות חברון 1980.

אנו החתומים מטה, חברי קיבוץ אור־הנר, מביעים בזאת את זעזועינו העמוק ממדיניות מישרד־הביטחון בתגובה על הרצח בחברון. לדעתנו התנהגות בלתי־אנושית של גורמי הביטחון אינה משרתת את המטרה — מציאת הרוצחים בלבד.

עוצר ממושך, המוטל על גברים, נשים, זקנים וטף, בתנאים קשים, אינו תורם ליצירת אווירה נאותה לפיתרון הסיכסוך, אלא להקצנה בעימות. חששנו הוא, שפעילותו של צה"ל גורמת לשינוי מהותו המוצהרת.

הציבור היהודי המתנחל באיזורים צפופי־אוכלוסיה ערבית הוא

לוגית צעצועי הרכבה מחומר מיוחד-היחידים בעולם עם אחריות לשנתיים!

* צעצועי לוגית בשלל צבעים מרהיבים מתוצרת ישראל נמכרים בהצלחה ברחבי העולם.
* צעצועי לוגית בטוחים לחלוטין למשחק ילדים:— עשויים מפלסטיק מוקצף דמוי עץ, בלתי שבירים, ללא סיבים ומחומר בלתי רעיל.
* צעצועי לוגית במיכל שימושי מהודר.
* צעצועי לוגית נמצאים תחת השגחת מכון התקנים.

להשיג ברשתות המשביר, בכל בו שלום ובכל חנויות הצעצועים ברחבי הארץ.

גב-עם שוק והפצה: רח' שמואל הנגיד 26
ירושלים טל. 02-233383

רק בטיולי קמפינגטורס תוכלו לראות יותר, לבלות יותר ולהנות יותר במחיר הנמוך ביותר

אירופה 24 יום	אירופה 30 יום	אירופה 42 יום	סקנדינביה 28 יום
אנגליה, צרפת, איטליה שוויץ, גרמניה, הולנד.	אנגליה, הולנד, שוויץ, גרמניה, אוסטריה, איטליה, צרפת.	אנגליה, הולנד, שוויץ, גרמניה, אוסטריה, איטליה, צרפת, ספרד.	הולנד, גרמניה, נורבגיה שוודיה, דנמרק, צרפת, אנגליה.
$ 1300	$ 1450	$ 1700	$ 1420

מחירי קמפינגטורס כוללים:
● כרטיסי טיסה
● ציוד קמפינג משוכלל
● 2 ארוחות ביום (בלונדון רק ארוחת בוקר)
● דמי כניסה וסיורים לכל האתרים המתוכננים
● לינה בקמפינגים לאורך המסלול (בלונדון בתי־מלון)
● מלווה, טבח ואוטובוס צמודים
● ערבי בידור ופולקלור לרוב והרבה, הרבה חוויות.

★מדריך הטיסה במחירי הטיולים מבוסס על מחירון בתוקף ליום 31.3.80 וכפוף לשינויים.

קמפינגטורס Campingtours
חברה מס. 1 בטיולי הקמפינג
7 שנות נסיון - אלפי מטיילים מרוצים.

דרוש חוברת קמפינגטורס 80 מסוכו הנסיעות שלך

קרנות הנאמנות
-השקעה פחעט ללא סיפון!

לא כל אחד יכול וגם לא צריך
להתעסק יום יום בשערי הבורסה,
המניות יורדות, איגרות החוב עולות ולהיפך...
קניית תעודות של קרן נאמנות
היא צורת חיסכון טובה והיא גם השקעה יעילה
הנושאת פירות יוצאת-כמעט ללא סיכון.
יש קרנות נאמנות מסוגים שונים,
עם תיקי השקעות המורכבים באופן שונה
צמודי מדד, מטבע-חוץ ומניות
וכל אחד יכול לבחור לו את קרן הנאמנות
שתענה על דרישותיו המיוחדות.
יש קרנות נאמנות המחלקות רווחים מדי תקופה
ויש כאלה, הצוברות רווחים למען בעלי התעודות.
כך או כך, ההשקעה מפוזרת על-פני
מספר גדול של ניירות ערך
ונעשית על-ידי מומחים לניירות ערך
שכל עיסוקם בכך.
עצה טובה - היכנס לסניף הבנק שלך
ותן הוראה לקנות מדי פעם
תעודות של קרנות הנאמנות.
ויום אחד יסתבר לך כי צברת סכום נאה...

חשוב על כך!

מותר לך לומר פעם
מילה טובה על עובדי הבנקים!

זה כבר לא מסתובב

יוסף מונדי

קבעתי לעצמי מטרה צנועה בכתיבת מאמר פולמוסי זה: לפרק לגורמיו השמרניים את „פנומן מונדי". פירוק כזה מחייב שימוש במטבעות־לשון שדופות ונבו־בות, כגון „הנוף התרבותי־אמנותי בישראל", „חיי־הרוח שלנו" וכיו"ב. אך מכיוון שבמרחב זה מתנועע ה„דבר מונדי", לשם צריך ללכת. לחנק, למיצבור הגופים הרכים המתנועעים בעצבנות, לקקופניית חנוס־חות הכמו־רדיקליות, לאצבע המורה בזיקפה אימתנית על זוועות ועיוותים.

פנומן, משום שבקול השיעולי הזה מתגלמים אין־ספור קולות של אחיו וחבריו, שמקיימים את הצעקה המינורית בצורה דומה; ומשום שמאזיניו, קוראיו וצופיו מזהים, ואחר כך מכנסים את דבריו למין קטגוריה מונדאית, גמישה אמנם, אך מוגדרת ומדו־ייקת.

בחוברת הלועסים והמעכלים של רמת־השרון, הרצליה ושאר אזורי הרפאים של המדינה הציונית העשירה („סיגנצ'ר", מגזין חברי דינרס קלוב, מס' 1, מרס 1980), פירסם יוסף מונדי מאמר זעקני בשם „דו"ח לאף אחד". ובכן, ניתן לתפוס במרחב החברתי את מקומו של „הילד הנורא" של הזעיר־בורגנות העולה, שמלבד מעדני־גבינות וחסילונים, אוכלת כל סוף־שבוע קצת תיאטרון חדשני, תולה על קירותיה קצת אמנות מושגית, וקוראת, בין שער לחיפין זה או אחר, חוברת ספרות אוונגרד זו או אחרת. אפשר לרצות לנער אותה (לזה היא שואפת), לקלל אותה (את זה היא אוהבת), ולזעוק חמס (לזאת היא מצפה מהאמן). כל ליצן־חצר הינו דמות טראגית־בוכיה, שמצחיק ומבדר את השנואים עליו. יוסף מונדי רחוק מלהיות „ילד נורא", וכובע הליצן הכואב מסרב לחכיר בו. יחסיו עם השילטון, המימסד והאידיאולוגיה השלטת אמנם כפולים הם, אך מבוססים על אהבה. מונדי אוהב את השילטון (כל שילטון) שמזין את הספזמולוגיה היצירתית שלו, ובמקרים סבוכים יותר, אוהב לשנוא כל שילטון אשר מונע ממנו מזון זה, ו/או אינו מעניק לו את תחושת הקדוש־המעונה של התיאט־רון. אותו שילטון, אשר מפאת חוסר ריכוז ותשומת־לב מספיקים, אינו סותם את פיו, אינו חותך באכזריות במחזותיו ושוכח לשלוח אותו לגלות פוליטית. מונדי אוהב את המימסד כמות שהוא: ליברלי, מטופש, אפילו לא עקבי במפלצתיותו (ראה מאמר השבח לצבא־ההגנה־לישראל, עם שובו מרומניה, שליד מסך־הברזל). ולא בתיזה פסיכולוגיסטית מדובר, כי אם בשאלה פוליטית רחבה: מאיזה מקום מדבר יוסף מונדי? ואל מי?

■ ■ ■

בדוגמה רעועה שהביאה את אנטונין ארטו לשעריך אפקה, מגלה מונדי חזדהות נערית עם מי שלא היה אבי תיאטרון האכזריות (כי אין לו אב, ואין תיאטרון כזה). מונדי, בראייתו הפוזיונאלית, הוא הוא אנטונין ארטו, הבלתי־מובן המוחלט של החברה, הסטודנטים הנפחדים של הסורבון הם הקהל המקומי־ישראלי המטומטם והשמרני, ומתוך סיטואציה נוראה זו קם דבר שפתח „עידן חדש בתולדות התיאטרון". וכל זאת מספרת לנו ח„סופרת" הרכלנית אנאיס נין ביומנה, שכן ארטו לא טרח להנציח אנקדוטה כבדת־משקל זו. שכן ארטו לא היה מעוניין באבחויות אמנותיות. ופחות מזה ביחסי־ציבור אופקיים עם הקהל.

אפשר להניח באופן חיפותי ביותר שהמסר של מונדי אכן אינו מובן דיו בחוג שבעי־הרצליה־פיתוח, או רעבי מעלות ושדרות. אך לא בזה תמה אוכלוסיית הצופים והקוראים במדינת ישראל. דווקא בשנים האח־רונות, למרות תחליכי הפאשיזציה העמוקים שעוברת החברה הישראלית, נוצר קשר אחר וחדש, זה הצמא למסר רדיקלי ולוחם, וחושד בכל צעקנות אינרטית ורדופת נרציסיזם, שאינה משיבה מילחמה שערה, אלא מתחככת ב„אויביה", מזמינה ומחכה להם, שרח להם שירי אהבה מרים.

■ ■ ■

יוסף מונדי מתגלה בתיזה שלו בדבר ביטול התמיכה בתיאטראות, כמילטון פרידמן של האמנות. לא אתייחס לאנטי־קומוניזם הגס שלו, שימושיו החוזרים ונשנים במושג הנדוש „מסך הברזל", שחדל מזמן להפריד מזרח ממערב; מסך זה, בעידכונו האחרון, מפריד את כל השולטים מכל הנשלטים בכל ארצות תבל. אתייחס לתוכן דבריו ולמיתוס הבורגני שממנו הם ניזונים.

מונדי, רווי תרבות צרפת, מניח שהכסף (קיומו או חסרונו), הוא סטימולנט מרכזי ותנאי בל־יעבור לקיומם של חיי־תרבות. ידועים לכל המודלים חצר־פתיים של האמנים המקוללים, חסרי כל, עניים ומרודים, שיכורים ומשוגעים, שהשאירו לנו יצירות מופת (אני מאמינה שלא לזאת היו נשואות עיניהם. שוורלין, מודיליאני ואחרים היו יוצרים במתח הגבוה ובאינטנ־סיביות החזקה שלהם גם בתנאי קיום פחות קשים). אך מונדי אוהב אותם כמות שהם: מקוללי החברה וקורבנותיה, דפוקים וגאונים. סכימה רצחנית זו של חבורגנות הנינוחה (כולל מונדי), שאוהבת את אמנית הסובלים, פעלה יפה במאה ח־19 ובתחילת המאה ח־20. מאז תום מילחמת־העולם השנייה, החומניזם חבורגני גרם לה לשנות את עמדתה. היא הסתגלה (ומונדי אתה) לזרמים המתפכניים, אימצה לה אותם כתפאורת־קבע בעולמה, וקבעה שהאמנות היא סקטור בחיי הכלכלה העונה לחוקי המכונה הכלכלית. לא עוד אמנים רדופי־סבל, כי אם אמן תחרותי, משתלב ומשולב, מצליף — אך מבפנים.

לכן סבור מונדי, הקפיטליסט הפרוע, ששוק חופשי וחוקי ג'ונגל יפרו את חיי התיאטרון. „עלינו ליצור תחרות הוגנת וחסרת פשרות. מי שטוב, ישחק, מי שלא טוב, יעשה הסבה מקצועית. כל שחקן חייב לדאוג לכושרו הפיסי והרוחני יומם וליל, ולהימצא במצב של תחרות מתמדת." זה נשמע כמו פקודת־יום של המטכ"ל. לא רצון לומר וליצור, מעיים בוערים, תחושת דחיפות וכיוצא באלה, אלא אימונים, התעמ־לות, חישול האופי הזאבי, וחופ, לבמה!

■ ■ ■

מונדי מנפנף במרץ רב בדוגמת ארצות הגוש המזרחי, כדי לבסס את טיעוניו בדבר ביטול הסובסידיות. ובכן, הארצות הללו נכשלו ביישום המארכסיזם־לניניזם, אך דבר אחד יש לזקוף לזכותן: חיי תיאטרון, קולנוע, ואמנות פלסטית עשירים ומעניינים פי כמה מאשר באירופה המערבית. ולא רק משום שהם שימשו מקום

לנער אותה,
לקלל אותה
ולזעוק חמס

מיפלט לכל שוחרי חופש הביטוי, אלא דווקא משום שהאמנים הם שכירים, ובעיות הקיום הכלכליות אינן רובצות על כתפיהם, ומשום שהתחרותיות החולנית זרה להם.

תיאטרונו וסדנתו של יז'י גרוטובסקי (אופולה, ווורוצלב, פולין) נהנו שנים ארוכות מתמיכתה של המדינה והעיריות הנ"ל; וכן כל אנשי הקולנוע הפולני, החונגרי והצ'כי. תיאטרונו של אנטואן ויטז (איברי, צרפת), ממומן ונתמך על־ידי עיריית איברי הקומו־ניסטית. במסגרות הללו נוצרו יצירות ביקורת ומחאה חריפים, התאפשרה עבודה קולקטיבית, הושגה רמה גבוהה וכן אקטיבציה וחישמול חיי התרבות. החלחלה האונומטופיטית של מונדי מצחיקה את כל מי שאי פעם תחב את אפו לחיי התרבות של חדימוקרטיות העממיות.

חיי־תרבות דחוסים, אמנות חזקה ועשירה, נסיונות חריגים — קיומם אינו תלוי בקטגוריות שמונדי מניח. מבלי להיכנס למטאפיסיקה עיתונאית, רצוי לדבר על העזה, פריצת גדרות, רעב, תחושת חיוניות ועוד ועוד.

הסיום הסיסמאי מעט, מתבקש מאליו. יוסף מונדי, זה כבר לא מסתובב!

טלילה אוהלו, תל־אביב

מאיזה חומר קורצת?

כאשר אתם דנים בכישורים הפוליטיים, בתבונה המשיחית, בחזון רב־ההשראה של ראש־הממשלה היקר שלנו, בדאגתו למקופחים ולעשוקים; בכך שלעולם אין הוא מתיר לעצמו לחיות מושפע או נשלט בידי התורמים העשירים לקרנות־המפלגה, ולעולם אינו מבצע את הפוליטיקה שלו על גבן של עקרות־הבית, הזקנים והחולים — כפי שהתבטא בעצמו, כאשר הגדיר את 160 אחוזי האינפלציה השנתית...

כאשר אתם חוזים במוסר הפוליטי הגבוה שהחדיר בציבור ובחיינו הפרטיים, ב„ציונות בעלת פני־אנוש" הצנועה, הבלתי־אנוכית ורבת־ההקרבה של „המאמינים האמיתיים" של גוש־אמונים — שלא לדבר על גיבוריהן האמיצים של פלוגות־הסער של הרב כהנא...

כאשר אתם מתבוננים בתקיפות שבה הוא מקיים את החוק והסדר — ובמיוחד את החלטות בית־המישפט העליון — ומיישם אותם בהחלטיות נמרצת ובמהירות־למופת...

כאשר אתם מתפעלים מן היושר וההגינות שבהם הוא מטפל בבעיות החברתיות והפוליטיות של כל אזרח ואזרח — לרבות תושבי השטחים הכבושים — ללא הבדל דת, לאום או מין...

האם לא מתעורר בכם דחף בלתי־נכבש ללכת בעקי־בותיו של האיש הזה, האמיץ ודובר־האמת, המטופח ונקי ומסודר תמיד, האישיות הפוליטית המרשימה שגרביה תמיד הולמות את עניבותיה ולהיפך?

■ ■ ■

„פסיכוגראף של בחינה־עצמית" יגלה לכם, אם גם אתם קורצתם מן החומר שממנו עשויים ראשי־ממשלה. השיבו על השאלות הבאות, והעניקו לעצמכם נקודות. 10 ל„כן", חמש ל„לא".

(1) אילו דרשה דעת־הקהל העולמית — לתוציא את זו של דרום־אפריקה, צ'ילה והונדוראס, וכלל את

לספס על הקירות
ולרקוד ברחובות
מרוב שימחה

זו של מועצת־הביטחון והאסיפה הכללית של האו"ם — אוטונומיה מלאה לשטחים הכבושים, האם היית אתה, בהשקפתך התנ"כית הנאמנה, עומד בתוקף על כיבוש צבאי — גם אם השקפה תנ"כית נאמנה זו היתה מפלגת את הקהילות היהודיות בישראל ובגולה, ומו־בילה למילחמה חדשה שתוצאתה „לא־ישראל" ולא „ישראל גדולה יותר"?

(2) אילו נבחרת על־ידי עדות המזרח, המקופחים הפוליטיים והחברתיים — האם היית מתנגד אם, תודות למדיניות הממשלה שלך ולידע ולניסיון המדהים שלך בתחומי המדיניות והכלכלה, העניים היו נעשים עניים יותר והעשירים עשירים יותר, כפי שטען שר העבודה והרווחה שלך?

(3) אילו תושבי השטחים הכבושים הושפלו, דוך־או, נוצלו, גורשו ואילו זכויות־האדם שלהם וכבודם היו נרמסים ומחוללים — האם היית אומר ש„אין לראות זאת בעד זכוכית־מגדלת" — הכרזה יפהפיה ומוגדרת־להפליא, שהיתה משקפת את גדולתך ואת נדיבות חזונך הפוליטי הניזון מחלומות האלמוות על צדק וחופש של נביאינו?

(4) האם היית ממליץ בפני איש־עסקים זר, ש־הואשם במעילה ובגרוע מכך, שירוץ לכנסת — ואם ייבחר, שיתמוך במפלגתך ברוח השיוויון והכבוד החדדי?

(5) אילו היה עליך לכהן במשך יומיים כשר־המישפטים — בהיעדרו של שר־המישפטים מן הארץ — האם היית ממהר לשחרר את מועל־במיליונים... למען דו־קיום מועיל וידידותי בעתיד?

■ ■ ■

(6) האם היית מעודד פוליטיקאי חבר מפלגה אחרת לרוץ לבחירות מטעם אותה מפלגה, ויום אחרי הבחירות „לשחרר" עצמו מכך ולבוא לשמש כשר־החוץ שלך?

(7) האם תחזיר לממשלתך שר שעזב אותה, מאחר שלא הסכים עם מדיניות השלום שלך, ותמנה אותו כאיש החוק בה — תוך הטלת צל כבד על מדיניות השלום שלך?

(8) האם תסכים שיש שני סוגי חוק — האחד לשר־החקלאות בעל החווה הגדולה ביותר בנגב, והאחר לאזרחים הפשוטים שאין להם חווה גדולה בנגב?

(המשך בעמוד 51)

יוסף שריק, מיזכן

מבצע ללא תקדים

CITROËN

מענק של עד 50,000 ל"י בקנית החסכוניות של "סיטרואן"

למרות העליות החריפות בשערי הפרנק הצרפתי אנו ממשיכים למכור את דגמי 79 במשך חודש מאי (עד לגמר המלאי) במחיר הישן.

הרוכש מכונית בתקופת המבצע זוכה במענק של 35,000-50,000 ל"י וחוסך הפרש ניכר בהשוואה למחיר הדגמים הזהים של שנת 80. (ראה טבלה).

דגם המכונית	מחיר מכירה שנת ייצור 1980	מחיר מכירה שנת ייצור 1979 *	מחיר מכירה שנת ייצור 1979 בתקופת המבצע	מענק בתקופת המבצע	הפרש בין-דגמי 80-79
דיאן 6 DYANE 6	388,000	363,000	328,000	35,000	60,000
ויזה VISA	465,000	430,000	390,000	40,000	75,000
ג'י.אס.ספציאל G.S SPECIAL	578,000	533,000	488,000	45,000	90,000
ג'י.אס.פלאס G.S PALLAS	640,000	590,000	540,000	50,000	100,000

החסכוניות של סיטרואן מצויידות במנוע חדיש וחסכוני המעניק להן ביצועים מפתיעים וצריכת דלק נמוכה. לכולן אביזר בטיחות ויציבות משוכללים, אמינות לאורך שנים ואחזקה חסכונית. הוצאות רישוי ובטוח מהזולים בישראל ומעל לכל, השרות האמין של סוכני סיטרואן בישראל.

* המחיר כולל מע"מ,נכון ליום 1.5.80 לפי שער 10.25 ל"י = 1FF
במידה ושער הפרנק יעלה או ירד יעודכן המחיר בהתאם.

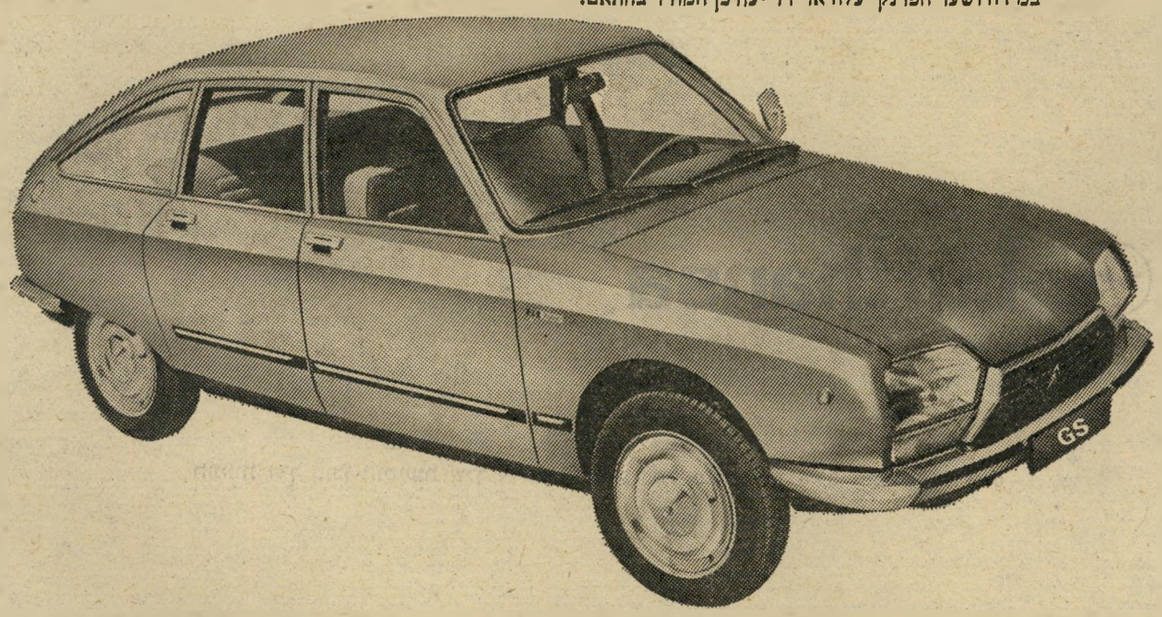

דוד לובינסקי בע"מ
מפ"ץ סיטרואן בישראל

תל-אביב: דוד לובינסקי בע"מ, רח' שונצינו 16 טל. 333214-6
ירושלים: רח' הס 3, טל. 222666, 228888
סוכנויות, תל-אביב: ב.ג. מוסכים ומפיצים בע"מ, רח' חרוץ 12, טל. 03-331339
חיפה: רכב הצפון בע"מ שד' בן גוריון 8 (שד' הכרמל) טל. 04-538228
באר-שבע: אשנב הנגב. דרך חברון 3, טל. 057-33210.
נתניה: לוינקופף הרמן. רח' שוהם 4, טל. 053-53081, 37821.

"...הלוואי שכל שדות התעופה בעולם היו כמו זה של פרנקפורט."

מדברי נוסע לופטהנזה

Lufthansa

הזמנות דרך סוכן הנסיעות שלך או טלפן אלינו: תל-אביב 03-651414, חיפה 04-512862

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פירסם פרק נוסף בכתבה „זה קרה ב־1975": „אחריך בנימין", סיפור המתאר את הפוטש הפאשיסטי של הימין בישראל כנגד הדמוקרטיה, במתכונת של סיפור בדוי. כתבי השבועון המשיכו בתיאור השחיתויות בבניין העירייה בחיפה, והפעם תחת הכותרת „גנגסטריזם בכית העירייה — כשבית הקרנות מצמיח קרניים".

מדור הכידור הביא כתבת־שער שעסקה בשיויקה אופיר ובמופיע הפנטומימה שלו. הכתבה, תחת הכותרת „שיויקה ישות" הציגה כתצלומים ובתיאור מילולי את עוצמתו של אופיר הפנטומימאי, ששב זמן קצר קודם לכן מפאריס.

בשער הגיליון: שיויקה אופיר כאחד ממיבצעי הפנטומימה הנהדרים שהועלו בארץ.

„העולם הזה" 920
תאריך: 2.6.1955

פצצות נגד „העולם הזה" ✱ הש. ב. רודף אחר ניבחרי העם ✱ מנחם בגין ו„המקצוע הנעלה"

דע, עב'

מעשה־נבלה שעוד לא היה כדוגמתו בוצע השבוע במערכת העולם הזה. מטען של חומר־נפץ, אשר לדברי חבלנים מיקצועיים די בו כדי למוטט אגף שלם של בית, על הנפשים והילדים הישנים בו, הופעל ולא התפוצץ בדרך של נס.

ביום השבת, שהוא כרגיל יום עבודה למערכת, נתגלה ליד דלת הכניסה מיטען כבד ביותר של חומרי־נפץ: ארבעה לב־גות־חבלה בעלות מישקל של 2 ק"ג כמצב פעיל ומתוצרת צבאית ישראלית טריה. המיתקן הופעל, והפתיל היה שרוף. הנפץ התבקע מחוץ לחומר הנפץ, ובנס לא הפעיל את החומר עצמו. לפי דברי חבלן המישטרה, שבדק את הפצצה מייד עם גילויה, „היה זה נס שהמיטען לא התפוצץ." והתפוצצות זאת „היתה עלולה להעיף את כל הבית."

...ברגע האחרון ממש, בטרם נכנס עמוד זה לדפוס — כמעט ולא נשאר דפוס שאליו ייכנס — הונחה הפצצה השנייה תוך שלושה ימים, באישון לילה, בדפוס ישראל, סמוך לקיר הגובל עם מכונת־הדפוס הפולטת את גיליונות העולם הזה. והפעם פעל הפצץ כסידרו. בשעה 6.20 בבוקר נשמעה התפוצצות מחרידה, שהדיה הגיעו עד לרמת־גן, בקיר נפרץ חור בקוטר של 70 ס"מ ועל הכביש הסמוך לקיר אחורי זה כתב מי שכתב באותיות סיד גדולות: „אבא חושי". אין לדעת אם מעשה ליצנות היה זה, שמטרתו לשים את העניין ללעג ולקלס, או פשוט פעולה בנוסח הגנגסטרים בנמלי ארצות־הברית, שהיו מסמנים את קורבנותיהם בסימן ההיכר שלהם...

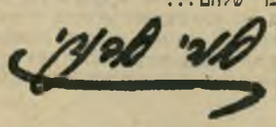

הממשלה

הכל מרגלים על הכל

כשניצב ראש־הממשלה משה שרת לפני זמן מה על דוכן הנואמים בכנסת, והשיב לשאילתה בקשר לתלונת שר־המסחר והתעשיה, על שעקבו אחר שיחותיו ומכתביו, התחמק מתשובה ענייניה, וטען כי למעשה לא ידוע לו דבר.

המשיב התעלם כנראה בלא יודעין מ־העובדה כי מיספר תלונות מסוג זה הובאו במשך ששת החודשים האחרונים לידיעת רשות מוסמכת, ולא זכו לכל טיפול. התלונות שנמסרו היו למעשה רק חלק זעיר ממיספר התלונות שהיו מוגשות, אילו האמינו המגישים ביעילות הטיפול בהן. התלונות:

● אחד משרי הממשלה ששלח מדואר חיפה מיברק לחוצלארץ בעניין גמל הקישון. מצא כי תוכן המיברק היה ידוע לאנשים מסויימים במועצת־פועלי־חיפה, פחות משעה לאחר שיגור המיברק.

● חברי־כנסת מסויים מצא בחוזרו לדירתו, לאחר שנעדר מהארץ, כי נערך בה חיפוש. שום חפץ בעל ערך לא נלקח.

● חברי־כנסת אחר התלונן כי עקבו אחר תנועותיו ונסיעותיו משך שלושה ימים לפחות.

● חברי אחד הגופים הפנימיים והעליונים של מפא"י גילו, כי בחדר הישיבות של משה סנה, והצטרפה עימה למיפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י).

עובדה זו היתה לצנינים בעיני מפקחי מישרד־החינוך, שניסו עוד בשנה שעברה לפטרה. אז התנגדה המנהלת, יפה אפרת, שטענה: „עבודתה היעילה של שושנה כמתנכת כיתה ח' אינה סובלת מהשקפותיה הפוליטיות."

השנה החליף אביגדור בורשטיין, פעיל מפא"י נמוך־הקומה וקצר־הרואי את המנהלת אפרת, ומעשהו הראשון של המנהל החדש, שפוטר בזמנו מבית־ספר בלוד, היה לקרוא אליו את שושנה, ולהזהיר כי תפסיק את פעילותה הפוליטית. שושנה סירבה, ואמרה כי איש לא יוכל לומר לה מה תעשה בזמנה הפנוי.

כסף יקרן־קיומת. בורשטיין לא קפא על שמריו, והכריח את מישרד החינוך להקים ועדת חקירה, בה היה הוא עצמו הרוח החיה. שושנה נשאלה בחקירת הוועדה שאלות משונות ביותר: „כמה כסף אספת בשנה שעברה בכיתתך לקרן הקיימת?... האינך חושבת כי בהיותך חברת מק"י ומורה טובה את משפיעה לרעה על תלמידיך?" השאלה האחרונה היתה הבסיס לתלונותיו של המנהל, שטען כי ארבעה מתלמידיה של שושנה הצטרפו שנה לאחר שסיימו את כיתתה לנוער הקומוניסטי. ענתה על כך שושנה במרירות: הוא לא טרח לקפור את מיספר הנערים שהצטרפו לתנועה המאוחדת או לצופים.

שבוע לאחר מכן קיבלה שושנה מיכתב פיטורין חסר נימוקים, חתום בידי שר־החינוך. גם בתאריך מאוחר יותר לא הזדרזו אנשי משרד החינוך לתת הסברים למעשה. מנהל בית־הספר התעטף בשתיקה מוחלטת. אחר פתחו המנהל ואנשיו בהסתה אישית ומיפלגתית, אולם תלמידיה של שושנה והוריהם חשבו אחרת. התלמידים כתבו על הלוח בכיתה „אנו רוצים את שושנה!" והביאו לה פרחים, וסירבו להשתתף בחגיגות הביכורים בלעדיה. אומרת שושנה אולטינגר, אחת האמהות: „בעלי חבר מפא"י, אך אני מתנגדת לפיטורים פוליטיים של מורה טוב. במידה ומחר תהיה שושנה פרסיץ שרת החינוך, היא תפטר, אם תרצה, מורים אנשי מפא"י. עד היכן נגיע בדרך זו?"

דת

חתונת הכסף

היה זה ביקורה השלישי של אסתר קליין (קל), פקידת הארץ הממושקפת, הכותבת בשעות הפנאי רשימות ליריות קטנות, במישרדי ועד הקהילה. בפעם הראשונה — נרשמה לנישואין עם המספר הממושקף, מתון ההליכות וגבה־הקומה, גידעון שמר*, כיום תושב קבוצת כינרת ובעלה של אחת מבנות המשק**. בפעם השנייה — התגרשה ממנו. עתה, בפעם השלישית, באה אסתר השמנמונת על־מנת להירשם לנישואין שניים לכתב במחנה הממושקף, פעיל מערכת הבחירות של מפא"י, דניאל מנדלסון.

אלה הם הגיבורים, וכמו ברוב הטרגדיות היתה גם כאן הסיבה זעירה ביותר, לא גדולה בהרבה משני גרעיני השעורים שהחריבו מישפחה בשירו הנודע של המשורר יהודה לייב גורדון (יל"ג). תעודת הגירושין שקיבלה אסתר בשעתו, לפני ארבע שנים, אבדה. אולם לאסתר היה נדמה שאין זה אלא קושי טכני. סוף־סוף העתק התעודה שמור במישרד הרבנות.

מקרי בהחלט. הרבנות חשבה אחרת. אומנם, העתק התעודה בחתימת ידו של הרב הראשי לתל־אביב, יהודה לייב אונטרמן, נמצא במקומו, אולם הרבנות החליטה כי אסור להניח לאדם לשלם בזול עבור איבוד תעודה. אסתר חוייבה לפרסם בהצופה, עיתון הרעב למודעות בגלל תפוצתו הירודה, מודעה מתאימה במיטב כספה.

המודעה פורסמה, אולם היא היתה רק תחילתה של דרך הייסורים. מייד לאחר מכן נזכר מי שנזכר כי חוסר דמיון בין השם מנדלסון לבין השם כוהן הוא מיקרי בהחלט. החתן המאושר נדרש, לפני שאתו אשה גרושה, לספק הוכחה משכנעת כי אינו כוהן. דניאל הרגיש קושי מסויים בעניין זה, קושי שהיה עומד לפניו בלי ספק גם אם היה נדרש להוכיח, למשל, שאינו איש המאדים. אולם במישרדי הרבנות נרמזה לו הדרך לפתרון: עליו רק לגשת לאחד מבתי־הכנסת, ולבקש תעודה שהוא ישראל, ולא כוהן או לוי. „הם יתנו לך," הובטח לו, „אבל זה יעלה רק כמה לירות."

עבודה

שאלה ללא מענה

„תוחזר המורה שושנה כץ לעבודתה!" זעקה השבוע כתובת באדום מעל קירו החיצוני של בית־הספר על־שם דויד רמז בקרית־שלום. גיבורת הכתובת עצמה, אשה צעירה בת 25, ישבה באותו זמן חמורת סבר ומבט, בבית־הספר פנימה, שובתת שביתת־שבת, תוך התקוממות נגד התפקיד שהועד לה: לשמש שפן ניסיון לשיטה חדשה, לפיה אפשר יהיה לפטר אדם ממקום עבודתו בגלל השקפותיו הפוליטיות.

שושנה כץ, שסיימה לפני שש שנים את סמינר הקיבוצים, היתה אז חברת מפ"ם, ופרשה ממנה עם מיפלגת השמאל בות שלהם הותקנו, ללא ידיעתם, מכשירי האזנה וקליטה משוכללים ביותר.

● פקיד ממשלתי בכיר, איש הציונים הכלליים, מצא כי מיכתביו הרישמיים נבדקים, בטרם נשלחו, על־ידי קצין הביטחון של מישרדו, איש מפא"י. לפחות בשני מיקרים עוכבו המיכתבים במשך ימים, ונשלחו רק לאחר שקצין־הביטחון קיבל אישור למישלוחם, ממי שקיבל.

ריגוך המוכת מי? לדברי המקור אשר מסר ידיעות אלה, שמטעמים מובנים אין לזהותו, עלה מיספר התלונות שהוגשו על 200, וביניהן עשרות תלונות על צינזור מיכתבים של חברי־כנסת, האזנה לשיחות־טלפון, חיטוט במיכתבים ועוד. כתב פקיד ממשלתי, איש מפא"י לשעבר בתלונתו: „מצב זה מסכן את ביטחון המדינה. כל מרגל או קבוצת מרגלים יכולים בתנאים אלה לעבוד במישרדי־הממשלה, מבלי שאף אדם יידע על כך. הריגול הפנימי הפך כבר לדבר מובן מאליו. כשכל אחד מרגל אחרי כל אחד, איך אפשר להיות בטוח למען מי הוא מרגל?"

אנשים

● סיר **וינסטון צ'רצ'יל**, במסיבה לאחר ניצחון המיפלגה השמרנית בבחירות, לגואם שאיחל לו חיים ארוכים: „כבר היו לי."

● בהגדירו את מיקצוע הפוליטיקה, אמר ח"כ **מנחם בגין**: „הפוליטיקה יכולה להיות המיקצוע הנעלה ביותר או השפל ביותר בעולם. ההבדל נעוץ באמונתו של האדם העוסק בה."

---

* הכוונה לשחקן גידעון שמר, שפירסם באותה תקופה סיפורים מעולים.

** רעייתו השנייה היתה הפיזמונאית נעמי שמר.

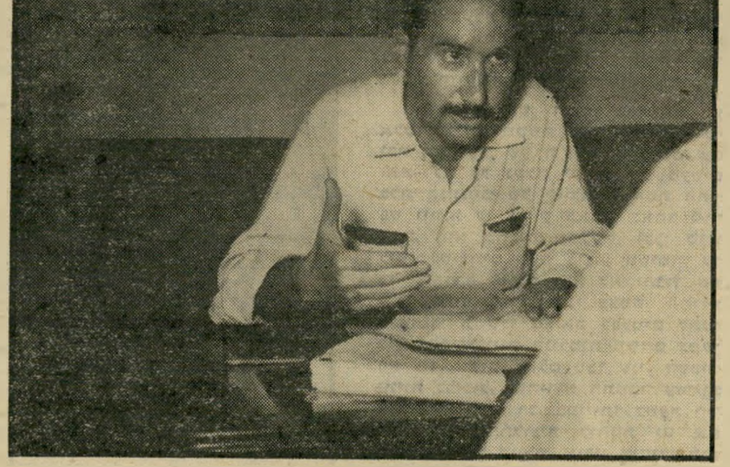

סטודנט ידידיה טיפנברון

מי שנודע מאוחר יותר כחבר־הכנסת ידידיה בארי, **מסביר** לקוראי **העולם הזה** במדור „דו"ח לבוחר", מדוע הוא עומד להצביע בבחירות עבור מיפלגת הציונים הכלליים (כיום המיפלגה הליברלית): „כי הם פותרים את בעיית המדינה על־ידי הגישה הליברלית. לגביהם אין הפרט בורג אלמוני בתוך מכונה גדולה. יתרון נוסף של הציונים הכלליים — אצלם אינטרס המדינה הוא מעל לכל."

עיכובים שחלו במשך החודשיים האחרונים יפסקו. אתם צפויים להתקדמות בעבודה. תמוצו על אי־הנוחיות שעברתם. מרץ מחודש יביא בעיקבותיו הישגים משמעותיים. יתכן אפילו שתוצע לכם תעסוקה חדשה ומעניינת. היא מתח יגבר בקרב המישפחה, ומכל עניין קטן עלול להתפתח ריב גדול. עצתי לכם לשתוק ולהבליג בשבועיים הבאים, ואת כל מה שתרצו להטיח שימרו לתקופה מאוחרת יותר. אל תתפתו להאמין לרכילות שתושמע באוזניכם על אנשים הקרובים אליכם, צאו והגנו עליהם.

* * *

כל הקשור בשותפויות — אם באהבה, בעבודה, או בכל תחום אחר — נמצא במצב רגיש ביותר. יחסים שהתחילו בצורה יפה עלולים לספוג זעזועים בגלל חוסר־הבנה וגישה שלמעשה דומה, אך על פני השטח נראית שונה לחלוטין. העמיקו לרדת להבנת הניעים ותגלה לכם שהקשר חזק משחשבתם. גם אם בזמן הקרוב יפרצו סיכסוכים, דעו שתוך זמן קצר שוב יחזור השקט. לאנשים העובדים עם קהל, יתכנו קשיים. יש להיזהר מלומר את הדברים הלא־נכונים, או אפילו להעלים שלא במתכוון, במייוחד יש לשמור סודות ולא לפלוט דברים מיותרים ללא מחשבה.

* * *

תהפוכות במצב־הרוח יאפיינו שבוע זה. מחלהבות והנאה עד בלבול וחרדה. תהיו זקוקים ליד תומכת שעליה תוכלו להישען. בהחלטות חשובות כדאי להתייעץ עם אדם אובייקטיבי שלא מעורב בענייניכם, לאנשים המקורבים אליכם יהיה שיפוט מוטעה. יש להימנע מלחתום על מיסמכים חשובים בשבוע זה. למלים מפתות שילחשו באוזניכם, תהיה משמעות כפולה, אל תקבלו כל מלה כאמירה סופית.

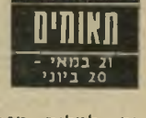

תכונות מוקדמים צפויים לכישלון. למעשה בחודש הבא לא תוכלו לשלוט בהתרחשויות ודברים רבים שנראים כמובנים מאליהם יהיו מפתיעים. אהבה שהחלה לא מזמן, נתקלת בסיבוך שנראה כאילו ללא פיתרון. יימצא מוצא מהמצב העדין אך לא ברגע זה. סבלנותכם ומזג ליבכם יעמדו במיבחן, דברים שעל פי רוב נבלעים על ידכם וגורמים לכם להסתיר את מחשבותיכם, יצופו על פני השטח וייאמרו בצורה ישירה ואפילו פוגעת. יתכן שהגיע הזמן שהנוגעים בדבר יבינו ויתאפקו.

* * *

ידידים שבהם אתם נותנים אמון מלא, יפנו אליכם בבקשת הלוואה. אתם בנדיבותכם הטבעית תהיו מוכנים לתת יותר מן המבוקש. אולי כדאי להעצר ולבחון למי אתם עוזרים, ובאילו תנאים, ואם יש באפשרותכם לוותר על כספכם לתמיד קופה ממושכת. טעות בשיפוט עלולה לעלות לכם ביוקר. בשבועיים הקרובים יש להיזהר ביחסי־אנוש. אהבות חדשות קשורות בסוד מסויים, שעלול להתגלות כתוצאה מחוסר זהירות. בקשרים ותיקים יותר יתכנו סיכסוכים. אריות בעלי שליטה עצמית, יעברו את התקופה הזו ללא נזק.

* * *

בשטחים רבים יצוצו קשיים בשבוע זה, ודווקא נסיעות קצרות וטיולים יוציאו אתכם מהדיכדוך שבו אתם שרויים בזמן האחרון. היזהרו מהונאה וממירמה, וגייסו את כל המשאבים החיוביים שלכם, על מנת לשמור על מצב־רוח תקין. התקופה לא מתאימה להתחיל בעסקות חדשות. לאנשים העוסקים בענייני כספים, צפויות בעיות. לאלה החושבים לגדל חיית־בית, עכשיו הזמן לקחת גור שנולד במזל שור, ולא חשוב אם הוא כלב או חתול.

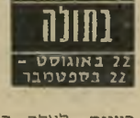

כסף שיגיע במפתיע, יפתח בפניכם שבוע של קניות ורכישות של דברים יקרים הנחוצים בבית. כדאי להתרכז בעיקר בשיפור של חדרי־האמבטיה וחדר־השינה. סדרו ענייני כספים, וחישבו על פתיחת חשבון חיסכון חדש. המאמצים שהשקעתם בעבודה ישאו פרי. ידובר בכם, ואת שמכם יזכירו לטובה. רבים מעריכים את גישתכם הספונטנית והנעימה לקהל. צפו להצעה מפתה שתוצע לכם בקרוב.

* * *

שינויים מלהיבים יחולו בחייכם השבוע. פגישה מדהימה ובלתי־צפויה, תגרור בעיקבותיה שרשרת של אירועים מוזרים שיובילו לבסוף ליחסים רומנטיים נפלאים. היזמנו מהתנהגות אנוכית, ונסו להתחשב בסביבה הקרובה. בשבוע זה לא רצוי לסמוך על האינטואיציה שלכם, עדיף לסמוך על שיפוט של יד"ר או קרוב משפחה שבו אתם בוטחים. אל תבצעו עיסקות גדולות בשבוע זה.

* * *

השבוע מסתמנת נטייה להתנהגות קיצונית והגזמה בשטחים רבים. עליכם להאט את הקצב, להפחית את כמות המזון שעתיד להיכנס לבטנכם ולרפד את גופכם. גם במה ששייך לאהבה — מדוע שלא תסתפקו באהבה אחת? הכפילות באהבות מקשה עליכם ומסבכת ומכריחה אתכם להתעלם את העובדות. אתם דיברי אמת ולא אוהבים להסתיר דבר, נותנים אמון בכל אדם, אך נסו לבחון כל אחד מכל צדדיו, אל תשפטו לפי מבט, או התלהבות ראשונית.

אחריות נוספת תוטל עליכם השבוע, וזה יכניס אתכם למתח, ולהטלת ספק ביכולתכם. אך ברור לכולם וכדאי להבהיר זאת גם לכם, כל דבר שאותו תגשו לבצע, ינחל הצלחה. התקדמותכם בעבודה מובטחת מאליה, לאור החריצות והביצוע המושלם שאתם דורשים מעצמכם. אהבה הערה שה את צעדיה הראשונים, דורשת יזמה מצדכם. אל תחכו שבן־הזוג הטרי יעשה את הצעד הראשון, הוא פוחד אף יותם מכם. עיסקו בספורט.

* * *

התכוננו להוצאה כספית גדולה, שתפתיע אתכם ותדלדל את חשבונכם בבנק. על רקע זה עלול להיווצר סיכסוך קטן עם בן הזוג, אך דווקא בזכותו תחלצו מהמצב שעלול להראות מדאיג. הוא ידאג לשיפור מהיר של המצב הכלכלי. כדאי להתמסר לתחביב האהוב עליכם, כיוון שעכשיו יש מי שיעזור לכם לפתח אותו. קשר ידידותי שקיים כבר זמן מה עלול להפוך רומן סוער ומפתיע, אך זאת, רק במקום עבודתכם.

* * *

בעיות בריאות מציקות לכם, אתם רגישים השבוע במייוחד באיזור הבטן, הדבר מדאיג אתכם ומוסיף מתח מיותר. הרגישות תחלוף תוך שבוע, וברואתכם תשוב להיות כשהיתה. תוצע לכם נסיעה לחוץ־לארץ הקשורה ללימודים שישלימו את השכלתכם. שיחת טלפון חשובה שלה ציפיתם בכליון עיניים תגיע, ובשורה מפתיעה ומשמחת תגרום להחלהבות רבה. אבן המזל שלכם האקוואמרין, שצבעה כצבע הים, כדאי לשבצה בתכשיט כלשהו.

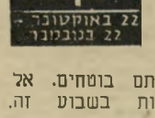

שר־החביטחון, עזר וייצמן, הוא בן מזל תאומים, נולד ב־5.6.1924. אסטרוזוגית „העולם הזה" ערכה את ההורוסקופ שלו מבלי לדעת שמדובר בו, והמסקנות שהגיעה אליהן מדהימות.

מזל החודש:
תאומים
עזר וייצמן:
מתקשה להתרכז
ובעל חוש נבואי

אישיות מגנטית שופעת קסם וחן. בעל חוש־חומור, שנינות וטוב־לב, חמימות ואהבת־אדם. הוא אמן הדיבור, קולט במהירות, שנון, משתלב בטבעיות בחברה, וחופך בה למוקד ההתעניינות. יחד עם פתיחות לאנשים, יש לו בדחנות אירונית היכולה להצליף בהם, אך מהווה גם כוח־משיכה מייוחד במינו, ויוצרת אפקט של מנהיגות טבעית. הוא פתוח ומסוגל להתיידד עם אנשים מכל שכבות האוכלוסיה, ללא הבדל דת, גזע, או מעמד. הוא לא מכיר בהם כגורמים המפלים בין איש לרעהו. הוא בעל פוטנציאל של כשרונות, ידע ומנהיגות. בעל יכולת חשיבה גמישה, ונוטה לנתח את מעשיו של הזולת, על כל התוצאות התיאורטיות הנובעות מכך, אבל מסוגל לבטל ניתוח זה. יחד עם פתיחותו לאנשים, הוא נשאר עצמאי במחשבתו, ובכך גורם להפתעות. לדוגמה, הוא יכול להגיע לעיתים למסקנות שאינן תואמות את כוונותיהם הסמויות של ידידיו, או של אותם שנראים כידידים. משום כך הוא

עזר וייצמן
לצון ואימפולסיביות

מהווה תעלומה לסובבים אותו. דבר זה אינו מבטל את הצורך החזק שלו בידידים, אבל הוא תמיד שומר מרחק, תכונה המאפשרת לו לשמור על אופיו האינדיווידואלי ומקנה לו תחושת חרות. הוא בעיקרו אדם ישר, המונחה על־ידי עקרונות ההגינות, הצדק וחשיוויון.

תחושת החופש, הצורך במישחק בין אלטרנטיבות, מקשה עליו בקבלת מיסגרת ומשמעת, שיגרה והליכה בתלם. עם זאת, לא על נקלה ישלים עם מעשים בלתי־הגיוניים של הזולת. תחושת החופש נותנת לו ציזוק כאשר, לאחר מחשבה, הוא מחליט החלטה, ולכן מוכן ליטול סיכונים לשם ביצוע משימה, עד כדי הקרבה, אולם הוא לא יהפוך את ההסתכנות מטרה בפני עצמה. החרות המחשבתית שלו מביאה לפעמים לתגובות בלתי־צפויות הגורמות קשיים בקשריו עם אנשים. אולם מצד שני, הספונטניות כביכול, ומחירות התגובה עשויות להיות לו לעזר רב, במייוחד בשעת חירום. רוחו החלוצית לוחמת גם את מילחמתו של הזולת. אופיו היסודי הוא של אדם מרדן וחסר־סבלנות, אופטימי, עליז, עם צורך חזק בפעילות פיסית הגורמת לו להימצא בתנועה מתמדת. מתקשה להתרכז במטרה אחת ונוטה לפזר את מירצו. יש לו כוחות אינטואיטיביים מפותחים, אשר לפעמים גובלים בחוש נבואי. חוסר־זהירות ולעתים פזיזות מעניקים תחושה של דחיפות לעשיה מהירה, המתבטאים גם בתנועות, עוצמה מגנטית, גאווה ועקשנות יתרה עם נטייה למצבי־רוח. אהבת החופש מביאה עימה התנהגות שמכעיסה את האחרים.

מכלול תכונות אלה יוצרות אדם שהוא אסטרטג טוב, שאמנם אינו חותר להשגיות אישיות, אינו מעלה את עצמו למטרה בפני עצמה, אבל מביא בחשבון גם את העובדה שהצלחת איזשית תאפשר להצליח בתפקידו. לעתים מרוב חישובים, העיקר והתפל מתבלבלים, ולכן הוא אינו שלם עם החלטותיו. משום כך רצוי שיהיה על ידו, או מעליו, אדם בעל אידיאולוגיה ברורה, כפייה של קו אידיאולוגי מסויים יכולה לנפות חלק גדול מהאפשרויות המחושבות, יצמצם את הבחירה בין אלטרנטיבות. לשון אחר הוא ביצועיסט טוב, אך חסר לו ממד רעיוני רחב. משום כך הוא נוטה להעניק לפעמים לגורם מישני — מעמד של עיקר, התואם לאיזו אידיאולוגיה שאינה ברורה לו די צרכו.

יש בו חמימות רבה, הוא עצמו אדם ישר, ופעמים קשה לו לתפוס שבחיים הפוליטיים, רבים העומדים מולו, עלולים להתגלות כדוברי שקר. כשהוא מכיר בזה, הוא מסוגל להגיע לנקמנות אגרסיבית שקטה ומחושבת.

הוא נחוש בדעתו לממש את רעיונותיו גם אם הדבר יהיה כרוך במאבק על שילטון. הוא נמצא תמיד בתפקידים שבהם נשואות אליו עיניים רבות. לא פעם הוא מאבד פרספקטיבה לגבי ערך עבודתו. מחפש את אושרו במרחקים ובגבהים. לפעמים קיימת בו נטייה ליטול

(המשך בעמוד 50)

—כשאמא עשתה רשימה
לפני שיצאה לקניות
אמרתי לה לרשום אגוזי.
—גם אני!
חשבתם שאשכח?
—אמרה אמא
—מה שבטוח בטוח—אמרתי.
עכשיו אני מחכה
שאמא תביא לי אגוזי.
—גם לי!

"אגוזי" של עלית הוא מאכל מושלם,
טעים להפליא, משביע מייד ומזין.
"אגוזי" מכיל בתוכו:
אגוזים כמובן, סוכר, אבקת חלב
והכל מצופה בשוקולד הנהדר של עלית.

אגוזי של עלית אַגָּדָה

"הסדרה הקיצית"

הקיץ, נסי את שלושת בשמי האיכות מן "הסדרה הקיצית"–
SUMMER COLOGNE – BABE, KIKU, CAVALE.
מבית פברג'ה – להרגשה קלילה יותר ובאריזה נוחה יותר.

שמפו אורגניקס עם המרכיבים הטבעיים (חיטה+דבש)
שיעניקו לשיערך ברק וזוהר.

שמפו פארה פוסט, שנשים רבות בארץ ובעולם משתמשות בו
ונהנות ממנו.

להשיג בחנויות המובחרות.
מוצרי פברג'ה מקוריים מיובאים
ע"י אשל קוסמטיקס – בע"מ

FABERGÉ

חדש מבית פברג'ה.

„...אתם קודם כל מרביצים לו באלות בכל חלקי הגוף, חוץ מהראש. אל תרחמו - תשברו להם את כל העצמות! אל תסבירו שום דבר. קודם תרביצו, ואחרי שתגמרו תסבירו..."

המיכתב הבא הופץ ביום השני שעבר על־ידי ח"כ אורי אבנרי בין כל חברי הכנסת. עוד באותו יום קרא אבנרי את הקטעים העיקריים, במיסגרת נאומו על פעולות משרד־הבריאות.

כמה מחברי־הכנסת קראו את הדברים במקום, והביעו הזדעזעות עמוקה. שלושה — מאיר תמיר ממפ"ם, שמואל טיקדנו ומרדכי וורי־שובפקי מש"י — פירסמו הודעות שבהן תבעו חקירה. לעומת זאת לא הגיב ראש מיפלגת־העבודה, ושום סיעה לא התעוררה לפעולה רצינית.

השלוש של שר־הביטחון, ששהה בבניין הכנסת, קיבל עותק והבטיח להעבירו לשר־הביטחון. לעומת זאת פירש ראש לישכתו של ראש־הממשלה, יחיאל קדישאי, לקבל עותק, באומרו, „קראתי את זה ואני לא מאמין לאף מילה." קדישאי ישב באותה שעה בחברת ח"כ אהוד אולמרט.

הדברים עשו להם בנפשם, ובאמצעות הכתבים הפרלמנטריים, המקומיים והזרים, הופצו במהרה בארץ ובעולם ועוררו תגובות חריפות.

עדות של חיילים

א ל: כל חברי־הכנסת.

מ א ת: ח"כ אורי אבנרי.

הנדון: עדות של חיילים על המת־רחש בגדה.

הריני מוצא לנכון, במילוי חובתי המצפונית והפר־למנטרית, להביא לפניכם את העדות הבאה. גביתי אותה בעצמי מקבוצה של חיילים, אשר מצפונם הציק להם, והם נזעקו להביא את הדברים לידיעת הציבור, עם כל הסיכון לעצמם הכרוך בכך. אין להם השקפות פוליטיות מוגדרות, והם פועלים מתוך הזדעזעות אנו־שית בילבד.

שמות החיילים שמורים עמי, ואהיה מוכן לגלותם לוועדת־חקירה פרלמנטרית או לכל מוסד אחר שיבטיח להם חסינות.

להלן העדות כישונה:

אנחנו קבוצת חיילים בני 18, שהתגייסנו לפני פרק־זמן קצר לשירות חובה.

במיסגרת טירונות בחיל קרבי, שאנחנו עוברים כעת, נשלחנו לשירות מיבצעי באחת הערים הגדולות בגדה־המערבית. לצורך כך סופחנו למימשל הצבאי ה־מקומי, ותפקידנו הוגדר כסיוע לפעולות השיטור של מישמר־הגבול באיזור.

שהינו במקום במשך שבוע, ובזמן זה נתגלו לנו עובדות שלא היו ידועות לנו לפני כן, ושעקב חזעזוע שנגרם לנו מגילויין, החלטנו להביאן לידיעת הציבור הרחב.

נקדים ונאמר שאנחנו חבר'ה עירוניים, בוגרי בתי־ספר תיכוניים, נאמנים בכל ליבנו למדינה, חלקנו אחרי תקופת־התנדבות בהדרכת נוער טעון־טיפוח, ואיננו מזוהים, ומעולם לא היינו מזוהים, עם תנועה פוליטית כלשהי. לדברים שאנחנו החלטנו לספר אין שום מגמה פוליטית, והם בבחינת עובדות טהורות בילבד.

כל העצמות

לפני כמה שבועות הענו ליחידת המימשל הצבאי. מייד, כאשר ירדנו מהרכב, חולקו לנו אלות־עץ. אחרי־כן חולקנו לקבוצות. קבוצה אחת יצאה לכפר סמוך, במטרה לסייע לאנשי מישמר־הגבול להטיל עוצר ב־מקום.

לפני שיצאנו לבצע את המשימה קיבלנו הנחיות מקצין בעל תפקיד בכיר במימשל, שאמר לנו: „כל אדם שאתם תופסים מחוץ לביתו, אתם קודם כל מרביצים לו באלות בכל חלקי־הגוף, חוץ מהראש. אל תרחמו, תשברו להם את כל העצמות! אל תסבירו שום דבר. קודם תרביצו, ואחרי שתגמרו תסבירו למה הרבצתם.

„אם תפסתם ילד קטן, תוציאו את כל המישפחה שלו החוצה, תעמידו אותם בשורה, ותרביצו לאבא לפני כל הילדים. אל תתייחסו למכות האלה בתור זכות, זאת חובה! הם לא מבינים דרך אחרת.

„אלה שסתם מסתובבים בחוץ, אין טעם לעצור אותם. תרביצו ותחזירו אותם לבתים. אבל אם מישהו עשה בעיות, או זרק אבנים או משהו, קודם תפרקו לי את כל העצמות, ואחר־כך תעלו אותו לרכב, שיפנה אותו למימשל. שימו לב: מהרגע שהוא עלה לרכב, הוא בחזקת עציר, ואתם לא מרביצים לו יותר. למשימה!"

מרבית החיילים ביצעו את הפקודה על הצד הטוב ביותר. הבחנו בכך שדווקא אותם חבר'ה, שבמשך הטירונות נתגלו כחלשים מבחינה פיסית וכחסרי ביטחון־עצמי, דווקא הם התבלטו בביצוע הפקודה. אנחנו, קבוצת החיילים המעידה כאן, נמנענו באופן

מוחלט מלהרביץ, והסתפקנו בהכנסה הביתה של אנשים שיצאו לרחוב, תוך שימוש בהסברים בילבד. אולם למרות זאת, האווירה הכללית ששררה בין החיילים הזכירה לנו את הסיפורים על ההתעללות ביהודים בימי־השואה.

לא לרחם

קבוצת חיילים אחרת קיבלה תפקידי שיטור בעיר עצמה. תפקידים אלה כללו סיורים רגילים ותצפיות על הגגות. ההוראות היו דומות. בכל מיקרה של התקהלות הכי קטנה, זריקת אבן או הנפת דגל, נצטווינו לפזר מייד את האנשים על־ידי „להיכנס בהם עם אלות בכל הכוח, לשבור עצמות ולא לרחם!"

הושם דגש על כך שלא לקחת אנשים הצידה ושם להכותם, אלא להרביץ במרכז ההתקהלות, לעיני כולם, למען יראו ויירא.

הנחייה מיוחדת ניתנה לגבי מחסומים וצמיגים בוערים על הכביש. נאמר לנו שלא לפנותם בכוחות עצמנו, אלא להורות באצבע לעבר האדם הקרוב ביותר למחסום „ולא לדאוג, הם כבר מאולפים. הוא יידע כבר מה לעשות". הוסבר לנו שעלינו רק לפקח שהתו־שבים יפנו את המחסום וישליכו אותו לאחת החצרות הקרובות. כמו כן ניתנה לנו הוראה לרשום את פרטי החנויות והבתים הסמוכים, כדי שניתן יהיה לאתרם ולהעניש את בעליהם על־ידי אטימת החנות או הבית.

גם במהלך ביצוע פקודה זו נמנענו אנחנו מלבצע מעשים שנראו לנו כלא־הומאניים, והשתדלנו להשליט את הסדר בדרכי הסברה בילבד, תוך התבססות על הבנת התושבים.

פחד ואימה

במיסגרת ביצוע המשימות שהוטלו עלינו, הבחנו באווירת פחד ואימה בקרב התושבים. נדהמנו לראות אנשים שהתייחסו אלינו כאל אדונים, התחנפו, השפילו עצמם וביקשו רחמים עוד לפני שנגעו בהם. במשך הזמן ששהינו באיזור, הבנו מה הסיבה לפחד זה.

באחד המקומות ראינו כיצד יחידה של מישמר־הגבול אוספת ילדים מהרחוב, ומורה להם למלא עבורה שקי־חול לבניית עמדה. הילדים ביצעו את ההוראה ללא עוררין. אנשי מישמר־הגבול ניצבו כל העת ופיקחו על העבודה, כשהם מזויינים בנשק ובאלות. הבחנו שהילדים היו מפוחדים עד מוות. מחזה זה שוב הזכיר לנו את סיפורי השואה.

האירועים שתיארנו כוללים בתוכם סיפורי־מישנה על התעללויות והשפלות שונות, שלא תיארנו אותם בפרוטרוט. נוסף על כך שמענו גם עדויות מחיילים אחרים על מעשי התעללות ודיכוי אכזריים עוד יותר, אך מכיוון שביקשנו להצטמצם לעדות־ראייה בילבד, לא פירטנו אותם כאן.

היינו עדים להתרחשות הדברים במשך שבוע אחד בילבד. אחרי־כן הוחזרנו לבסיס־הקבע. התרשמותנו משבוע זה היתה, כי מעשים אלה הם דבר של יום־יום ונוהג מובן מאליו. האווירה כולה היא של טרור.

הדברים שתיארנו לא היו ידועים לנו כלל לפני שראינו אותם במו עינינו. זאת היתה לנו הפעם הרא־שונה לגלות את פניו של המימשל־הצבאי בשטחים. בשיחות שהיו לנו עם חברים ליחידה, התגלו חילוקי־דעות לגבי ההצדקה של מעשים אלה. הסתבר לנו כי הרוב ביצעו את הדברים מפני שנתנו להם פקודה, וכלל לא חשבו.

זכר השואה

החלטנו להביא את הדברים לידיעת הציבור מפני שאנו מתנגדים להם ורואים בהם פגיעה חמורה ביסודות המוסריים והלאומיים של עמנו, שעליהם התחנכנו. אין להם מקום בקרב שום עם, ובמיוחד לא בקרב עמנו, שעבר את השואה והיה נרדף ומוכה בכל העולם. מטרתנו בעדות זו היא לעורר מחשבה, כדי להביא להפסקת מעשים אלה.

עד כאן עדות החיילים.

אני מבקש את כל חברי־הכנסת, בלי הבדל של מיפלגה והשקפה, לשתף עימי פעולה כדי להביא להקמת ועדת־חקירה פרלמנטרית או ועדת־חקירה ממלכתית, לחקר השיטות המופעלות כיום — בשמנו — בשטחים המוחזקים.

הדברים מחרידים כשלעצמם. לא פחות מחרידה המחשבה על השפעת דברים אלה על בני־הנוער, אזרחי־המדינה של מחר, אשר מוטלים עליהם תפקידים שנפשם סולדת מהם, והעלולים לערער בקרב הטובים שבהם את יסודות הזיקה למדינה ולצה"ל.

חברי הכנסת, כולנו אחראים. הבה נשים קץ לשיטות אלה, לפני שיהרסו את יסודות עמנו!

תשקיף

בגין רוצה למנות את

אריק כשר־הביטחון

חרף כל ההצהרות של הליברלים והדמוקרטים, על התנגדותם הנמרצת למסירת תיק־הביטחון לאריק שרון, היה בגין רוצה למסור לו את התיק. **בגין משועבד עתה כליד לאריק, האיש החזק היחידי שנשאר בממשלה, והוא מעריץ אותו הערצה עיוורת, כצבר, כגנרל וכאיש חזק — שניים תכונות החסרות לבגין כליד.**

בגין מזלזל באיומי הליברלים והדמוקרטים, שכבר נכנעו פעמים אין ספור בעבר. הוא משוכנע כי ייכנעו גם הפעם.

הליברלים יתקפלו כאשר יצחק מודעי ישתכנע, שאין לו סיכוי לקבל בעצמו את תיק־הביטחון. הוא הדין בדמוקרטים, אם ישתכנעו כי התיק לא יוצע לייגאל ידין.

אולם בגלל לחצים בתוך חירות, ייתכן כי בגין יצטרך למסור את התיק לח"כ משה ארנס, למרות שאיש אינו מתייחס אליו ברציגות. בניגוד לתדמית הציבורית שלו, נחשב ארנס כאפס בעיני יודעי־דבר.

ירושת וייצמן:

מימסד לאומני קיצוני

אחת הירושות של כהונת עזר וייצמן במישרד־הביטחון היא חמורה ביותר: השארת כל המימסד הביטחוני בידי קצינים בעלי השקפה לאומנית־קיצונית.

וייצמן מינה קצינים אלה בלי התחשבות בדיעותיהם הפרטיות ובכישוריהם הציבוריים, מתוך הנחה שהוא עצמו די חזק כדי לקבוע את הקו. עם הסתלקותו מהתפקיד, ישתנה המצב מן הקצה אל הקצה.

הרמטכ"ל, רפאל („רפול") איתן, קרוב בדיעותיו לגוש־אמונים, ומעולם לא הסתיר זאת. הוא הדין במתאם־הפעולות בשטחים המוחזקים, דני מט. מפקד הגדה, בנימין („פואד") בן־אליעזר, מתאים את עצמו תמיד לממונים עליו.

המצב עשוי להשתנות אם ייכנס רפול לעימות עם שר־הביטחון החדש על הקיצוצים בתקציב־הביטחון. רפול הוא אדם כן ועקשן, ואם יהיה משוכנע כי הקיצוצים מזיקים לצה"ל, הוא עשוי להתפטר.

טליק בבונקר

הקורבן האמיתי של התפטרות וייצמן עלול להיות האוזר ישראל („טליק") טל, שמונה על־ידי וייצמן כראש המטה החדש לכוחות־היבשה, תוך פתיחת אפשרות להתמנותו כרמטכ"ל הבא.

טליק נתקל בהתנגדות נמרצת וכימעט מאוחדת, בגלל החשש שהוא הוצנח מלמעלה, וגם בגלל ההתנגדות לכל חידוש. הוא שמר לאחרונה על פרופיל נמוך ביותר. עכשיו עלולה ההתנגדות אליו לשאת פרי, גם בגלל דיעותיו היוניות הידועות.

העיתונות

נגד תמיר

רק ברגע האחרון ממש התעורר ציבור העיתונאים נוכח הסכנה הכרוכה בחוק העלון לחסך את חופש־העיתונות, כאיצטלה של „הגנה על הפרטיות".

כאשר פנו נציגי העיתונות אל שמואל תמיר, שביקש להעביר את הצעת־החוק בדחיפות, תוך ניצול גורם האפתעה, הרגיע אותם תמיר בלשון חלקלקה, ואמר להם שיוכלו לשטח את השגותיהם בוועדת הכנסת, אחרי קבלת החוק בקריאה ראשונה. החשבון של תמיר הוא, שאז יוכל להתחמק מן האחריות למוזמה, ולטעון כי העניין הוא כולו בידי הכנסת. תמיר יודע כי לרוב חברי־הכנסת יחס עויין לעיתונות, ושיש להם עניין מיוחד בחוק אשר ינן עליהם מפני ביקורת.

בקרב העיתונאים מתארגנת קבוצה המתכוננת לתבוע את החרפת המאבק, עד כדי הכרזת שביתה כללית של העיתונות. נגד חוק־לשון־הרע ערכה העיתונות, בשעתו, שביתה כללית של יום אחד.

יוקם מטה

למשברים

על פי הוראתו של שר־החוץ, יצחק שמיר, עומד המישרד להקים מטה־חירום מיוחד, אשר יפעל בעת משברים במדינות שבהן יש לישראל נציגות. הכוונה היא להקים מטה שיהיה מוכן לקראת הפיכות, כמו זו שהתחוללה באיראן. מטרת המטה תהיה להציל את הישראלים השוהים בארץ שבה נערכת ההפיכה ולהציל את הרכוש וההשקעות הישראליים באותה מדינה.

שמיר טוען כי לישראל נגרמו קשיים רבים בעת המשבר באיראן, משום שלא היתה יד מכוונת בין המישרדים הממשלתיים השונים. אחת ממטרות המטה תהיה לתאם בין מישרדי־הממשלה בעת משבר כזה.

מיתקפת־הסברה

בלונדון

שגריר ישראל בלונדון, שלמה ארגוב, יעמוד בראש מיתקפת־הסברה ישראלית, שתחחיל בתקופה הקרובה, ואשר תכוון בעיקר לאישים בריטיים בעלי־השפעה.

בשגרירות ישראל בלונדון היתה עד כה רשימה בת 6000 איש, שאליהם היה נשלח חומר־ההסברה. כשהועברה רשימה זו למחשב, התברר כי רבים מהרשומים כה כבר אינם בין החיים, או שיצאו לגימלאות ואינם נושאים עוד בתפקידים רשמיים.

ארגוב הכין רשימה חדשה ומעודכנת, בת יותר מ־10 אלפים אישי־ציבור באנגליה, והיא תנחה את מיבצע־ההסברה שלו.

להרוויח

כסף בחו"ל

ישראלים גילו שיטה חדשה להוסיף על תקציב־הנסיעות שהם בחוץ־לארץ עד 150 דולר, שהם כ־7000 לירות.

למישרד־החוץ יש קרן מיוחדת, הנותנת סכומי־כסף שבין 50 ל־150 דולר לכל ישראלי הפונה לשגרירות ישראל בכל אחת מארצות העולם, והמבקש עזרה. מקבל הכסף אמנם מוחתם על הצהרה, שיחזיר אותו עם שובו לארץ, אך רק מעטים עושים כן.

מישרד־החוץ אף אינו טורח כלל לגבות את הכסף. המישרד שוזח מיכתבי־תזכורת אחד לשנה, אך מעולם לא הגיש מישפט נגד אותם שלא החזירו את הכסף.

„במחנה" חוסך כסף

שבועון חיילי צה"ל, במחנה, יוצא לאור במתכונת חדשה, קטנה יותר מזו שהיתה נהוגה עד כה. **הפורמט החדש חוסך ל„במחנה" כ־10 אחוז מהחוצאה הכספית העצומה, הכרוכה בהוצאת השבועון.**

אברהם יפה

יפרוש

האזוף (מיל.) אברהם יפה עומד לפרוש מתפקידו כיושב־ראש רשות־שמירות־הטבע. יפה ינמק את פרישתו מסיבות אישיות ובריאותיות, וייצא הגימלאות.

יבוטל המישפט

על רשיונות

מישטרת־ישראל עומדת לבטל את הנוהג שלפיו מקבל נהג, הנתפס כשאין ברשותו רשיון־נהיגה, רשיון רכב או תעודת־ביטוח, טופס הזמנה לדין, בצירוף טופס המאפשר לו להציג תוך חמישה ימים את התעודה החסרה בתחנת־מישטרה ולבטל את ההזמנה לדין.

התברר כי נהגים רבים, שהציגו את רשיונותיהם בתחנת־המישטרה, נשפטו בכל זאת. המישפט נערך שלא בפניהם, משום שבתחנת־המישטרה נאמר להם שהדו"ח בוטל. תחנת־המישטרה לא טרחו לדווח על הצגת הרשיונות לבתי־המישפט.

הנוהג החדש: אם לא יציג הנהג את רשיונותיו תוך הזמן הקצוב, תישלח לו הזמנה לדין לביתו.

התמעטו

גילויי המישטרה

בשנת 1979 התמעטו גילויי־הפשע של המישטרה. רק ב־10.2 אחוז מתיקי־ההתפרצות לבתים נתפסו הפורצים, לעומת 10.4 אחוזים בשנת 1978. מתוך 58 מיקרי־רצח בשנת 1979 פוענחו רק 65.5 אחוזים, לעומת 67.8 בשנה הקודמת. רק 47.7 אחוזים ממבצעי 390 מיקרי־השוד של השנה שעברה נתפסו, לעומת 60 אחוזים בשנה הקודמת.

לגבי גניבות מתוך רכב מגיעה המישטרה לשיא עולמי: רק 3.8 אחוזים ממיקרי הגניבות מתוך רכב פוענחו על־ידי המישטרה.

בעל רכב גנוב

ישלם גרירה

בעלי רכב גנוב, שמכוניותיהם התגלו על־ידי המישטרה, ייאלצו לשלם בקרוב קנס. מישטרת ישראל תגרור את מכוניותיהם למיסך הקרוב שלה, ובעלי הרכב ייאלצו לשלם את דמי הגרירה.

עד כה היתה המישטרה נוהגת לשלם בעצמה את גרירת הרכב הגנוב למוסכים שלה.

שיחות־טלפון

ב־19 מיליון

שיחות־הטלפון שנערכו ממישרדי מישלחת־הקניות של מישרד־הביטחון בניו־יורק בשנה שעברה עלו למשלם־המיסים הישראלי יותר מ־19 מיליון לירות.

בעיקבות חשבון זה מוגבל עתה השימוש בטלפון במישרדי מישלחת־הקניות, ושיחות־חוץ נעשות רק על פי אישור מוקדם של פקיד בכיר במישלחת.

סדנת המטכ"ל תורחק

אחד ממיפגעי־התחבורה החמורים ביותר בתל־אביב, סדנת־הרכב של המטכ"ל, השוכנת באחד מרחובות הקריה, תועבר למקום אחר, ככל הנראה אל מחוץ לגבולות תל־אביב.

במשך השנים ניבנו במקום מיבנים בלתי־חוקיים, ללא רשיון. מכוניות רכות, המצתינות לתור הטיפול בהן, חונות ברחובות הסמוכים לסדנה, במקומות האסורים לחניה.

גדל מספר גנבי

רכוש צבאי

על פי מידגם שנערך בבתי־הכיא הצבאיים, מתברר שמיספר האסירים היושבים בכלא בעוון עריקה, את המקום השני תופסים גנבי הנשק והציוד, והם מהווים 15 אחוז מכלל האסירים. 9 אחוז מהאסירים יושבים בכלא בגלל עבירות תנועה, 8 אחוז בגלל אלימות, 7 אחוז בגלל סחר ושימוש בסמים ו־2 אחוז יושבים במעצר כשהם ממתינים למישפטים בעוון רצח.

העם

יום גדוש

שלושה סימפטומים של מחלה אחת

זה היה יום ראשון גדוש.

בבוקר הודיע הרדיו הודעה מדהימה. האיש החזק של סעודיה, יורש־העצר פאהד, הכריז, כי ארצו מוכנה לחתום על שלום ריש־מי עם מדינת־ישראל, בתנאי שזו תחזיר את השטחים שכבשה במלחמת ששת־הימים. הוא הוסיף, כי בעיקבות סעודיה תלכנה גם שאר המדינות הערביות.

המעצמה מס' 1. היתה זאת הכרזה בעלת משמעות היסטורית, כימעט כמו ביקורו של אנוור אל־סאדאת בירושלים. כי סעודיה היא כיום מנהיגת העולם הערבי. יותר מזה: היא עמוד־התווך של העולם הערבי כולו. מבחינה כלכלית, היא המעצמה העולמית מס' 1.

במשך יותר מדור היתה סעודיה קנאית ובלתי־מתפשרת. כשומרת

הנסיך פאהד
הודעה היסטורית, אזניים אטומות

שניים משלושת המיסגדים הקדושים של האיסלאם — במכה ובמדינה — היא רואה את עצמה גם כאפוטרופוסית על המיקדש השלישי: מיסגד אל־אקצה.

כאשר הדובר המוסמך ביותר של מדינה זו מכריז על נכונותו לשלום — הרי זה מיפנה כביר.

התגובה הישראלית: אפס. הצהרה חלפה עם הרוח, כאילו היתה הבל־פה.

חג ירכיאים. לפני הצהריים באותו יום התפטר עזר וייצמן מתפקידו כשר־הביטחון.

היה זה אירוע חגיגי לרכילאים הפוליטיים, הממלאים את הזירה המדינית והעיתונאית. אך איש לא ניסה להתמודד עם המשמעות העמוקה של המעשה (ראה הנדון).

כשם שחוסר־התגובה על ההצהרה הסעודית היתה עדות להתנוונות מדינית־החוץ הישראלית, היה חוסר־התגובה על מעשהו של וייצמן עדות להתנוונות מדינית־הפנים.

כני עריבה. עוד באותו יום קרה מעשה שלישי, שהעיד על התנוונות מוסרית.

בכנס של 600 מו"לים של עיתוני העולם הוענק פרס־כבוד — עט הזהב של החופש — לגיבור־העיר תונות היהודי מארגנטינה, יעקובו טימרמן. הכנופיה הפאשיסטית השולטת בארגנטינה ניסתה שלוש פעמים להתנקש בחייו, כלאה אותו, עינתה אותו, עד שנאלצה, תחת לחץ דעת־הקהל העולמית, לשחררו.

הטכס של הענקת־הפרס הועבר ממישכן־הכנסת לאולם באוניברסיטה. מנחם בגין נמנע מלהופיע בו. מדוע?

טימרמן עצמו הסביר זאת, בנאום שנשא במקום: ממשלת ארגנטינה לחצה על הכנסת, והכנסת הריבונית של מדינת־היהודים נכנעה.

בהמשך היום פירסמה לישכתו של יו"ר הכנסת הודעה, שבה טענה, כי הלחץ בא מצד המוסדות היהודיים בארגנטינה. אך היהודים אינם אלא בני־ערובה של השילטון, ופנייתם לא יכלה להיות אלא מעשה־שבכפייה.

אילו היתה מדינת־ישראל קיימת בשנות ה־30', איך היתה הכנסת מגיבה אז על דרישה של מוסדות יהודים בגרמניה, שהיו מבקשים — לפי דרישת הגסטאפו — שלא להעניק פרס לעורך־עיתון יהודי שהצליח להימלט ממחנה דכאו?

מיפלגות

סודה של פופולריות

רבין עשה את הדבר החכם ביותר: לא כזום

מכל ארבעת המועמדים הבולטים לראשות הממשלה — מנחם בגין, עזר וייצמן, שימעון פרס ויצחק רבין — רבין הוא עתה המועמד המועדף של הציבור. על כך מעידים כמה סקרים של דעת־הקהל. זוהי תעלומה שחוקרים, פרשנים ועסקנים ניסו השבוע לפענחה.

מה גרם לכך?

שלוש שנים בדיוק. בשבוע האחרון מלאו בדיוק שלוש שנים ליום שבו הנחיל אותו הציבור תבוסה מוחצת לממשלת יצחק רבין, עד כדי סילוק מיפלגת־העבודה מן השילטון, לראשונה בתולדות המדינה.

מאז לא עשה יצחק רבין שום דבר משמעותי כדי לשקם את תדמיתו. אך פופולריותו גדלה.

מהו פשר התופעה הזאת?

כישלונות הפכו הישגים. איש לא ידע את התשובה. היו רק השערות.

כמה פרשנים סברו, כי הפרנורציות השתנו. אחרי שלוש שנים של ממשלת־הליכוד, נראים כישלונות ממשלתו של רבין כהישגים.

אך מדוע נהנה מכך דווקא רבין, ולא יריבו, שימעון פרס?

צבר כבד־לשון. תיאוריה אחת אומרת, כי מקור התופעה בשמרנותו של הציבור הישראלי. אין הוא יכול לדמיין לעצמו ראש־ממשלה, אלא מי שכבר היה ראש־הממשלה — כשם שאין הוא יכול לדמיין לעצמו שר, אלא מי שכבר היה שר. קל יותר לציבור לראות את רבין בתפקיד זה, מאשר את פרס, שמעולם לא היה אלא שר.

אחרים סבורים כי הדבר נובע מאופיים ומתדמיתם של השניים. אחרי שלוש שנים של הליכוד, מחפש הציבור אדם המהווה ניגוד מוחלט לבגין. לכך מתאים רבין, הצבר המחוספס, כבד־הלשון, גלוי־הלב, שופע הכנות, יותר מאשר שימעון פרס מהיר־הלשון, יליד פולין, הנראה כטכסיסן חלקלק, הנוסטלגיה לפלמ"חניק הטוב גברה, כנראה, עם מותו של יגאל אלון.

חזרה ל־1974? יש הרואים סיבות פוליטיות לתופעה.

בשנים האחרונות זו שימעון פרס בכמה מילימטרים שמאלה, נקט גם בעניין הפלסטיני לשון הזהב שונה — ולוא רק במיקצת — מן השיגרה המקובלת. ואילו רבין זז ימינה, נמנע מלהתקיף את הממשלה ואת ראשה, גיבש לעצמו תדמית של „אדם באמצע", המקובל גם על הימין.

אך יש הסבורים כי רבין עשה את הדבר החכם ביותר שהוא יכול היה לעשות: הוא לא עשה כלום.

בכך שנמנע ממעשים ומנקיטת עמדות, שיפר את מצבו בהתמדה, לעומת אותם שנשאו בתפקידים שהכריחו אותם להשתתף במאבק. כך נשאר נקי מכל רבב, לא רכש לעצמו אויבים.

אם כן, הרי יש לשיבתו של רבין אל הפופולריות ב־1980 סיבות דומות לאלה שהביאו למינויו ל־תפקיד ראש־הממשלה ב־1974.

אז נבחר רבין בעיקר מפני שלא היה מעורב במילחמת יום־כיפור ובמחדליה. מפני שהיה רחוק מ־מרכז הזירה המדינית, מפני שקשתתף במאבקים ולא רכש לעמו אויבים.

האם זה קורה לו עכשיו בשניות

הורביץ מול וייצמן: מה אמיתי? ומה אחיזת עיניים?

כאשר נודע שמדד אפריל עלה ביותר מעשרה אחוזים, הבין ייגאל הורביץ כי אם לא ימצא מייד את האשם לעליות האינפלציוניות, יהפוך הוא עצמו לקורבן. הוא גם ידע, שמדד מאי יעלה בשיעור גדול יותר ממדד אפריל.

הדרך הפשוטה והמהירה שבה בחר, היתה לקצץ בתקציבים הממשלתיים. זה פופולארי, שכן כל אחד מסכים שהממשלה מוציאה יותר מדי. זה טוב לתדמית הציבורית, כשאומרים שהאינפלציה מקורה בעודף כסף בשוק, וכי עודף הכסף התהווה מפני שהממשלה מוציאה יותר מדי. וזה קל לביצוע, שכן יש ויכוח רק עם שרים בממשלה ולא צריך לפגוע בשכבות מצביעים ואחדים של מיפלגת שר־האוצר.

כל השרים שיחקו לפי הכללים, פרט לשר־הביטחון, שראה בהצעה הזדמנות נוחה לממש תוכנית שהותוותה מזמן, לפרוש מן הממשלה בשלהי מאי, עם סיום עיסקה לאספקת מנוע אמריקאי למטוס הלביא הישראלי. עזר וייצמן החליט להתנגד להצעות הורביץ, ושני השרים שיחקו את המישחק ביודעם שאיש לא מתכוון למה שהוא אומר. במהלך הוויכוח בין השניים הושמעו כמה דברים חדשים.

אנשי האוצר הדליפו, כי מישרד־הביטחון רימה את מישרד־האוצר. עם אישור התקציב, לפני כמה חודשים, הוסכם בין שני המישרדים כי מישרד־הביטחון יזדקק רכישת נשק וציוד באמריקה בסך 400 מיליון דולר, ובתמורה יוותר האוצר על כוונתו לקצץ בתקציב הביטחון, מאה מיליארד לירות.

התברר כי מישלחת של מישרד־הביטחון סיכמה בחשאי באמריקה על ביצוע עיסקות 400 מיליון הדולר עוד השנה, אם כי התשלום יבוצע רק בשנה הבאה. יתכן שטעות האוצר על הוראה הן נכונות, אולם מוזר לשמוע כי הדבר גרם לאינפלציה. ביום שבו אישר האוצר תוספת של 100 מיליארד לירות להוצאה בישראל, אושרה תוספת לאינפלציה. הקדמת רכישות במט"ח לא משנות מבחינת כמויות הלירות המצויות עתה בשוק.

אנשי האוצר טענו, שניתן לקצץ בתקציב הביטחון בצורה משמעותית וכי יש הרבה שומן במערכת הביטחון. אין ספק כי הדבר נכון, ושום איש מילואים אינו זקוק להוכחות ולא לקריאת דו"ח מבקר המדינה האחרון בעניין זה. אולם שאלה היא אם קיצוץ בתקציב הביטחון, או כל תקציב אחר, המבוצע על־ידי אנשי הגוף המקוצץ, ישיג את מטרתו. מנגנון פקידותי נוטה קודם כל לשמור על עצמו. ואם יעניקו לו את הסמכות לקצץ, הרי שיקוצץ דווקא החלק היצירתי והחיוני, בעוד שהשומן הפקידותי לא ייפגע. גם בצה"ל חזקים האפסנאים יותר מכל שיריונאי.

הקיצוץ שהורביץ מציע עתה במערכת הביטחון לא יקטין את משכורות אנשי השלישות והמינהלה בצה"ל, אולם הוא יגרום להקטנת מיספר שעות האימונים של הטנקים.

כדי שיקוצץ השומן, תחת השרירים, יש לתכנן את הקיצוץ ולא לעשותו כלאחר יד, בירי מן המותן.

טענה נוספת של האוצר היא, שמישרד־הביטחון, בהחליטו על פרוייקט הלביא, גרם להגברת האינפלציה. זוהי טענה מוזרה, שכן פרוייקט הלביא נמצא בינתיים בשלבי תיכנון, על שולחנות המשרטטים. אפשר להתנגד להחלטת מערכת הביטחון לייצר מטוס ישראלי וטנק ישראלי, אולם ברור שאין להחלטה כל קשר לעליית המדד עתה.

יתכן כי הכישלון הגדול של ממשלת בגין—הורביץ הוא בכך, שהתקופה שאחרי חתימת הסכם השלום לא נוצלה להקטנה משמעותית בתקציב הביטחון ולהפנייה המשאבים לשיקום החינוך, הרווחה והסיעוד. בסיום מילחמת העצמאות קיצץ דויד בן־גוריון בתקציב הביטחון והפנה את כל המשאבים לקליטת עלייה ולפיתוח. רק כשהחלו פעולות־התגמול, בשנות ה־50, החל לגדול ולהתעצם תקציב הביטחון. ממשלת בגין שמרה, גם אחרי חתימת השלום עם מצריים, על תקציבי ביטחון גדולים, כמו בעת מילחמה, תוך קיצוץ תקציבי הרווחה.

קשה להבין מדוע הורביץ בא בטענות אל מישרדי הממשלה, שהם תורמים לאינפלציה. הגורם הישיר המזרים כסף לשוק הוא חשב האוצר. הזרמה היא הדפסת כסף על־ידי הממשלה, כדי לכסות את הפער שבין הכנסותיה להוצאותיה. ההזרמה גדלה ככל שמדיניות הורביץ מצליחה יותר. זהו הפרדוקס שאין שר־האוצר רוצה להתגבר עליו. הורביץ הכריז על מיתון, האטה וצימצום המשק. הדבר גורם מייד להקטנה בהכנסות הממשלה ממסים. הייבוא קטן? זוהי הצלחה למדיניות של הורביץ. אולם הקטנת הייבוא מביאה להקטנת ההכנסות ממכסים וממסי־קניה. הציבור שומר על הלירות שלו? זוהי הצלחה למדיניות הורביץ. אולם הדבר מביא להקטנת הכנסות האוצר ממסי־קניה וממס־ערך־מוסף.

ככל שהמצב מורע, מעדיפות חברות רבות לעבור על החוק, לא להעביר לאוצר מס־הכנסה ומס־ערך־מוסף שאותם הן גובות במקור, תוך ציטוט דברי הורביץ „אין לי ממה לשלם". ובמקביל, ככל שהורביץ משכנע את הציבור שמדיניותו תבלום את האינפלציה, כך קונים פחות איגרות־חוב ממשלתיות, שכן האזרחים לא מאמינים בעליית המדד ובערכן הצמוד.

ככל שהוא מצליח יותר כך הוא נכשל יותר

יוצא שככל שהורביץ מצליח בהגשמת מדיניות הריסון שלו, כך קטנות הכנסות האוצר. הכנסות אלה קטנות בסדר גודל של 10 מיליארד לירות לחודש, וזהו הסכום שהאוצר מדפיס מדי חודש, כדי שיוכל לעמוד בהוצאות השוטפות.

זהו מעגל קסמים שאין האוצר יוצא ממנו, מפני שאינו מוכן לפעול נגד הגורם העיקרי התורם להעלאת המדד: הכסף הפנוי והשחור המצוי בשוק, ואשר הוא, ובעיקר הוא, מהווה את כוח־הקניה המעלה את המדד. את העגבניות במאה לירות אינה קונה מישפחה מקריית־שמונה. אבל מישפחה מכפר־שמריהו או מסביון קונה, ובכך מעלה את המדד. הרווחים, שמהם לא ניגבו מסים כחוק, הצטברו במשק, והם התורמים העיקריים להתייקרויות, שכן המרווחים מוכנים לשלם כל סכום תמורת מבוקשם.

כאשר הורביץ קורא לשמור על הלירה, אין ספסרי הבורסה שומעים לו, ומאות מיליארדים של לירות עוברים בבורסה מיד ליד, תוך פטור מלא ממס־הכנסה! אנשי מס־הכנסה לא מסוגלים לגבות מסי־אמת, מפני ששר־האוצר מסרב לתת להם עובדים, כדי למלא את התקנים החסרים.

האמת היא שהגורם העיקרי לאינפלציה הוא השכבות העשירות, כמו היהלומנים, למשל, המקבלים מדי שנה מיליארדי דולרים ברבית נמוכה בעודם פטורים ממס־הכנסה ומניהול ספרים. שר־האוצר אינו רוצה לפגוע בשכבות אלה, שהוא עצמו מייצג אותן כתעשיין עשיר לשעבר. לכן הוא מנסה כל דרך להורדת המדד, ללא הצלחה. הוא פועל נגד השכבות החלשות ומקטין את הכנסתן, למרות שהוכח כי דווקא אצל השכירים גדל החיסכון, בגלל החיסכון הכפוי (קרנות והפרשות פנסיה), בעוד שאצל העצמאיים והעשירים לא חוסכים וכל לירה רווח מוצאת.

האינפלציה תיבלם רק כאשר יגבה האוצר את עודפי הרווחים מאותם שלא שילמו מס, ויצמיד את השכר למדד במלואו. או אז לא תהיה האינפלציה כדאית, כגורם לשחיקת ערכו של השכר. לשם כך צריך לחייב במס מלא את ספסרי הבורסה, את מרוויחי ההון, את סוכני הנשק, את היהלומנים, ואת כל אותם שעשו ועודם עושים את הכסף השחור.

יגאל לביב

איש קטן גדול

כשראיתי את הסרט אפוקליפסה עכשיו היתה לי ההרגשה שכבר ראיתי קטעים ממנו קודם לכן. אני מתכוון לסצנה העומדת במרכז הסרט (לדעתי אפשר היה לוותר בשקט על כל שאר חלקיו, מבלי לגרוע ממנו דבר): ההתקפה של פרשי־המסוקים על הכפר הוויאטנאמי השלו ופעולת רצח־העם שם.

השבוע נזכרתי היכן כבר ראיתי סצנה זו. הטלוויזיה הקרינה במוצאי חג־השבועות את הסרט איש קטן גדול עם דאסטין הופמן, שראיתיו לראשונה לפני שנים — ושם הופיעה אותה סצנה עצמה. אלא שבסרט זה ה־תוקפים רוכבים על סוסים, ולא במסוקים, והקורבנות אינם אנשים חומים בוויאטנאם, אלא אנשים אדומים בלב אמריקה.

דאסטין הופמן

שאר הפרטים זהים: המפקד צמא־הדם והמטורף של חיל־הפרשים, התקפת־הפתע על כפר שלו, רצח הנשים והילדים. מעין שוא־נוטא.

הקשר אינו מיקרי. הזוועות של מילחמת ויאטנאם, שהוקרנו מדי יום על מירקעי הטלוויזיה האמריקאית תודות לצוותות אמיצים והגונים בשטח, גרמו להתקוממות מצפונית אדירה בקרב הנוער האמריקאי. ההתקוממות לא הצטמצמה לזוועה. היא פשטה אל העבר. בפעם הראשונה התמודד הנוער האמריקאי עם האמת שהודחקה במשך דורות: שהתרבות האמריקאית כולה צמחה מתוך רצח־עם.

באחד הימים, בשיא מילחמת ויאטנאם, לקחה אותי ידידה אמריקאית לתצוגת הסרט חיל כחול בקולנוע במרכז בוסטון. גם בסרט זה מופיעה סצנה דומה — התקפת חיל הפרשים על כפר אינדיאני שלו, תוך רציחת זקנים וילדים, גברים ונשים (הנשים נרצחו אחרי שנאנסו).

אולם הקולנוע היה מלא צעירים וצעירות, מאותם שראיתי בהפגנות נגד המילחמה. הסתכלתי בפניהם בתום הסרט. רבים היו במצב של הלם. בבית־הספר לימדו אותם היסטוריה אחרת על ארצות־הברית.

למדתי לכבד ולאהוב את הנוער האמריקאי הזה, המתמודד באומץ־לב כזה עם העבר של עמו. אין זה קל. איזה עם יכול להשלים — גם בדיעבד — עם ההכרה שכל חיין הלאומיים צמחו במולדת שדודה, על קיברה של אוכלוסיה תמימה ואהודה, שנרצחה בדם קר? איך להגיע לראייה היסטורית מאוזנת, מבלי ללקות בסכיזופרניה קיבוצית?

כיום נובטים הזרעים של סכיזופרניה כזאת גם אצלנו. גם אנחנו דוחקים את עברנו הקרוב, בהעמידנו פנים שארץ זו היתה ריקה, שפעלנו כל העת מתוך הגנה עצמית בלבד. שהאינדיאנים הרעים (כלומר, הפלסטינים) זממו כל העת להשליכנו לים, שאנחנו לא גירשנו ולא נישלנו.

מתי יפיקו אצלנו סרט כמו איש קטן גדול? בעוד דור? ואולי יביאו מעשי המימשל הצבאי בשטחים הכבושים להתקוממות מצפונית כזאת כבר בעוד שנה־שנתיים?

באולם־הקולנוע בבוסטון פרץ הקהל במחיאות־כפיים סוערות כאשר הצליח אחד האינדיאנים להרוג את מפקד היחידה האמריקאית. הלוואי ולא נגיע לעולם ליום שבו ימחא נוער ישראלי כפיים כאשר יראה על הבד סצנה דומה.

כדי שזה לא יקרה, מוטב שנגיע במהרה לראייה מאוזנת של ההיסטוריה הקרובה — שנזכור את הצדק שלנו, אך נראה גם את הצדק של הזולת, שנבין את מלוא הטראגיות של הסיכסוך בין שני העמים, הרואים בארץ זו את מולדתם, והמסוגלים לחיות בה ביחד רק אם יכבדו זה את זה.

חשבונות כפולים

לאנשים רבים, כך נדמה, יש מכניזם מיוחד בראש, המאפשר להם להפריד בין בעיות הזולת ובעיות של עצמם.

הנה ראינו בטלוויזיה, לפני שבועיים, סרט צרפתי שבו כיכב ז'אק ברל. על ספסל־הנאשמים ישבו שלושה שוטרים אכזריים, שעינו חשוד עד מוות. ברל, השופט־החוקר (איש הממונה בצרפת על החקירה עד להגשת המישפט), לחם למען הצדק והרשעת הפושעים. אך העוול ניצח, והשוטרים זוכו במישפט.

אני משוכנע כי לא היה אף צופה אחד בארץ שלא זעם על עיוותי־דין זה, ושלא הצדיע לז'אק ברל האידיאליסט.

השבוע החליטה שופטת ישראלית לזכות חבורה של שוטרים, שנאשמו בהתעללות אכזרית בעציר. ההתעללות היתה בעת המעצר, נמשכה בניידת והגיעה לשיא בתחנת־המישטרה, כשהעציר היה חסר־ישע. השופטת אמרה כי השוטרים פעלו מתוך זעם מוצדק, מפני שהעציר ניסה לדרוס אותם. ואשר להתעללות שנמשכה בתחנת־המעצר, לא הצליח העציר, לדעת השופטת, לקבוע בוודאות מי בדיוק עשה מה.

אני בטוח שהשופטת פסקה לפי מיטב הבנתה. אך כמו פסק־הדין באותו סרט, יעודד גם פסק־דין זה את השוטרים הברוטליים ביותר להמשיך במה שהפך נוהג בתחנות־מישטרה רבות בישראל: התעללות שיטתית בעצירים חסרי־מגן (כן, כן — גם יהודים!).

אני משוכנע כי רוב האזרחים ששמעו ידיעה זו ברדיו אמרו לעצמם: השופטת צודקת בהחלט. הגיע הזמן שהמישטרה תשבור לפושעים האלה את העצמות.

כפילות ריגשית זו קיימת בכל השטחים. המעשים המתוארים בסרט אפוקליפסה עכשיו מעוררים סלידה, אך מעשים דומים מאוד הנעשים על־ידינו נראים כסבירים בהחלט. הקהל הריע לעיתונאים האמיצים, חושפי פרשת־ווטרגייט, בסרט כל אנשי הנשיא — אך אותו הקהל מצדיק אצלנו הצעות־חוק הבאות לכבול את ידי העיתונות, כך שגילוי פרשת־ווטרגייט ישראלית יהפוך בלתי־אפשרי.

האם אנחנו יותר חכמים, יותר אנושיים, יותר טהורים כאשר אנחנו צופים בסרטים — בייחוד כשזה נוגע לזולת?

האיש בעל הגולגולת

אין המדינה משופעת באישים שאפשר להצביע עליהם ולאמר: „הנה בן־אדם!" חיים כהן הוא אחד מהם.

כשהוא נכנס השבוע לאולם בית־המישפט ותפס את

מקומו במרכז הרכב־השופטים שבא לדון בעתירת שלושת מגורשי הר־חברון, רווח לי.

לא התאכזבתי. עוד לפני שגבריאל בך יכול היה להשלים את המישפט הראשון שלו, בשם הממשלה, שיסע אותו חיים כהן בשאלה פשוטה ותקיפה: „אני רואה שלא ענית בתצהיר שהגשת לטענה כי למגורשים לא ניתנה האפשרות לערער על הגירוש לפני ועד־הערר?"

גבריאל בך הוא איש מנוסה, והוא כבר ידע באותו רגע שהמישחק נגמר. אך הוא נאלץ לעמוד על רגליו ולהמשיך בטיעון שדוף — ביודעו שזהו טיעון שדוף.

כהן כאילו התעלם מקיומו, ופנה אל השופט אהרון ברק, שישב לימינו. השניים החלו משוחחים ביניהם, מן הסתם על ניסוח ההחלטה. השופטת הדסה בן־עיתו, שהיא חדשה בבית־המישפט העליון, היתה קצת מבוהלת.

חיים כהן

תוך כמה דקות היתה ההחלטה מוכנה: על הממשלה לבוא ולנמק, תוך 45 יום, מדוע הגירוש לא היה בלתי־חוקי. בכך אישרו השופטים, למעשה, את טענתנו, שהביאה אותנו להפגנה ליד גשר־אלנבי.

מדוע 45 יום? זהו זמן רב להכנת טיעון חסר־תוחלת על נקודה מישפטית מובהקת. לדעתי יש לכך רק הסבר אחד: כהן ועמיתיו ריחמו על הממשלה. הם רצו לתת לה די שהות להחזרת המגורשים, מבלי שיהיה צורך בהחלטה סופית, שתהווה סטירת־לחי לממשלה. ראש־ממשלה חכם היה מבין את הרמז. אך מניין לוקחים ראש־ממשלה חכם?

פליציה לאנגר היתה במצב קצת אומלל: היא טרחה, התרוצצה, הכינה טיעון — ולבסוף לא ניתן לה להפליט אף מילה אחת. הכל נגמר בילעדיה. חיים כהן לא היה זקוק לטיעונה.

ביושבי באולם הקטן, שהיה מלא עד אפס מקום, כשאני דחוס בין עיתונאים מכל העולם, בני מישפחות המגורשים, אישים מן הגדה וסתם סקרנים, לא יכולתי שלא להרהר על דרכו של איש רב־גווני ורב־סתירות זה.

פעם הופיע על שער העולם הזה, ליד עמוד־תלייה. זה היה בשנות ה־50', כאשר היועץ־המישפטי חיים כהן הכין עבור דויד בן־גוריון נוסח דראקוני מאין־כמוהו של חוק־ביטחון־המדינה. ההצעה היתה מלאה בסעיפים שגזרו עונש־מוות על עבירות מעבירות שונות.

נוסח זה, לא התקבל, בסופו של דבר (גם תודות למאבקנו), ותחתיו התקבל נוסח פחות דראקוני, אך חמור מאוד כשלעצמו. חיים כהן הוסיף להיות בעינינו נציג התכונות הגרועות ביותר של האוטוקראטיה הבן־גוריונית. האיש בעל הגולגולת המייוחדת, הפך סמל הסרירות של המדינה.

אהרון ברק

אך הגה התמנה היועץ־המישפטי לשופט בית־המישפט העליון — ואופיו השתנה בן־לילה. בוודאי נכון יותר לאמר: אופיו האמיתי השתחרר והתגלה. הוא הפך האמיץ והליברלי שבין השופטים העליונים, מגן מובהק של זכויות־האדם מול סרירות השילטון.

לא כל ההחלטות של חיים כהן נראות לי. למשל: החלטתו שלא להתיר לערבי בן־המקום לגור ברובע היהודי בירושלים. אך חיים כהן אינו אדם חלק ופשוט. הוא בעל אופי מורכב מאוד. הוא בן למישפחה יהודית־גרמנית דתית, ובהיותו כהן נשא אשה גרושה בחוץ־לארץ. אופיו הליברלי אינו מונע מדי פעם סטיות לאומניות קיצוניות.

אך אם אי־פעם יתנכל לי השילטון בניגוד לחוק, ואני אגיש עתירה לבג"ץ — אשמח אם חיים כהן יישב בהרכב.

ואם כהן יפרוש לגימלאות, בעוד שנה — אשמח אם יבוא במקומו אהרון ברק, הוא הופך במהירות יורשו של כהן.

צעיר מנומס

יצאתי מבניין בית־המישפט העליון (אגב, איזה בניין נהדר!) בתום אותה ישיבה. בחוץ שוחחתי עם כמה עיתונאים זרים. שמתי לב לבחור צעיר, חובש־כיפה, שעמד מן הצד והקשיב.

כשפניתי ללכת לדרכי, ניגש אלי אותו צעיר ושאל בעדינות רבה, אם מותר לו להציג לי שאלה.

„נכון שיש אזרחים ערביים בישראל?" שאל, „איך הם יכולים לשיר כל עוד בלבב פנימה, נפש יהודי הומיה?"

עניתי שהתיקווה היא הימנון לאומי, לא הימנון המתאים למדינה שבה חיים ביחד בני שני לאומים. אולי היה כדאי שיהיה לנו הימנון ממלכתי נוסף על ההימנון הלאומי. ניצלתי את ההזדמנות כדי להזכיר שהמצב יהיה הרבה יותר קשה, אם השבחים הכבושים יסופחו לישראל, ויהיו במדינה שני מיליון ערבים שאינם יכולים לשיר את התיקווה.

הצעיר צעד לצידי, והמשיך להציג שאלות בנימוס רב. לבסוף אמר: „יש לי פיתרון אחר. זהו פיתרון טוב לערבים."

„איזה פיתרון?" שאלתי בסקרנות.

„צריכים לגרש את כל הערבים מארץ־ישראל," השיב רכות.

לרגע נדהמתי. אני מודה ששום דבר בחזותו ובהתנהגותו של צעיר מנומס זה לא העלה בי את החשד שהנה לפני אדם התומך ברעיון המוגדר, באמנה הבינלאומית שגם ישראל חתומה עליה, כפשע של השמדת־עם.

„תאמין לי," התעקש, „זהו הפיתרון הטוב ביותר בשביל הערבים. צריכים להזיז אותם."

„חושבני שכאשר נתחיל להזיז זה את זה," אמרתי, „לא ברור מי יזיז את מי בסופו של דבר — אנחנו את 800 מיליון המוסלמים, או 800 מיליון המוסלמים אותנו."

„אין ברירה — זה או הם או אנחנו," סיכם הבחור, ונפרד לשלום בנימוס.

הנדון:

מעל לממשלה זו מתנופף הדגל השחור של אי־הלגיטימיות

מחטלת בובות

א ילי שאל אותי עזר וייצמן לפני חודש אם, לדעתי, עליו להתפטר, הייתי מפציר בו שלא לעשות כן.

הייתי אומר לו: „ארוני, אתה העלית את הזיכוד לישיטון. אתה הבאת עלינו את הצרה הזאת. אינך יכול להסתלק וההשאיר לנו את הצרה!"

הייתי אומר לו: „אתה מחזיק בידך תפקיד שהוא גורלי לעתיד המדינה. אתה השר של צה"ל. אתה שר של השטחים הכבושים. מה יקרה למדינה אם יפול חיק זה בידיו של אינפנטיל משתולל או שוטה קנאי?"

הייתי אומר לו: „אתה אי של שפיות בממשלה הזאת. כל העולם יודע זאת. אם תתפטר, יראה כל אדם במצריים ובעולם המערבי במעשה זה סימן שאפסה כל תיקווה להשגת השלום, ושגם השלום הישראלי־מצרי התרוקן מתוכנו."

בשיחתי עם הנשיא אנוור אל־סאדאת ביקשתי ממנו, בצחוק, לשדל את וייצמן להישאר בתפקידו.

צחוק, צחוק — אבל...

■ ■ ■

ש יניתי את דעתי בארבעת השבועות האחרונים. מאז החלו המאורעות האחרונים בשטחים המוחזקים, השתכנעתי לחלוטין שעל וייצמן להתפטר מן הממשלה.

מיד. כדי טכסיסים. כדי התחכמויות.

יש רגעים בחייו של אדם הגון, כשעליו לפעול מתוך הגינות בלבד, בלי חשבון.

רגע כזה הגיע בחייו של עזר וייצמן.

אחרי ההתרחשויות האחרונות בשטחים המוחזקים, שוב אין אדם הגון יכול להישאר בממשלה זו, מבלי לאבד צלם־אנוש, קל וחומר כשהוא שר־הביטחון.

שר־ביטחון, הנאלץ לגרש שני ראשי־עיריות מתונים מן הגדה, רק מפני שדרוויש מרקד כמו אליקים העצני מפקד עליו לעשות זאת בטלוויזיה — אינו יכול להי־שאר שר־ביטחון.

זבר־ממשלה, הנאלץ להצביע בעד הצעת־חוק פרובו־קטיבית כמו זו של גאולה כהן, בידעו היטב שהיא מערערת את יסודות השלום הישראלי־מצרי — אינו יכול להישאר חבר בממשלה.

בשעה כזאת, אסור לאדם הגון לשאול את עצמו: האם זה כדאי?

הוא חייב לשאול את עצמו את השאלה היחידה שהיא רלוונטית: איך אוכל להסתלק מחר בראי?

עזר הסיק את המסקנה.

■ ■ ■

ל יש שמץ של אירוניה בעלית ההתפטרות.

בהיסטוריה של המילחמות ידועה התופעה של „קרב בחזיתות הפוכות". כלומר: קרב שבו לוחם כל צד כשפניו אל מולדתו שלו, וגבו אל ארץ האוייב. זהו מצב מסוכן, מפני שהמפסיד בקרב מנותק מדרך־הנסיגה שלו.

בוויכוח על תקציב־הביטחון נוצר מצב כזה.

וייצמן, השר היוני ביותר בממשלה, הגיש את הת־פטרותו על רקע התוכנית לקצץ את תקציב הביטחון. יגאל הורביץ, אחד השרים הניציים ביותר בממשלה, הכריח אותו להתפטר על רקע זה.

אפשר להבין את וייצמן. במציאות הישראלית, היו־נים אינם גורסים, בהכרח, את צימצום כוחו של צה"ל. להיפך: האלופים היוניים הם, לרוב, אותם המחייבים את קיומו של צבא המסוגל להלום במהירות וביעילות. ואילו האלופים הניציים סומכים, לרוב, על „העומק האי־סטראטגי" ועל השטחים הכבושים כתחליף לצבא כזה.

אך את הורביץ קשה מאוד לחבין.

הוא פרש מן הממשלה בגלל התנגדותו להסכמי קמפ־דייויד. משמע, הוא מתנגד לשלום. משמע, הוא צריך להיות מוכן למילחמה בכל החזיתות, גם בחזית המצרית.

כשארם כזה מביא למשבר בגלל דרישתו לקצץ באופן מכריע את תקציב הביטחון, חוי פכת הפוליטיקה הישראלית כולה תיאטרון של אבסורד.

■ ■ ■

ע זר וייצמן אינו מסתיר כי הוויכוח על התקציב לא היה אלא הקש האחרון, ששבר את גב הגמל. היתה כאן הצטברות של סיבות.

אפשר לנחש מה היו סיבות אלה.

הממשלה המכהנת עתה אינה עוד הממשלה שחתמה על הסכמי קמפ־דייויד.

השרים השפויים נעימו מתוכה, או נדחקו אל פינה חשוכה.

משה דיין פרש. שימחה ארליך חוסל למעשה. ייגאל ידין נשאר קאריקטורה. יוסף בורג שינה את עורו והפך נץ קיצוני.

אריק שרון הפך הדמות המרכזית בממשלה, ועל פיו יישק דבר. מנחם בגין מופעל על־ידי גאולה כהן. תיק־החוץ נמסר ליצחק שמיר, קנאי צר־אופק, שלא השתנה במאומה מאז שהתמחה בשיגור חבילות־נפץ. ייגאל הורביץ קיבל לידיו את האוצר. הנץ יצחק מודעי השתלט על המיפלגה הליברלית.

אין זאת עוד ממשלה של הימין. זוהי ממשלת הימין הקיצוני, ממשלת הקנאות הי־מטורפת, מזיגה נדירה של אפסית אישית ושח־צנות לאומנית.

זוהי ממשלה המנותקת לחלוטין מן המציאות העולמית והישראלית.

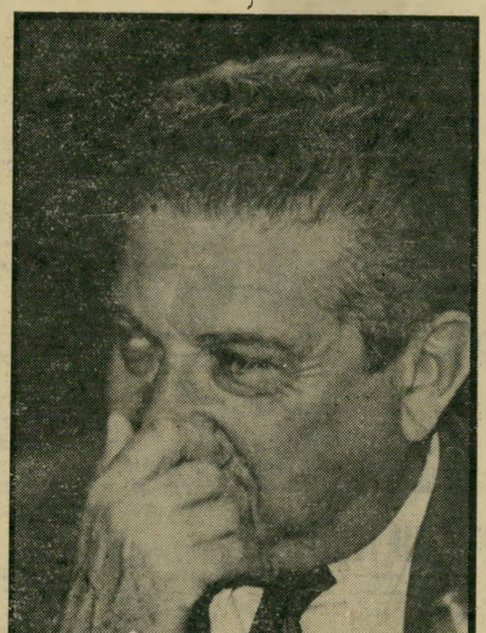

עזר וייצמן: משהו מסריח כאן

בקיצור: ממשלת־כובות של גוש־אמונים.

ממשלת־מעבר.

מעבר למצדה.

■ ■ ■

ע זר וייצמן **התפטר** כאשר הממשלה הזאת הגיעה אל הקו האדום האחרון. מכאן והלאה, עצם קיומה מסכן את עתיד המדינה וביטחונה.

אין גבוך לאסונות שממשלה זו עלולה להמיט על המדינה, עד שתסיים את כהונתה.

היא מביאה למרד מזויין בשטחים הכבושים, לשיל־טון של טרור וטרור־נגדי אשר יקומם את העולם כולו נגד ישראל, ואשר יכריח את מצריים לסגת מן הנור־מליזציה, ואולי גם מן השלום.

היא מביאה לעימות בין ישראל ובין 800 מיליון המוס־למים בגלל שאלת ירושלים. אין סימן מובהק יותר לטירוף שאחז בממשלה מאשר העובדה כי הודעה היס־טורית של יורש־העצר הסעודי, על נכונות סעודיה אדי־רת־הכוח לכרות שלום עם ישראל תמורת נסיגה משיט־חי־הכיבוש, לא עוררה שום תגובה ישראלית, כאילו לא הושמעה.

היא מביאה למילחמת־אחים במדינה עצמה. לא רק לתהום נפשית, הנפערת בין ישראל ההומאנית וישראל החומיינית, אלא למילחמת־אזרחים מזויינת, כאשר הצבא הפרטי החמוש של גוש־אמונים יתנגד בכוח־הנשק לכל ניסיון לבצע מדיניות של פירוק התנחלויות.

היא מביאה להתפוצצות חברתית אלימה, כאשר המו־ני־המצוקה יתקוממו נגד שוד המיליארדים, הנגזלים מפי אלמנות ויתומים כדי לממן את בולמוס־ההתנחלויות שאיבד כל חשבון רציונלי, ששוב אינו אלא השתוללות של מישטר הזקוק באופן דחוף לכותונת־כפייה.

כל זה נעשה בידי ממשלה אשר לפי כל סיקרי דעת־הקהל אינה מייצגת אלא מיעוט בציבור, מיעוט ההולך ומצטמק במהרה.

מעל לממשלה הזאת מתנופף עתה הדגל השחור של אי־הלגיטימיות.

בשללו ממנה את הכסות האחרונה של אליבי שפוי, עשה עזר וייצמן שרות למדינה.

■ ■ ■

מ י **נשאר** בממשלה הזאת?

זהו הצד השני של ההתפטרות וייצמן: במעשהו היא מדביק אות־קלון על מיצחו של כל מי שנשאר כה.

עד היום היתה הידבקותם של שרידי ד"ש לכסאו־תיהם בממשלה שערורייה בלבד — שערורייה היתולית שעוררה רק גיחוך.

מהרגע שבו נסגרה הדלת מאחרי גבו של עזר וייצמן הפורש, והאדונים ייגאל ידין, שמואל תמיר וישראל כץ נשארו יושבים על כסאותיהם — הם המיטו על עצמם חרפה שלא תימחק.

האנשים האלה, שנשלחו אל הכנסת והממשלה בקו־לותיהם של 200 אלף ישראלים הגונים, שפויים ומרו־מים, הפכו עתה ליצאניות פוליטיות מן הסוג הבזוי ביותר.

כל זה אמור גם לגבי הליברלים, **שהעניקו לאנשי־חרות תעודת־שפיות ושהביאו לליכוד את קולותיהם** של אזרחים נורמליים.

עסקנים אלה נשארו דבוקים לכסאות. אין הם חול־מים לקום ולהכריז את הממשלה להתפטר.

להיפך — הם שמחים על עזיבת וייצמן, שהרי הוא השאיר מקום ריק ליד הקערה. אפשר להתקוטט על השלל, לחטוף כושהו, להנות במשך כמה חודשים נוספים מן ה־הנאות וההטבות והפירסומת העלובה.

■ ■ ■

ו אשר **לעזר וייצמן** עצמו — מה תפקידו עתה? משימתו הראשונה נובעת מעצם מעשהו.

על עכו־ישראל להגיד לו: אתה העלית את הממשלה הזאת לשילטון, אתה חייב עכשיו להביא ינפילתה.

יש לדרוש מווייצמן את גילוי מלוא הסיבות שהביאו להחלטתו להתפטר. דרושה הודאה אישית מלאה, בגילוי־הלב האופייני לו, שתאפשר לציבור כולו לשפוט את ממשלת־הליכוד. הנאמנות למדינה צריכה לגבור על הנאמנות לממשלה, שהיה חבר בה.

גילוי האמת על המתרחש בממשלה זו, על השיטה שבה היא מקבלת החלטות גורליות, על היחסים הפולי־טיים ויחסי־האנוש שבה — יש בו כדי להביא לנפילתה. שום ממשלה, גם לא אחת שאיבדה כל קשר עם המצי־אות ועם הציבור, לא תוכל לעמוד בפני גילוי כזה.

לאחר מכן כדאי לו לעזר וייצמן להתבודד לזמן־מה בביתו — לתידלוק ולחימוש, כדבריו — כדי לערוך חשבון־נפש. אחרי ניסיון זה של שלוש שנים בצמרת השילטון, ומעורבותו האישית המכרעת בהשגת השלום הישראלי־מצרי, חייב וייצמן לגבש לעצמו את הלקחים ואת המסקנות.

אם יעשה זאת, יוכל להציג לפני המדינה תוכנית חדשה, שתדריך אותה אחרי התמוטטות שילטון־הליכוד.

אני משוכנע כי הוא יגיע למסקנה שיש לפתור את בעיית העם הפלסטיני ולהעניק לו את זכות ההגדרה העצמית.

לא יצחק רבין ולא שימעון פרס מסוגלים להגיע בכוחות עצמם למסקנה הזאת. לא רק בגלל ההתקו־טטות ביניהם, אלא גם בגלל מיגבלותיהם האישיות והפוליטיות.

יש כאן תפקיד הממתין לגיבור. עזר וייצמן יכול למלא אותו.

■ ■ ■

ב קיצור: **התפטרותו** של עזר וייצמן יכולה להי־שאר בבחינת אפיזודה אישית קטנה וחולפת, עוד סערה בכוס המים העכורים של המדינה.

אבל היא יכולה להיות הרבה יותר מזה: ראשיתו של תהליך החורג מכל עניין אישי או מיפלגתי, נקודת־מיפנה אמיתית, התחלה של שינוי כללי במפה הפוליטית.

אם יהיה כך, תבוא עליו הברכה.

באיצטלה של „הגנה על הפרטיות" הגיש שמואל תמיר חוק להגנה על העסקנים, ולחיסול חופש־העיתונות, המעמיד בצל את „חוק לשון הרע"

חולירע בריבוע

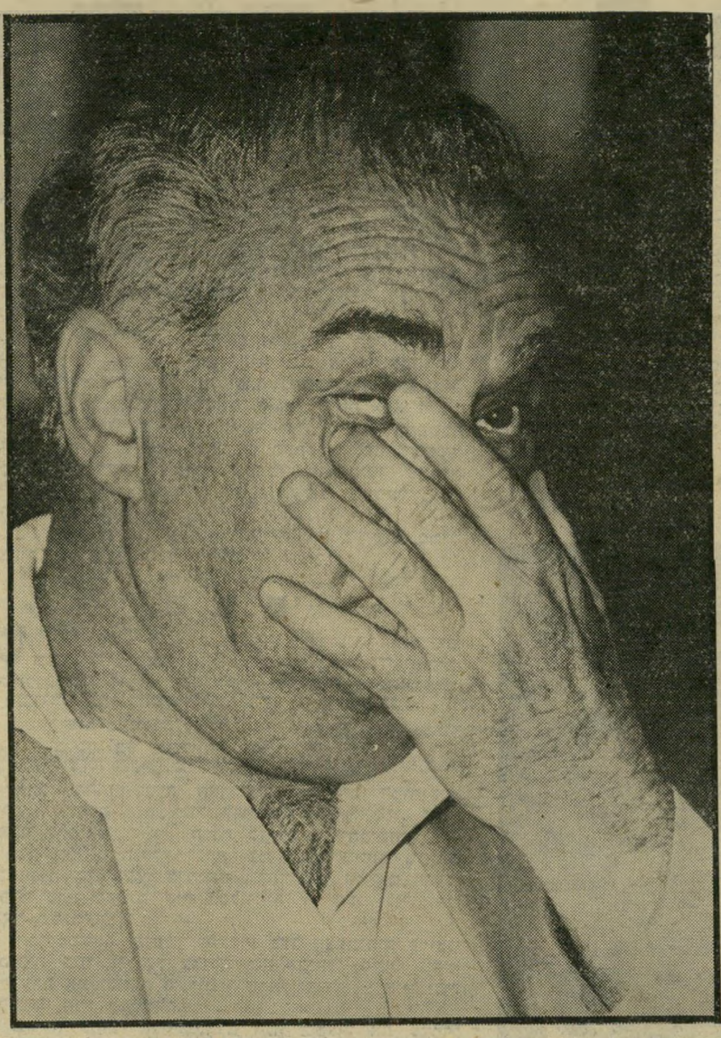

תמונתו של דוריאן תמיר: עבירה פלילית

החוק החדש נקרא „חוק הגנת הפרטיות". שוב: שם תמים, נחמד, חיובי. מי אינו מוכן להגן על הפרטיות? זה ליברלי, זה מתקדם. בהמשך סידרה זו נוכיח כי זוהי איצטלה כוזבת, כיסוי של מירמה, לחוק שלא בא אלא להשלים עם מגמת חוק־לשון־הרע: לסתום את פי העיתונות (ועכשיו גם הטלוויזיה), למנוע מהם לחשוף את שחיתות המיומסד הישן והחדש, להגן על אנשי־שררה מפני כל ביקורת, לחפוף את כל כלי־התיקשורת להעתקים נאמנים של „פראבדה" ו„איזבסטיה".

אולם יש הבדל חשוב אחד בין שני החוקים — הבדל שהוא כולו לטובת חוק־לשון־הרע.

אותו חוק בא, לפי טענת יוזמיו, למנוע פירסום שאינו אמת. הוא העניק לנאשמים (בדרך כלל: עורכי עיתון) את הזכות להגן על עצמם בבית־המישפט בטענה של „אמת דיברנו".

אמנם, הגנה זו צומצמה מאוד. היה על הנאשמים גם להוכיח כי כל פרט ופרט היה אמת, וכי פירסום האמת בא לשרת „עניין ציבורי", וכי לא חרג ממגמה זו. **אך החוק המוצע קובע את ההיפך: אסור לפרסם את האמת, דווקא מפני שהיא אמת.**

פירסומו של שקר אינו יכול לפגוע ב„פרטיות". רק תמונה אמיתית, מיכתב אמיתי, ידיעה אמיתית שייכים לפרטיות.

חוק־לשון־הרע יכול היה להיקרא בשם „חוק לצימצום הזכות לפרסם את האמת". החוק המוצע צריך היה להיקרא בשם „החוק לאיסור האמת".

אחרי נסיון של 15 שנים ניתן לקבוע כי החוק־לאיסור־לשון־הרע הופעל בעיקרו להגנה על פוליטיקאים ואנשי הפשע המאורגן. „האיש הקטן", שעליו דובר כה רבות כאשר נתקבל חוק זה, כימעט ולא הוזקק לו. כפי שאמרנו מראש, לפני 15 שנים, „האיש הקטן" אינו זקוק לחוק כזה, מפני שכל עיתון יתקן ברצון עוול הנגרם לו בשגגה. החוק היה דרוש לפוליטיקאים, ואין זה פלא ששמואל תמיר — אותו שמואל תמיר שהזכיר את הנביאים — החמיר אותו בתקופת־כהונתו במישרד־המישפטים.

אני משוכנע לחלוטין כי החוק החדש לא בא להגן על „האיש הקטן", ולא על פרטיותו. כמו כל חקיקה של המימסד הזה (ומבחינה זו אין הבדל בין המערך והליכוד, בין דוב יוסף ושמואל תמיר), הוא בא להגן על המימסד עצמו, על אלי־השררה, על העסקנים.

התמונה המשתקפת בראי הוזכת ונעשית מכוערת יותר, משנה לשנה. לכן הוזכים העסקנים, יורשי דוריאן גריי, לשכור את הראי — את מירקע הטלוויזיה, את המיקרופון של הרדיו, את מכבש־הדפוס.

הדרך אל הגיהינום

שמואל תמיר אינו טיפש. לפני כל גיחה שלו, הוא מכין לעצמו הסוואה נאותה. בדיוני הכנסת, הוא מזכיר בדרך כלל כי היוזמות הפסולות שלו אינן, בעצם, שלו כלל, שהן הוכנו כבר בימי שלוט המערך, ושהוא רק ממשיך במגמה קיימת.

הסתכלנא בתמונתו של שר־המישפטים, מר שמואל תמיר, המתנוססת על שער גיליון זה.

תמונה זו יכולה לעורר מחשבה רבה.

למשל: מה קרה לאותו פרקליט צעיר ונמרץ, רזה ויפה־תואר, שרכש לעצמו שם (בעזרת שבועון זה) כמגן אמיץ על חופש־הביטוי — עד שהפך למה שהפך בתמונה זו, שר־המישפטים הלוחם בחופש־הביטוי ובחופש־העיתונות, מאז יומו הראשון בתפקיד זה?

האם זוהי הוכחה נוספת לכך שהשילטון משחית? האם התצלום מזכיר את סיפורו הידוע של אוסקאר ויילד, תמונתו של דוריאן גריי?

אולי. אך לא לשם כך פורסמה תמונה זו. היא פורסמה כדי להסביר בצורה חזותית את תוכנו של חוק־תועבה, שהונח על־ידי שר־המישפטים שמואל תמיר על שולחן הכנסת. אם תתקבל הצעת־חוק זו — היא תשים קץ לחופש־העיתונות בארץ הזאת ותחסל את כושר־הפעולה של הטלוויזיה, העיתונות והרדיו.

תצלום זה של שמואל תמיר צולם ברשות הרבים, על־ידי צלם־עיתונות שמילא את תפקידו הציבורי. זה היה בוועידה מיפלגתית, שהיתה פתוחה לעיתונות.

אכן! לפי החוק המוצע, פירסום תמונה זו יהיה אסור. הדבר נאמר בסעיף 2(4), המגדיר כעבירה פלילית „ציום אדם ברשות הרבים או פירסום תצלומו ברבים בנסיבות שבהן הציום או הפירסום עלול להביאו במבוכה."

הסעיף 4 אומר כי זוהי עוולה אזרחית, ומר שמואל תמיר יוכל לתבוע ממפרסם התמונה פיצויים ככל העולה על רוחו. הסעיף 5 אומר שזוהי גם עבירה פלילית, שבגללה יישב המפרסם בכלא שנה שלמה.

עוד ננתח את משמעותם של סעיפים אלה בהמשך סידרה זו.

התגובות של שמואל תמיר לתמונות עדכניות ידועה. אנשיו דאגו לכך שבכל כלי־התיקשורת, ובעיקר בטלוויזיה, יהיה מצוי תצלום שלו מלפני כעשרים שנה, המראה בחור צעיר, יפה ולבבי, וזה מופיע מדי פעם על המירקע ובעמודי העיתונים. כך נוצר מעין מצב של דוריאן גריי הפוך: התמונה אינה משתנה, ואילו האיש כן. הצעת־החוק תביא לכך שלא יהיה עוד צורך להשיג זאת באמצעות שידולים. ניתן יהיה לכפות זאת, על־ידי איום במאסר ובתביעת־נזיקין.

על כך לא חשב אף אוסקאר ויילד, למרות שהצטיין בדמיון פורה. אילו היה דוריאן גריי שר־המישפטים במולדתו, יכול היה לחוקק חוק האוסר את פירסום תמונתו. צלם־עיתונאי שהיה מתגנב אל ביתו ומצלם את התמונה הנסתרת, היה פשוט מואשם בפגיעה בפרטיות ונשלח לכלא. מובן ששום עיתון לא היה מעז לפרסם את התצלום.

שמואל תמיר אינו דוריאן גריי. פניו משתנות יחד עם תמונותיו. וגם אופיו משתנה וחוזק.

החוק לאיסור האמת

מאמר זה בא להזעיק, חמש דקות לפני השעה 12. הוא מהווה המשך ישיר לסידרת־מאמרים שהופיעה בשבועון זה לפני 15 שנים, באוגוסט 1965 (העולם הזה 1457 והלאה).

אז חוקקה הכנסת החמישית, בניצוחו של שר־המישפטים דוב יוסף, חוק שבא לערער את יסודותיו של חופש־העיתונות בארץ.

אותו חוק נקרא חוק לשון הרע. קראנו לו בקיצור בראשי־התיבות שלו: חולירע.

היה זה חוק דראקוני, שלא היה לו אח ורע בעולם הדמוקרטי. באיחור רב, אחרי קבלתו הסופית של החוק בקריאה שלישית, התעורר הציבור (בעזרתנו), ובארץ קמה סערה גדולה. במהלך הסערה הזאת נבחרנו לכנסת, בין השאר כדי להילחם בנוועה זו.

ואכן, הכנסת השישית שינתה את החוק (וגם את שמו), עקרה כמה משיני־הרעל המסוכנות ביותר שלו. אך החוק־לאיסור־לשון־הרע נשאר על כנו, בצורה מתונה יותר, והוא ממשיך להלך אימים בעיתונות הישראלית. רק עיתונאי מיקצועי יודע מה רב הנזק שהחוק גורם לחברה הישראלית מדי יום, בשכנעו עורכי־עיתונים שלא לפרסם חומר מרשיע על פוליטיקאים מושחתים ושליחי־ציבור המועלים־באמון. גם על כך עוד נעמוד בהמשך סידרה זו.

אחד הלוחמים העזים ביותר נגד החולירע היה שמואל תמיר, אז חבר־כנסת צעיר ורענן מטעם תנועת־החרות. בדברו על התיקונים לחוק, שריככו אותו במידה רבה, קרא:

„איזו היה החוק, ?רבות הצעת־התיקון המוצעת, קיים בימיהם של ישעיהו, ירמיהו ויחזקאל הנביאים — חלק נכבד ממה שהנחילו לדורות הבאים לא היה עומד במיבחן החוק!"

מאז עברו מים רבים בירדן, והנביאים חדלו מלהטריד את מצפונו של שמואל תמיר. הוא הניח על שולחן הכנסת דבר־תועבה, שבהשוואה אליו נראה חוק־לשון־הרע כמו מגילת זכויות־האדם.

זהו נמר, שבהשוואה אליו גם חוק־לשון־הרע המקורי נראה כמו חתול־בית. אם דוב יוסף ייסר את חופש־העיתונות בשוטים, בא עתה שמואל תמיר לייסר אותו בעקרבים.

חוק־לשון־הרע התעטף באיצטלה תמימה. מי אינו מתנגד ללשון־הרע? מי אינו דוגל בהגנה על האיש הקטן, מפני שרירות־הלב של כלי־התיקשורת הגדולים? גם אנשים טובים, מתקדמים, ליברליים, התפתו תחילה לטיעון זה — עד שנוכחו לדעת, באיחור, שכוונת החוק היתה שונה לגמרי — להגן על מימסד מושחת ופוליטיקאים חמסניים, אשר סכנת־החשיפה בכלי־התיקשורת הפריעה להם בעיסוקיהם.

גם הפעם יעשה כך, וזה יהיה לו קל.

הוא יכול להסתמך על דו"ח של ועדה, שהיתה מורכבת מאנשים טובים, ושהתמנתה על־ידי שר־המישפטים של המערך.

אולם תהיה זאת הסתמכות כוזבת.

עניין ההגנה על הפרטיות מעסיק מוחות רבים, בעיקר בחוגים ליברליים דווקא. דאגתם העיקרית היא מפני דריסת האדם על־ידי השילטון. בחברה המודרנית, הולכים ונוצרים ברשות השילטון מצבורים עצומים של מידע על הפרט. באמצעות המחשבים ניתן עתה לרכז ולגלות תוך שניות את כל המידע על פלוני, שנאסף על־ידי מוסדות שונים — שרותי־הביון, המישטרה, מס־ההכנסה, מירשם־התושבים. גם במישטר דמוקרטי כשר למהדרין הולכת ומצטיירת המיפלצת של המדינה הטוטאליטרית, שבה יכול כל פקיד לדעת את כל פרטיו של כל אזרח: מה מצבו המישפחתי, כמה הוא מרוויח ומה הוא קונה, כיצד הוא חי ומבלה, מה דיעותיו, מה טיב חייו האינטימיים, מי הם ידידיו.

נגד הסכנה הזאת, בעיקר, התעוררה המחשבה הליברלית, והחילה לטכס עצה כיצד להגן על הפרטיות של הפרט — כיצד למנוע איסוף של חומר בידי השילטון, כיצד למנוע את ריכוזו, כיצד להגביל את אימת המחשבים.

אולם החוק המוצע עתה בישראל, בשם אותה סיסמה, הוא בעל מגמה הפוכה בדיוק.

אין בו זכר להגנה כלשהי על האזרח מפני השילטון. להיפך, נאמר בו במפורש כי כל שילוחי השילטון משוחררים מן האיסורים שמטיל החוק. לא רק השב"כ, אמ"ן והמישטרה, המוזכרים בחוק במפורש, משוחררים מן החוק המוצע, אלא גם לכל פקיד אחר של השילטון מותר לפגוע בפרטיות האזרחים באין מפריע.

לעומת זאת, מופנה כל זעמו של החוק נגד כלי־התיקשורת. להם לא ניתנה שום הגנה יעילה במילוי תפקידם החיוני. חוץ מכמה פראזות חסרות־ערך, שאת נביבותן נוכיח בהמשך, בבואנו לנתח את הסעיפים.

איך נוצדה הצעה כזאת?

באוגוסט 1974, בימים הראשונים של ממשלת יצחק רבין, מינה שר־המישפטים חיים צדוק ועדה „שתבדוק את הדרכים להגנה על האזרח בפני פגיעה בצינעת־הפרט." הכוונה היתה בוודאי טובה, וחיים צדוק פעל על פי הרוח האופנתית ששררה אז בעולם. בראש הוועדה הועמד שופט דתי, יצחק כהן (אחיו של מנהיג פועלי־אגודת־ישראל, הרב קלמן כהנא). הרכב הוועדה היה אמנם שמרני ביותר, אך כוונתה היתה בוודאי טובה.

שוב מסתבר כי הדרך אל הגיהינום רצופה בכוונות טובות.

הוועדה פעלה בעצלתיים. במשך שנתיים קיימה 16 ישיבות. היא שמעה כמה וכמה עדים, וביניהם גם אותנו (משום־מה מצאה לנכון לציין זאת בדו"ח במפורש). אך הכל התנהל ברמה של סימפוזיון מלומד בין פרופסורים. כל חברי הוועדה היו מישפטנים, ואיש מהם לא היה עיתונאי. כאשר הופענו לפניה, לא העלינו כלל על דעתנו כי ועדה זו תנסח הצעת־חוק מגובשת, שתשנה סידרי־בראשית בעולם התיקשורת. לא היו לה שום כישורים לכך.

גם כאשר פירסמה הוועדה את מסקנותיה, לא נבהל איש. המסקנות היו, אמנם, חמורות מאוד — אך כולנו התייחסנו אליהן רק כאל תרומה לוויכוח ציבורי, שבוודאי יתנהל במשך שנים רבות. והרי בוויכוח עצמו יש ברכה רבה, ולוא רק לשם שיפור ההבנה ההדדית בין קהילת־התיקשורת ובין הקהילה המישפטית, שאינן מביעות זו את זו כלל (גם על כך עוד נדבר).

נדמה שגם חיים צדוק, אדם אינטליגנטי ומתקדם, התייחס אל הדו"ח כך. הוא הפיץ את עותקיו בין כל המעוניינים, וביקש את תגובותיהם.

כעבור כמה שבועות נפלה ממשלת־רבין, והיה נדמה כי גם הדו"ח הזה ירד בכך מסדר־היום. רבים — ואנו ביניהם — לא טרחנו להגיב על הדו"ח, לא בפומבי ולא על־ידי הגשת השגות לשר־המישפטים, מתוך ההנחה שמיסמך זה, שהוא זר לכל מציאות חיינו, שבק חיים לכל חי יחד עם הממשלה אשר יזמה את הקמת הוועדה, והכל יתחיל מחדש.

היה לנו על מה לסמוך. בבריטניה מתנהל הוויכוח על סוגיה זו כבר במשך שני דורות, מונו ועדות שונות ומשונות, כל אחת מהן הגישה מסקנות, וכל המסקנות נפסלו על־ידי הפרלמנט (למרות שאף אחת מן המסקנות לא הגיעה לקרסוליו של החוק המוצע עתה אצלנו).

האנגלים, שהם עם חכם, הבינו כי זוהי סוגיה חדשה לגמרי, הנוגעת לסדרי־חיים יסודיים, ושאין למהר להכריע בה. בוודאי יעבור עוד דור אחד או שניים עד שתיפול שם הכרעה, וגם זו תהיה זהירה.

באמריקה אמנם התקבלו חוקים, אך הם כאין וכאפס לעומת החוק המוצע כאן. כפי שניווכח, נקבע בארצות־הברית, שחופש־העיתונות קודם לסוגייה זו.

ניתן היה לצפות, על כן, כי המסקנות של ועדת השופט יצחק כהן תהיינה מונחות במשך כמה שנים, שבהן יתפתח סביבן ויכוח אקדמי ממושך, ושרק חלק קטן ממס־קנותיה יגיעו, אחרי הרבה שיפוצים ושיקולים, אל שולחן־הכנסת, לשם דיון ממושך נוסף.

אבל מי שחשב כך, לא התחשב בגיבוי הנשמה של שמואל תמיר.

תמיר עט על המסקנות האלה כמוצא שלל רב. הוא שונא את העיתונות. יש לו ההרגשה שהעיתונות רודפת אותו, שונאת אותו, בזה לו — ומבחינה זו הוא מזכיר יותר ויותר את ריצ'ארד ניכסון. השמועות האופפות את חיי הפרטיים מרגיזות אותו. הביקורת המרומזת על שיטת־המינויים שלו מוציאה אותו מן הכלים.

הוא היה זקוק למקל, כדי לחבוט בו על ראשם של כלי־התיקשורת. והוא מצא אותו בדמות המסקנות של אותה ועדה תמימה.

בלי הכנות, בלי ויכוח, בלי התמודדות עם ההשגות שהוגשו (אם בכלל טרח מישהו להגיש כאלה, בסוף תקופת רבין—צדוק) ובלי לבקש מחדש הגשת השגות — הונחה הצעת־החוק הזאת על שולחן הבית, והוכנסה מייד, באופן דחוף ממש, לסדר־היום השוטף.

מה בוער? תמיר בוער!

אין להאשים בכך את הוועדה שהיתה. היא בוודאי לא העלתה ב־1976 על דעתה, בחלומותיה השחורים ביותר, כי כעבור שנה ייכנס למישרד־המישפטים שמואל תמיר דווקא, וכי תרומתה לוויכוח הציבורי — הזקוקה למאות שינויים ושיפוצים — תהפוך כמו שהיא בידי תמיר חרב לנקמה בגוי העיתונאים.

שדה המוקשים

ריך יהיות כרור: זהו חוק שאין לו אח ורע בעולם כולו. אם יתקבל, תהיה מדינת־ישראל חלוצה בסוגיה, שכל מדינות העולם החופשי נזהרות ממנה. בארצות הדיקטטוריות — הן הפאשיסטיות, הן הקומוניסטיות — אין כלל צורך בחוק כזה, שהרי חופש־העיתונות נדרס שם בגלוי, למען האידיאל העליון של הגזע, הלאום, הדת או הפרולטריון, ואין צורך להתחבא מאחרי סיסמת הפרטיות.

אולם בקרב הארצות הדמוקרטיות, המכינות את חשיבות הפרטיות והמקדשות את ערכו של האדם, אין אף אחת שחוקקה חוק כה כוללני, כה מרחיק־לכת, כה דראקוני, כמו החוק המוצע עתה בישראל.

תמיר ומשרתיו בוודאי יביאו חוקים מחוקים שונים. הקיימים בארצות שונות, שיש בהם מרכיב זה או אחר של החוק המוצע. אך כל המרכיבים של החוק הזה ביחד אינם קיימים בשום ארץ עלי אדמות. זוהי המצאה ישראלית מקורית, אותנטית. הנכונות לחוקק חוק זה, בלי ויכוח ציבורי ובלי הידברות עם כלי־התיקשורת, היא גילוי נוסף לתכונות הכימעט־פאשיסטיות המתגלות והולכות בממשלה שקברניטיה הם אריק שרון, יצחק שמיר, שמואל תמיר, יצחק מודעי ומנחם בגין.

(בספרו צלב הקרס, שניסה לתאר את מהות הטכניקה של הפאשיזם, ציין אבנרי שכל תנועה פאשיסטית שואפת להסוות את עצמה בסיסמות הנוגדות את מהותה. אדולף היטלר הפקיע לעצמו את סיסמת הסוציאליזם, וקרא למיפלגתו „סוציאליסטית־לאומית". פאשיזם מודרני ומעודכן יוכל בהחלט להפקיע לעצמו את הערך הרחוק ביותר ממהותו: זכות האדם לפרטיות, כדי להשיג את המטרה ההפוכה.)

שום מדינה בעולם לא קיבלה חוק כוללני כזה. ודווקא הכוזבנות שלו קובעת את מהותו.

כאשר ניתחנו את חוק־לשון־הרע, עמדנו על כך שזהו שדה־מוקשים מתוחכם. כאשר יברח העיתונאי ממוקש אחד, הוא מוכרח לעלות על מוקש שני. וכל המוקשים מחוברים זה לזה, כך שהתפוצצות של אחד מביאה להתפוצצות כולם.

החוק החדש בנוי על פי אותה השיטה. כאשר ננתח אותו לפרטיו יסתבר לנו כי לא זה ביכבד שכל אחד מסעיפיו מהווה סכנה נוראה על כל כלי־התיקשורת במדינה — אלא שהצירוף של כל הסעיפים ביחד יוצר מלכודת־מוות לחופש־העיתונות.

שנה אחת מאסר

תחיר ישר בסעיף הראשון. הוא קובע בפשטות תמימה: „לא יפגע אדם בפרטיות זולתו ללא הסכמתו."

סביר, יפה, נחמד. יש בו רק זיקוי קטן אחד: לא נקבע מה זאת פרטיות, ואיך אפשר לפגוע בה.

במלים אחרות: נקבעת כאן עבירה, שהיא כלל אינה מוגדרת.

יוזמי־החוק ידעו כי זה לא יעבור בשקט, וכי יש לתרץ מחדל מהותי זה. על כן הם כותבים, בדברי־הסבר הרשמיים בחוק: „החוק המוצע אינו מגדיר את המונח, מפאת הקושי במתן הגדרה ברורה וממצה לביטוי זה."

הדבר נוגד את אחת מעקרונות־היסוד של שילטון־החוק במדינה דמוקרטית: שכל איסור מחייב הגדרה מפורשת, ושכל מה שאינו אסור במפורש, מותר. דורות של זוחמי־חופש נגד השילטון האבסולוטי של מלכים ופיאודלים לחמו על עקרון זה. אפילו חוקילשון־הרע — אויתה חויר"ע — הגדיר בפירוש את העבירות שהוא בא לעקור מן השורש.

בהעדר הגדרה, נמסר הדבר — מן הסתם — לשופט. כלומר: כל אדם במדינה, ובעיקר כל עיתונאי בטלוויזיה, ברדיו ובעיתונות, יחיה באימת־נצח שמא הוא עושה מעשה שאיזשהו שופט יגדיר אותו מחר כמעשה אסור.

תעבורנה שנים רבות עד אשר תצטבר בבתי־המישפט פסיקה, שתמלא חלל זה — אם בכלל. ובינתיים, נפתח כאן פתח גדול לשערי־הגיהינום לסחיטה, להסרדה, לעגישה, להטלת מישטר של אימה ופחד על העיתונאים, הממלאים את תפקידם החיוני.

לשם הסוואה, וכדי להוליך שולל את התמימים, בא הסעיף 2, ומביא רשימה של פעולות אסורות. זוהי רשימה, הכוללת את מרבית פעולותיה של העיתונות. אך גם היא מטעה.

כי הסעיף מתחיל במילים: „פגיעה בפרטיות, לרבות..." וכאן באה הרשימה. שימו־נא לב למילה קטנה ותמימה זו. חמש אותיות בסך־הכל, הטומנות בחובן עולם מלא.

כי כאשר נאמר „רבות", פירוש הדבר שיש רק הדברים הכלולים ברשימה הם אסורים. אסור כל דבר אשר מישהו יכול לראות בו פגיעה בפרטיות, גם אם אינו בוזז ברשימה המפוארת.

והסוואה על גבי הסוואה: הסעיף 5 אמנם אומר שרק המבצע את הדברים הכלולים ברשימה, דינו מאסר שנה. אך הסעיף 4 אומר דבר אחר: כל דבר שייחשב כפגיעה בפרטיות, גם אם אינו כלול באותה רשימה, מהווה „עוולה אזרחית". כלומר, יכול כל אדם — מאשר ידלין ועד יהושע בן־ציון, מבצלאל מיזרחי ועד שמואל תמיר עצמו — להגיש תביעה לפיצויים נגד הטלוויזיה או העיתון שפגע, לדעתו, בפרטיותו.

מה כלול ברשימה נלווה זו? איך היא הופכת את תצלומו של שמואל תמיר לעבירה פלילית, המזכה את המצלם ו/או המפרסם בשנה של מאסר? איך היא תבריח את העורכים לרוקן את מורקע הטלוויזיה את עמודי העיתונים ממרבית החומר המופיע בו כעת?

על כך בכתבות הבאות בסידרה זו, שתנתחנה את סעיפי חוק־התועבה הזה אחד לאחד.

• מצביע על השחקנית אביבה מארכס.

תמיר במסיבה *: האם תמונה זו מביכה?

מדריך בנק דיסקונט להשקעות ולחסכון

בשנת המס הנוכחית אפשר לחסוך ב„תמר" ו„גפן" עד 60,000 ל"י ולקבל את כל ה„סוכריות" שהזכרנו וליהנות משמירת זכויות הוותק הראשוני בקופה.

ביטוחי חיים

אלא שבהטבות אלה בנק דיסקונט לא אמר די. יש גם ביטוחי חיים מגוונים ובתנאים מיוחדים. יש ביטוח חיים אוטומטי לחבר בקופות הגמל. ביטוח חיים זה הוא בגובה יתרת החשבון (קרן + רווחים) עד 100,000 ל"י ואליו צמוד כיסוי „כפל תאונה" עד 200,000 ל"י, ויש „אופק" — ביטוח חיים מסוג סיכון (ריזיקו) צמוד למדד. הפרמיה בביטוח זה נמוכה מהמקובל והסיבה היא פשוטה: הבנק לא חי מביטוחים. עבורו זו הזדמנות להעניק שרות נוסף לחברי קופות הגמל שלו.

על קומבינציה זו, חברות בקופת גמל + ביטוח „אופק", אומרים מומחים כי היא עדיפה על כל שיטת ביטוח אחרת. ויש גם וריאציות: „אופק 65" — לכל אחד ו„אופק 15" — מיוחד לצעירים.

איך להגיע למאות אלפי ל"י עם חיסכון של כמה מאות ל"י בחודש

מה זה קונטו קורנטי?

כל דמיון לשמו של גיבור „שורשים" הוא מקרי בלבד. „קונטו קורנטי" הוא שמה של שיטת חישוב הרווחים הנהוגה בקופות הגמל „תמר" ו„גפן" של בנק דיסקונט. לפי שיטה זו, מדי 3 חודשים מזוכה חשבונך ברווחים לפי מספר הימים שהסכום היה מופקד בחשבון, מתוך סך כל הימים של אותו רבעון. ובמה שונה שיטה זו משיטות חישוב בקופות גמל אחרות? בקופות גמל אחרות מוצמדות ההפקדות והמשיכות למדד החודשי והחבר בהן מפסיד עד שני מדדים חדשיים. את הלוקסוס הזה, מיותר לציין, לא כל אחד יכול להרשות לעצמו.

שיבה טובה — שיבה נוחה

הרשה לנו לגעת בנקודה רגישה.
יום צאתך לפנסיה.
„תמר" ו„גפן" קופות הגמל של בנק דיסקונט יעזרו לך להבטיח את ערוב ימיך.
העיקרון הוא, שעליך להיפרד כל חודש מכמה מאות לירות וביום צאתך לפנסיה, זאתה „פוגש" מטמון קטן וזוכה גם לטפיחה על השכם ממישהו באוצר. עם האוצר הזה אתה יכול לעשות כל מה שרצית לעשות כל חייך ולא יכולת להרשות לעצמך...

קופת גמל גם לילדים

הקטן הזה גדול יהיה וחזקה עליו שיבוא בדרישות ביום מן הימים. או בגיל תיכון, לפני שהוא פוצה פה, אתה שולח אותו לחו"ל או מעניק לו הפתעת ענק אחרת.
איך?
מכיון שרצית את הנולד חסכת עבורו באחת מקופות הגמל של בנק דיסקונט.
בתום תקופת החסכון — הוא מופתע ושמח — ואתה נהנה.

מחזירים כסף

הנח לגבותיך המורמות לחזור למקומן הטבעי. הבנק באמת מחזיר את דמי הניהול והביטוח בחשבונות „תמר" ו„גפן". ככל שחסכת סכום גבוה יותר — יורד שיעור דמי ניהול החשבון ואתה נהנה באופן שוטף מהחזר כספך עד שיעור 0.75% לשנה. ובתחום ביטוח החיים, אתה מקבל בחזרה פרמיות ביטוח עבור כל סכום בלתי מבוטח בחשבונך.

לכן, כאשר אתה מקבל את דף הדיווח שלך כל שלושה חודשים ורואה שרווחיך תפחו במידת מה, תדע למה.

מס הכנסה ישלם

חזון אחרית הימים?
כלל וכלל לא.
אתה לא רק חוסך, צובר רווחים ומקבל ריבית, מס הכנסה עוד משלם לך...
כמה ישלם?
זה כבר תלוי בהכנסה, בסכום ההפקדה ב„תמר" וב„גפן" ובאופן העסקתך.
אם תקח עט וניייר הרי הטבלה שלפניך תסייע לך לעשות את החישובים בעצמך.
כדאי גם לדעת שמ־1 באפריל 1980, הועמדה תקרת ההכנסה המזכה בהטבות במס על 474,000 ל"י בשנה.

עם היד על הדופק

את כל העידכונים בחשבון שלך עושים הדיסקונטאים. מדי שלושה חודשים, ישלשל הדוור לתיבת המכתבים שלך מעטפה ובה מקופל דו"ח פעילות בחשבון.
עם בנק דיסקונט היד שלך תמיד על הדופק.

ב„גפן" אתה ממשיך זורע וב„תמר" אתה כבר קוצר

זה מה שקורה אם החלטת לחסוך בשתי הקופות האלה בעת ובעונה אחת.
ולמה בשתיהן?
יבוא יום בו תמשוך כספים מקופת הגמל שלך ואז לא תוכל להפקיד יותר בחשבון זה. אם בכל זאת תהיה מעונין להמשיך לחסוך, תצטרך לצבור ותק מן ההתחלה.
לכן, טוב יהיה עם תחסוך בגפן וב„תמר" בעת ובעונה אחת. כך אתה צובר זכויות בשתי הקופות גם יחד ובבוא העת, אתה קוטף את פירות האחת בעוד שאת פירות השניה אתה ממשיך לטפח. ומה שחשוב לא פחות: עם חיסכון כפול זה, אתה יכול להגיע לביטוח חיים חינם של עד 200,000 ל"י.

אז למה בכך זאת זה כדאי?

הנה דוגמא מהחיים:
במשך שנים ניסתה ציפי לשכנע את יעקב בעלה לחסוך במסגרת קופת הגמל „תמר" של בנק דיסקונט — אך לשווא. לא קל היה לשכנע אותו להיפרד מ־300 ל"י כל חודש. ב־1 בינואר 1970, הוא נענה סוף סוף להפצרותיה והחל בחיסכון. עד דצמבר 1979 הפקיד יעקב 36,000 ל"י. „תמר" הוסיפה לו על הסכום שחסך 456,000 ל"י (!) כולן פטורות ממס. עתה יש לו כחצי מיליון ל"י בבנק והוא משוכנע לחלוטין.
אבל סכום זה אינו כולל זיכויים במס שקיבל יעקב על הפקדותיו. בנוסף לרווחים נהנה יעקב מביטוח חיים חינם על סך של 100,000 ל"י (עד 200,000 ל"י במקרה של תאונה), מפטור ממס על כל הרווחים, מזכות לקבל הלוואות בתנאים מועדפים, מזכות לרכוש ביטוח „אופק" ללא הגבלת סכום בפרמיה נמוכה במיוחד, מפטור ממס עזבון ומהטבות נוספות.
מה הוא היה עושה בלי „תמר" וציפי...

	הפקדות שבעדן ניתן זיכוי (1)	הפקדות שבעדן ניתן ניכוי (2)	סה"כ הפקדות (1+2)
עצמאי	5% מההכנסה השנתית, מכסימום 23,700 ל"י (2,370 שקל)	7% מההכנסה השנתית, מכסימום 33,180 ל"י (3,318 שקל)	12% מההכנסה השנתית, מכסימום 56,880 ל"י (5,688 שקל)
עובד מדינה	5% מההכנסה השנתית, מכסימום 23,700 ל"י (2,370 שקל)	5% מההכנסה השנתית, מכסימום 23,700 ל"י (2,370 שקל)	10% מההכנסה השנתית, מכסימום 47,400 ל"י (4,740 שקל)
שכיר שמעבידו מפקיד בעדו	5% מההכנסה השנתית, מכסימום 23,700 ל"י (2,370 שקל)	5% מההכנסה השנתית, מכסימום 23,700 ל"י (2,370 שקל)	10% מההכנסה השנתית, מכסימום 47,400 ל"י (4,740 שקל)
שכיר שמעבידו אינו מפקיד בעדו בקופת גמל ואינו זכאי לקצבה בגיל פרישה, ובעלי שליטה בחברה מעטים	5% מההכנסה השנתית, מכסימום 23,700 ל"י (2,370 שקל)	5% מההכנסה השנתית, מכסימום 23,700 ל"י (2,370 שקל)	10% מההכנסה השנתית, מכסימום 47,400 ל"י (4,740 שקל)

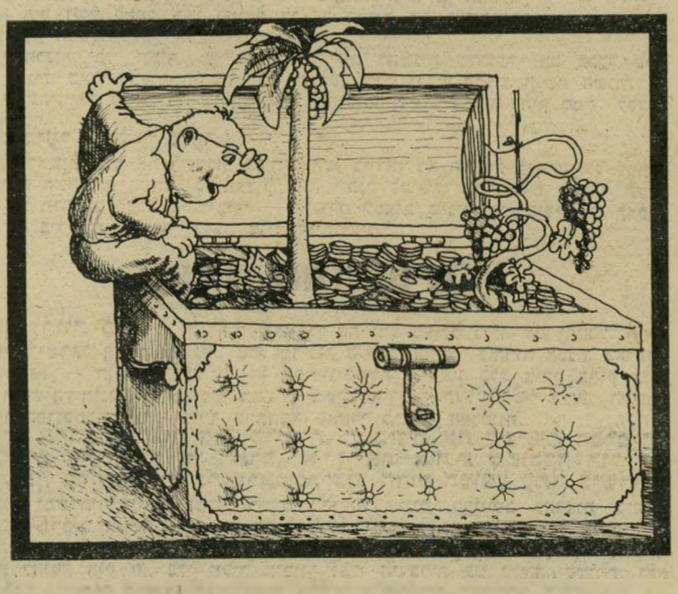

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

התגובה ההולמת לטרור

רבים שואלים מדוע היה צורך להסיר כל־כך מהר את העוצר בחברון?

המימשל הצבאי משיב: ראשית, מפני שאי־אפשר לקיים את העוצר לנצח; ושנית, משום שתעשיית הבניין התחילה לסבול דווקא כשיש התאוששות יפה בענף, וצחנה החלה עולה מערי מישור־החוף מפני שלא היה מי שיקח את הזבל. אבל אלה תשובות חלקיות.

התשובה המלאה היא שגורמים אחראיים בממשלה נזכרו שכבר יש החלטה עקרונית של הממשלה, שהתשובה על הרצח בחברון היא בינוי! כידוע הוחלט לאחר רצח החייל יהושע סלומה שב־חברון יוקמו מוסיאון וישיבה, החלטה שהועילה מאוד לעצירת הטירור!

הרוח החיה בגיבוש התשובה הישראלית לטירור בחברון היה שר־השיכון, דויד לוי, שגם שוקל להעביר לקסבה בחברון את משרדי משרדו. השר הזה, יחד עם ועדת־היגוי מטעם קריית־ארבע, מועצת היישובים, גוש אמונים והרבי מלובביץ, החליטו שמכיוון שכאן מדובר ברצח שישה אנשים, ומכיוון שחברון עיר־האבות קדושה לפחות כמו ירושלים, יש לגשת לפרוייקט־בינוי ענקי בלב חברון — הקמת בית־המיקדש!

עכשיו מותר לגלות שלקראת ביצועו של הפרוייקט הזה הסיר מישרד־השיכון רק לאחרונה את ההגבלה על בניית מיבני־ציבור. גם מעצרו המונע של הרב כהנא קשור לעניין, כי כבוד הרב תבע להקים את בית־המיקדש דווקא בשכם, הקדושה לא פחות מחברון!

ובכן, כבר גוייס צוות ארכיטקטים, נשות בית־הדסה בחברון סורגות את הפרוכת, ושלושה תורמים אמריקאיים, שאחד מהם הסכים לפירסום שמו, מוכנים להשקיע בפרוייקט. אחד התורמים דורש לקבל בתמורה להשקעתו את ד"ז איכיון לכל המזונים בבניין, השני תובע פנטהאוז על גג המיבנה, ומאיר לנסקי, שהוא השלישי, מבקש רק שאוטל־המישכן ייקרא על שמו.

תוק־תוק־תוק!

נו, מה אתם יודעים, באו ימות משיח! יהודי נעצר מעצר מינהלי!

מה שאמרנו כל השנים, שזה מתחיל עם ערבים, ומי יודע איפה זה ייגמר — עכשיו יודעים איפה זה נגמר! הרב כהנא נעצר מעצר מינהלי!

אז אני לא מדבר על זה שבסך־הכל עשו לו טובה: אם קאדי ערבי, נניח, היה בא לאמצע ראשון־לציון עם כמה ערבים כמוהו, כולם חמושים, ומחלק שם כרוזים שצריך להעלות את כל היהודים על משאיות שיסעו החוצה מפה, הקאדי הזה היה גומר בכמה שנים בית־סוהר, ולא בשלושה חודשים מעצר מינהלי. אני אפילו לא מדבר על זה שכל מיני פובליציסטים, שאף פעם לא הפריע להם שעשו את התרגיל המלוכלך הזה על מאות ערבים, פתאום נעשו לי מגיני־הדמוקרטיה עכשיו, כשעצרו את כהנא.

אני דווקא רוצה לדבר על איזה תוק־תוק־תוק שאני כל הזמן שומע עכשיו. תקשיבו טוב, שומעים? תוק־תוק־תוק!

הרב כהנא הזה, שעוד לא נולד גיבור כמוהו מכאן ועד הודעה חדשה, זה הרבי שהוא בעד אגרופים ונשק, ושהערבים אצלו מבינים רק יד חזקה ומכות — אותו הרב בדיוק צורח כמו תרנגולת כשרוצים להכניס אותו לכלא שאטה, מפני שהוא פיתאום פוחד מכמה ערבים שיושבים שם, שיעשו לו סוף! הגיבור הזה נעשה לי תרנגולת שמשקשקת ביצים! נו, ומזה בא התוק־תוק־תוק, משיקשוק הביצים הפיתאומי של כבוד הרב! קול התוק נשמע בארצנו!

גישגושים

כולם מספרים לי שלמרות שכאילו זה לא ככה, יש עכשיו מלא גישגושים.

גישגוש זו מילת־חיבה בשביל כלל המגעים, הקריצות, ההבטחות, הרמיזות, הליטופים, הלחיצות והצביטות שהמטרה שלהם היא להקים גוש מרכזי ליברלי־מתון, חדש ויפה שירוץ לכנסת, יהיה לשון־מאזניים ויקבל כמה תיקים ב־ממשלה הבאה.

במיסגרת הגישגושים המרכזיים האלה ממלאים תפקיד חשוב המון אנשים, שמסתובבים היום עם כף־נעליים בשביל להכניס את עצמם איכשהו לכנסת ה־עשירית. יש שם מלא סיעות, תנועות, מיפלגות, חטיבות וחוליות בנות אחד־שניים־שלושה־ארבעה־חמישה ח"כים ש־חושבים, בצדק, על עתידם.

כך, למשל, מחפש אמנון רובינשטיין מנהיג חדש במקום ידין, תמיר מחפש מיפלגה עם עוד כמה נופים חדשים, וידין מסתכל כל הזמן לאן הולך תמיר בשביל ללכת לשמה גם כן. כל מיני ליברלים, שיהיו אחרי המקום ה־17 הריאלי ברשימת הליכוד לכנסת הבאה, מעניין אותם רק המקום השלישי, ה־תשיעי והשנים־עשר בגוש המרכזי. ויש גם כמה ח"כים בלתי־תלויים שלא שווים חבל, ומוכנים להיתלות גם על חוט זה או אחר.

לא צריך לחיות נביא גדול כדי להבין שהגישגוש הזה מוכרח להיגמר בהצלחה עצומה עם איזה מיליון מת־פקדים, שמונה עקרונות, עשרים ח"כים, ארבעה שרים ואחד אלוהינו, בשביל המזל.

הגישגוש המרכזי

לחפוס את השור בקרניו!

ייגאל הורביץ: רבותי, אני מת־כבד לפתוח את ישיבת הקבינט הכלכלי. לא צריך לספר לכם שהשעה קשה, ויש למצוא מוצא. רבותי, אנחנו שבועיים אחרי מדד אפריל ושבועיים לפני מדד מאי, ועוד תהיה קטסטרופה. הגיע ה־זמן להודות שהאוייב הגדול של מדי־ניותי הכלכלית הוא המדד! אבקש מרבותי להתייחס לנושא.

מודעי: אין ספק ששר־האוצר צו־דק! הכנתי תזכיר על זה כבר ב־77', ויש לי פיתרון מהפכני! עד היום אני לא תופס מדוע ועידה מיפלגתית מוצלחת אפשר לקיים פעם בארבע שנים, ומדד צריך לפרסם כל חודש! אני מציע לפרסם את המדד במלואו פעם בארבע שנים, ופעם בחודש לפרסם רק את תקציר המדד!

הורביץ: באיזה תקציר המדובר?

מודעי: למשל, נודע לממשלה ש־המדד עלה בחודש מסויים בעשרה אחוזים. ובכן, הממשלה צריכה להגיד לעם את האמת, אך לא את כל האמת! אין שום חוק שמחייב אותנו לפרסם את מלוא שיעור עליית המדד! מספיק לפרסם עשרה אחוזים משיעור העלייה החודשי!

פת: אין סיכוי, זה ידלוף.

מודעי: אז נכריז על זה כעל סוד ביטחוני!

הורביץ: רבותי, אני לא מוכן לש־מוע פה שום דבר על ביטחון! יש עוד הצעות?

פת: אני מציע לגשת לשיטת המדד הגמיש. למה לכלול במרכיבי המדד תמיד אותם מיצרכים, בייחוד שמחיריהם עולים? אני מציע שבסוף כל חודש נבדוק את כל המחירים, ונכניס למדד קצת מיצרכים שמחיריהם עלו, וקצת מיצרכים שמחיריהם ירדו, תוך שיקלול שיבטיח לנו עליית מדד חודשית מתונה בשיעור חצי־אחוז!

מודעי: עם כל הכבוד, זאת שטות! אין מיצרכים שמחיריהם יורדים!

פת: אז נמציא! למה שלא יהיה, למשל, מדד תשומות הביטחון, שיורד בשיבעים אחוז בכל חודש?

הורביץ: רבותי, עוד פעם אם אני שומע פה ביטחון, יעופו ראשים!

דויד לוי: עמיתי שר־האוצר, ידידי השרים, אחי ואחיותי שומרי־תראש ו־מגישות־התה! הבה לא נחמוק מה־בעייה! יש לתפוס את השור בקרניו! יפה ידוע לכל הדיוט שעליית המדד נובעת מהאינפלציה, ולכן כל מה שעלינו לעשות הוא לבטל את האינפלציה, כשם שביטלנו את העוני!

מודעי: בדיוק באותה שיטה?

דויד לוי: אבקש לא להפריע! כאן מדובר בדיני נפשות! וזאת הצעתי: הבה נמסור את המלאכה לחברה צר־פתית ידועה, שתתחייב לבטל את ה־אינפלציה בקבלנות! כבר הרשיתי לעצמי לבוא בדברים עם נציגה של החברה הצרפתית בארץ, ידידי יוסף קרמרמן!

הורביץ: לא הולך!

דויד לוי: מדוע ולמה, עמיתי?

הורביץ: כי קרמרמן הוא חבר טוב של שר־הביטחון!

גבוה יותר, מהר יותר, רחוק יותר
ו"בחצי הזמן".

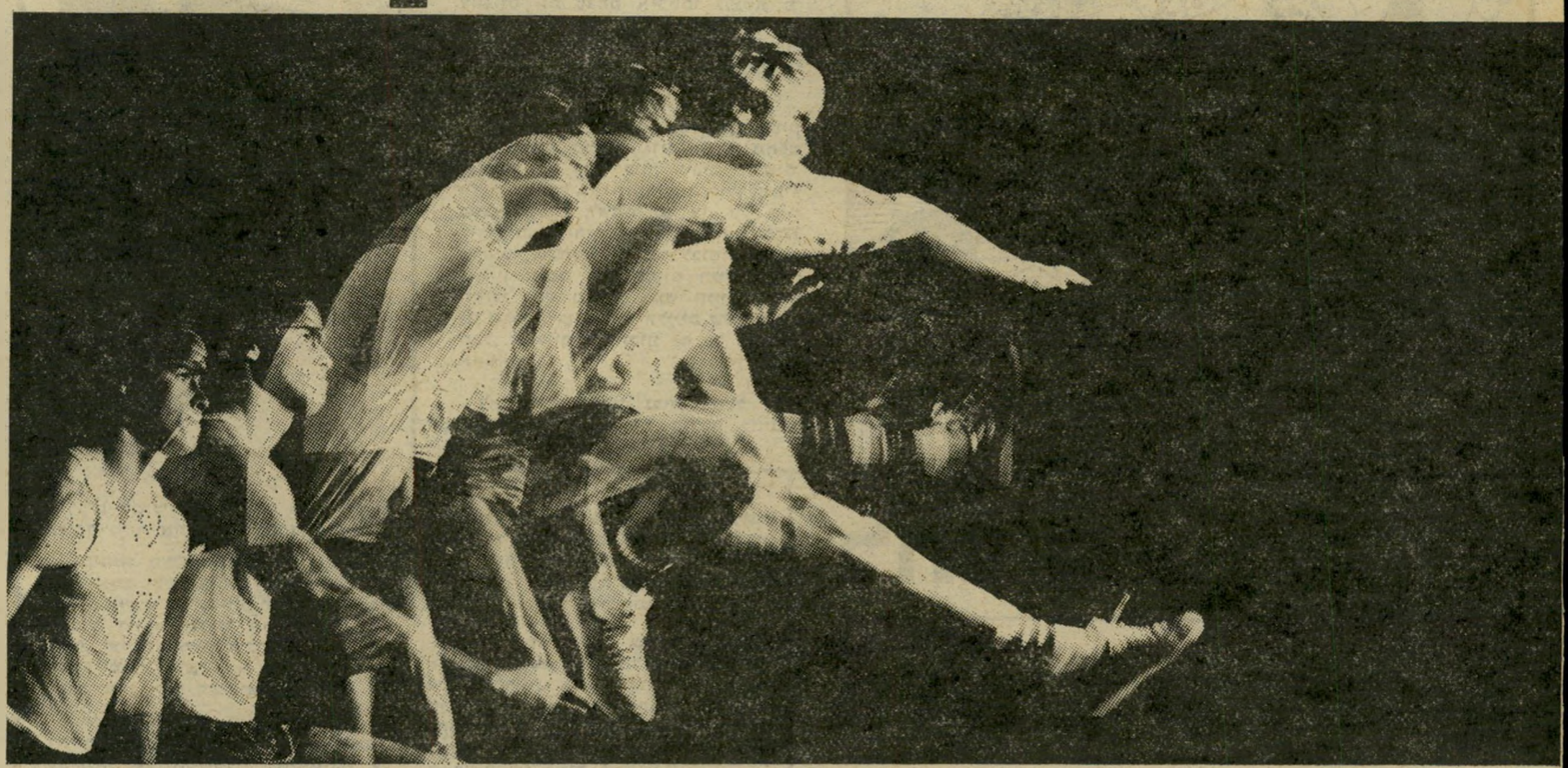

שיפורים מרחיקי לכת בתוכנית החסכון "בחצי הזמן"

גבוה יותר-תקרת סכום החסכון הועלתה מ-39,000 ל-130,000 ל"י.
מהר יותר-תקופת החסכון המינימלית צומצמה מ-7 חודשים ל-5 חודשים.
רחוק יותר-תקופת החזר ההלוואה לחסכון מירבי הוארכה מ-11 חודש ל-14 חודש.
ו..עוד פעם גבוה יותר- שיעור הריבית על החסכון הוכפל במידה ותוותר על ההלוואה.

בוא לגדול אתנו.

בנק הפועלים בע"מ

בראזיל: המלאכים לצד השובתים

באחד במאי צעדו 20 אלף שובתים ברחובות סאן־ברנארדו בברזיל, והתעלמו מאלפי החיילים ושוטרי פלוגות־המסר, שהמתינו להם בצמתים העיקריות.

פועלי־המתכת הברזיליים נחשבים כשיכבת־עילית של פועלי־הייצור. הם מצליחים להאכיל את ילדיהם עד אמצע כל חודש.

במעצמה הדרום־אמריקאית יש שיבעה מיליון מובטלים, מתוכם שלושה מיליונים באיזור סאן־פאולו.

הגס הכלכלי, הצמיחה האדירה, ואפילו הליברליזציה המפורסמת שהנהיג הנשיא, ג'ואו פיגוראדו, אינם אלא גיהינום עבור רוב העם הברזילי. כרגיל במצבים כאלה, מגיבים דווקא הפועלים המיקצועיים, שהגיעו לרמה גבוהה של תודעה. שביתת פועלי־המתכת נמשכת כבר חודשיים וחצי. זוהי השביתה הארוכה ביותר מאז שקציני־הצבא נטלו את השילטון לידם ב־1964.

השביתה פגעה בעיקר בחברות העל־לאומיות לייצור מכוניות, ובראש ובראשונה בפולקסוואגן. החברות השקיעו מיליארדים בברזיל, מתוך אמונה שהמישטר החזק והאמין (כלומר דיקטטורי ואנטי־סוציאליסטי) ידאג לכך שהפועלים יעבדו בשכר־רעב־למחצה.

עד מארס השנה הצליח השילטון לרסן את התסיסה החברתית־כלכלית בבראזיל במיגוון צעדים של דיכוי וליברליזציה, כדי לווסת את המרירות, לתת לה ביטוי מסויים, לפני ש„החוק והסדר" יחזרו על כנם.

שובתים בכנסיות. עתה, אחרי תקופה קצרה של תדהמה, מנסים שליטי בראזיל לדכא את השביתה בכוח. מישרדי האיגוד המיקצועי של פועלי־המתכת נכבשו על־ידי הצבא. המנהיגים נאסרו. הפופולרי ביותר בין מנהיגי הפועלים, אנילסון סימואש דא־מאורה, נגרר על־ידי ביריוני המישטרה והושלך לכלא.

הנשיא מסרב לשאת ולתת עם מנהיגי האיגודים שעדיין

לא נעצרו. הוא הסמיך את שר־התעשייה שלו, קאמילו פאנה, להופיע בטלוויזיה בשידור כל־ארצי, ולהודיע שאין עוד שובתים בברזיל — רק פועלים שפוטרו.

אך השביתה לא נשברה. לעזרת השובתים התגייסה הכנסיה הקאתולית האדירה של בראזיל. הארכיבישוף של סאן־פאולו, קארדינאל דום אוריסטו ארן, הורה לכמרים לפתוח את כל הכנסיות לפגישות של פועלי־המתכת השובתים, ולארגן עבורם אספקת־מזון סדירה.

איומיו של הנשיא לא הרשימו את הקארדינאל. הוא הצהיר שהכנסיה תעניק סיוע חומרי ורוחני לשובתים, כדי שיוכלו להחליט על צעדיהם כאנשים בני־חורין, חופשיים מפחד ומחרפת־הרעב למישפחותיהם.

המישטרה הפוליטית החשאית הידועה־לשימצה, דופס, לחצה לצעדים תקיפים יותר. (רמת התיחכום שלה דומה, כנראה, למגרשי־המישפחות בשטחות הכבושים על־ידי ישראל). סוכני דופס רצו לעצור כמה מראשי הכנסיה, באשמה של „הסתת" הפועלים לשבות.

מועצת־הבישופים של בראזיל הגיבה מיד. היא הודיעה לנשיא שאם יעז לפגוע באיש־דת כלשהו, יבטל האפיפיור את ביקורו בברזיל ביוני הקרוב. איום זה הרתיע אפילו את הניצים המטורפים בממשלתו של פיגוראדו. שיתוף־הפעולה בין הכנסיה והפועלים נמשך, ואין ספק שהוא מהווה גורם מכריע ביכולת העמידה של הפועלים.

כגידה בידידים רעבים. בינתיים מנסות החברות העל־לאומיות, בעיקר פולקסוואגן, לשכור פועלים חדשים מקרב ציבור־המובטלים העצום המאכלס את רחובות הערים הגדולות בבראזיל. נסיון זה נתקל בקשיים רבים, בשל חוסר הכשרה מיקצועית של המובטלים. חברות קטנות יותר ניסו להגיע להסדר עצמאי עם השובתים, ונתקלו בווטו של הקצינים.

פועלי־המתכת, בעיקר בסאן־ברנארדו, מתכוננים לשביתה ממושכת ביותר. בהודעה שמסרו לפירסום בכלי־התיקשורת הבינלאומיים הודיעו השובתים, שהפסקת השביתה כמוה כבגידה במנהיגים שנאסרו, במיליוני הילדים הרעבים ובכל פועלי בראזיל, שעיניהם נשואות לסאן־ברנארדו.

ארה"ב: קשר השתיקה

נגד חומסקי

כמו בישראל, קיים גם בארצות־הברית „קונסנזוס לאומי" רחב. השוללים, המתסיסים, הספקנים והמבקרים נמצאים בשוליים. הם יכולים לדבר, אבל איש אינו מקשיב.

לדיעות חריגות באמת, המקשות על העקרונות הבסיסיים של המדיניות האמריקאית, ולא רק על השיטות או דרכי־ההסוואה, אין שוק ואין מפרסמים. קיים קשר־שתיקה ואי־התייחסות, הדומה בגישתו (אבל לא בטכניקה שלו) לשיגור אנשי אופוזיציה למוסדות פסיכיאטריים במדינות טוטאליטריות.

באמת זאת נתקל שוב נועם חומסקי, מהגדולים שבמדעני תבל. התיאוריות על האחדות המהותית של כל השפות, חרף ההבדלים „במיבנה השטח" ביניהן, מהוות בסיס לכל דיון פילוסופי, פסיכולוגי או פוליטי באוניברסיטות ברחבי־העולם.

חומסקי היה תמיד רדיקל, לחם למען זכויות הפלסטינים ונגד המעורבות האמריקאית בוויאט־נאם. אבל כשניסה, יחד עם חברו אדוארד הרמן, לפרסם ספר־מחקר רציני על מדיניות־החוץ האמריקאית, הוחרם על־ידי כל המו"לים הרציניים בארצו.

חומסקי והרמן מצאו לבסוף הוצאה־לאור רדיקלית קטנה בבוסטון, סאות־אנד פרס, ופירסמו את סיפורם בו־זמנית גם בהוצאת ספוקסמאן בבריטניה. הספר נקרא הכלכלה המדינית של זכויות האדם, והוא מחולק לשני חלקים: „הקשר הוושינגטוני והפאשיזם בעולם השלישי" ו„אחרי המבול — הדמיסין שלאחר המילחמה".

הספר עוסק בנושאים שלובנו פעמים אחדות במדור זה. הפער בין התיאוריה על מדיניות־חוץ אלטרואיסטית של ארצות־הברית ובין המעשה.

כותב נועם חומסקי עצמו במבוא: „הספר, העוסק ביחסי ארצות־הברית והעולם השלישי, מתמקד בשני דברים: בעובדות ובאשליות.

„העובדה הבסיסית היא שארצות־הברית אירגנה ויישמה שיטה ניאו־קולוניאליסטית המשרתת, באמצעות טרור ממלכתי של המדינות התלויות בה, את האינטרסים של אנשי־עסקים מקומיים ואמריקאיים ואת המימסד הצבאי. תיזמרה האידיאולוגית היא שארצות־הברית נלחמת למען זכויות־האדם ולמען הדמוקרטיה בכל רחבי העולם, אפילו שלעיתים היא שוגה (מחדלים טכניים או צבאיים) במעשיה."

הגדיר זאת יפה העיתונאי צ'ארלס גלאס. הליברלים האמריקאים, קובע גלאס, טועים שמילחמתם למען זכויות־האדם החליפה את הנושא הקודם במאבק: הגדרה עצמית לכל האומות. כשלחמו למען הגדרה־עצמית הם פלשו לרפובליקה הדומיניקאנית, הפציצו והרסו למעשה את ויאט־נאם, לאוס וקמבודיה, השליטו את הקולונלים ביוון ובבראזיל, רצחו את סלבדור איינדה בצ'ילה וניסו, פעמים רבות, לחסל את פידל קאסטרו בקובה. מעניין מה יהיה הסיכום הסופי שלהם במאבק למען זכויות־האדם.

לחומסקי והרמן יש על־כך תשובה ברורה. בשנים האחרונות סייעה ארצות־הברית לסהרטו האינדונזי לכבוש את מיזרח־טימור ולרצוח שם 100 אלף איש. היא הגישה עזרה מאסיבית לשאה האיראני ולאנסטסיו סומוסה בניקראגואה, יזמה 19 הפיכות צבאיות באמריקה הלאטינית והגישה סיוע צבאי עצום לשליטי ערב־הסעודית, המפורסמים בגישתם ההומאנית. כל המדינות אשר להם מסייעת ארצות־הברית בעולם השלישי גומלות לה בפתיחת השערים להשקעות, בניצול כוח־האדם הזול ובקידום החברות העל־לאומיות שמרכזן באמריקה. מעשים אלה

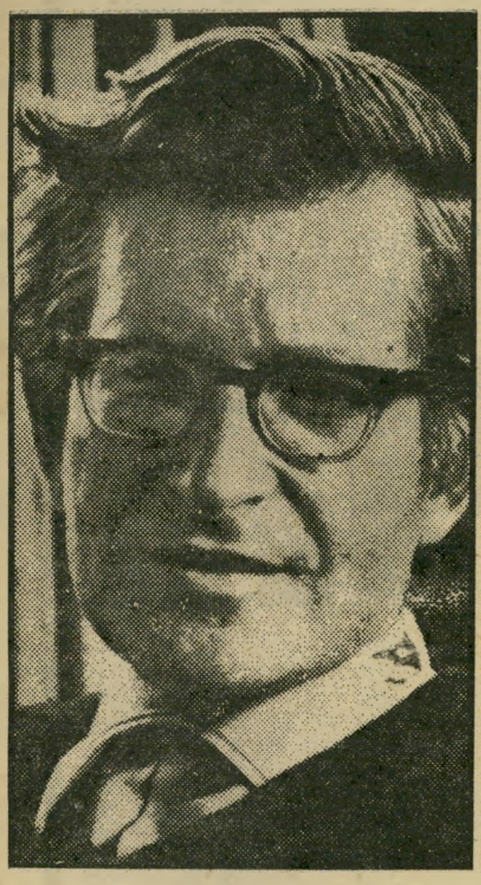

נועם חומסקי
מה קרה להגדרה עצמית?

של ממשלת וושינגטון הם שיטה יסודית המופעלת בתיכום רב, והמתוגברת על־ידי סיוע תרבותי, כלכלי וצבאי, תוך חדירה שיטתית של סוכני הסי־איי־אי לכל עמדות־המפתח במישטרים השונים.

לא במיקרה, לכן, הוטל חרם מוחלט על סיפרם של חומסקי והרמן. כל העיתונים החשובים בארצות־הברית סירבו לפרסם רשימות־ביקורת עליו. סיפרו של הגרי קיסינג'ר — אדם שאין כיום חילוקי־דיעות בין מומחים רציניים על מעורבותו בפישעי־מילחמה חמורים בקמבודיה — זכה בהפצה עצומה, בפירסום בהמשכים בשבועון טיים ובביקורות נלהבות. האמת של חומסקי נקברת על־ידי קשר־שתיקה, ואיש מהמשתיקים לא איבד דבר מתדמיתו־העצמית הנאורה.

קובה: נפולת של נמושות

מיליון קובאנים צעדו השבוע ברחובות הבאנה, במחאה קולנית נגד היורדים.

האי הסוציאליסטי היחידי באמריקה הלאטינית הצליח לחסל את תמותת התינוקות, לגשר על פני פערים חברתיים־כלכליים ולהקטין את האנאלפבתיות בארח מרשים. עם זאת, אין ספק שרבים מתושביו,

הנשיא קאסטרו
היורדים: אבק אדם

בעיקר שרידי המישטר החברתי הקודם, נשארו בלתי־מרוצים. עיניהם נשואות לפלורידה, לרווחה החומרית, לאורח־החיים הבורגני.

כמו בישראל, רואים הקובאנים בירידה סטייה חמורה מהנורמה האידיאולוגית המקובלת. במסגרת הגיוס הענקי נגד התופעה יש, כמו בכל מישטר הנשלט על־ידי אידיאולוגיה, יסודות ממוסדים וגם יסודות ספונטאניים.

באחד מנאומיו הגדיר נשיא קובה, פידל קאסטרו, את היורדים לארצות־הברית כ„אבק־אדם" — ביטוי הדומה להפליא ל„נפולת של נמושות" — של רבין.

בישראל הבחינו רק מעטים בדמיון הרב שבין התופעות. הזכות הראשונית של כל אדם לבחור לעצמו את מקום מגוריו זרה לרוחם של השליטים כאן, לא פחות מאשר בקובה.

* * *

אגדת „הסכין בגב", בגידה המיוחסת לאלמנטים נון־קונפורמיסטיים, היא שכיחה מאד במינוח הפאשיסטי. לא רק „עורך" ידיעות אחרונות, הד"ר הרצל רוזנבלום, משתמש בתיאוריה זו להכפיש יריבים פוליטיים. גם נשיא ארצות־הברית לשעבר, ריצ'ארד ניכסון, פושש מורשע (שזכה אמנם בחנינה־מראש), מסתובב עתה בעולם, כאורח מכובד של חוגי הימין, ושולח אצבע מאשימה בבוגדים. באשמת הליברלים, טוען גיבור ווטרגייט, „איבדנו" את איראן, אנגולה וויאט־נאם.

קורא החש שכבר שמע זאת באיזה מקום יצדק בהחלט. כך טען גם עזר וייצמן, שגייר מחנה־השלום בממשלת־הליכוד, באוזני האמריקאים. מיותר להזכיר שהאלטרנטיבה היא אריק שרון או שימעון פרס.

מתי היו ויאט־נאם, איראן או אנגולה שייכות לניכסון או לווייצמן?

אמריקה בתשעה חודשים

קופר נסיעות

משרד ראשי: תל־אביב, רח' פרישמן 14. טל. 246121.
נוה־אביבים: טל. 423943. ירושלים: טל. 232225.
חיפה: (כרמל), טל. 88011; נוה־שאנן: טל. 224730.
נתניה: טל. 27410. קרית־ביאליק: טל. 740451.
רמת־גן: טל. 731105. הרצליה: טל. 78057 – 052.
באר־שבע: טל. 78860. אילת: טל. 4105

אם עוד לא היית בארה"ב והיית רוצה למצות את המקסימום מהארץ הגדולה והנהדרת הזאת... אם בחלומותיך ראית את הטיול לאמריקה כמסע תענוגות שכולו יופי, פאר ונוחות...
סע עם קופל, משרד הנסיעות הגדול בישראל.

סע עם קופל ותוכל לשלם את כל מחיר הטיול ב־6 תשלומים. 1/6 מהמחיר תשלם לפני היציאה ו־5 תשלומים חדשיים שווים (שיתחילו חודש מיום היציאה), ללא ריבית וללא הצמדה.
10% הנחה תמורת תשלום במזומן.

סע עם קופל –
ותהיה לך נסיעה טובה בארה"ב והרבה חוויות לקחת הביתה.

מחיר הטיול: -.151,340 ל"י.

לפי שער הדולר ביום 15.5.80

הקניה הטובה ביותר 1980

אנשים בעולם

ג'יבנקה: אלמנתו של טיטו בוכה בזרועות לזאר קול'סובסקי, סגן־הנשיא

אלמנתו של טיטו, שהיתה ידועה ביופייה הרב כשהיתה צעירה (משמאל), נעלמה לפני שלוש שנים מהאופק. שמועות שונות התהלכו סביב היעלמה. היו שטענו אפילו כי מתה. היא חדלה להופיע לצד בעלה, נשיא יוגוסלוויה באירועים השונים ובביקוריו בחוץ־לארץ. רק עם מותו, שבה והופיעה בהלווייה, כשהיא ממררת בבכי. מסתבר כי ימים אחדים לפני מותו שלח טיטו זר־פרחים ענקי לג'יבנקה, עובדה שסילקה את השמועות על פרידה בין בני הזוג. בהלווייה נהגו באלמנה בכבוד רב, לזכר הימים שבהם נחשבו היא וטיטו לזוג יציב ומאושר ונהגו להופיע יחד בכל אירוע רישמי. בתמונה למעלה נראה סגן הנשיא כשהוא מנחם אותה.

רוז קנדי: „אני לא אם דוחפת!"

אמו של אדוארד („טדי") קנדי, המתמודד עם ג'ימי קרטר על מועמדות הדמוקרטים לנשיאות ארצות־הברית, מתלוננת כי אינה דוחפת את בניה לחיים הפוליטיים. „האמת היא שכל ילדי קיבלו מודעות פוליטית בגלל החינוך בבית," הסבירה.

אבו־אל־חסן באני־סאדר: „אלוהים עזר להכשיל את האמריקאים!"

אחרי כישלון המיבצע האמריקאי לחילוץ בני־הערובה, הלך נשיא אירן למיסגד, כרע על ברכיו והתפלל לאלוהים. הוא הסביר לפרסים כי אלוהים היה בעזרתם בעת שהכשיל את האמריקאים. באני־סאדר נחשב ליורשו של ח'מייני. גם הוא חדור שינאה לשאה הפרסי ומחפש דרך כדי לשפוט אותו. באני־סאדר משמש דוגמה לעם המוסלמי בדבקותו באלוהים ובחומייני.

מולאי ראשיד: הבן במקום אבא

הנשיא הצרפתי ואלרי ז'יסקאר־ד'אסטן ציפה למלך מרוקו, חסאן השני, והופתע כאשר זה שלח את בנו בן ה־9, ראשיד. האורח זכה בקבלת־פנים ממלכתית, והנשיא הצרפתי נראה משועשע מכל העניין.

אנשים בעולם

המלכה היוצאת יוליאנה: ימים ספורים לפני המלוכה

המלכה ההולנדית התחילה למלוך בשנת 1947, זמן קצר אחרי שילדה את בתה הרביעית כריסטינה (על ברכיה). משמאל, בתה הבכורה ביאטריקס, שעלתה למלוכה לפני שבועיים ומימין, הבנות מרגרט ואירן. יוליאנה היתה נערצת על בני עמה. ההולנדים מקווים כי המלכה החדשה גם היא תצליח להתחבב על העם.

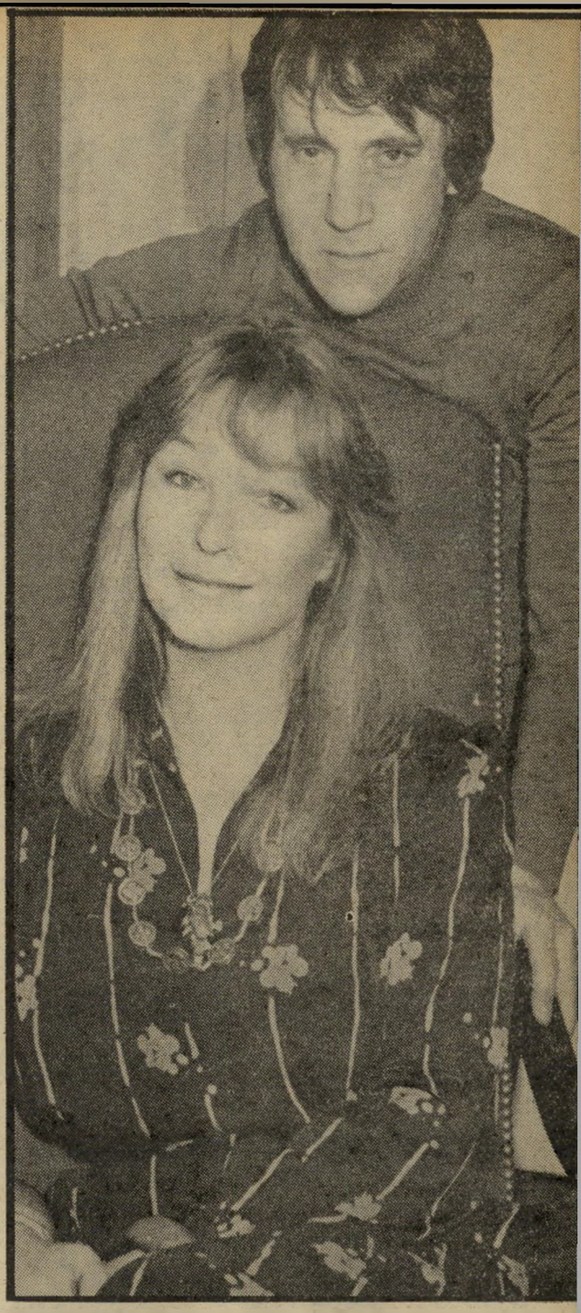

מרינה ולאדי: היא בפארים והוא במוסקווה

השחקנית הצרפתיה, ממוצא רוסי, שהיתה נשואה בעבר לבמאי דובר חוסיין, נשואה כבר 10 שנים לזמר הרוסי ולאדימיר ויסוצקי, אשר נחשב ז'אק ברל הרוסי. השניים אינם מתגוררים יחד, בעוד היא גרה ועובדת בפאריס, מתגורר הוא במוסקבה בדירתם המפוארת. „רחוק מן העין רחוק מן הלב לא עובד עלינו," אמרה מרינה הבלונדית. שישה חודשים בכל שנה מתראים השניים וניישואיהם מחזיקים מעמד.

אני ז'ירדו: השחקנית בת ה־48 התאהבה בשחקן בן־25

השחקנית הצרפתיה הנחשבת אחת השחקניות הטובות בארץ, השתתפה בשני סרטים עם השחקן הצעיר לורן מאלי. בעת עבודתם בסרט האחרון שלהם בשם הלב החפון, פרח רומן אהבה בין השניים. העובדה שהיא שיחקה בסרט זה בתפקיד אמו לא הפריעה לשניים אלה לנהל רומן. מאלי נחשב כיום כיורשו של אלן דילון היפה. בתה של ז'ירדו, ז'ולייה, בת ה־18, נמצאת עם אביה האיטלקי, השחקן רנטו סאלבאטורה, ברומא.

מובוטו: אשה חדשה לכבוד האפיפיור

נשיא זאיר, מובוטו, החליט לשאת אשה לפני ביקור האפיפיור בארצו. 20 שעות לפני נחיתת האפיפיור בזאיר התחתן עם בובי לאדאווה, מפשוטות העם. הוא התאלמן מאשתו הקודמת לפני שלוש שנים.

איזבל הופרט: פעם ראשונה בעירום

השחקנית הצרפתיה הסכימה להצטלם בעירום עבור הצלמת דומיניק איסרמן. בפסטיבל קאן ייצגה שלוש ארצות: בסרט לולו ייצגה את צרפת. בסרט הירושת ייצגה את הונגריה ובסרט מי יציל את החיים האלה ייצגה את שווייץ.

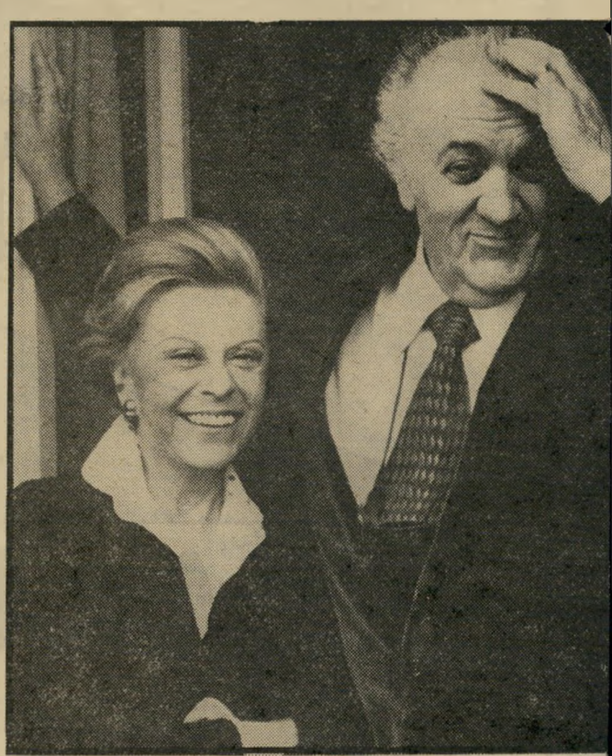

פרדריקו פליני: חופש בתום סרט

הבמאי האיטלקי סיים את סירטו האחרון עיר הנשים, שהוא אופרה, ויצא לחופשה עם אשתו, השחקנית ג'וליאטה מאסינה. „ברגע שאני מסיים סרט אחד, כבר יש לי בראש הסרט הבא," הצהיר.

אוליביה ניוטון ג'ון:

„אני לא מדלן דיטריך

ולא בארבארלה,

אבל הצטלמתי כך!"

הזמרת האוסטרלית, שעברה לאנגליה ואחר־כך לארצות־הברית, ראתה הצלחה רבה בקאריירה שלה. בימים אלה הסכימה להצטלם בפוזה אופיינית לזמרת הגרמניה מרלן דיטריך ולבארבארלה הצרפתיה, אך היא אינה מנסה לחקות אותן בשום צורה. „כל הרגשות שלי מופנים לכלבים וחתולים," הצהירה.

לך בכוון ... אנשים.

אנשים. כוון חדשני בביטוח חיים.
אנשים בביתם החדש - בית אסיה.
לך גם אתה בכוון... אנשים.

אם אתה חושב על קריירה בביטוח חיים
ובאם אתה מעוניין לעבוד באוירה מיוחדת,
במקום מיוחד. התקשר אלינו עוד היום.

03-253236, 253235, 253234

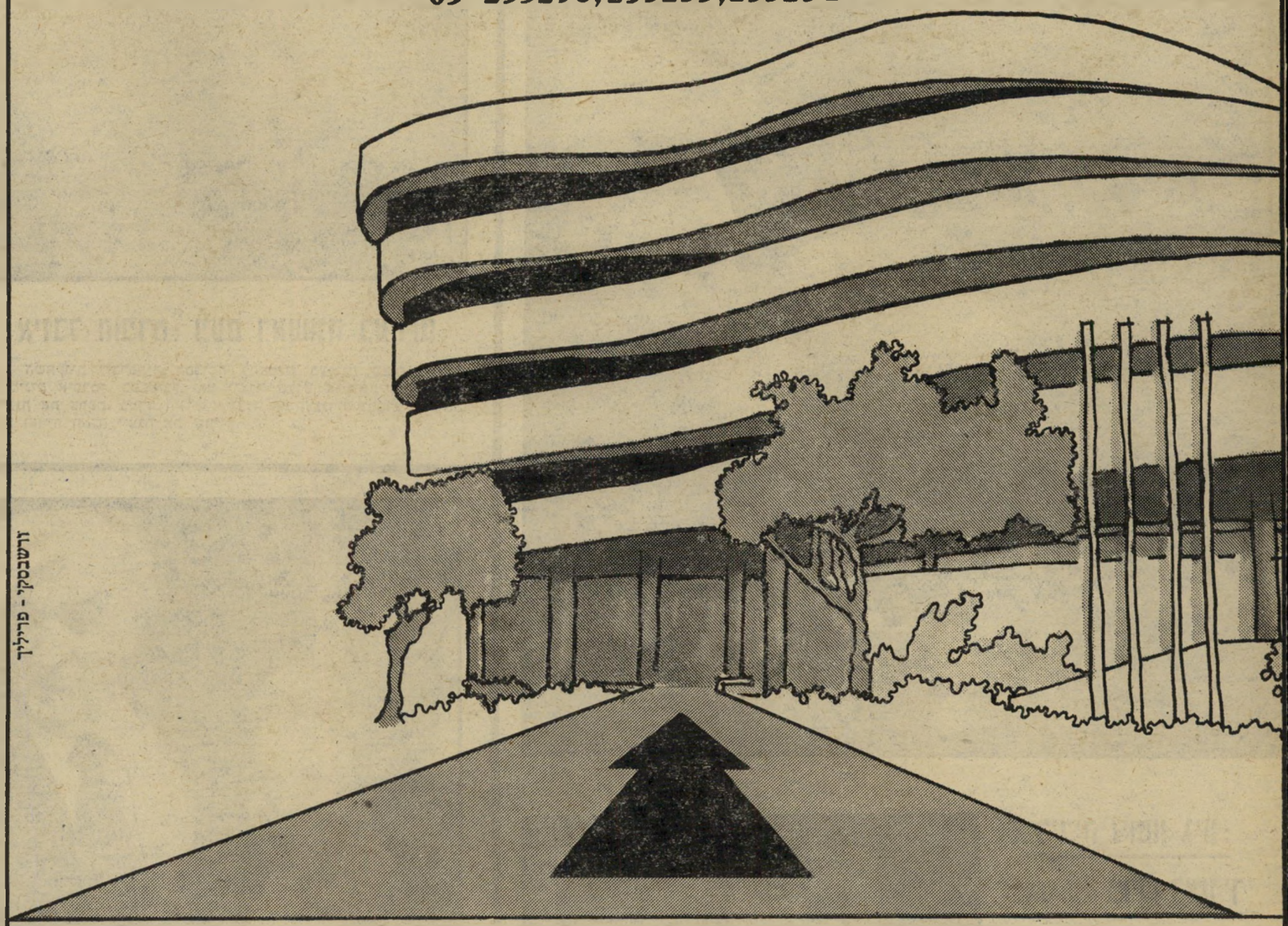

זושבסקי - פרילינד

אנשים

סוכנות לביטוח חיים

אנשים

רבין־פרס: מילחמת האוטיסט והאופורטוניסט

לינוביץ: שיחות האוטונומיה כחלום בלהות

■ רבים התפלאו כאשר יצאה מפיו של שר־האוצר **יגאל הורביץ** אימרת־כנף שנונה ביותר: „(צה"ל) זה לא צבא שיש לו מדינה. אנחנו מדינה שיש לה צבא." אך הורביץ לא המציא אותה. בעל־האימרה היה הרוזן **אונורה דה־מיראבו**, מראשי המהפכה הצרפתית, והוא אמר אותה על פרוסיה. השאלה היא רק איך התגלגלה אימרה זו של הרוזן הצרפתי לייגאל הורביץ.

■ ואיך מכנה הפסל **יגאל תומרקין** את מילחמת החי"כים **יצחק רבין ושימעון פרס**? „מילחמת האוטיסט באופורטוניסט."

■ ראש עיריית ירושלים, **טדי קולק**, אמר שמאז תחילת ההתיישבות הציונית, כמות האבנים שזרקו יהודים וערבים זה על זה אינה מגיעה לכמות האבנים שזורקים ביום־שבת אחד בכביש רמות.

■ הנציג האמריקאי לשיחות האוטונומיה, **פול וינוביץ**, ביקר לפני שבועיים בתיאטרון ירושלים, במופע של באלט. אחרי שראה קטע שמו חלום בלהות, ניגש אליו הכוריאוגרף, **רוברט כהן**, והתנצל על כך שהיצירה בוודאי יצרה אווירה לא־נעימה. השיב לו לינוביץ: „זה בסדר. הרגשתי כמו בבית. אני בא ישר מן השיחות."

■ **טוני**, אשתו של ליי נוביץ, שהיא מורה לריקוד בוושינגטון, העלתה עם כהן זיכרונות מתקופת לימודיהם אצל הרקדנית **מרתה גראהאם**.

■ אל **אביטל מופין־זון**, שפוטר מהנהלת התיאטרון, זורמות הצעות־עבודה רבות, אך הוא עדיין לא החליט במה יעסוק בעתיד. „המאמת היא שהייתי רוצה להיות נהג־משאית. יש לי אפילו רישיון לכך," אמר. בין המועמדים לרשת את מקומו נמצא **אורי עופר**, מנהל התיאטרון הקאמרי, אך הוא סירב. גם אל **יצחק ליבני**, מנכ"ל רשות־השידור לשעבר, פנו, וגם הוא סירב. עוד פנו בהצעת ניהול התיאטרון אל **גידעון פז**, מנכ"ל קרן תרבות אמריקה־ישראל, ואל **דן רונן**, סגנו של **אבנר שליו** במועצה לתרבות ולאמנות.

■ בימים אלה נמצאת בישראל הסופרת האנגלית **לין רייד־בנקס**. היא מכינה ספר שיתאר את מילחמת־העצמאות מנקודת מבטם של משתתפיה, 32 שנה אחרי־מעשה. עד כה נפגשה עם הרמטכ"ל לשעבר **חיים לסקוב**, שר־החוץ לשעבר **יצחק שמיר**, מנכ"ל משרד ראש־הממשלה **מתי שמואלי**, **לביץ**, המשוררים **חיים גורי** ו**חיים חפר**, הסופר **יורם קניוק**, שר־ההגנה הירדני לשעבר **אנואר אל־נוסייבה** וקצין־המודיעין של הפלמ"ח שקרא את הראיונות שלה טרם שנכתבו, **יוחם כהן**.

■ נישאה לפסל ישראלי **חיים סטיבנסון**. השניים התגוררו 10 שנים בקיבוץ סעוד ועברו לאנגליה. הספר הוזמן אצלה על־ידי הוצאת־ספרים אמריקאית.

■ השאילתה היתה היתולית־למחצה. ח"כ **אפתר הר־לין** רצתה לדעת, מפי שר־רוצה להיות בממשלה הבאה שר־החינוך או שר־הפנים. אגמון הזכיר לו כי כאשר ריאיין אותו לפני חמש שנים, אמר שהוא רוצה להיות שר־הדואר, „כי נמאס לי שהדואר לא מגיע בזמן."

■ השחקנית **חנה מרון**, שפרשה מן התיאטרון הקאמרי, תופיע לראשונה, מאז פרישתה, בבית לסין. היא תשיר שלושה שירים של הסופר האנגלי **נואל קוארד**, במיסגרת תוכנית האולם כולו במה של גלי צה"ל.

■ לביקור מישפחתי בארץ הגיעה השחקנית־לשעבר **זיוה רודן**, עם בעלה השלישי, **פרד מיר**. היא נישאה לו לפני שלוש שנים, ועתה הביאה אותו עימה, כדי שיכיר את מישפחתה. זו הפעם הראשונה שבעלה, איש־עסקים אמריקאי, מבקר בארץ. זיוה עוסקת כיום בעיצוב־פנים.

■ רעייתו של נשיא־המדינה, **אופירה נבון**, יצאה לסיור בן כמה ימים בניו־יורק. היא תקבל תואר־כבוד מהגה נגד השמצה של בני ברית. היא גם תעניק שם את פרס לפיד למכון ברוקדייל, על הצטיינותו בחינוך מבוגרים. עוד תיפגש אופירה עם הוועד האמריקאי של יוניצ"ף, הפועל למען ילדים נזקקים. היא תשוב את הרעיון של ערי־המיקלט לילדים, שאותו העלתה לראשונה במכסיקו.

■ במכירה פומבית של חפצי־אמנות, שנערכה במלון מיגדל דניאל בהרצליה, אמר הבדרן **דודו דותן**: „אהם בוודאי שואלים למה אני מתמהמה. אני מחכה שערך הדולר יעלה."

ארז נבון

בנם בן ה־6 של הנשיא ורעייתו, יושב על ברכיה של אמו, אופירה, באירוע שנערך בבית הנשיא, שבו הופיע מייק בורשטיין. הנשיא הצטרף לאשתו, וכאשר שאלה אותו כמה זמן הוא יכול להישאר עימם, תביט בשעונו והשיב כי יש לו בדיוק 10 דקות. משמאל: אופירה מצביעה ומראה לבנה ארז, מה עושים כאשר רוצים לדבר.

לאה רבין

הגיעה לנשף של „אלוט" למען ילדים אוטיסטים. בנשף פגשה בפנינה רוזנבלום, שנערך במלון „מיגדל דניאל". לאה רבין אמרה לפנינה כי עשתה עבודה טובה במכירת הכרטיסים. האולם היה מלא מפה אל פה.

■ **התחבורה, חיים לנדאו**, מה טיב המדים החדשים לדיילות במחלקה הראשונה של אל על. לנדאו השיב ברצינותו המסורתית. הרליץ החלה שואלת שאלה נוספת, אך לפתע פרצה בצחוק היסטרי ולא יכלה להמשיך. הצחוק המדבק שטף את הכנסת כולה, ותריסר ח"כים שנכחו בישיבה החלו גם הם צוחקים בפה מלא. השר השיב ברצינות.

■ בתוכנית גלי צה"ל, שאלות אישיות, שאל המנחה **יעקב אגמון** את ראש מועצת יבנה, **אלי שיטרית**, שהוא גם חבר ההנהלה של תנועת־החרות ויושב־ראש ועדת־הגיזברות של רשות־השידור. מהו סיכום־הביניים שלו לגבי פרוייקט־השכונות. ענה שיטרית: „כישלון. כל זמן ש**יגאל ידין** עומד בראש הפרוייקט, אין לזה שום סיכוי."

■ כאשר נשאל מה, לדעתו, יהיה ההישג הגדול ברשות־השידור מבחינת הגיזברית, ענה: „אחרי 32 שנה תהיה זו השנה הראשונה שיהיה לרשות־השידור מאזן."

■ את מקבלי המשכורת שאינם עובדים ברשות־השידור כינה שיטרית בשם המקובל ברשות: „סיירת מנכ"ל". „יש הרבה כאלה, ובכל פעם מצטרפים אליהם חדשים."

■ שיטרית גם אמר שהיה טוען כי יש בו חומר מרתק, בעיקר מפני שנקודת מבטם של אותם שהשתתפו במילחמה שונה כיום מזו שהיתה להם בעבר. לין היא נוצריה, שרון כי יש בו חומר מרתק, בעיקר מפני שנקודת מבטם של אותם שהשתתפו במילחמה שונה כיום מזו שהיתה להם בעבר. לין היא נוצריה, ש־

אכסטאזה

מלכת־היופי של הערב היתה, כנראה, ונדי מור, צעירה ילידת־לונדון, הנשואה לישראלי, בעל בית־הקפה „הגלריה הלבנה". ונדי היתה הראשונה שהחלה לרקוד.

מסיבת השבוע

לחיי הספינה שבדרך

„לרגל יום־הולדתם של ויליאם שייקספיר, המלכה אליזבט ה־2, בינג קרוסבי ויונתן ברודר," נאמר בהזמנה, „מזמין אותך העיתון שיקאגו טריביון להפלגת ערב / קוקטייל / ריקודים / מיזנון / פעילויות תרבותיות, על סיפונה של א"מ קטמרן במארינה של תל־אביב... לבוש: תלבושת שיבטית מסורתית, חליפות־ערב, מדים רשמיים."

מקבלי ההזמנה לא שיערו לעצמם, כי היא באה מידי שייקספיר ז"ל או אליזבט או קרוסבי יבל"א. לא נותר להם אלא להניח, כי בעל־השימחה הוא יונתן ברודר, הכתב המזוקן ושופע־ההומור של העיתון השיקאגואי.

הם באו בהמוניהם וברצון, אמנם, רק דן בן־אמוץ לבש תלבושת שיבטית מסורתית — גלאביה מארוקאית. החיילים — אפריים פורן, המזכיר הצבאי של ראש־הממשלה, ואילן תהילה, ראש־הלישכה של עזר וייצמן — לא לבשו מדים. ואף אחד־אחד לא לבש חליפת־ערב. גם הצייר המצליר, אחמד גומע הפופולרי, היחיד שהקפיד לענוד עניבה, הסתפק בחליפה אפורה.

אבל המסיבה היתה מסיבה. לא מסיבת השבוע, אלא מסיבת העונה, אולי מסיבת השנה. הכל היה כמובטח: הפעילויות התרבותיות היו רבות ורבגוניות, בעיקר בין גברים ונשים. המיזנון היה כה שופע כל טוב — אווזים שלמים, נקניקים, סאלאטים — עד כי התרחש נס ישראלי: אחרי זלילה של שש שעות נשאר עודף למסיבה נוספת. הוויסקי זרם כמים, והקוקטיילים כחלב, כי רבות מן הנוכחות גילו לראשונה את הרעל הלבן הקרוי פינה־קולאדה. והריקודים היו — כמו שאומרים — סוערים. סוערים ממש — כי כאשר יצאה ספינת־השעשועים מן המארינה אל הים הפתוח, שסער לא מעט, לא הצליח איש לשמור על שיווי־משקלו. המוני הרוקדים על הסיפון העליון נסחפו אנה ואנה, נזרקו איש על רעהו ולהיפך, נאחזו זה בזה וחיבקו זה את זה, מאונס ושלא מאונס, ולפעמים היה נדמה שכל החבורה העליזה תישטף אל תוך הים.

חתן השימחה היה יונתן ברודר, כתב „שיקאגו טריביון" בישראל, הכורע בתמונה לרגלי חברתו הישראלית, אוולין אבירם, העובדת ברשת־הטלוויזיה „אן־בי־סי". למטה: עודד גרא נאחז בעמוד לייצב את עמידתו.

על הסיפון

רוקד דיאל תורגנסון, כתב „לוס־אנג'לס טיימס", שעורר בשעתו סערה כאשר פירסם עיתונו את פרשת הסגן פינטו, שנאסרה לפירוסם על־ידי הצנזורה הישראלית. מסביב מנסים זוגות אחרים לרקוד, אך מתקשים לעשות זאת על גבי הספינה המטלטלת.

ספינת השעשועים

„קטמרן 1", שהתפרסמה בשעתו כאשר שקעה בחוף תל־אביב מול מלון „דן", התגלתה כמקום אידיאלי לעריכת נשף משוגע, שבו התמזגה השפעתם המשכרת של גלי הים וגלי האלכוהול, גלי המוסיקה וגלי האהבה.

אילו נמצאה במקום המסרטה של פליני, היתה הסצנה מזכירה אורגיה רומאית פרועה — המונים נזרקו לפה ולשם, צווחים בחדווה ובפחד, משתוללים, מתפקעים מצחוק, בשלבים שונים של התרוממות־רוח אלכוהולית, כשהגברים מתאהבים פעם בזאת ופעם בזאת, והנשים פעם בזה ופעם בזה, בעליזות גוברת.

נשים לא חסרו, ברוך השם. ולא סתם נשים — חתיכות אחת־אחת. כי רוב האורחים היו עיתונאים זרים, ולאלה יש כוח־משיכה מיוחד לגבי היפהפיות הישראליות. ואותם שהופיעו בלוויית נשותיהם החוקיות עשו זאת רק כדי להוכיח שיש להם טעם טוב, ולא הפריעו לעמיתיהם לעמוד אף הם על עובדה זו מקרוב.

כך נמצא סוף־סוף המירשם לי־מסיבה טובה: לפחות מחצית הנוכחים צריכים להיות זרים היודעים לשתות (וגם קצת לעשן, פה ושם), וכל השימחה צריכה להתנהל על ספינה מתנדנדת.

לא ליפול!

אלה גרא, כלתה של אשת־העסקים הישראלית מאירה גרא, החיה בניו־יורק, מגלה כי הרבה יותר קל לרקוד על ספינה בלב ים, כאשר נאחזים בעמוד.

בן הג'ינסים

הצלמת רינה קסטלנובו, ישראלית חניכת איטליה, מחבקת את ידידה, דאגלס גולדמן מאמריקה, יורש משפחת ליוואי שטראוס, יצרני הג'ינס.

אח ואחות

עמירם ניר, הכתב הצבאי של הטלוויזיה מגלה יחס מישפחתי נאה לאחותו, ליאורה העובדת בלישכת־העיתונות הממשלתית, ושהיתה ממוקדי המסיב

שיחת־נפש

מנהל דן בן־אמוץ, הלבוש בגלאביה מארוקאית, עם מירי, אשתו של זאב חפץ, מנהל לישכת־העיתונות.

עניין שבאופנה

האופנאית דורין פראנק־גרא, שהיה במצב־רוח מרומם מאוד, כמו כל אורחי הערב.

שתי רשתות

מי מדליף למי כאשר נפגשת ברוק קרוגר, כתבת „יו־פי־איי", עם בוב סיימון, כתב „סי־בי־אס"?

יש
כרמליטה
יש
חגיגה!

כרמליטה סנגריה -
אין מה להוסיף,
הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה -
מתחרה בהצלחה
מזה 10 שנים
בסנגריות
הספרדיות
ברחבי העולם,
עשוייה ממיטב
הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה -
זה מה שהיה חסר
אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזיכרון יעקב

אניס מנצור: אילו בגין היה חי זה לא היה קורה!

עמוס עוז: קראתי את סיפרך בעיניים עצומות!

■ כאשר חבר־הכנסת **חיים קאופמן** קנה ליטר־גרפיה באלפיים לירות, הרגיע אותו דודו: „לא צריך להת־להב. זה בסך הכל לגו אחד."

■ בעמוד הראשון של ה־שבועון המצרי אוקטובר כתב עורכו, **אנים מנצור**, בדיחה ישראלית: כאשר הודיע **אנ־וור אל־סאדאת** על הפסקת שיחות האוטונומיה, אמר אחד מאנשי הליכוד: „אילו היה **מנחם בגין** בחיים, סאדאת לא היה עושה את זה."

■ התובעת האדמונית **דבורה ברלינר** טענה לפני השופט כי המיקרה שבו עסקו הוא מיקרה קלאסי למעצר עד תום ההליכים. השופט המ־חוזי **אורי שטרוזמן** הביט בה בחיוך ואמר: „קלאסיקה נשאיר לאוניברסיטה. כאן אנו עוסקים בפרקטיקה."

■ בדיון מישפטי נטען על־ידי הסניגור כי האשה ה־עומדת לדין סובלת מחרדה גדולה, פן יגלה בעלה את מע־שיה. השופט שטרוזמן הביט בסניגור ושאל: „אדוני אינו חושב כי זה תרתי דסתרי? האם אין אשה צריכה לספר דברים אלה לבעלה כדי שיע־מוד לימינה ויתמוך בה?"

■ הסופר הצעיר **חיים באר** הוציא את סיפרו הראשון נוצות, ושלח עותק אחד לסופר **עמוס עוז**. הלה השיב לו: „קראתי את הספר שלך כימעט בעיניים עצומות."

■ מזג־אוויר שרבי חיבל באולפן גלי צה"ל, שאותו הקי־מה התחנה על הדשא של קי־מפני שהתקליט של התחנה התקמט.

■ הטלוויזיה הלימודית מכינה, לקראת הקיץ, תירגום לילדים חרשים־אילמים של כל תוכניות מה פיתאום קישקש־תא. יקליטו את התוכנית השח־קנית **אביבה גר**, שהוריה הם חרשים־אילמים. המורה **רבקה גוזן**, המלמדת בכיתה משולבת לילדים שומעים ולא־שומעים, והמורה לחינוך מיו־חד **אפתי ברק**. שתי המורות גם הן בנות להורים לא־שומ־עים. שלוש הנשים האלה עוב־דות בתירגום חומר לילדים בעלי ליקויי־שמיעה בבית הקן קלר בתל־אביב. התוכנית תוק־לט בשפת הסימנים וקריאת־השפתיים.

■ כנס ויצ"ו נערך בפא־ריס, ונישלחה אליו נציגה ישראלית מדור־ההמשך **הל־נה גלזר**. הכנס נערך בשאטו אביבים, השייך לסוכנות היהו־דית, שהשאילה את המקום לנשות ויצ"ו. בכנס, שנושאו היה „זהות יהודית", השתת־פו, בין השאר, הסופר הצרפ־תי **אלברט ממי**, הפילוסוף **אריק כהן**, מראשי התנועה להתחדשות יהודית בצרפת, ה־היסטוריונית והפמיניסטית **לי־יאן שר** ו**ליאון אשכנזי**, פעיל בענייני יהדות צפון־אפ־ריקה. שתי המתורגמניות ש־עבדו בכנס ושתירגמו את דב־רי הנואמים מצרפתית לאנג־לית ולהיפך החליטו להצטרף לוויצ"ו ולנדב את שירותיהן לכנס הבא. הן גילו להלנה כי הן יהודיות, שמעולם לא ה־ה להן קשר לישראל או ליהדות.

■ הפסנתרנית **פנינה זקצמן** נתנה קונצרט במוסי־און תל־אביב. פנינה עסוקה לאחרונה בטיפול בבעלה, **יג־אל וייסמן**, ששבר את רגלו לפני שלושה חודשים והמח־לים בבית. אחרי שהתלבשה והתאפרה לקראת הקונצרט, הודיע לה בעלה כי הוא רעב. פנינה לא התעצלה, הכינה לו ארוחת־ערב חטופה, תחת ל־נוח ולהתרכז לפני הופעה, כפי שהיא נוהגת לעשות בדרך־כלל.

עמירם טננבוים

בעלה של הזמרת חוה אלברשטיין (עימו בתמונה), בערב־הפכורה של תוכניתה, „שיר במתנה". עמירם, האחראי על התאורה של המופע, נותן לחוה כמה הערות. חוא נחנה ממנה, „אך חוא המבקר החריף ביותר שלי," אומרת חוה.

ענת שרתוק

אשתו הצעירה של המלחין אלדד שרים, מצפה בכיליון־עיניים לנסיעתם הקרובה לדרום־אפריקה, לירח־דבש מאוחר. „אני עוזרת לו בעבודתו על ג'ינגלים, כאשר חוא מבקש ממני," אמרת ענת. ענת עצמה כותבת שירים, ואל חוציאת ספר.

■ חגיגה כפולה לבמאית **עירית שחורי**. ב־25 ומאי היתה הצגת־הבכורה של סיר־מה מעגלים של שישבת, וגם יום־הולדתה ה־25.

■ לעורכי מדריך־הטלפו־נים במה ובידור היו כמה כא־ביראש, כאשר הוציאו את המדריך האחרון. **רן בן־אמוץ** ביקש להוציא את מיס־פר הטלפון שלו מן המדריך, כי הוא מוטרד, לדבריו, על־ידי נשים, ומתבקש לעשות מעשים שאיננו חפץ בהם. גם השחקן **יוסי בנאי** ביקש ל־הוציא את מיספר־הטלפון ה־פרטי שלו מאותה סיבה. המ־שורר **דויד אבידן**, הנמצא במדריך במדור כותבי־הטקס־טים, העדיף להימצא בין במ־אי־הקולנוע.

■ **רנן**, בתו בת ה־3 של הסופר **יגאל מוסנזון**, קיבלה מכה מכיסא. היא פנתה אל הכיסא והודיעה לו: „כיסא כיסא, אני אגיד לגגר והוא יעשה ממך חלון!"

■ בעל המיפעל לתרופות וקוסמטיקה, **אדי פישר**, נסע למצריים כדי לבדוק את האפ־שרויות להקמת מיפעל־תרופות שם. בחנות למימכר עיתונים קנה את גיליון העולם הזה וגילה בו מודעה ציבעונית של מיפעלו. הוא הציג מודעה זו לפני תעשיינים מצריים, וב־בוץ מעיין־צבי, שלמרגלות זיכ־רון־יעקב. הרוח החזקה, שנש־בה במקום, גרמה למחסים ה־עדינים של הפטיפונים לעוף, והחום קימט את התקליטים. מפיק־המישדר, **אריאל כהן**, ניסה להקיש סככה מלוחות־עץ, כדי להגן על הפטיפונים. השדרן **אדי ישראלי** שידר כאשר בגדיים לגופו, והזמר **דודו זכאי** נאלץ להשאיל לאולפן את תקליטו הפרטי,

מוקד

אנשים

עיקבות זאת תצא העיסקה כי נראה לפועל. כדי שיאמינו לו בארץ, ביקש פישר חתימות מצריות על גיליון השבועון, והביא אותן ארצה.

■ לפני ימים אחדים קיבל הטלפון האדום בגלי צה"ל פניה בלתי־שיגרתית. עובדת־סוציאלית מעיריית חולון טילפנה וביקשה את עזרתו של

ריבקה מיכאלי יושבת על ברכיו של מני פאר, במסיבה שנערכה אחרי הופעתה של חווה אלברשטיין. רבקה היתה מנחלת מחלקת־הבידור ב„קול ישראל", שם מגיש מני את תוכניתו „ממני מני". כאשר הוא שאל אותה „מה שלום המנחלת?" השיבה לו: „אני עכשיו בחופש. אני יכולה לסדר גם לך חופש. תוך שבוע אתה בחוץ!"

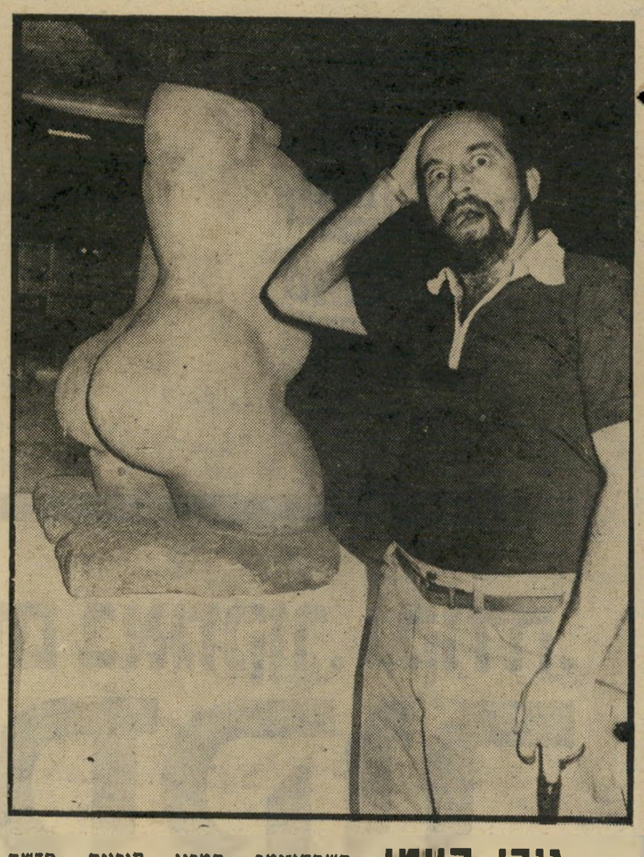

גידי היימן השחקן־זמר המכין תוכנית חדשה לילדים בטלוויזיה הלימודית לקיץ זה, בוחן בעניין את הפסל המוצג ב„בית אסיה" בתל־אביב. הוא החליט שהפסל חזה אינו מתאים בהחלט לתוכנית־ילדים.

חווה אלברשטיין חזמרת, בערב־הבכורה שלה, מחזיקה גיטרה עשויה מפרחים, שאותה תגישו לה ידידיה. היא עומדת ליד פסל שלה העשוי ממרגרינה, שהכין הטבח של המיסעדה שבה נערכה המסיבה. לאורחיה אמרה כי היא מאוד מתרגשת.

מגיש־התוכנית, **צבי רימון**, במציאת מישפחה אומנת לש־לישייית בנים בני 8 חודשים. המטלפנת הסבירה שאם הש־לישייה אינה מתפקדת. רימון, שחשב תחילה שזו מתיחה, טילפן מיד אל מנהלת מחלקת־השירותים הקהילתיים בחולון, **יהודית קירשן**, וזו אימתה את הסיפור. הוא שידר ידיעה זו ברדיו, ותוך זמן קצר הגי־עו לחולון מאות שיחות־טלפון ממישפחות שהסכימו לקבל את השלישייה. אזרחים רבים, ש־ניסו לטלפן ושלא הצליחו, הגיעו בעצמם אל עיריית חו־לון. קירשן הכינה רשימה מ־מויינת של מישפחות מתאי־מות, ובשבוע הבא תימסר ה־שלישייה לאחת המישפחות.

■ הספורט הלבן מושך יותר ויותר אנשים לשורותיו. בימים אלה מתקיים טורניר טניס לעורכי־דין. בין המש־תתפים בו עורך־הדין **דויד הרניק**, שהוא יושב־ראש ה־איגוד החדש לטניס, איש הספו־על, עוזרו של מזכ"ל ההסתד־רות **ירוחם משה**. משתת־פים בטורניר גם עורך־הדין **מושיו צלטנר** שהוא בנו של השופט **זאב צלטנר** שנפטר. הצטיין בטורניר זה עורך־ה־דין **יוסי שטאכוזק**, ש־קפטן נבחרת־הטניס הלאומית של ישראל.

■ מיד עם סיום הטורניר יתחיל טורניר לוותיקים. יש־תתפו בו מאמן נבחרת־ישראל בכדורגל, **ג'אק מנסר**, מז־כיר התאחדות־הספורט **שמו־אל לקין** ומנהל ארכיון־מערב, **יורם פריד**, שהיה שחקן כדורי־יד והוקי לפני שנים רבות.

■ על ספל קפה עם עיתו־נאים תיחקר שגריר מצריים בישראל, **סעד מורתדא**, את כל העיתונאים שפגש, אם נכון הדבר ש**גליה** ו**חיים טופז** יש באמת בת בגיל 22. „גליה נראית לי כל־כך צעירה, חשב־תי שהיא מותחת אותי כאשר סיפרה לי שיש לה בת גדולה כל־כך," אמר.

גילת אנקורי השחקנית, פוגשת בנשיקה חמה את השחקן טוביה צפיר, במסיבה של חווה אלברשטיין. „אתה הצחקת אותי בהצגה ,יורדים על השבוע'. למה לא תבוא להצגה שלי, למה לא הלילה?' ואני אצחיק אותך?"

כפי שפורסם בכלבוטק:
המוצעה לצרכנות בשיתוף מכון התקנים קבעו -

מקררי אמקור
היעילים ביותר בקירור
וצריכת החשמל שלהם הנמוכה ביותר.

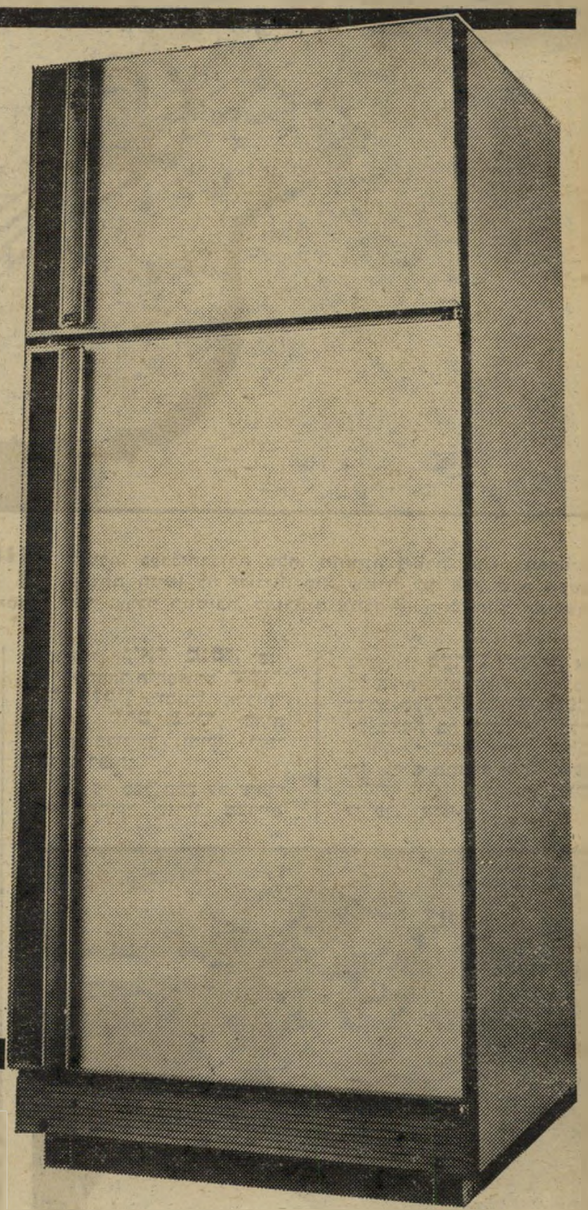

הקניה הטובה ביותר 1980		המוצר הנבחר 1980	
אמקור	76.1%	אמקור	75.1%
תדיראן	15.4%	תדיראן	17.2%
פרידמן	6.6%	פרידמן	5.7%
אחרים	1.9%	אחרים	2.0%

מקרר קונים באמקור. נקודה.

א אמקור

שרות
אמפא
שרות ללא תחרות

מפיצים אמפא וסוחרים מורשים.

אנשים

■ במיפגש־אמנים עם ח"כ יצחק רבין, שנערך בבית ה־צייר דן קידר, פנה אל רבין העיתונאי **דב גולדשטיין**, ואמר: „אני רוצה לשאול שאלה בתור קורא. בתוקף ה־נסיבות קראתי את סיפרך, פינקס שרות, כמה פעמים. קראתי מה דעתך על ח"כ שימ־עון פרס. האם אתה רואה אפ־שרות ששניכם תשבו בממש־לה?" ענה לו רבין: „אם קראת את הספר, אתה יודע את התשובה." גולדשטיין כתב את הספר בשיתוף עם רבין.

■ העיתונאית **הדה בו־שם** שאלה את רבין אם יכניס את המפד"ל לקואליציה הבאה שלו. השיב לה רבין: „מי שענה לך היום עם מי ירכיב את הקואליציה מדבר שטויות. אני יכול להגיד לך שהייתי ראש־הממשלה הראשון שה־קים קואליציה בלי המפד"ל, והם זחלו אלי אחר־כך. מי שיגיד לך שיש קואליציה בלי גועליציה — אל תאמיני לו."

■ כאשר שאל הפסל **עמי שביט** מי יהיה שר־החינוך בממשלה שלו, ענה לו רבין: „אני לא כל־כך בקי בנושא זה, ולכן לא ארחיב את הדי־בור על־כך. אני רק מקווה שאדע לבחור באיש הנכון."

רבין: אין קואליציה בלי גועליציה

בוטרייט: אין הצלחה בלי גרבי הסבתא

■ **ארל ויליאמס** הוא הבדרן שבקבוצה. פעם, בעת טיסה לברלין, נשאל ויליאמס כשהסתיים המיפגש סיפר שביט לידידיו כי שימעון פרס אמר לו שאת תיק־החינוך הוא רו־צה לתת לסופר עמוס עוז. אם הוא רואה את המישחקים בטלוויזיה בצבעים, השיב וול־יאמס הכושי: „בשבילי מס־פיק לראות בשחור־לבן."

ציונה קדר אשתו של הצייר דן קדר, מגישה עוגות בביתה, בעת שערכה מיפגש־אמנים עם ח"כ יצחק רבין. לידה: רפי מטר, צייר ישראלי המתגורר בפאריס. ציונה קיבלה מחברותיה שבע עוגות לקראת ערב זה. „אני לא אופה בעצמי, אז כל ידידותי נחלצו לעזרתי," הסבירה.

שרה סלע אשתו היפה של נשיא „מכון וייצמן", הפרופסור מיכאל סלע, אירגנה ברחובות תצוגת־אופנה של „גוטקס" ב„אחוזת־וייצמן", שכל הכנסותיה הוקדשו לילדים אוטיסטיים. שרה מחזיקה את בתה בת השנה וחצי, תמר, ולידה יפתח בנה, מנישואיה הקודמים.

נועם שריף המלחין והמנצח, לוגם יין בחג המו־סיקה, שנערך ביוזמתו בחג השבועות בקיבוץ שפיים. האורחים, שהשתרעו על הדשא של הקיבוץ, האזינו למוסיקה בחרכבים מוסיקליים שונים, כאשר הם לוגמים יין וטועמים מן הגבינה אשר הוגשה שם. נועם שריף נתן דוגמה אישית בשתיית יין ישר מן הבקבוק.

■ עוזרו־לשעבר של מא־מן קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב, **אריה דוידסקו**, גילה למראיין **איתן דנציג** כמה סודות על שחקני הקבו־צה. **ג'ים** („ג'ימבו") **בוט־ריט** דואג לגרוב בכל מישחק גרביים שהסבתא שלו סר־גה לו. באחד המישחקים של הקבוצה נכשל בוטרייט בק־ליעה לסל. הוא הודיע לדוי־דסקו כי הסיבה לאי־הצלחתו היא כי שכח לגרוב את גרבי הסבתא. מישהו נסע לביתו, הביא לו את הגרביים, ואמנם קליעותיו לסל השתפרו.

■ **לו סירבר** הוא קר־הרוח ביותר בין השחקנים. ב־אחד המישחקים נגד הפועל תל־אביב אמר סילבר בחדר־ההלבשה לעמיתיו: „מה יש, אז ניתן פעם לקבוצת הפועל לנצח אותנו. לא נורא!"

■ **מיקי ברקוביץ** הוא הרגשן ביותר בין השחקנים. „אך אנחנו הסתדרנו טוב, שני־נו רומנים," אמר דוידסקו.

נינה קציר אשת הנשיא לשעבר אפרויים קציר, בהו־רכה ב„אחוזת־וייצמן", אשר ברחובות. לידה ידידתה, ג'ודי קלימן מאנגליה, שהוריה הם תורמים קבועים ל„מכון וייצמן".

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

מציעים למכירה 10% ממניות „עלית" ב־18 מיליון דולר

בעלי־מניות ממייסדי קונצרן „עלית", **יהודית סגל** ובנה, מציעים לאחרונה למכירה, באמצעות עורך־דין **יגאל ארנון**, חבילת מניות־יסוד בחברה. לפי ההצעה יש בידיהם 10% ממניות החברה, והן מוצעות בשני חלקים שווים, תמורת כ־9 מיליון דולר כל אחד. המניות מקנות שליטה בחברה וברכושה, אולם לא ברשת ההפצה.

כפי שנמסר, חלקו של **מרק מושביץ** עצמו הוא כ־10%. לפי ההצעה יש לקונה גם חלק בבעלות שיש לבעלי „עלית" בחברת „נסטלי" השוויצית, אחת הגדולות בעולם. ההצעה הוגשה לכמה גורמים עסקיים, הבודקים אותה.

מישפחת סגל היא עתירת נכסים, והיא גם בעלת הבניין ברמת־גן, שבו שכנה הנציגות האיראנית. נראה כי הדוחף למכירת המניות הוא בנה.

דויד מושביץ אמר בתגובה כי לדעתו אין חלקה של גברת סגל עולה על 6%. המחיר הנדרש מפתיע בגובהו. הוא הכחיש נמרצות כאילו יש ל„עלית" חלק בחברת „נסטלי", וציין כי אילו היה הדבר נכון, הרי ש„עלית" היתה בין החברות העשירות בעולם.

סוכני־נסיעות הוציאו במירמה מהאוצר 50 מיליון לירות

כ־70 סוכני־נסיעות הונו את האוצר, וקיבלו תשלומי־יתר בסך 50 מיליון לירות על שירותים שנתנו, כביכול, ל־תיירים. בפעולתם הסתייעו בבנקים שהוציאו להם אישורים מוטעים. חלק־הארי של הסוכנים סירב להחזיר את סכומי־היתר, ומבקר־המדינה קבע „כי לא נמצא שהחזר תשלומי־היתר, שערכם הריאלי היה בדצמבר 1979 50 מיליון לירות, קיבל את הטיפול הראוי על־ידי הנהלת המישרד, להוציא דרג הייעוץ המישפטי והחשבונות."

מבקר־המדינה מצא גם כי רשת־מלונות גדולה קיבלה מאוצר־המדינה תשלומי־יתר על־סמך אישורי רואה־החשבון, שניתנו על־סמך אישור הרשת והבנקים. התגלה כי התשלומים המיוחדים נבעו מהעברות מבנק לבנק, שיקים שחזרו והופקדו שנית, ושורה של חישובים מוטעים ומטעים. אחרי שהתגלה הדבר, התנצל רואה־החשבון וסכום היתר הוחזר. החשב הכללי באוצר לא נקט כל צעד, פרט להחזרת התשלום.

באותה עת התברר כי סוכני־הנסיעות היו נוהגים לקבל תמריצים על הכנסות משרותים לתיירים. כמה מן הסוכנים תבעו תמריצים שלא כדין, וקיבלו תמריצים במירמה. כאשר התגלתה הפרשה, הסכימו כמה מן הסוכנים להחזיר את תשלומי־היתר, אולם 19 סוכנים, שקיבלו 14 מיליון לירות במירמה, סירבו להחזיר את הכספים. ביוני 1979 שלחו חמישה סוכני־נסיעות, שהחזירו את תשלומים, מיכתב למישרד־התעשיה, ובו הבחירו כי אם לא יגבה המישרד את התמריצים מיתר הסוכנים, ובעיקר מאחד שקיבל ארבעה מיליון לירות, ידרשו בחזרה את תשלומיהם.

בעיקבות דיון שהתקיים אצל פרקליט מחוז־ירושלים, התבקשה המישטרה לחקור היבטים פליליים של הפרשה, אולם לבסוף הוחלט שאין מקום להגשת כתב־אישום. נבחנו גם האפשרויות לנקיטת צעדים מישפטיים במישור האזרחי. הועלתה הצעה לנקיטת צעדים מינהליים נגד סוכני־הנסיעות, והצעה זו הועברה ליועץ המישפטי לממשלה.

בנק ישראל ממען את יהלומני אמריקה ואירופה

„בנק ישראל" חוריד לאחרונה את הריבית על המימון ליהלומנים ל־10% לשנה, במטבע זר. יהלומן השולח את סחורתו למכירה ללקוח בחו"ל, רשאי לקבל תמורתה מימון מ„בנק ישראל" בשווי 90% מערכה הנקוב על־ידו, בריבית שהיא כיום 10% לשנה. החבילה יכולה להיות עד חצי שנה בחו"ל, ואחר־כך הוא מחזירה כלא־מכירה, ושולחה ללקוח אחר.

כך מקבלים היהלומנים מימון במטבע זר, בריבית הנמוכה כיום ב־5% מן הריבית החופשית, ללא כל מאמץ.

הריבית הזולה מאפשרת ליהלומנים לממן את המלאי העצום של יהלומים, שנצבר בידיהם בגלל השפל בכלכלה ב־עולם. ריבית זולה זו מאפשרת ליהלומנים זרים למסור את יהלומיהם ליהלומן ישראלי, המקבל עליהם מימון מ„בנק ישראל", כאילו היו אלה יהלומים שלוטשו בישראל. כך מממן „בנק ישראל" את החזקת המלאי של יהלומנים באמריקה ובאירופה.

האשראי שנותן „בנק ישראל" ליהלומנים תמורת מימון הייצוא עולה על מיליארד דולר.

„אל־על" שוקלת מסירת ה־737 ל„כנף־ארקיע"

חילוקי־הדעות בין הנהלת „אל על" לטייסים המסרבים להטיס את מטוסי ה־737 החדשים, שתרכוש החברה, בלי מהנדס־טיס בתא־הטייס, הביאו להצעה שהמטוסים יימסרו להפעלה לחברת „כנף ארקיע", שתפעילם עבור „אל על" בקווים לאירופה.

כיום מאיישים את תא־הטייס במטוסי ה־707 שלושה אנשי צוות־אוויר. במטוסים החדשים של 737 יש צורך רק בשני טייסים. הנהלת „אל על" לא הצליחה לשכנע את הטייסים להקטין את מיספר הטייסים במטוס. הטייסים גם מסרבים לפיטורי הנוטים, המקבלים משכורת מלאה מזה שנים, בלי לעבוד, כיוון שכיום אין צורך בנוטים במטוסים.

„המזרחי" רכש חנות „סופרגז"

„בנק המיזרחי" רכש את שטח חנות „סופרגז" בבית „אל על" בתל־אביב, יעתיק לשם את סניפו, הנמצא באותו בניין, אך לא בחזית. לא ניתן חיה לברר כמה שילם הבנק תמורת המקום, הנחשב כמעולה ביותר, וחמשתרע על שטח רחב לאורך רחוב בן־יהודה.

ארצות־הברית ממתינה לנפילת הממשלה בגלל המצב הכלכלי

נשיא ארצות־הברית מנסה לשכנע את נשיא מצריים **אנוור אל־סאדאת** להמתין לנפילת הממשלה בישראל ו־לעליית ממשלת־המערך במקומה, לדעת האמריקאים, תיפול הממשלה בגלל ה־מצב הכלכלי, שיחמיר ויילך. זאת מוסר השבועון רב־התיקרה „ביזנס־וויק", בגל־יונו מה־26 במאי.

האמריקאים מנסים לשכנע את סאדאת כי ממשלת המערך תהיה מוכנה לוותר למצריים יותר מאשר ממשלת **בגין**. האמריקאים מנסים לעצור מסע של המדינות המתונות, בראשות **חסן**, מלך מרוקו, שלפיו ניתן להציל את סאדאת מהשלום עם ישראל על־ידי כך שיכריז על השעיית כל הסכם נוסף עם ישראל ביגלל הבעיה הפלסטינית. הצעה מרוקאית זו תועלה בוועידה הקרובה של המדינות הערביות. הלחץ של המדינות הערביות המתונות גבר לאחרונה, כאשר עיראק עזבה את מחנה־הסירוב והצטרפה לגוש ערב הסעודית ומרוקו. עיראק גם מנסה עתה להתקרב לארצות־הברית ולהתרחק מן הגוש הסובייטי. הגורם לכך הוא שאחרי ירידת איראן ככוח צבאי, ניצבת עתה עיראק מול סוריה בלבד, כיריב צבאי רציני, ולכן היא עוברת למחנה המדינות הערביות היריבות ל־סוריה, מנהיגת חזית־הסירוב.

לעיראק השפעה רבה גם על אש"ף, בהיותה אחת המממנות העיקריות של האירגונים הפלסטיניים.

התקציב של דולצ'ין

תקציב לישכת ראש־הממשלה הוא 9.25 מיליון לירות. תקציב יושב־ראש הסוכנות, **אריה דולצ'ין**, הוא 47 מיליון לירות. פירוט התקציב של דולצ'ין: אש"ל — 1.1 מיליון, נסיעות לחו"ל — 1.5 מיליון, אירוח אורחי חו"ל — 1.1 מיליון, קרן שיפור תדמית ה־סוכנות — 7 מיליון. באמצעות קרן זו יכול דולצ'ין להשפיע גם על עיתונאים ומקורבים.

יו"ר דוקצין
וגם טובות לעיתונאים

תבוטל רכישת „תבור" על־ידי ספן

רכישת המיפעל „תבור" לפורמאיקה על־ידי מיפעל „ספן" תבוטל, ביגלל פרישתו של מנכ"ל „ספן", **הרצל פיין**, שהיה הרוח החיה בניהול „ספן" וברכישת „תבור". פיין התכוון לרכוש את „תבור" ולמכור אותו למדינה מרכז־אמריקאית.

בישראל כיום שלושה מיפעלים לפורמאיקה: „ספן", „תבור" ו„עץ לבוד". ייצוא הפורמאיקה יעלה השנה על 20 מיליון דולר, לעומת 14 מיליון דולר ב־1979. הגידול בייצוא נובע ממחירים גבוהים יותר בחו"ל לפורמאיקה מאשר בישראל, המביאים לייצוא 75% מכלל הייצור.

הייצור בארץ מתחלק כך: 15% ל„תבור", והיתר, בחלקים שווים, ל„ספן" ו„עץ לבוד". למרות הייצוא הריווחי יש ל„תבור" תחזית קודרת, וזאת אחרי שוועדת־הכספים של הכנסת אישרה לאחרונה ערבות מדינה ל־30 מיליון לירות נוספות להבראת המיפעל. הסיבה העיקרית היא שאין למיפעל יכול לעמוד בהחזר ההשקעה הענקית שנעשתה בו, בהלוואות־בעלים במטבע זר ובהלוואות ממשלתיות צמודות.

מיפעל „תבור" הוקם על־ידי קבוצת משקיעים, בראשות **אליהו סחרוב**, בשנת 1967. הושקעו בו אז 50 מיליון לירות, מזה 32 מיליון לירות מענק והלוואות ממשלתיות, אחרי שהמיפעל קיבל מעמד של מיפעל מאושר. המיפעל אושר מפני שהראה כי בידו חוזה־מכירה שנתי קבוע לחברה גרמנית, שהתחייבה לרכוש את מרבית הייצור.

כאשר הוקם המיפעל היה כושר־הייצור של שני המיפעלים האחרים גדול ב־40% מכלל הצריכה הישראלית ו־הייצוא המתוכנן.

אחרי שהמיפעל התחיל לעבוד, התברר כי חל משבר בענף הרהיטים באירופה, והייצוא ירד במחצית. המיפעל קיבל בסוף 1977 אישור לביטוח־שער להלאוות־בעלים של 2.5 מיליון דולר, למימון המלאי. המצב של המיפעל החמיר, ובאפריל 1979 ביקש המיפעל הלוואת־קונסולידציה של 35 מיליון לירות, בריבית קבועה של 30% לשנה. הפסדי המיפעל הגיעו באותה עת ל־57 מיליון לירות. הוצאות־המימון היו 37% ממחזור המיפעל. המיפעל חדל לשלם בזמן את חובותיו ל„בנק לפיתוח התעשיה".

מבקר־חמדינה, שבדק את הקמת המיפעל, קבע כי מישרד־התעשיה סייע בהקמת מיפעלים שכדאיותם היתה מוטלת בספק מלכתחילה. גם כאשר התברר במשך תקופת ההקמה של המיפעלים כי השתנו תנאי־השוק בעולם, והתשואה הצפויה לא חצדיקה את המשך ההשקעה, לא בחן המישרד אפשרויות לדחות או להפסיק את ביצוע ההשקעות.

נציגות „יוניטד" ל„בוא ניסע"

חברת הנסיעות „בוא־ניסע" זכתה בנציגות חברת־התעופה האמריקאית „יונייטד", שהיא הגדולה באמריקה. על הנציגות התחרו גם **מרדכי בן־ארי** ו**יהושע מרש**, לשעבר מנהל סניף ישראל של „אל על".

רבע מחיקוני מס־הכנסה ריקים

במחצית 1979 היו רבע חמישרות ב־אגף מס־הכנסת בלתי־מאויישות בעוב־דים קבועים, ולעומת תקן של 2,871 עוב־דים היו בפועל רק 2,163 עובדים קבועים. חלק מן הפער צומצם על־ידי עובדים זמניים. המחסור בעובדים הוא הסיבה העיקרית לאי־הגבייה של מסים כדרוש.

עתה תתווסף לעובדים המשימה של בדיקת חצהרות־ההון, שחוטלה עליהם, וראשי מס־ההכנסה טוענים כי לא ניתן לטפל גם בחצהרות־ההון וגם בגביית המסים, לפי החוק.

הכנסי ל-

אירופה 90'

משט

אירופה 90'

מערכות המטבח שאת רואה בשבועוני חו"ל רק בשבועון יד ב' עתה בהישג יד

למה הן אמרו: "אני לא מאמינה".

כשתכנסי בפעם הראשונה למערכת מטבח אירופה 90 של "רים" לא תאמיני גם את למראה עיניך! כי מערכות אלה מעוצבות כמו המטבחים מעוררי הקנאה שיכולת לראות עד היום רק בשבועוני חו"ל. אם חשבת שמטבחים כמו אלה שאת רואה ב— HOUSE & GARDEN SCHÖNER WOHNEN, LA MAISON

הוא חלום רחוק—אירופה 90 של "רים" מאפשרת לך להגשים אותו.

מדוע מתאימה מערכת מטבח אירופה 90' לדרך החיים של עקרת הבית המודרנית?

בקצב החיים המודרני, כשנשים רבות עובדות גם מחוץ לבית, יש לתכנן מטבח שיוכל לחסוך בזמן ובמאמץ. מערכות מטבח אירופה 90 של "רים" מתוכננות בדיוק לשם כך. אירופה 90 — תוצאה של ידע ונסיון אירופאי עם מכשור משוכלל וידע טכני, מביאים אליך מטבח שמחשבה רבה הושקעה בעיצובו

מדף מסתובב לאחסון

ובפונקציונליות שלו. מטבח שנעים לעבוד בו! כל פרט ופרט

מדף כוסות

עבודה

מה זה מטבח-רך?

כשאת חושבת על מטבח פורמייקה את רואה לנגד עינייך מטבח מרובע, קר, שזוויותיו חדות, ללא החמימות של העץ הטבעי. מערכת המטבח "הרך" של אירופה 90 היא שינוי מוחלט בכל מושגי הפורמייקה המקובלים. קודם כל מראה הפורמייקה, השילוב של עץ טבעי ופורמייקה והצבעים המתמזגים מעניקים את הרגשת החמימות שהיתה חסרה עד כה לחומר יעיל זה. מלבד זאת פינות המטבח הן מעוגלות.

פינה מעוגלת (מטבח SOFT-LOOK)

הפינות של "סימנים כחולים" (כפי שמספר נשים כינו את הפינות החדות של מטבח הפורמייקה הרגיל, בעיקר מתוך נסיונן הכואב) ירדו מגדולתן, במקומן עיצבו ב"רים" מטבח שהוא המילה האחרונה באירופה—מטבח עם פינות מעוגלות ומטבח מעץ אלון טבעי.

פינה רקורטיבית עליונה

בעזרת עיצוב מיוחד זה נוצר האפקט הכללי שנקרא המראה הרך.

מה זאת אומרת מטבח גמיש?

כשיש לך אפשרות לבחור במטבח שבו כל פינה ופינה מנוצלת, כשניתן להתאימו בקלות למידות המטבח שלך והוא "תפור" לפי מידה, כשהמדפים ניתנים להזזה בגמישות של 32 מ"מ לכאן ולכאן, זהו מטבח גמיש.

כשאת יכולה לחסוך מקום במטבח ע"י דלפק אכילה, וכשיש לך 1000 אפשרויות של בחירה בין היחידות השונות, זהו מטבח גמיש.

דלפק פורמייקה

כשאת יכולה לבחור בין עץ לפורמייקה, לבחור בין צבעים שונים ודוגמאות שונות של פורמייקה, זהו מטבח גמיש.

מטבח SOFT-LOOK מטבח פרובאנס

5 שנות אחריות

איזו עוד חברה בארץ מעניקה אחריות ארוכת טווח כזו? עם רכישת מערכת מטבח אירופה 90 את מקבלת תעודת אחריות ל 5 שנים!

הצעת היכרות מיוחדת
הנחה 25%
מטבח דגם קומפקט מסדרת אירופה 90 עם הציפוי המיוחד "אלקור—טופ" במבצע מיוחד—25% הנחה לתקופה מוגבלת ב"רים".

אירופה 90'
המלה האחרונה
בעצוב
ותכנון מטבחים

RIMרים

לחיות טוב.

מתוכננים כך שלא תצטרכי להתרוצץ, להתכופף, או להתרומם על קצות האצבעות. לרשותך: סידור מיוחד לבקבוקים, מתקנים לייבוש כלים, יחידות עם סלים לסירים, יחידות למערבל, ארונות לתנור, מגירות טלס-קופיות, יחידות פינתיות מסתובבות ושכלולים רבים נוספים.

"רים"

מגוון מערכות מטבח אירופה 90' לבחירתך:

דגם קומפקט

המראה הכפרי הצעיר.
ציפוי "אלקור–טופ" עם ידית עץ אלון.

דגם מודרנה

המראה המודרני
ציפוי פורמיקה חלקה עם ידית אלומיניום מקורית.

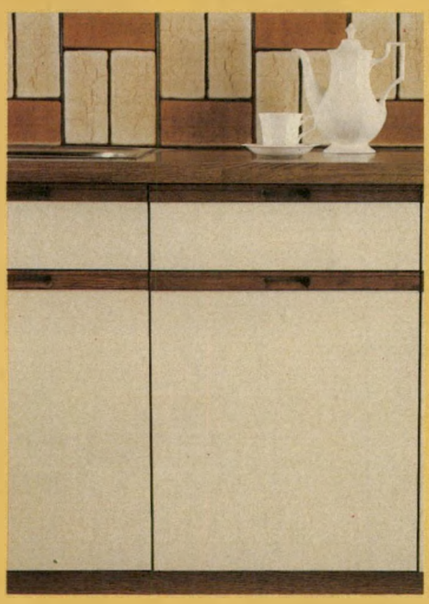

דגם נובה

המראה המודרני הרך.
ציפוי פורמיקה חלקה עם ידית עץ אלון מאורכת.

דגם רוסטיקנה

המראה הכפרי המודרני.
צפוי פורמיקה חרוטה דמויית אלון עם ידית עץ אלון מאורכת.

דגם רונדו

המראה המעוגל.
ציפוי פורמיקה בדוגמא מיוחדת עם צדדים מעוגלים וידית עץ אלון מקורית.

דגם סופט-לוק

המראה המעוגל הכפרי. ציפוי פורמייקה בטקסטורה מקורית במספר גוונים, לייסטים מעץ אלון ופינות מעוגלות.

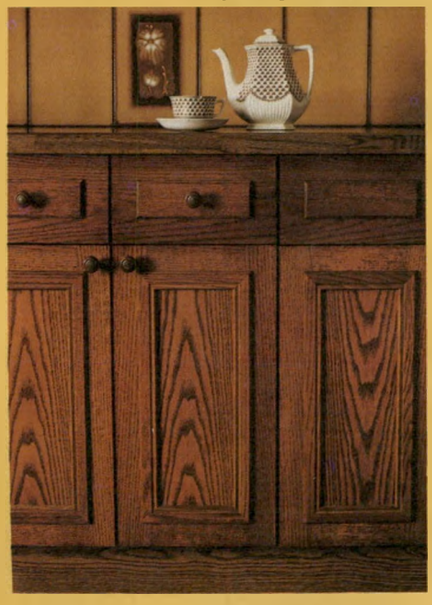

דגם פרובאנס

המראה הכפרי הקלסי. ציפוי פורניר אלון בהה וידית מעודנת במיוחד

להשיג ברשת חנויות רים:

ירושלים: רח' כורש 7 /רח' שלומציון המלכה 18
ת"א: רח' בן יהודה 108 /דרך פ"ת 156 /רח' הרצל 32 /רח' הרצל 102
חיפה: רח' הרצל 67 /שד' ההסתדרות 20 (צ'ק פוסט) /דרך חט'בת גולני 23
באר-שבע: רח' הרצל 58 /אזור התעשיה גו—ים ביתן 6
אילת: מרכז מסחרי
אשדוד: רח' רוגוזין 25 /מרכז מסחרי ב' 10 /מרכז מסחרי ד' 10
אשקלון: ככר העצמאות 2
חדרה: רח' הרברט סמואל 52
כפר סבא: רח' ויצמן 66
נתניה: רח' שער העמק 1 /רח' שמואל הנציב 27
נהריה: שד' געתון 2
פתח תקוה: קרית אריה, צומת גהה ליד סופרגז /רח' בר כוכבא 23
צפת: רח' ירושלים 131
קרית אתא: רח' זבולון 5 /הבקתה ,צומת קרית אתא
קרית שמונה: מרכז מסחרי
רחובות: רח' אחד העם 22
רמלה: רח' הרצל 95
רמת גן: רח' ז'בוטינסקי 106
ראשל"צ: רח' רוטשילד 81

את מטבח דגם קומפקט ניתן להשיג גם ברשת חנויות "רים—פה"
"המשביר לצרכן" שק"ם ו"כל-בו שלום".

את צה"ל מחסיס הסיפור על המפקד שהוגשו לו ארוחות־בוקר בכלי־כסף

סערה בצבא

פלג בעת סיור
„רק מיקלחת —

סגן־אלוף זאב פלג

ש מועה רודפת סיפור. קציני צה"ל מכל היחידות והחילות כבר שמעו חלקים, אמיתיים או מנופחים, של הפרשה, ונהנים מהם, כמסיפור־רכילות טוב.

הדמות העומדת במרכזה של הפרשה היא מי שהיה מפקד בית־הספר מרכוס בחיפה, סגן־אלוף זאב פלג. כיום כבר אין פלג לובש מדים, כי הוא נמצא בחופשת־השיחרור שלו.

את צה"ל כולו מעסיקה עתה השאלה: האם הביאו חיילים־משרתים את ארוחות־הבוקר למי־טתו של מפקדם בכלי־כסף? או האם זה דמיון חולני של יריביו שניסו, ובמידה רבה הצליחו, לחתנכל לו?

קצינים במחנה מרכוס מעידים על־כך שחדרו של פלג בבסיס היה „החדר הכי יפה בצבא." לפי דבריהם הביא פלג, על חשבון צה"ל, לחדרו הפרטי בבית־הספר שטיחים, ספסלים וריהוט מיוחד. עד כדי כך שהמפקדת, שהחליפה אותו בתפקיד, התביישה לנצל את החדר, ומסרה אותו לשימושם של שלושה קצינים.

על פי הסיפורים נהג פלג, בחיותו מפקד בית־הספר, ביד רמה בכל הנוגע לנוחיותו האישית. הוא היה מארח בבית־הספר ידידים וידידות, התקין לו מיקלחת פרטית בחדר, ודרש להביא לו את ארוחות־הבוקר בכלי־כסף למיטתו.

פלג עצמו מכחיש את הסיפורים כולם: „הדבר היחידי שנכון הוא שהתקנתי מיקלחת בחדר, זה עלה ששת אלפים לירות, וקיבלתי לכך אישור. מי שהיה מפקד מרכוס לפני נהג לנסוע כל יום הביתה. אני החלטתי שמפקד טוב צריך גם ללון בבסיס. מפקד טוב צריך גם להיות נקי ולהתרחץ, ואני לא צריך להתרחץ עם הנהגים והטבחים במיקלחות של הבסיס.

„לא הכנסתי שום אביזרי מותרות ונוחיות לחדר. הוא היה חדר ככל החדרים. מעולם לא קיבלתי אוכל לחדר, ובוודאי שלא בכלי־כסף. אף פעם לא היו לי כלי־כסף. כל הדברים האלה הם עלילה מרושעת של אנשים שרוצים להתנכל לי."

ישר לרמטכ"ל

ל פחות אחד מאותם שרצו להתנכל לפלג הצליח לעשות זאת. היה זה רב־סמל עמוס, נגד־המישמעת של בית־ספר מרכוס.

באחד הבקרים מצא עמוס נגד־מישמעת אחר יושב על כסאו. היה זה רב־סמל־בכיר מוטי, שהובא במייוחד ליחידה מ־בית־הספר לקצינים של צה"ל.

עמוס טוען כי פלג היה זה שהדיח אותו. פלג טוען כי האחריות מוטלת כו־לה על קצין־חינוך־ראשי: „אבי זוהר פגש את נגד־המישמעת שלי, והבין שהוא בור ועם־הארץ. הוא לא רצה שאדם חסר־השכלה יהיה נגד־מישמעת בבית־ספר. לכן הוא החליף אותו. אבי זוהר עשה את זה בזמן שאני הייתי בחוץ־לארץ, כך שלא ידעתי בכלל על העניין."

רמטכ"ל איתן
— זה לא נורא!"

אך רב־סמל עמוס, שנפגע מסילוקו, החליט לנקום בפלג. הוא ישב וניסח מיכתב־קבילה, ושלח אותו ישירות לרמטכ"ל. דובר־צה"ל סירב לפרט את כתב־הקבילה. פלג טוען כי הקבילה התייחסה ל־כמה נושאים מישמעתיים, ולבסוף הוכח שאין בה מאומה.

אולם הרמטכ"ל החליט לחקור את הפרשה עד תומה. על פי הוראתו הפעיל הפרקליט הצבאי של פיקוד־הצפון, משה גלפז, המשמש כיום כשופט־שלום בצפת, את המישטרה־הצבאית־החוקרת.

מסקנותיו של גלפז תואמות את דבריו של פלג. דובר־צה"ל הסכים רק לאמר שגלפז זיכה את פלג מכל אשמה. אולם פלג לא חזר למרכוס ואף עומד להשתחרר מצה"ל.

נקי באופן חוקי

ה כך מסכימים כי פלג משתחרר מ־שום שלא ניתן לו קידום. יריביו טו־ענים שלמרות המסקנות של גלפז, הח־ליט צה"ל שלא לאפשר לפלג להתקדם בתוך המיסגרת הצבאית. פלג טוען ש־היוזמה לשיחרור באה ממנו. הוא ביקש להשתחרר משום שהקידום שהובטח לו עוכב, בגלל בעיות תיקניות ותקציביות.

דובר צה"ל, תת־אלוף יעקב אבן, שנת־בקש להגיב על הפרשה, הסתפק בניסוח כללי. אבן: „נגד סגן־אלוף זאב פלג הוג־שה קבילה על־ידי חייל. עם קבלת ה־קבילה נפתחה חקירה יסודית ביותר. הטי־פול המישפטי העלה כי סגן־אלוף פלג נקי באופן חוקי ובאופן מוסרי מההאש־מות שהעלה נגדו הקובל. סגן־אלוף פלג משרת עדיין בצה"ל, אך ישתחרר מ־השרות בחודש נובמבר השנה, וזאת על פי בקשתו האישית."

במדינה

דרכי חיים

הדחה לסרסרות

כדי להשיב את בעלה התעוננה האשה כי הוא חי על רווחיה כפרוצה

„אני סרסור?" שאל אלברט נידם הנדהם את השוטרים. זה עתה נו־דע לו בחקירת המישטרה, כי אשתו האשימה אותו בחיים על רווחיה כפרוצה.

נידם הוא נהג מונית, אדם מכו־בד ללא עבר פלילי. אשתו מזה שנתיים גם היא אשה הגונה, ה־עובדת כפקידה בחנות כל־בו גדו־

פרקיט מקרין
סרסור או נהג־מונית

לה, ולמיטב ידיעתו מעולם לא עסקה במיקצוע העתיק.

חיי הנישואין של השניים לא היו מעולם סוגים בשושנים. נידם החל נעדר מהבית יותר ויותר. הוא עבד במישמרות־לילה, כדי להת־רחק מהבית ומאשתו. האשה היתה מחפשת אותו, עוקבת אחריו בלי־לות ומנסה להשיבו הביתה. לפני זמן קצר ירד לו הבעל לאילת, לש־בוע ימים, ועזב את אשתו בבית.

היה זה כנראה הקש ששבר את גב האשה. העלבון הצורב הניע אותה לפעולה. יום אחד התייצבה במישטרה וסיפרה בקול בוכים כי בעלה חי על רווחיה, כי היא נא־לצת לעבוד בזנות ומביאה את רווחיה הביתה. לראיה סיפרה על מקרה בו בילתה עם תייר בבית־מלון וקיבלה אתנן של 60 דולר, אותם מסרה לבעלה.

ההחלטה מיקצוע. המישטרה אינה אוהבת סרסורים, ובעקבות תלונת האשה נעצר הבעל. הוא הופתע לשמוע כי אשתו זונה, ולא הבין כלל את הטענה, כי הוא שעזר לה לרדת למקצוע הנוכחי וחי על רווחיה.

הוא סיפר לשוטרים את פרשת ההבטחות שלא קויימו אחרי הח־תונה, ואמר כי אשתו בעצם אינה מעניינת אותו כלל. הוא ישמח להתגרש ממנה. אם היא רוצה להחליף את מקצועה ולעבוד ב־זנות זו זכותה, והוא אינו מתנגד. הוא אינו רוצה לשמוע עליה יותר.

השוטרים לא שוכנעו. הם שומ־עים הכחשות רבות מפי חשודים. לכן הובא נידם לבית־המישפט, ל־שם הארכת מעצרו. אחרי שהשו־פטת שושנה ברמן ששמעה את טענות הסניגור, דרור מקרין, הח־ליטה לעצור את נידם לשישה ימים, והמליצה כי המישטרה תשחררו בערבות.

אחרי שיחרורו ממעצר אמר מק־רין לנידם: „אם תועמד לדין עלי־לה אשתך להיות עדת־תביעה נגדך, וכידוע אסור לגאשם להתראות ול־שוחח עם עדי־התביעה. לכן מו־טב שלא תמשיך לגור בבית."

נידם עבר להתגורר בבית־הוריו.

הטלויזיה הצבעונית של ראנק בתנאים המיוחדים של אלקטרה.

אלקטרה מאפשרת לך לרכוש טלויזיה צבעונית "ראנק" בהנחות ניכרות.

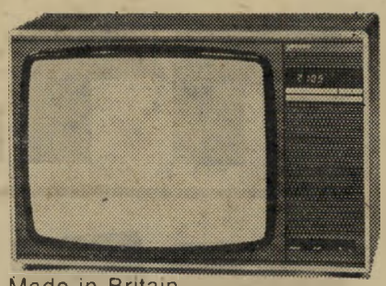

Made in Britain

לבחירתך שני מסלולים:
רכישה בתשלומים נוחים או
רכישה בתנאי יבוא אישי.

המכירה בסניפי אלקטרה
ואצל המפיצים הנבחרים.

Rankelectra
הצבעים הטבעיים של ראנק בתנאים המיוחדים של אלקטרה.

תל־אביב
דיזנגוף סנטר, טל: 03־298987/8
הרכבת 36
טלפונים: 03־339722 338961־3 .03
ירושלים
מרכז כלל, יפו 97
טלפונים: 02־228481, 227852

חיפה
הרצל 18/20
טלפונים: 04־640000, 640009
באר שבע
החלוץ 96
טלפון: 057־72211

נתניה
סמילנסקי 9
טלפונים: 053־33306, 33133
אילת
מרכז מסחרי ע"ש רכטר
טלפון: 059־2933

ואצל המפיצים הנבחרים.

אלקטרה
מקבוצת כלל תעשיות

אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן

ביה"ס ללמודי אסטרולוגיה בהנהלת דן טלמור
„בני ברית", קפלן 10 הקריה ת"א. המזכירות — כרמיה 24, טל' 221421
מודיע על המשך פתיחת כתות ללמודי האסטרולוגיה
במסלול למוד מדעי ושיטתי של יסודות האסטרולוגיה מא' עד ת',
במתכונת של הפקולטה ללמודי האסטרולוגיה בלונדון.
פרוספקט והרשמה בימים א' עד ה' בשעות: 17.30—19.00. פרטים נוספים במזכירות.
הכתה הבאה תיפתח ביום ד' 3.6.80.

סלטים של שף
סלטים בכיף

CHEF

תל־אביב: הברזל 33, טל. 03־483948
ירושלים: עץ חיים 11, טל. 02־223456
חיפה: הרברט סמואל 94, טל. 24627־063

שלי
שלום לישראל
שלי לישראל

מורה, גננת, עובד חינוך!
בבחירות להסתדרות המורים
ב־23.6.80 — הצבע של"י

(סימננו בקלפי: שלי)

בראש הרשימה:
* וואליד צאדק (טייבה)
* מאיר פעיל (תל־אביב)

של"י: ת"ד 46109 ת"א

לא לפאשיסטים!
לא למעצרים־מינהליים!

הרב כהנא וחבר מרעיו ותומכיו הם פאשיסטים לכל דבר; הם מטיפים לשינאה ולהשמדת־עם — במיוחד הם פועלים למען גירושם של הפלסטינים מבתיהם ומארצם.

עד כה עסקו בהסתה גזענית, בהפרחת איומים, בתקי־פת אנשי־שלום, בהתפרצויות לבתים ובירי לעבר מפגינים בגדה המערבית.

מי הרג את הנער והנערה בחלחול?!
מי ירה בנהג המונית בירושלים?!
מי ביצע את הפוגרומים ברמאללה ובחברון?!
מי אסף חומרי־חבלה על גג ישיבה בירושלים העתיקה?!

השילטונות יודעים את התשובות על השאלות הללו, אולם הם החליטו ש„לא לכבס את הכבסים המלוכלכים בפומבי". לכן בחרו במעצר מינהלי תחת מישפט גלוי ופומבי, שבו היו נאלצים לפרוש את מסכת הראיות לעיני כל, בארץ ובעולם.

עד כה הופעל המעצר המינהלי כדי לכלוא אנשים חפים מפשע — עתה מופעל המעצר המינהלי כדי לחפות על פשעים.

המעצר המינהלי, שהופעל מאז 1948 כדי לדכא ולשבור את הערבים הפלסטינים, הוא חרב פיפיות. היום מפעילים אותו נגד כהנא, מחר יפעילו אותו שוב נגד הפלסטינים ונגד אותם ישראלים הנאבקים נגד הכיבוש ולמען הכרה בזכויות האנושיות והלאומיות של בני העם הערבי הפלס־טיני.

נגד פאשיסטים מסוגו של כהנא יש להקים חזית אנטי־פאשיסטית רחבה, שתכלול יהודים וערבים, ליברלים ודמוקרטים, קומוניסטים וסוציאליסטים.

הנסיון מוכיח, כי לא החוק־והסדר הבורגניים חוסמים את הדרך בפני הפאשיסטים. מול הפאשיזם יש להציב כוח אנטי־פאשיסטי. הגיע הזמן לכונן כוח כזה בישראל.

23 במאי 1980

האירגון הסוציאליסטי בישראל („מצפן")
המרכז / ת.ד. 28061 תל־אביב—יפו

אם ברצונך לרכוש את הביטאון „מצפן" ופירסומים אחרים, להשתתף בחוגי־בית או להזמין מרצה — פנה לת.ד. 28061, תל־אביב—יפו.

הבדיקה מבוצעת רק אם האשה ההרה היא בת 37. אסתר היתה בת 36 וחצי. על כן ילדה בת מונגלואידית - והרגה אותה

מות התינוקת

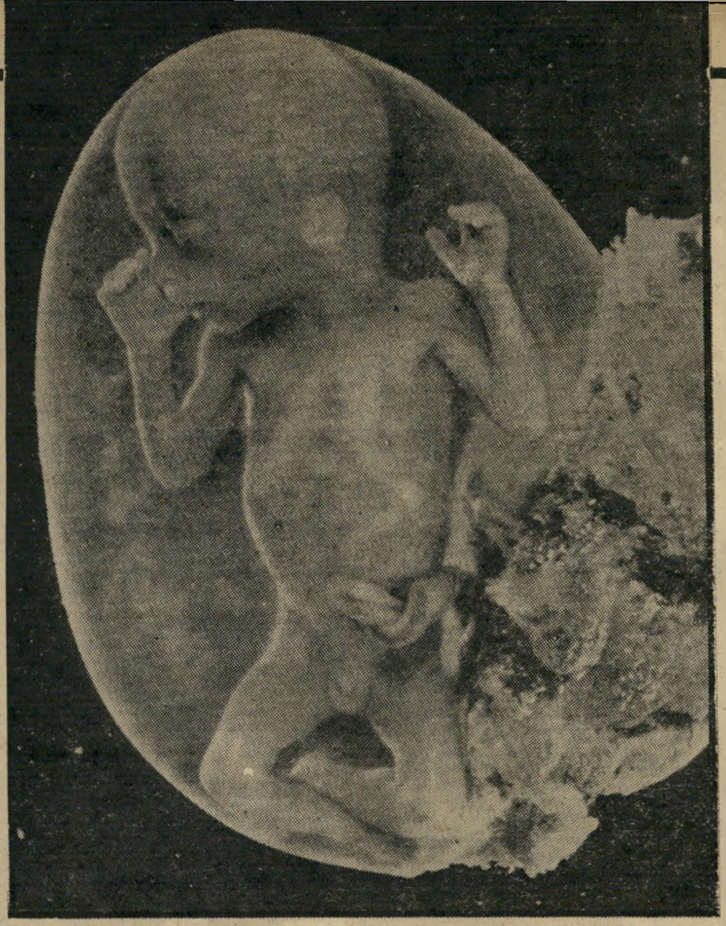

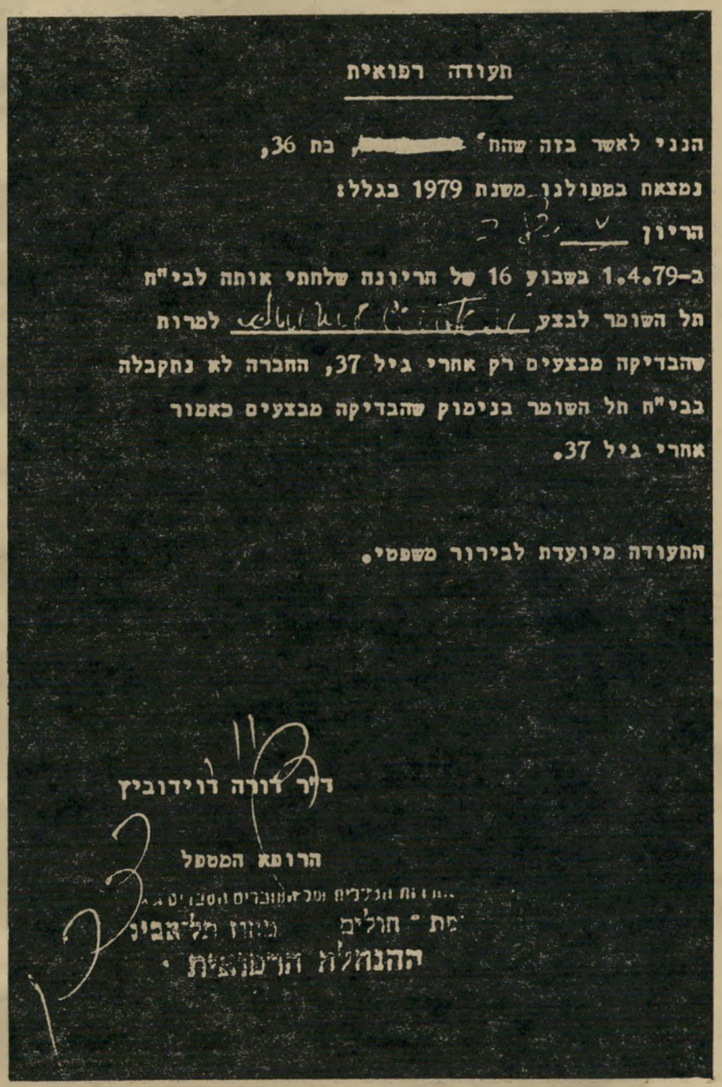

תעודה רפואית

הנני לאשר בזה שהח' [redacted], בת 36,

נמצאה במעקב משנת 1979 בגלל:

הריון [redacted]

ב-1.4.79 בשבוע 16 של הריונה שלחתי אותה לבי"ח

תל השומר לבצע [redacted] לטרות

שהבדיקה מבצעים רק אחרי גיל 37, החברה לא נתקבלה

בבי"ח תל השומר בניסוק שהבדיקה מבצעים כאמור

אחרי גיל 37.

התעודה מיועדת לבירור משפטי.

ד"ר דורה דוידוביץ

הרופא המטפל

...ת "חולים ...זיון תל-אביב

ההנהלה הרפואית

התעודה בדבר הסירוב לבצע בדיקה של מי־שפיר
החברה לא נתקבלה

הרופא המיילד הסב את פניו, הוא לא רצה להראות ליולדת המיוזעת והכואבת את פרי בטנה. התינוקת שהחזיק בזרועותיו היתה מונגלואידית, מעוותת פנים. כאשר המשיכה האם לבקש לראות את התינוקת, סיפר לה הרופא את האמת. האשה פתחה בצעקות היסטריות: „אתם הרופאים אשמים בכך, אני ידעתי שהיא לא בסדר, מדוע לא אישרתם לי את הבדיקה?" האחיות הרגיעו אותה ונתנו לה סם שינה.

למחרת התעוררה היולדת אסתר (שם בדוי, השם המקורי שמור במערכת על פי המלצת בית־המישפט) ומיד נזכרה באשר קרה. לאסתר יש שלושה ילדים בריאים ויפים שגילם אינו עולה על עשר. אבל לפניהם, בהריונה הראשון, ילדה בן שסבל מפגם גופני שגרם למותו מיד אחרי הלידה.

שלושת ההריונות האחרים עברו עליה בשלום, אך ההריון החמישי גרם לה הרגשה רעה. היא לא ידעה כיצד להגדיר את הרגשתה. מבחינה גופנית היה הכל בסדר, גם הבדיקות החודשיות אצל הגינקולוג הראו תוצאות חיוביות. רק ליבה אמר לה כי התינוק פגום.

אחרי כמה לילות חסרי שינה הלכה לרופאה וביקשה לעבור בדיקת מי־שפיר. בדיקה זו הנעשית לנשים שגילן יותר מ־37, נועדה לגלות אם התינוק שברחמן נורמלי או פגום.

אסתר לא חשבה כי תהיינה בעיות כל שהן. היא חשבה כי הרופא יאשר מיד את בקשתה, מפני שגילה התקרב מאוד לגיל המסוכן. אסתר היתה כמעט בת 37. חסרו לה רק כמה חודשים לגיל זה. להפתעתה הרגיע אותה הרופא, וסירב לאשר לה לגשת לבדיקה. „מתחת לגיל 37 לא נוהגים לאשר בדיקה כזו," הסביר לה. רק אחרי מאמצים ושיכנוע רב הסכימה ד"ר דורה דוידוביץ מקופת־חולים הכללית במחוז תל־אביב לשלוח את אסתר לבדיקה בבית־החולים תל־השומר שבו קיימת המעבדה היחידה לכך בישראל. אולם לאסתר ציפתה הפתעה בתל־השומר. במחלקה סירבו לבצע בה את הבדיקה. הסיבה — אסתר עדיין לא בת 37. אסתר עייפה מלהילחם בביורוקרטיה. היא חזרה לביתה לעוד חמישה חודשי הריון רצופי חששות.

הרופא המיילד אישר את מה שידעה בתוככי ליבה מהיום הראשון להריון — שהתינוקת היתה מונגלואידית. אסתר סירבה בתוקף לקחתה לביתה, ורק בהתערבות פסיכולוג ורופאים הוסבר לה כי התינוקת היא הבעיה שלה, והיא אחראית לה. אסתר יצאה מבית־החולים ימים ספורים אחרי הלידה, והנהלת בית־החולים הקריה הסכימה להחזיק בתינוקת למשך חודש נוסף, כדי שאסתר תמצא מוסד מתאים להכניס אליו את בתה.

מהר מאוד הבינה האם כי מציאת מוסד כזה תארך זמן רב מאוד, ועד אז יהיה עליה לגדל בביתה את התינוקת המונגולואידית. בלבה בשלה החלטה. שבועיים בלבד אחרי הלידה, חזרה לבית־החולים וביקשה לקחת את בתה. היתה זו הפעם הראשונה שראתה אותה. האחות שמסרה לה את התינוקת ראתה את מבט ההלם בעיניה למראה הפנים המעוותות של התינוקת, ובחמלה כיסתה את פני התינוקת בחיתול.

מוכת אמוק, מבלי לדעת מה היא עושה, כשהתינוקת הקטנה בזרועותיה, הלכה ישר לבית הוריה. היא ידעה כי הם אינם נמצאים בבית. היא עלתה על הגג, ושם באחת הפינות הניחה את החבילה שבידה והמשיכה בדרכה הביתה, אל ילדיה האחרים.

כאשר נתגלתה בבוקר גופת התינוקת שמתה במשך הלילה לא היה קשה למישטרה לאתר את האם. היא הודתה וסיפרה להם הכל. בעקבות החקירה הוגש נגדה כתב־אישום, היא הואשמה בהריגה. אסתר ביקשה מבית־המישפט חסד, מאחר שלא היה לה כסף לשכור סניגור, ביקשה כי בית־המישפט ימנה לה סניגורית אשה.

המינוי ניתן לעורכת־הדין הנודעת גירה לידסקי שלא שמחה על מינוי זה. בבית־המישפט אמרה הסניגורית: „המחסום הראשון שעליו היתה אסתר צריכה להתגבר, היה הטינה האישית שלי למעשה שעשתה. גם לי יש ילדים, ולא הבנתי כיצד אם מפקירה את תינוקה למוות. רק אחרי שדיברתי אתה חשבתי כי אני במקומה לא הייתי עושה אותו דבר מסיבה אחת בלבד, לי אין אומץ לכך."

גם התביעה התרשמה והסכימה להחליף את סעיף האישום מהריגה, שעונשה מאסר 20 שנה, לסעיף הנדיר של רצח ולד. סעיף זה מדבר באם שגרמה במעשה או מחדל זדוני למות ולדה בטרם מלאה לו שנה, כשעדיין לא החלימה מתוצאות הלידה ודעתה לא היתה מיושבת עליה. עונשה של עבירה זו הוא חמש שנות מאסר בלבד.

אסתר הודתה בבית־המישפט באשמתה. וסניגוריתה סיפרה לשופט המחוזי שמואל קוארט את הנסיבות האומללות של המקרה. היה זה התובע עמרם בלום בעצמו שהגיש לבית־המישפט את התעודה הרפואית שהעידה כי אסתר לא התקבלה לבדיקה בתל־השומר. בעקבות תעודה זו לא ביקשה התביעה אפילו עונש מאסר בפועל.

סיכומה של גירה לידסקי הביא בפעם הראשונה דמעות לעיניה של אסתר. היה ברור כי האשה האומללה קיבלה עונש חמור יותר מכל שיוכל בית־המישפט להטיל עליה. ואמנם זאת ציינה גם הסניגורית בדבריה. היא הוקיעה את הביורוקרטיה שהביאה את אסתר למצב האומלל. „הרי אפשר היה למנוע את כל הסבל המיותר הזה על־ידי בדיקה אחת קטנה," אמרה הסניגורית.

פרקליטה יידסקי
לב האם אמר לה

אילנה אלון

מכבי תל אביב

אלופת ישראל

בחסות:

עץ הזית

ובשיתוף מנכ"ל חברת אברהם גינדי אשר יעניק למלכה הנחה של 100.000 ל"י לרכישת דירה בחברתו:

א. גינדי

המלכה:

...תציג את
בגדי־הים והחוף של

GOTTEX

...תדגמן את דגמי
הקו החדש של

עבר את
אפנת הנשים היפות

לאביב/קיץ 80

...תשלב את
יופיה הנשי בתצוגת
בגדי הגברים
המעולים של חברת

אורה מערה
כרטיס הכניסה שלך ושלך לאופנת העולם

...תציג
את המשקה
שכבש את העולם.
המשקה שעושה
את החיים מעניינים.

...תציג את נעלי

נעלי מרינו Merano

וסנדלי
nimrod נימרוד

...תגיע
לנשפים בכל רחבי
הארץ באוטובוסים
הממוזגים של

AV עמי-תור בע"מ
אוטובוסים לנסיעות ולסיעות מיוחדות

...תטפל
בשערה בתכשירי

WELLA

...תטוס
במטוסי חברת
OLYMPIC AIRWAYS

...תתארח
בחו"ל על־ידי חברת
אופיר טורס
עולם נפלא בהישגיך.

...תזכה
בתעודת 50% הנחה
לחתונה ב-

אולמי אמבר
אולמות: חולון, דבוטינסקי 6, טל. 855680

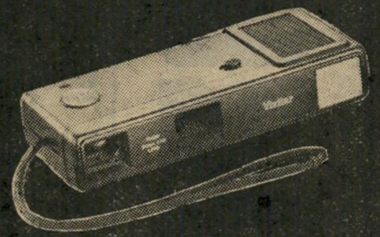

פרס מיוחד יוענק
לכל המועמדות
הסופיות בתחרות -
מצלמת ה"פוקט"
המשוכללת Vivitar
ביותר - על
ידי מצלמות הדר HADAR

מועמדות המעוניינות להשתתף בתחרות מתבקשות להתקשר עם מירי זכרוני, טל. 03-247428, 03-230856. כדי לקבוע תור לראיון עם ועדת הקבלה.

★ הדרכת המועמדות: אולפן לאה פלטשר ★ עיצוב תסרוקות: סלון ג'ימי חיפה ★ עיצוב הכתרים: רחל גרא, יפו העתיקה
★ אירוח: מלון „רמדה", תל־אביב ★ צילום המועמדות: אסף שילה ★ עיצוב גרפי: סטודיו אורין טל: 03-232825

(המשך מעמוד 14)

על עצמו יותר ממה שהוא מסוגל באופן טבעי לבצע.

הוא דואג לשמירת תדמיתו, וחושש ליוקרתו בציבור. הוא אוהב לעבוד למען ציבור גדול, לפקח על אחרים, לשפר ולארגן מחדש דברים המנוהלים בחוסר יעילות. הוגה רעיונות עצומים ומגיב בחוסר־סבלנות כשאלה נדחים.

טוהר הכוונה עומד בשורש הדברים שהוא מבצע. לא תמיד הוא בטוח ביכולתו להצליח, כפי שנדמה לו על פי התרשמות חיצונית ממנו. הוא זקוק לעידוד רב של ידידים או של אנשים

אישיות מגנתית

בעל חוש־הומור

טוב־לב וחמימות

הוגה רעיונות

גדולים ומגיב

בחוסר־סבלנות

גאווה ועקשנות

העובדים עימו, וכאשר מבקרים אותו ולא טופחים לו על השכם, מצב רוחו משתנה והוא הופך עקשן. אופיו ה־מהפכני גורם לעתים משברים חמורים בעבודתו, שערוריות וחשמצות לאו־דווקא מוצדקות.

במפה האסטרולוגית שלו בולטות גם תכונות של אהבת הבית וקשר חזק ל־משפחה. הוא עדין ופגיע, בעל קליטה מהירה, זיכרון חריף והברקות גאוניות. יחד עם זה הוא נמשך לפרשיות קלות באהבה, עם תחושה של אי־יכולת לבטא הכל במישור הריגשי.

האופק העולה בטלה, מצביע על אימפולסיביות, ועל קשריו לכל מה שקשור לצבא.

הירח במזל קשת, וחשמש במזל תאומים, מראים את הצורך בתנועה מת־מדת.

כמעט לא מופיעים יסודות אדמתיים בהורוסקופ. מלבד יופיטר בגדי, שנמצא ברום שמיים, בבית 10 — ונותן הצלחה ופירסום. הקשר שבין מר־קורי וחשמש בבית 3 (תאומים) עם יופיטר בגדי, מצביע על כישרון בולט בתחום הכתיבה. נפטון בבית 5 מחזק זאת, וגם מראה יחס של הערצה לאותם שאהובים עליו, אותם הוא רואה דרך מישקפיים ורודים. מרס בדלי, וכן הקשרים של אורנוס עם 4 כוכבים, מסבירים את הדברים הבלתי־צפויים, שקורים לו בכל שטחי החיים.

תחזית:

התקופה שבין ה־22 במאי ועד ה־9 ביוני — זמן מאוד לא נוח לגביו. יחסים מתוחים, יחיה נתון לביקורת קשה, ויהיה עליו לנהוג בטאקט רב ובדיפ־לומטיה על מנת לא להרוס קשרים החשובים לו. בסוף נובמבר ייווצרו תנאים חדשים וטובים יותר עבורו, וכדאי יהיה לנצל את הבלתי־צפוי, ולפרוץ מסגרות. יש אפשרות שימצא דרכים חדשות לפתרון בעיות חשובות, אך עליו להיזהר באותה תקופה מפני מעשים שהוא עלול להתחרט עליהם, ויכולים להפוך את התקופה לקשה ביותר. בסוף ספטמבר בשנת 1981 תקופה מאוד קובעת עבורו, ובמפה האסטרולוגית לא מסתמנת כ־נוחה ביותר. מצד שני ברור שצפוי לו עתיד מזהיר.

●

החורוסקופ נערך וחוגש למערכת שבוע לפני התפטרותו של שר־התיטחון, עזר וייצמן.

הבן רצח את אביו, שתואר כמ׳פלצת בדמות אדם - ואחרי שזכה בחנינה ושוחרר - נאשם בכך שהפך אימת המקום

ניקמת המיפלצת

נסים פרנקו: אז והיום
רצה לדבר עם האב כגבר אל גבר

ה תובעת האדמונית פנינה דבורין חתמה על כתב־אישום. לפתע עצמה את עיניה. שמו של הנאשם הזכיר לה משהו. היא מילמלה לעצמה: „ניסים פרנקו, ניסים פרנקו...״ השם היה מוכר לה. היא הציצה בתמונת הנאשם ונשימתה נעצרה. בזיכרונה חזרה עשר שנים אחורנית.

השנה היתה 1970, ופנינה היתה אז המתמחה של מי שמכהן כיום כפרקליט המחוז, אהרון שדר. כתב־האישום שהיא עזרה לו להכין היה נדיר. לא בכל יום רואים בפרקליטות כתב־אישום על רצח אב.

הבן, ניסים פרנקו, חייל בשירות־חובה, רצח בירייות עוזי את אביו, אברהם. הסיפור שגולל הבן היה דומה לטראגדיה יוונית.

באישון לילה, כשכותנת לעורה

נ ניסים היה הבן הבכור, ולו אחים קטנים. אמו היתה בזמן הרצח בת 37. היא היתה בת למישפחה מייוחסת בתורכיה, אך היתה יתומה מאב. היא התגוררה עם אמה האלמנה בשכנות לאברהם פרנקו, שהיה מבוגר ממנה ב־12 שנה. הוא היה גרוש, והצעירה היפה והעדינה נשאה חן בעיניו. באימי סכין מצא דרכו לתוך ביתה, והשליט טרור עליה ועל אמה. הוא הכריח אותה לקיים עימו יחסי־מין, וכאשר היתה בהריון אילץ אותה להתחתן איתו.

כאשר עלו לישראל, התחילה האם בהליכי־גירושין, אך הוא לא הסכים. הוא הפך אלים ואכזרי יותר ויותר, היה נוהג לשתות לשכרה, ואף לקח סמים. הוא היה מתעמר בבני ביתו, מכה את אשתו ובועט שובר חפצים ומעורר שערוריות.

המישפחה גרה בבת־ים, אך האב היה בעל חנות (באסטה) לצעצועים בחנות המרכזית. העסק פרח, והוא העסיק כמה פועלים, ואף קנה דירה ליד החנות. חלקה שימש כמחסן ומגורים לפועליו, וחלקה היה משמש לפגישותיו עם נשים.

מאז היה ניסים ילד, הכריח אותו אביו לעבוד בחנותו. הוא אסר עליו ללמוד מיקצוע, והיה משאיר אותו שעות ארוכות לבדו בחנות, בעוד הוא הלך לפגישות עם נשים.

ניסים היה ילד רגיש, וסבל קשה מתע־לולי אביו. מפעם לפעם היה האב חוזר בלילה שיכור, מגדף ומחרף, שובר חפצים ומאיים להכות את בני ביתו. האשה ברחה פעמים רבות מהבית באישון לילה, כאשר כותנתה לעורה. הילדים היו בורחים מפניו כשהם בתחתונים בילבד. הם התביישו מאד מפני השכנים.

כאשר גוייס ניסים לצה״ל, חשב כי מצא את הפיתרון לבעיותיו. הוא התנדב ליחידת־צנחנים ומילא את תפקידו באמו־נה. בחודש נובמבר 1970 יצא לחופשה רגילה. כנהוג ביחידתו, לקח איתו את

גופת האב במקום הרצח (תצלום מישטרתי)
28 פיצעי כדורים בגופת האב

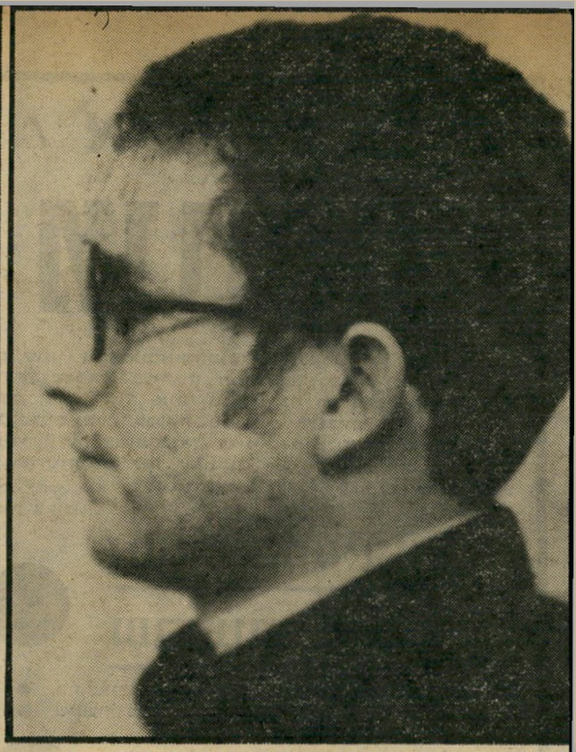

פרנקו הכן היום

פרנקו האב אחרי הרצח*

„אם אני מוצא אותו עם הזונות: יהיה לא טוב"

שיחזור מישטרתי: פרנקו במקום הרצח (בידיו: רובה צעצוע)

הפסיכיאטור קבע: „האב מפקצת בלתי־אנושית"

העוזי ושתי מחסניות. הוא בילה את חופשתו בבית הוריו. אווירת האלימות וסיבלה של אמו אפפו אותו מרגע כניסתו לבית.

כמו גבר אל גבר

ארבעה ימים אחרי תחילת חופשתו, העירה אותו אמו בבוקר ואמרה לו כי אביו משתולל ומתפרע. האם ביקשה מהאב כי יקח אותה לקופת־חולים ברכבו, אך הוא סירב ושפך עליה את כוס־הקפה שהגישה לו. הוא צעק ומשך בשערותיה. ניסים התערב, ניסה להרגיע את אביו וביקש מאמו שתלך בעצמה לרופא.

ניסים דיבר על לב אביו, הזכיר לו כי הוא אדם מבוגר, שיש לו נכדים. הוא לקח אותו במכונית למקום עבודתו. אחרי שהחנה את המכונית, מצא ניסים כי אביו עלה לדירת־הרווקים שהחזיק ליד החנות. סמוך לקולנוע מרכז. ניסים עלה לדירה ומצא את אביו יושב על כורסה ושותה ויסקי. בחדר היתה איתו בחורה, שאך זה קמה משנתה ושטרם התלבשה. בחדר השני היתה בחורה נוספת, אשר גם היא טרם קמה ממיטתה.

מה עבר במוחו של ניסים באותו רגע תיאר בבית־המישפט: „החיים האלה נמאסו עלי, כל פעם היו מריבות בין אבי ל־ואמי..."

הוא החליט להפסיק את חופשתו ולחזור לצבא. הוא שב לביתו, לבש מדיו ונטל את העוזי ויתר חפציו, ונסע לתחנה המרכזית. זו היתה דרכו הקבועה ליחידתו. בטרם נסע, ביקש מפועל של אביו כי יעלה לדירה ויבקש מאביו לרדת. כאשר האב לא ירד, שלח פועל אחר ואמר לו: „תגיד לאבי שאם אני מוצא אותו עם הזונות, אז לא יהיה טוב. אני לא אחזיק את עצמי ואכנס איתו לסיכסוך!"

כאשר עלה לדירה, היתה שעת צהריים. הבחורות היו כבר לבושות, אך אביו עדיין ישב ליד בקבוק־הוויסקי שהיה כבר כימעט ריק.

ניסים ביקש מאביו לסלק את הבחורות, כי הוא רוצה לדבר איתו „כמו גבר אל גבר." האב לא שעה אליו, וכאשר אחת הבחורות רצתה ללכת, תפס אותה בכוח והושיבה לידו. הוא הציע לבנו כוס־ויסקי. ניסים נטל את הכוס, שבר אותה על השולחן וצעק: „שתהיה כפרה על הבנים שלך, איציק ושלמה (אחיו הצעירים של ניסים)!"

האב קם וציווה עליו להוריד את העוזי ולשבת. במחאה סירב ניסים לשבת, וכאשר עשה אביו תנועה מאיימת, כאילו הוא עומד לשבור את הראי שעל הקיר, אמר לו ניסים: „אם אתה רוצה לשבור את הבית, אני אעזור לך." הוא דרך את העוזי וירה צרור אל תוך הראי, כמוכה אמוק הסיט את העוזי אל אביו והמשיך להמטיר את המחסנית השניה עד תומה. בגופו של האב היו 28 פצעים.

כאשר ראה את אביו נופל לארץ, הוציא את המחסנית ויצא מהדירה.

שוטר שחיכה לאוטובוס ליד הדירה שמע את צרור־היריות ועלה לוודא מה קרה. הוא פגש את ניסים ברדתו במדרגות, ונישקו בידו. לשאלה מה קרה, ענה החייל: „אני גמרתי חשבונות!"

בנימוס ובאדיבות

בתחנת המישטרה שפך ניסים את לבו שעות ארוכות וסיים במילים: „אני רוצה להוסיף עוד פעם שסבלתי ממנו מזה שתמיד היה מרביץ לי והיה אומר שאני לא בן שלו, וכל המישפחה סבלה ממנו תמיד, ואמי הגיעה למצב קשה, ועשיתי את זה היום מפני שהגעתי לנקודה שלא יכולתי לסבול יותר."

כאשר נודע הדבר לאמו, היא באה בוכיה לתחנת־המישטרה וצעקה: „אני הייתי צריכה לעשות את זה במקומך! אני הייתי צריכה לעשות זאת!"

ניסים הפך לחביבם של השוטרים. הצעיר בהיר־העיניים־והשיער, שנהג בנימוס וב־אדיבות, שיכנע את כולם כי עשה את הפשע הנורא ביותר מפני שאביו היה מיפלצת.

גם הרופאים, שבדקו אותו, התרשמו שאביו היה מיפלצת בלתי־אנושית, שהתי־עמר באשה וילדיה.

התברר כי האב עשה נסיון להיגמל משיכרות בבית־החולים אברבנאל. הטיפול לא הצליח, אך גם הרופאים שטיפלו בו הגיעו למסקנה כי הוא בעל אישיות

(המשך בעמוד 66)

* בחזקתו: חלק מהכדורים שפגעו בו.

פורום

(המשך מעמוד 10)

(9) האם תחפוץ אתה, ציוני נלהב, משרתה הצייתן וחנכנע של מפלגה אנטי־ציונית?

(10) האם אתה — תומכו הנאמן והנלהב של צבא חזק — תחליש את הצבא הזה, על־ידי שיחרור נשים צעי־רות משירות בו כל עוד אינן מעשנות בשבת... או אינן מעשנות כלל?

(11) האם יהיה איכפת לך אם מדינת ישראל תואשם בגזענות ובניאו־קולוניאליזם, בגלל ידידותך ההדוקה עם שליטי האפרטהייד בדרום־אפריקה וחי־מוש כתות הקולונלים וחגגרלים של אמריקה הדרומית?

(12) האם תקיף את עצמך באנשים בינוניים־להחריד, רק כדי שבינוניותך־שלך תבלוט פחות?

(13) האם תפתור בעיות פוליטיות וכלכליות — על־ידי דחיית, עיכוב וחש־היית פתרונן?

(14) על־ידי המצאת נוסחה?

(15) על־ידי הקמת ועדה?

(16) על־ידי נשיאת אחד מנאומי־הנובל הרועמים, מרעידי־אמות־הסיפים שלך, תוך חזרה על המישפט „השלום הוא קרן־חשמש־היחידה"?

(17) האם תמהר אל אולפן־הטל־וויזיה תוך ניפנוף בתלוש־המשכורת שלך, ותקונן על שאשתך האומללה, עליזה, אינה מסוגלת לגמור את החודש ממשכורתו של ראש־ממשלה — שעה

לא ראש־ממשלה, אבל אזרח ישראלי הגון

שאתה שולח את הנחג הפרטי שלך לברר כיצד מתקיימות המשפחות ב־שכונות־העוני, אותן שאינן מוזמנות ל־סעודות חגיגיות ב„חילטון" ו„קינג דייוויד"?

(18) בראותך שטיח אדום, האם תו־כל לעמוד בפני הפיתוי שלא למהר לרוץ עליו, בזרועות מונפות מעל לראשך כאפיפיור מאולוס השני, תיאודור הרצל או המשיח בכבודו־ובעצמו, תוך הענקת ברכה לילדי ישראל על שזכו שאדם כמוך יהיה ראש־ממשלתם?

■ ■ ■

(19) האם, בעוד אין לך אגורות ל־ארוחות־חינם בבתי־הספר, תוציא מיל־יארדים על מיליארדים מכספי משלם־המיסים על התנחלויות, שכונות־גטו יהודיות בקרב קהילות ערביות עויינות — תוך הבטחה והתחייבות לחוציא פי־שלושה מכך כאשר צריך יהיה לפנותן?

(20) האם תצא מתוך הנחה שאתה מסוגל להעריץ על המוסלמים, הנוצרים והיהודים, ותתעלם מן העובדה ששמך אינו אנוור אל־סאדאת?

(21) האם תשקול התפטרות — ירחם חשם — בגלותך שכלי־התיקשורת של בת־בריתנו האחרונה — שבת תלויים ביטחוננו וקיומנו הכלכלי — מכנים אותך „תחבלן ערמומי", ו„האדם הלא־נכון במקום הלא־נכון בזמן הלא־נכון"?

(22) האם תניח, במעמקי ליבך, שמה שטוב לך טוב גם למדינת ישראל — שלא לדבר על העולם כולו — ומתוך כך תגיע למסקנה הבלתי־נמנעת שחטוב ביותר לך הוא להישאר ראש־ממשלתה של ישראל עד 120?

אל ייפול רוחך, אם מיספר תשובות ה„כן" שלך יעלה על ה„לאו". אולי לא תהיה ראש־ממשלה, אבל תוכל להיות אזרח ישראלי הגון, ישר וראוי, שאינו גורם לידידינו לטפס על הקירות מרוב ייאוש, ולאוייבינו לרקד ברחובות מרוב שימחה...

יוסף שריק, מיזכו

(המשך מעמוד 3)

ברמאללה פירסם מעריב את הידיעה על כך בעמוד הלפני־אחרון שלו, תחת הכר־תרת: „אוטובוס בקו לעופרה נרגם ב־אבנים". תחתיה הופיעה כותרת־מישנה, קטנה יותר: „אחר־כך נעצרו יהודים בחשד של ניפוץ זגוגיות ברמאללה". למאות אלפי קוראי מעריב נאמר כך, בצורה ברי־רה: הפוגרום ברמאללה היה מוצדק, הוא היה רק תגובה.

חברו של צוריאל בידיעות אחרונות הוא פרק בפני עצמו. זהו תופיק חורי, ערבי נו־צרי מישראל, הרואה חובה לעצמו לשרת את השילטונות בלי הסתייגות. קשה לי לומר שאני מכבד ערבי, הפועל נגד בני עמו בשעה שמופעלות נגדם שיטות של דיכוי והתעללות, אשר נפשו של כל יהודי הגון סולדת מהן. איש עתי"ם, שפי גבאי, המשרת גם הוא נאמנה את שילטונות־הכיבוש, מביא נזק עצום.

אל העיתונות המודפסת מצטרפת ה־עיתונות האלקטרונית. היא רושמת בימים אלה פרק מזהיר בהיסטוריה הקצרה שלה. גם זוהי אמת החייבת להיאמר: הטלוויזיה והרדיו ממלאים עתה חובה עיתונאית טהורה בגילוי האמת על המתרחש בשטחים הכבושים. הם עולים מבחינה זו במידה ניכרת על העיתונות היומית המודפסת — למרות שהם מכשירים ממלכתיים, בעוד שהעיתונות המודפסת היא, כביכול, „פרטית" ו„חופשית". אין כל מקום להש־וואה בין סיקור המאורעות ברדיו ובטל־ויזיה ובין הסיקור בשני הצהרונים, למשל.

בקול ישראל ממלאים תפקיד זה ב־נאמנות ובצורה הוגנת אריה גוט ופינחס עינבר. בטלוויזיה מסור התפקיד בידי רפיק חלבי, ישראלי דרוזי, הזוכה בשל כך במטר של אימים והשמצות. בהקשר זה צריכים להזכיר גם את ראשי מחלקות־החדשות ברדיו ובטלוויזיה, המצטיינים בהגינות מיקצועית ואנושית, תוך גילוי אומץ־לב רב. אין זה מיקרה שרוצים להדיחם ולהחליפם בקומיסאריים.

אביר „היד הקשה"

מה מרגיש אדם העוקב במשך חודשים באוסן יומיומי אחר ההתדרדרות בשטחים אלה, הגובה עדויות על המתרחש בימי העוצר, השומע מפי חיילים על מעשיהם, הרואה במו עיניו כיצד מפעיל שילטון־כיבוש ישראלי שיטות שעוד אתמול האמינו הכל כי יהודים אינם מסוגלים להשתמש בהן?

אמר לי אחד מהם: „זוהי מצוקה נפ־שית נוראה, יומיומית. אחדים מאיתנו נשברים ממש. אחד לקה בבריאותו. אנחנו לא ישנים בלילות. אנחנו אנשים אובייק־טיביים, המדווחים על המתרחש. אין זה מתפקידנו להיות מעורבים באופן ריגשי. אבל איך אפשר שלא להיות מעורבים? אנחנו בני־אדם!"

אנשי המימשל, המפעילים את שיטות „היד הקשה" — גירוש, הגלייה, הכאות המוניות, הרעבה, טירטורים, מעצרים, הת־עללות במעצר, פיצוץ בתים — אינם יכולים לסבול את העיתונות החופשית. הם מתחילים לשנוא את העיתונאים ה־הגונים שיגאה של ממש, שיגאה אישית. מנוי וגמור עם האחראים — ושותפיהם מאנשי גוש־אמונים, אריק שרון ושות' — לסלק מן השטח את העיתונות החופשית. איך עושים זאת?

שיטה אחת היא לנסות לאיים על תושבי השטחים, ובעיקר על מנהיגיהם, לבל יעזו למסור מידע לעיתונות הישראלית. הדבר עצמו הוא בגדר חוצפה תהומית: אנשים הלובשים את מדי צה"ל, שמש־כותם באה להם מכיס משלם־המסים ה־ישראלי, הפועלים בשמנו ומטעמנו, מנסים למנוע בכוח את זרם המידע החופשי ל־ציבור הישראלי, כאילו היו כת־קצינים ברפובליקת־בננות מרכז־אמריקאית.

שיטה אחרת, מתוחכמת יותר, היא לנטרל את הכתבים המסקרים את המתרחש בשטחים הכבושים, על־ידי החלפתם ב־כתבים הצבאיים. כתבים אלה זקוקים ל־קיום יחסים ידידותיים עם שילטונות צה"ל, כי על כך פרנסתם. הם משולבים במערכת צה"ל, ואת רוב הידיעות שלהם הם מקבלים מידי הצמרת הביטחונית. על כן הכסו רבים מהם עבדים נרצעים של שילטונות־הביטחון. גרוע מזה: הם מז־דהים מבחינה נפשית עם הקצינים, שאת מעשיהם הם סוקרים.

זכורה הפרשה של זאב שיף, הכתב הצבאי של הארץ, שפירסם את הידיעה הכוזבת על דברים שאמר, כביכול, בסאם אל־שכעה, ושגרם בכך לכל אותה פרשת־אומללה. הידיעה נמסרה לו, כמובן, על־ידי קצין בכיר, ששיקר ביודעין.

עתה מנסה המימשל הצבאי להפעיל את הכתבים הצבאיים לשם עיוות האמת על המתרחש בשטחים. אנשים אלה, שרובם אינם מדברים ערבית, ושאין להם כל מגע עם האוכלוסיה בשטחים, הובאו על־ידי שילטונות הביטחון לסיורים מדוכרכים, כדי לפרסם את המידע שהמימשל הצבאי מעוניין בפירסומו.

מובן שגם שיטה זו לא תצלח. האמת מן השטחים תגיע לישראל, באמצעות העיתונות החופשית ובעזרת קבוצה קטנה של עיתונאים מסורים, שלכל אחד מהם מגיע פרס פוליצר. אין שמץ של ספק כי תודות לכך יבוא היום כאשר הציבור הישראלי יקרא „די!" — כפי שעשה הציבור הצרפתי במילחמת אלג'יריה, ו־הציבור האמריקאי במילחמת ויאט־נאם.

אנחנו גאים על כך שהעולם הזה ממלא תפקיד מרכזי במערכה זו על חופש־העיתונות וישילטון־האמת.

זוהי תרומה לשלום, כי המנהיגים ב־שטחים הכבושים — כמו כרים חלף ב־רמאללה ופאהד קוואסמה הגולה, שטילפן לנו מחו"ל — למדו לכבד את העיתונות החופשית בישראל, כשם שלמדו להוקיר את בית־המישפט הישראלי.

אך בראש ובראשונה זוהי תרומה לשמירה על שפיות־הדעת של הציבור הישראלי עצמו.

יעקב שרת / איש ממאדים

בעיות מנטליות

אנחנו היהודים, עם מנטלי מאוד, ומה פלא שיש לנו בעיות מנטליות? נמצאו אנשים תמימים, שבעיות מנטליות אישיות ולאומית הציקו להם מאוד, שחשבו והאמינו, כי חזרת עם ישראל למולדתו ההיסטורית ולקוממיות לאומית תעשהו חיש קל לעם בריא, לכל הפחות מנטלית. יתכן, שהיה יסוד מסויים לאמונה שפיעמה בקרבם, אלא מה? הם לא הבינו, משום מה, שבעיות מנטליות שהצטברו במרוצת אלפי שנים של מה שנקרא „קיום לא נורמלי" קנו בנפש העם שביתה כה חזקה, עד שהסיכוי להיפטר מהן ממש אפסי, ובכל דרך שהיא. שלא לדבר על לחצי סיר־הלחץ המזרח־תיכוני, שעד כה לא מיתנו אותן בעיות, אלא, ככל הנראה, רק החריפון.

כך איפוא, אנחנו עם מנטלי, בעל מנטליות מסובכת ומוכה בעיות מנטליות, ויכול להיות שכאן הסיפור היה מסתיים, אלמלא רצה הגורל, כמו שאומרים, להושיבנו שכם עם שכם עם הערבים, אשר לפי כל הסימנים רכשו במרוצת דורותיהם־הם, בצדק או שלא בצדק, מנטליות ובעיות מנטליות משלהם. וכמו בטרגדיה יוונית, התנגשו מנטליות במנטליות והזדווגו, ונולדו עוד בעיות מנטליות, כמו שנאמר: עמים ברוכי בעיות מנטליות.

אבל יש הבדל גדול מאוד בין הבעיה של המנטליות היהודית ובין הבעיה של המנטליות הערבית, ומי שאינו מבין אותו יש לו בעיה מנטלית שאין לה תרופה, לא הוריזונטלית ולא ורטיקלית. ההבדל לכאורה פשוט (פשוט כפשוטו, כמו שאמר החכם שרצה להגיד „פשוטו כמשמעו"): אם, למשל, אתה יהודי, ויש לך עסק עם ערבי, אז לא חשוב מה המנטליות שלך. חשוב שתבין מהי המנטליות של הערבי, ואילו אם אתה ערבי, ויש לך עסק עם היהודי, אז עם המנטליות הערבית שלך אין לך שום סיכוי להתמודד עם המנטליות היהודית. אכן, יש פה אי־שיוויון מובהק, אבל מה לעשות וזוהי אמת החיים? כמובן, אמת החיים זה מונח ערטילאי, שאולי יקשה להוכיחו מדעית, אלא שבמקרה שלפנינו מספיקה העובדה, שבעלי המנטליות היהודית פשוט שולטים בכוח הזרוע על כך וכך (בערך מיליון) בעלי מנטליות ערבית, ולא להיפך. זוהי עובדה ניצחת, וכפי שניווכח להלן אין ספק שהיא מסמיכה כמה וכמה מבעלי המנטליות היהודית לפסוק חלכות במנטליות ערבית.

אחד מבעלי המנטליות היהודית הללו הוא אלוף (מיל') רחבעם זאבי. ב„מעריב" מ־20.5.80, ברשימה על „מיידי אבנים", הוא כתב בלי חרבה בעיות מנטליות או היסוסים מנטליים, בסגנון פשוט ובהיר של מומחה לדבר, הניגש לעניין בפיכחון מוחלט ובמדעיות צוננת, כאילו מדובר בזואולוג הדן, נאמר, בחדברת מכרסמים, או אם תרצו, בגאולייטר הדן בדרך היעילה ביותר ב„השקטת" תנועת מרי באיזו ארץ מערב־אירופית כבושה, הוא אומר:

האם כדי להתגונן ב־1980 מפני זריקות אבנים וכדי לפזר הפגנות יש רק שתי חלופות — פתיחה באש או נסיגה? ברבות ממדינות העולם עוסקים בשיטות ובאמצעים לפיזור הפגנות, וישנן המצאות ושיטות לרוב. יש אמצעים מתוחכמים ויש אמצעים פשוטים שיכולים לחסל התגודדויות, הפגנות וריכוזים אלימים. נזכיר כאן רק שתי שיטות, שנוסו אצלנו בשטחים לפני שנים, ואשר הוכיחו את עצמן:

(א) התזת מים עם צבע מיוחד על המפגינים. הצבע אינו ניתן להסרה מעל הבגדים ומעל חלקי הגוף החשו־פים, אלא לאחר טיפול של מיספר ימים, ואנשים כאלה לא יצאו מבתיהם מחשש שיתגלו. בסריקות מכוונות אפשר גם לגלותם.

(ב) הבהרה להורים ולמורים על אחריותם למעשה בניהם ותלמידיהם. אמצעי זה מובן היטב בשטחים והוא תואם למנטליות של האוכלוסיה (ההדגשה שלי).

נדרשו לנו כמה פסוקים כדי לנשום אוויר, אבל ברוך חשם, למנטליות הגענו.

אין בעיות לבעלי המנטליות היהודית, לא בעיות מנטליות ולא אחרות: מים, צבע מיוחד, ובנים־אכלו־בוסר־ושיני־אבות־תקהינה — ושלטון ישראל בשטחים יכון לעד, שכן הבעיה אינה לשלוט בעם אחר או לא לשלוט בעם אחר. הבעיה היא בסך הכל מנטלית. עובדה: השיטות הללו „נוסו אצלנו בשטחים — והוכיחו את עצמן", וכידוע, מאז שהם נוסו בהצלחה כל כך גדולה (עד שמומחה לבעיות מנטליות נדרש לחזור ולאזכר מקץ שנים את הצורך ביישומן מחדש, אם לא ביתר שאת) לא השתנה שמץ דבר בשטח, באיזור, במזרח־התיכון, בעולם.

מה אגיד לכם? גם לי יש בעיה מנטלית — להשלים עם סגנון זה־תואם־את־המנטליות־שלהם, אבל מכיוון שאני חושש, שכמוכה בעיה זו אני נמצא במיעוט מוחלט, אינני זועק, אינני מוחה, אינני מפציר. אני רק מתפלל שהמומחים המנטליים שלנו לבעיות מנטליות הערבית, בבואם להטליא בצורה מדעית־צבעונית את מדיניות ההבלגה הנפשעת בשטחים („...מדיניות ההבלגה שהונהגה בשנים האחרונות... זה חייב להיפסק..." משה דיין, „ידיעות אחרונות" 20.5.80) לא ישתמשו בצבע צהוב.

נשמע במסיבות שבועות

- הה, אילו בגין היה חי!
- שימעון פרס הוא הרע מאד במיעוטו.

המדינה בדרך

אם בראליים נפלה שלהבת, מה יעשו עזובי־חזון־השטחים? קראתי שחור על גבי לבן ב„ידיעות אחרונות", שער ההת־נחלות הכריז במלון „הילטון" בניו־יורק, בכינוס שנתי של „איגוד הקהילות האורתודוכסיות" בארצות־הברית, לא פחות ולא יותר: „זו התשובה היחידה להקים מדינה פלסטינית!"

תיכף ומיד אגיד לכם מהי התשובה, אבל לפני זה רצוני לחזור ולהדגיש, כי זוהי התשובה היחידה.

עכשיו אגלה לכם מהי התשובה, ואתם תוכלו להכריע בכוחות עצמכם אם המדינה הפלסטינית בדרך: „שר־החקלאות אריאל שרון" — מדווח „ידיעות" — „קרא ליהדות ארצות־הברית לעלות לישראל, להעניק תמיכה פוליטית לישראל, לתמוך בהקמת התנחלויות ——— והציע שכל קהילה באר־צות־הברית תאמץ לה התנחלות ותקים בה בית־כנסת או ישיבה."

אגורה שחוקה, כמאמר האנגלי, תמורת מחשבותיכם. אשר לי, אותי מדאיגה הדילמה החמורה שהוצבה לפני יחדות אמריקה: „בית־כנסת או ישיבה?" הרי עד שחם יחליטו, מי יודע מה יישאר מהרמה!

הפלה חוקית

יתכן שעד התפרסם המלים האלה הממשלה תיפול, ויתכן שהיא לא תיפול, אבל אם יש בישראל מי שחושב, שהממשלה מוכרחה ליפול, מפני שאם היא תמשיך לכהן עוד שנה וחצי אז הירושה־של־הירושה תתאיין עד שבעולם כולו לא יימצא דבר מאפסותה, הרי לו פתרון פשוט, שהגה ידיד נבון „החפץ בעילום שמו" (לכל הפחות עד אז):

„אם נניח, שהמשכת כהונת הממשלה תעלה לעם ישראל כך וכך עשרות או מאות מיליארדים, כדאי להשקיע בסך הכל מיליונים, שיבטיחו קיום הוגן לאותם חברי־כנסת — מכל הסיעות — שכל עניינם בהמשך כהונת הכנסת התשיעית עד סופה נובע מהצורך לאבטח את הפנסיה שלהם. הבטחת להנ"ל קיום הוגן, פנסיה או לא פנסיה, מייד יצביעו לפי הדרכתך, הממשלה תיפול חיש קל, ייערכו בחירות לאלתר, וכו' וכו'. מיליונים מול מיליארדים. כדאי או לא כדאי?"

צריך לדעת לנסח

ועשיתי בצאתי לשוח / בהתקלי באמני הניסוח:
כבש תמים ישראל — וחם כזאב נועז,
לנצח ילחמו בם — נוסח ספרד, נוסח אשכנז,
ו„מאפיה" למו אין — רק „פשע נוסח ישראל",
ו„מרי" אל יוגד — רק „פיגועים נוסח ישמעאל".

"בשעה 2:00 לפנות בוקר קבלתי צלצול טלפון. ריקי שטנצל מבנק לאומי תל־אביב הצליחה לאתר אותי בבית המלון שלי באוסטרליה. ובכך נפתרה בעיית מטבע חוץ בעסק שלי..."

מדברי לקוח*

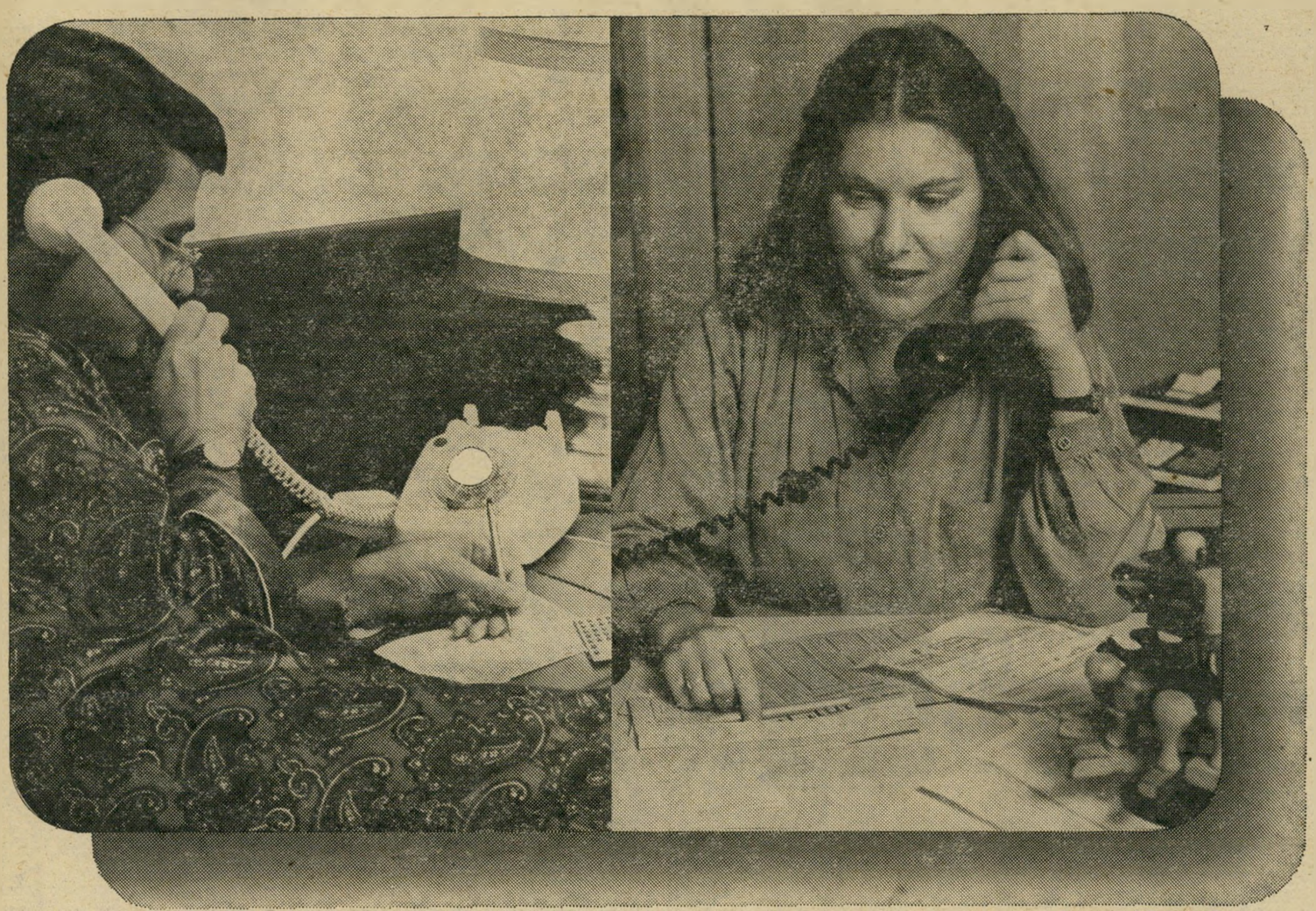

ריקי שטנצל, בת 30, פקידת מחלקת מטבע חוץ סניף כיכר המדינה, בנק לאומי.

*מטעמי סודיות אין שמו של הלקוח מוזכר.

בנק לאומי הבנק שלי.

בנק לאומי

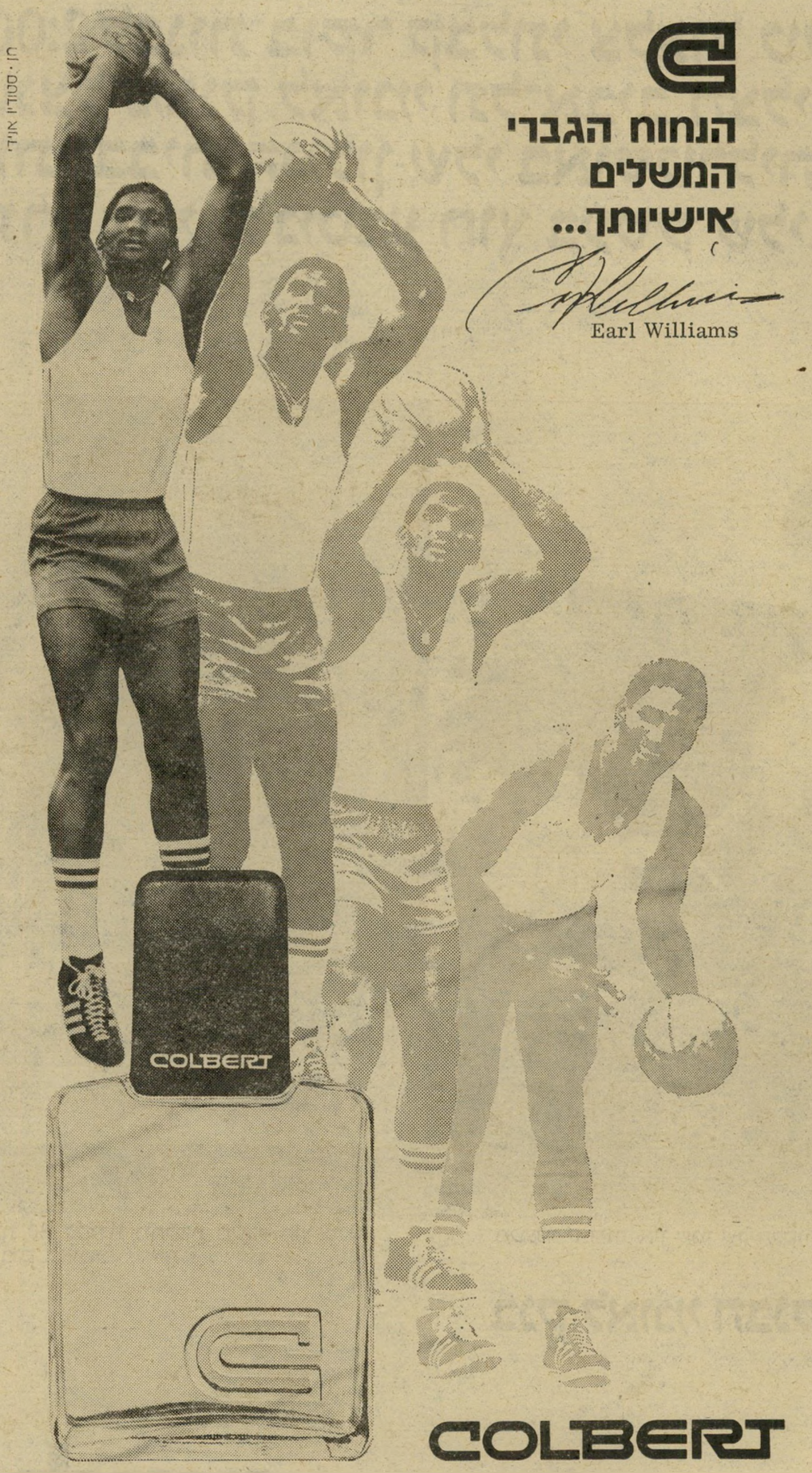

הנחוח הגברי המשלים אישיותך...

Earl Williams

COLBERT

אפטר שייב · דיאודורנט · מקצף גלוח · סבון · סטים באריזות שי

המפיצים: בתל אביב ובבאר שבע, אינטרקוסמא שווק בע"מ. בחיפה: ק. ורשבסקי בע"מ

באיחור רב, ולמרות פקודה מפורשת של דויד בן־גוריון מלפני 18 שנה,

גילה צה"ל שאלפים מחייליו אינם יודעים לכתוב אף אות אחת בעיברית

האנאלפבתים של צה"ל

„משה הלך עם אביו לבית־קפה." חייל צעיר, בעל שיער שחור מסופר בתספורת קצרה, לבוש מדי־עבודה, ישב בכיתה קטנה, בת שמונה תלמידים, וניסה במשך שעה ארוכה לקרוא מישפט זה מהלוח. כאשר הצליח סוף־סוף לקראו ללא שגיאות, התפרץ בשימחה: „המפקדת, הצלחתי! אני יודע לקרוא!"

בני, החייל שזה עתה הצליח, הוא יליד הארץ. הוא נולד וגדל באחת השכונות הדרומיות של תל־אביב. לולא בחן צה"ל את בני בלישכת־הגיוס, כמה חודשים לפני הגיוס לצבא, לא היה איש יודע שבני הוא אנאלפבית. הוא מדבר באופן חופשי, אבל אינו יודע צורתה של אות. בני למד שלוש כיתות, עד כיתה גימל. „אחר־כך נשבר לי. בבית שלנו אי־אפשר היה ללמוד, וחוץ מזה רציתי לצאת לעבודה. מאז ועד עכשיו כבר שכחתי אפילו את מה שלמדתי בכיתה גימל," מספר בני.

יוסי הוא בן מושב ליד גדרה. הוא למד שבע כיתות בבית־הספר היסודי האזורי, הוא יכול לקרוא עיתון בעברית, **אבל** אינו אוהב עיתונים וספרים, **ביגלל** הקושי שבקריאה. לכתוב **אין** יוסי טורח כלל. לפעמים הוא **משרבט** קללות על נייר, **וגם אלה נכתבות** בשגיאות־כתיב.

יוסי אינו נחשב לאנאלפבית. אמנם אינו משתמש בידע המועט שיש לו בזיהוי אותיות האלף־בית, אבל הוא מכיר אותן. לעומת זאת לא ידע יוסי לענות על השאלה **אם משה רבנו חי לפני הספירה או אחריה.**

כשהודה יוסי לפני הפקידה בלישכת־הגיוס כי למד רק שבע שנים, „וגם זה עם הרבה הפסקות והתפלחויות," הוא הוצב מיד לבית־הספר לחינוך של צה"ל, ב־גיבעת־אולגה. לצה"ל היה די בכך שיוסי לא סיים שמונה כיתות בית־ספר, כדי שיעבור את השבועות הראשונים של ה־שירות, אחרי הטירונות, על ספסל־הלימו־דים, מול מורות־מפקדות, הלבושות במדים והאוחזות בגיר ביד.

בצה"ל מתנהלת בשנה האחרונה מהפכת־חינוך. יש הטוענים כי הסיגנון החדש של החינוך בצה"ל יציל את המדינה משואה תרבותית. יש הטוענים כי השיטות של אבות המהפכה החדשה הן חובבניות, מעידות על חוסר מיקצועיות, ויביאו ל־מיעוט התוצאות. אך הכל מסכימים כי משהו התחדש בעניין זה בצבא.

אבי המהפכה החינוכית של צה"ל הוא הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל („רפול") איתן.

הוא מכיר **בחשיבות ההשכלה**, לפחות האלמנטרית, ומוכן להשקיע מאמצים ומשאבים רבים כדי להקנות אותה לחייליו.

יש לו תואר אקדמי ראשון. אך האמת היא שרפול מנסה לפחות ליישם את פקודת דויד בן־גוריון מה־27 ביולי 1962.

ריכוז הלוחם
חייל־תלמיד מנסה לכתוב מילה בעברית

ידין דופק בשולחן

מאבקו **של** בן־גוריון, שביקש שצה"ל **לא יהיה** רק צבא לוחם, אלא גם שיחנך את השכבות הנחשלות, החל עוד לפני 1962. האות הראשון לכך ניתן בתחילת שנות החמישים. היתה זו התקופה שבה **הוקמו** המעברות לקליטת גל־העליה העצום ששטף את הארץ, ושבה כיהן ייגאל ידין כרמטכ"ל של צה"ל.

בישיבת מטכ"ל דרש שר הביטחון בן־גוריון כי צה"ל יטפל בשוכני המעברות, ושמורות לובשות־מדים יחנכו את ילדיהם.

(המשך מעמוד 55)

ידין התנגד. לדעתו, תפקיד הצבא היה להילחם, ולא לטפל במעברות. השיחה בין השניים התנהלה בטונים גבוהים, בייחוד כשידין הבין שאין כל כוונה להוסיף ל־תקציב הביטחוני, גם אם יצטרך צה"ל לטפל במעברות.

בלהט הוויכוח היכה ידין בשולחן. בידו היתה באותה שעה עט נובע, ומעוצמת המכה עף העט לכיוון בן־גוריון. מאותה ישיבה צמחה האגדה לפיה זרק ידין עט על בן־גוריון. (מקור הסיפור במשא־ומתן על שביתת־הנשק עם מצריים ב־1949, שבו אמנם עף עט מידו של ידין לתוך נחיר של נציג מצרי.)

בן־גוריון, כדרכו בנושאים מסוג זה, לא היה מוכן כלל להיכנס לוויכוח עם ידין. צה"ל נכנס למעברות.

אולם ידין, כרמטכ"ל, לא היה היחידי שלא הסכים להפיכת צה"ל למכשיר לאומי להקניית השכלת־יסוד לאזרחי המדינה. פרוטוקול של ישיבה, שנערכה בלישכת שר־הביטחון בשנת 1962, מעיד על כך

מרכזת־חינוכית היכה
יש צינונת

שגם יורשיו של ידין לא היו מוכנים להק־דיש משאבים ורצון להקניית השכלת־יסוד לחיילים. בישיבה השתתפו, מילבד שר־הביטחון דויד בן־גוריון, גם סגן שר־הביטחון, שימעון פרס, הרמטכ"ל, רב־אלוף צבי ("צ'ה"ה") צור, סגן הרמטכ"ל, האלוף יצחק רבין, ראש אכ"א, האלוף אהרון ("ארוויץ") דורון, מי שהיה קצין־החינוך הראשי של צה"ל בשנים 1952—1954, ומי שהיה לימים ראש אכ"א, האלוף יהושפט הרכבי ("הרכבי"), ראש אכ"א.

הרמטכ"ל: השאלה היא אם אנו מוכנים לוותר על אנשים שיש להם שש כיתות בית־ספר יסודי, ולא לטפל בהם כתלמידים.

שר־הביטחון: הם משרתים 30 חודש. במשך תקופה זו צריך לתת ל־1600 מתוך 50 אלף שלושה חודשי־לימוד במקום שמירה על מיתקן או ריצה או דבר אחר. מה כאן הבעיה? זה חשוב פי כמה מאשר ישמרו שלושה חודשים!

האלוף רבין: הצבא קשור בתיכנון־העבודה שלו. לזה צריך לעשות סידורים.

שר־הביטחון: בוודאי צריך לעשות סידורים. המטה יכול לעשות זאת.

האלוף רבין: אם אין בעיה כספית, אז הכל אפשרי.

האלוף דורון: כאן הבעייה היא אירגונית.

שר־הביטחון: לשם מה קיים צבא, אם אין הוא יכול לארגן סידור ל־1600 איש?

האלוף בן־דויד: זה צריך לבוא במקום משהו אחר.

שר־הביטחון: אם זה צריך להיות במקום, יהיה במקום. אם לא יכול להיות במקום, אז מתוך 30 חודשים אלה יוק־דשו שלושה חודשים ללימוד. האם זה יהרוס את הצבא?

הרמטכ"ל: בסדר. מה שאתה אומר נעשה. אם אתה רוצה שנתחיל בזה ב־1 בספטמבר — נתחיל.

שר־הביטחון: להתחיל מייד.

אך ההתחלה לא היתה מייד, ולא היתה ב־1 בספטמבר. קצין־החינוך הראשי, זאב אהרון, נפטר כעבור כמה חודשים, ולא היה מי ש"ידחוף" את הנושא. הרמטכ"ל וקצינים בכירים הצליחו לטייח ולהסתיר את האמת מפני בן־גוריון בכל פעם שנש־אלו על התקדמות התוכנית.

רק הרמטכ"ל הנוכחי, שהכל משוכנעים כי הוא חסר־השכלה לחלוטין, מתחיל עתה להגשים את רעיונו של בן־גוריון.

מפקדים ומורים ב„מרכום" משתעשעים
הוראה ובידור

מהנדס וקצינת־חן

כשהיה רפול אלוף פיקוד הצפון, שירת תחתיו, כקצין־הנדסה פיקודי, אברהם („אבי") זוהר. קצינת־החן שלו היתה סגן־אלוף גילי אדלר.

זוהר, כיום בן 43, מהנדס במיקצועו, הוא בוגר הטכניון וכל המסלול הצבאי שלו היה בהנדסה. יחד עם רפול חלם על בניית מערך חינוכי בצה"ל.

לגבי רפול זו היתה משימה. לגבי זוהר, כקצין־הנדסה, היה זה במידה רבה חלום ותחביב.

אדלר, כיום בת 33, ושבמשך שנים רבות היתה סגן־אלוף הצעירה ביותר בצה"ל (היא קיבלה את הדרגה בגיל 25), למדה חינוך. היא אמנם לא עסקה בנושאי חי־נוך, מילבד אותם הקשורים בתפקידה של קצינת־ח"ן פיקודית, אך השתתפה גם היא בחלומות האלוף וקצין־ההנדסה לגבי הק־מת מערך־החינוך הצבאי.

רפול הבטיח אז לשניהם: כאשר יתמנה לרמטכ"ל, יהיה זוהר קצין־החינוך־הרא־שי ונילי סגניתו.

לגבי זוהר קיים רפול את ההבטחה. מייד עם התמנותו כרמטכ"ל קיבל זוהר את תפקיד קצין־החינוך־הראשי של צה"ל והועלה לדרגת תת־אלוף.

כשקוראים את תולדות חייו הצבאיים של זוהר, נראה תפקיד זה חריג במיקצת. זוהר התגייס בשנת 1956 לצבא־חובה ונשלח מייד לחיל־ההנדסה, שבו עבר את כל מסלול הפיקוד. במילחמת ששת־הימים היה קצין־המיבצעים של חיל־ההנ־דסה, ובמילחמת יום־כיפור פיקד על ה־גשר הראשון שהונח על תעלת סוויס, גשר־הדוברות.

אולם זוהר נכנס במלוא הקיטור, ובהת־

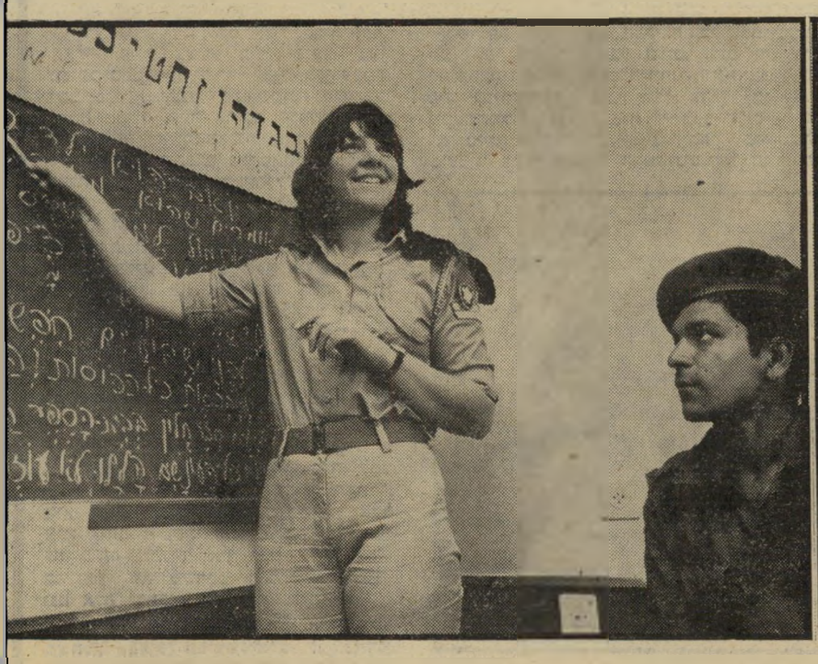

חיילים־תלמידים בריצת־בוקר
מה נכון יותר? מישמעת נוקשה או הבנה ורכות?

חיילת־מורה מלמדת א"ק־בי"ת

להבות עצומה, לתפקידו ולמילוי החלו־מות שחלם בפיקוד הצפון עם רפול. יש הטוענים כיום נגד זוהר, שבגלל חוסר הידע וההשכלה שלו בענייני חינוך אין הוא שם את הדגש די הצורך על האי־כות והתכנים, אלא מודד רק את המיס־פרים והכמויות.

לגבי נילי לא קיים רפול את הבטחתו. היא לא קיבלה את תפקיד סגן־קצין־החינוך־הראשי. יתכן ואי־מילוי ההבטחה נבע מהתנגדותו של זוהר לקבלת נילי כסגניתו. יתכן ופרשה שבה היתה נילי מעורבת, כשאיבדה מיסמכים סודיים באו־ניברסיטת חיפה שבה למדה, גרמה אף היא לעיכוב. נילי נשארה קצינת־הח"ן של הפיקוד.

אך לא להרבה זמן. כשהתפוצצה הפר־שה של מפקד בית־הספר המרכזי לחי־נוך של צה"ל, מחנה מרכוס, סגן־אלוף זאב פלג (ראה עמוד 49) ופלג עזב את בית־הספר, נזכר רפול בנילי, והחליט להע־בירה למרכוס. לזכותה של נילי יש לציין שקשה שלא להבחין בשיפור שחל במר־כוס מאז שנכנסה לתפקידה, לפני כמה חודשים.

אולם רפול לא הסתפק במינוי אנשי־שלומו לתפקידי־מפתח במערכת־החינוך. הוא הבין כי מחנה מרכוס אינו עונה אף על הצרכים של תקופת טרום־רפול. הוא הפקיע את בית־ההבראה הצה"לי ב־גיבעת־אולגה, שילח את החיילים הנופ־שים ליחידותיהם, והפך אותו לבית־ספר

מפקד בית־ספר אבי
למורה היו שגיאות־כתיב

צבאי. הוא נאבק עם ראשי אגף־התקצי־בים במישרד־הביטחון ובמטכ"ל וגייס סכום, שבזמנו נראה אגדתי: 90 מיל־יון לירות, שיוקדשו כולם לחינוך. לדברי רפול, הנושא נמצא רק בתחילת דרכו.

הצדעות, מיסדרים

סגן־אלוף שלמה מור היה אישי־שיריון במשך תקופה ארוכה. שלמה, יליד רומניה, שעלה בגיל 3 לישראל, ושעבר להתגורר עם הוריו בבאר־שבע, החליט אחרי מילחמת יום־הכיפורים להש־תחרר מצה"ל. „היה מספיק לי מהצבא!" הוא ניסה לפתוח עסק עצמאי להר־כבת תריסים בבאר־שבע. העסק נכשל, ושלמה פנה ללימודים. כעבור תקופת־מה הרגיש כי הוא מתגעגע לצבא. הוא חזר ולבש שוב מדים ונשלח לפקד על בסיס־גדנ"ע.

למרות שההשכלה של שלמה אינה ב־תחום־החינוך, הוא נדלק לרעיון של טי־פול בנוער. כשהוקם בית־הספר במחנה גיבעת־אולגה עמדו לפני שלמה שתי הצעות: להיות קצין בכיר במישרד דו־בר־צה"ל או להקים את בית־הספר ולפקד עליו. שלמה בחר בגיבעת־אולגה, והיום הוא האיש הגא ביותר בעולם.

„כאשר רואים בחור שבא הנה ולא ידע שום דבר, חוץ מלהיות תוקפן, וכע־בור חודשיים הבחור הזה הוא כבר אדם שאפשר לדבר איתו, קורא, כותב ויודע, וכאשר הוא נשלח ליחידה בתום הלי־מודים, ומפקד־היחידה מדווח שהוא אחד החיילים הטובים שלו — ברור לי כי הצלחנו," מתגאה שלמה מור.

גם אבי פינגבאום הוא חסר־השכלה בענייני חינוך, ולמרות זאת הוצב לפקד

קצין־חינוך ראשי זוהר
המהנדס של רפול

על שלוחה של מחנה מרכוס, מחנה סטלה. אבי יודע את המיגבלות של שיטת־החי־נוך הצה"לית, וגם מכיר בחסרונות המצב שבו אין עומדים בראש־המערכת אנשי־חינוך, אלא אנשי אירגון, טובים פחות או טובים יותר. אולם הקצב במחנה סטלה שעליו הוא מופקד, הוא אחר.

לכל יש זמן. בסטלה לומדים לצד החיילים האנאלפבתים גם עולים חדשים, חלקם בעלי השכלה גבוהה. אל אבי גם מגיעים חיילים אשר שרותם הצבאי מת־קרב לקיצו. צה"ל רוצה שהם יהיו אז־רחים טובים.

בעוד ששלמה מור מקפיד על משמעת־ברזל בגיבעת־אולגה, עורך מיסדרים, אי־מונים ותרגילי־סדר ומטיל חובת־הצדעה על כל מורה ותלמיד, הרי אבי הוא חניך היד הרכה יותר. החיילות־המורות שלו חופשיות יותר מאשר חברותיהן ב־אולגה, והן נראות גם מוזנחות יותר. לתלמידים ולמורות מותר לעשן בעת השיעור, דבר המהווה חטא חמור באולגה. אבי גם לא התרגש כאשר התברר לו שאחת המורות לוקה בשגיאות־כתיב וב־שגיאות־לשון חמורות. המורה ממשיכה עדיין לשרת בבית־הספר שלו.

המורות הצה"ליות אינן נמנות עם בכי־רות המורות. אלה הן חיילות, שחלקן סיימו סמינר למורים, ורובן סיימו לימו־דים תיכוניים ונשלחו לקורס־הוראה צה"לי קצר.

המורות אינן מכחישות שלמרות העבו־דה הקשה, התנאים של מורה נותנים הרבה יותר משל פקידה או נהגת. חלק מהן יוצאות מדי יום הביתה. הפעילות התר־בותית והחברתית של המורים בבתי־הספר סוערת. מסיבות, ערבי־הווי וערבי־ריקודים־ומישחקים ממלאים בתוכן רב את השהות שלהם בבית־הספר.

יוסי ינאי ■
(כתבה ראשונה בסידרה)

מפקד בית־ספר מור
אוגדה נוספת לשירות־פעיל

הרופא שבא מסביר

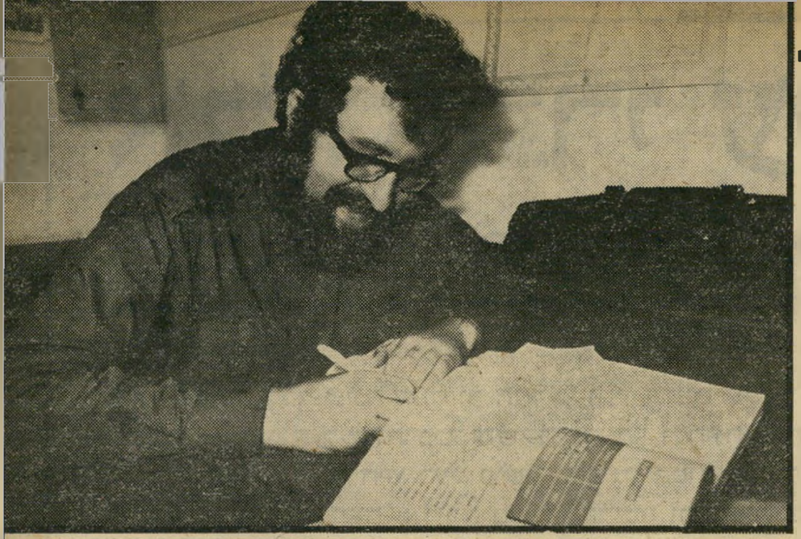

ד"ר־תלמיד לויט
עד שתיים בלילה

ד"ר איליה לויט, בן ה־32, אינו אוהב לענוד את דרגות־הקצונה על מדיו. איליה הוא קצין בשרות סדיר, רופא במיקצועו, וכיום תלמיד בבית־הספר של צה"ל, מחנה מרכוס.

איליה הגיע מברית־המועצות בשנה ש־עברה. „אני באתי כי הייתי ציוני. האבא שלי לא בא כי הוא קומוניסט," אומר איליה. העובדה שהוא מבוגר בהרבה מ־החיילים שהם חבריו בכיתה, ושמרביתם הם נטולי־השכלה לחלוטין בעוד שהוא רופא, אינה מפריעה לאיליה: „הבחורים כאן נחמדים מאוד, ומה שחשוב יותר, הם עוזרים לי ללמוד עברית. אני לא רק לומד בשיעורים, אלא גם אחרי השיעורים. אני מסתובב כאן ומדבר עברית, וזה עוזר לי מאוד ללמוד עברית. אני מוכרח לדעת עברית. אני בארץ."

איליה הוא בין התלמידים המעטים שלהם נתונה הרשות לעזוב את הבסיס עם תום הלימודים. איליה הוא נשוי ואב לילד בן 5. אשתו מתגוררת במעון־העולים בגילה שבירושלים. איליה אוהב את צפת. לפני שהתגייס עבד שם כרופא בבית־החולים הממשלתי. אבל איליה אינו מנצל את החופשה היומית שניתנה לו. במרבית הערבים הוא נשאר בבסיס, לומד עד השעות הקטנות של הלילה או מנסה לקשור שיחה עם יתר התלמידים: „גם זה עוזר ללמוד עברית."

כדי להיות קרוב לבנו, לקח איליה את הבן אל הורי אשתו, המתגוררים אף הם בצפת. פעמיים־שלוש בשבוע הוא נוסע מחיפה לצפת, מבקר את הבן, וחוזר עוד באותו הערב לבסיס.

עברו של איליה לימד אותו כי כדי להישרד יש להצליח, וכדי להצליח יש לעבוד קשה. הוא מתייחס אל לימוד השפה כאל מיבצע שיעזור לו להיטיב להבין את האנשים החיים בארץ שבה בחר, ושיעזור לו גם לקרוא את מירשמי הרופ־אים האחרים והתעודות הרפואיות שלהם.

כשסיים את לימודיו באוניברסיטת לנינ־גרד, העיר שבה נולד, הוא נשלח לעבוד כרופא ממשלתי בעיירה וורקוטה, בצפון סיביר. „מה ששם הלך זה גרוע מהשואה," מספר איליה. „הריגות וקפיאת אנשים בערבות־השלג הנצחיות של האיזור — זה עניין של יום־יום. הקג"ב ידע שאני ציוני, ושאני רוצה לעלות לארץ. לא הסתרתי את זה מאף אחד, וגם לא מפניהם. עשיתי להם כל כך הרבה צרות עד שהם נתנו לי לצאת."

לאיליה יש חברים רבים במרכוס. התל־מידים מסתכלים בו בהערצה. נוסף על כושר־ההתמדה והרצון שהוא מגלה בלי־מודים, מתלווה אליו הילת הרופא.

מלבד החברים האנאלפבתים של איליה, חסרי־ההשכלה, יש במרכוס עוד רופא אחד. ד"ר צ'ארלס קפלן הוא רופא־שיניים, ש־עלה לפני שנתיים מסקוטלנד. הוא יליד הארץ, אך כשהיה בן שנתיים ירדו הוריו. את צ'ארלס שיכנע משה דיין. זה הירצה בעיר מגוריו של צ'ארלס. למחרת היום קרא צ'ארלס את סיקור הופעתו של דיין, בעיתונות המקומית, וזה הרגיז אותו. הוא החליט לעלות לישראל.

צ'ארלס הגיע כמתנדב לקיבוץ חניתה, שם ביקר פעמים אחדות בביקורים קוד־מים שלו בישראל. הוא התקבל כמועמד לחברות בקיבוץ, עבד במיקצועות שונים, וביניהם גם ברפואת־שיניים. הוא יסיים את לימודי־העברית שלו תוך חודשיים, ימשיך לשרת בצה"ל בדרגת סגן ובתפקיד של רופא־שיניים, ואחרי תום השרות ישוב לחניתה.

ביניתיים לומדים צ'ארלס ואיליה יחד עם בני מהשכונה הדרומית, עם יוסי ממושב עולים ועם חיים מהקטמונים בירושלים. „ככה אנחנו מכירים את ארץ־ישראל ה־אמיתית," אומר איליה בסיפוק.

סלוניק

אל תותרי על 60 ימים בשנה בשל היותך אשה

אין כל סיבה לכך שימי המחזור החדשי יהיו שונים משאר הימים. בזכות טמפון **או־בֶּה** את יכולה לעשות ככל העולה בדעתך ולהיות פעילה כרגיל, 365 ימים בשנה. טמפון **או־בֶּה** הינו בעל כושר הספיגה הטוב בעולם, מתרחב עם הספיגה ואוטם בפני דימום וריח. **או־בֶּה** בטוח לחלוטין ומשחרר אותך מכל דאגה ואי נוחות. **או־בֶּה** קטן וקל להחדירו אינו זקוק למוליכים - דחיפה קלה והוא בפנים. בלתי מורגש ונעלם מעיני כל, אפשר לשאתו בכיס הג׳ינס או בארנק הכסף.

גדולתו של **או־בֶּה** בקטנותו. טמפון **או־בֶּה** ב־3 גדלים:

מיני - לבתולה ולנערה המתבגרת. **נורמל** - למרבית הנשים,

אקסטרה - לנשים עם דימום רב.

נסי את או־בֶּה - אין טוב ממנו.

או־בֶּה טבעי וטבו

לכ׳ ענת עצמון
או־בה מח׳ ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה

אבקש לשלוח אלי את
חוברת ההדרכה + השי׳:
3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____

גיל _____

□ משתמשת בטמפונים
□ לא משתמשת בטמפונים

שידור

מוראל העם

הסערה האחרונה שהתחוללה בין מחלקת החדשות לבין מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, היתה סביב כתבתו של **בני ריס**, ששודרה לפני שבועיים בהשבוע יומן אירועים, על בית־החולים לחולים כרוניים שם־טוב בירושלים.

תוצאות הכתבה יכלו למלא בגאווה את ליבו של כל עיתונאי. מישרד־הבריאות הורה לסגור בית־חולים זה, ובית־החולים הדסה הסכים להוסיף אצלו מיטות לחולים כרוניים.

אולם הכתבה לא מצאה חן בעיני לפיד. הוא טען נגד מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**, כי זו מביאה בכוונה, כימעט בכל

מרואיין בנבנישתי
פסילה רמטכ"לית

מהדורה של השבוע, כתבה מסוג זו, כדי "לדכא את עם־ישראל ולהוריד לו את המוראל, דווקא ביום השישי."

השיחה התנהלה בפורום־החדשות של רשות־השידור. להגנתו של יבין יצא מנהל הרדיו, **גידעון לב־ארי**, אולם הוא לא הצליח להרגיע את לפיד, שצעק על יבין כימעט בהיסטריה. יבין לא נשאר חייב ואמר ללפיד שהוא רואה בדבריו "טוטא־ליזציה של הרשות".

מילחמת הקמ"ז בכפר־סבא

המילחמה הנוכחית של ועד עובדי רשות־השידור היא נגד החלטת סמנכ"ל־הרשות

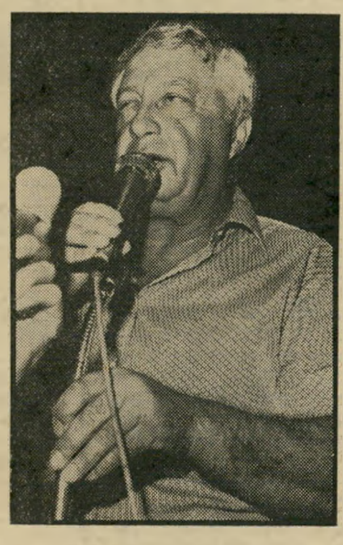

הישר שרון
מישפט תקיפה

לענייני מינהל וכספים, **שלמה עבאדי**, לקצץ בקמ"ז של העובדים. הקמ"ז הוא אותו סעיף קסום במשכורת, שלפיו מקבלים עובדים סכום־כסף עבור כל קילומטר שהם נוהגים במכוניותיהם בעת עבודתם.

הוועד הורה לכל העובדים שלא לנסוע כלל במכוניות הפרטיות, והוא מתכוון להח־

סמנכ"ל עבאדי (עם אשתו)
בין שתי ערים

ריף את המאבק. עיקר הטענות של הוועד הם כלפי עבאדי עצמו וכלפי מנכ"ל ה־רשות, **יוסף** ("טומי") **לפיד**. העובדים טוענים שלא יתכן שמצד אחד יקצצו בהוצאות הקמ"ז שלהם, הנעשות במיס־גרת עבודתם, ומצד שני יסע הסמנכ"ל מדי יום ביומו מביתו שבכפר־סבא למקום־עבודתו בירושלים, על חשבון הרשות, והמנכ"ל יסע מדי יום ביומו בקו ירושלים תל־אביב, רק משום שהשניים מסרבים

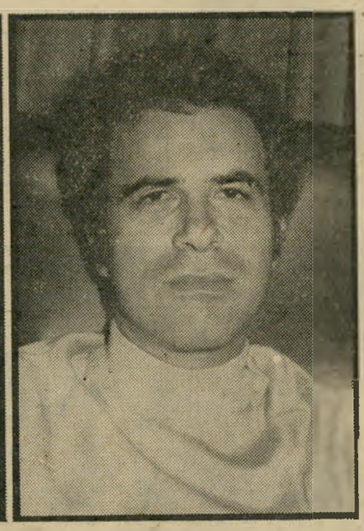

מפקד שפירא
בחו"ל

אזוף מט
בעזה

לנצל את הדירות שהרשות מוכנה להעמיד לרשותם בבירה.

תלונה נגד אריק ופאפו

אם תוך הימים הקרובים לא תבוא הת־נצלות מצידו של שר־החקלאות, **אריק שרון**, על התקרית האלימה שאירעה בינו לבין צוות־הטלוויזיה, מתכוון מנהל מח־לקת־החדשות, **חיים יבין**, להיפגש עם היועץ־המישפטי לממשלה הפרופסור **יצ־חק זמיר**, כדי לבדוק את האפשרות לה־גיש מישפט נגד שרון.

יבין גם ישאל את זמיר לגבי האפש־רות לתבוע לדין פלילי את חבר הוועד־המנהל של רשות־השידור, עורך־הדין **אהרון פאפו**, בעיקבות התבטאויותיו נגד כתבי רשות־השידור. הוא כינה כמה מה־עובדים כמשרתי אש"ף וכסוכניו.

פטיציה בצה"ל

בשבוע שעבר נערכה הישיבה הראשונה של מחלקת־החדשות של גלי צה"ל, ב־עניין המתכונת החדשה של יומן אחר־הצהריים של התחנה, המשודר בכל יום בשעה חמש.

המנהל־בפועל של מחלקת החדשות, **אבי ברזילי**, הירצה על התוכנית החד־שה של היומן באוזני הכתבים. התברר כי במשך חצי שעה יובאו כתבות מתומצתות וקצרצרות ושיחות פרשנות, ואילו המח־צית השניה של היומן תוקדש כולה לאיש אחד: כתב ידיעות אחרונות, **ישעיהו** ("שייקה") **בן־פורת**, שיראיין מדי יום ביומו אישיות אחרת.

הכתבים הנדהמים הקימו קול זעקה. **יוסי עבאדי**, הכתב המדיני של התחנה הצבאית, טען: "איך אתם רוצים שד"ר **יוסף בורג** יתייחס אלי, אם הוא יידע שכל התפקיד שלי זה להפגיש אותו עם שייקה בן־פורת?" אל עבאדי הצטרפו כת־בים נוספים, וביניהם **עודד שחר** הכתב הכלכלי של גלי צה"ל בירושלים.

ברזילי נדהם מעוצמת התגובה, והציע לעובדים לפנות למפקד התחנה, כדי שיבטל את המתכונת החדשה. אולם הכל יודעים שמפקד התחנה, **צבי** ("צביקה") **שפירא**, נמצא עתה בארצות־הברית. אז הציע בר־זילי את ההצעה המגוחכת: "תחתמו כול־כם על פטיציה." ברזילי שכח כי המדובר בחיילים או באזרחים עובדי־צה"ל, שאסור להם לחתום על עצומות.

ט' באב בלי בכי

תוכניות ט' באב השנה יהיו שונות מהשידורים שהצופים הורגלו להם בכל ליל ט' באב. תחת תוכניות הבכי והנהי, מכינה **עיניה שמחוני** תוכנית שתש־תרע על כל ערב־השידורים, על נושא אחד: "מה נהרס? איזו מלכות היתה ישראל בימי בית שני?"

בובנישחי ונפסל על־ידי הרמטכ"ל

מי שהיה סגן ראש עיריית־ירושלים, **מירון בנבנישתי**, הוזמן על־ידי גלי צה"ל להשתתף בתוכנית שהיתה אמורה להיות משודרת ביום ירושלים. במשך יום תמים סייר בנבנישתי עם כתבי התחנה הצבאית בשכונות ירושלים ובסימטאותיה, ותיאר במיקרופון את התרשמויותיו, זיכ־רונותיו ותוכניותיו לגבי האתרים השונים בעיר.

התוכנית עם בנבנישתי לא שודרה, ר־במקומה שודר ראיון עלוב למדי עם **יעקוב יהושע**, אביו של הסופר **א.ב. יהושע**. גלי צה"ל טענו באוזני בנבנישתי כי הפסילה היתה מטעמי עריכה, אך ל־בנבנישתי נודע כי הרמטכ"ל, רב־אלוף **רפאי** ("רפול") **איתן**, דרש לפסול את התוכנית, בטענה שהיא פוליטית מדי.

האלוף המשתולל

תקרית בלתי־נעימה אירעה בין הכתב של הרדיו בערבית, המסקר את רצועת עזה, **בסאם ג'עבר**, ובין האלוף הממונה על השטחים, האלוף **דני מט**.

עיתונאים רבים, ביניהם ג'עבר, הוזמנו ללוות את האלוף בסיורו ברצועת־עזה.

דובר עמירב
בלי מגע

ג'עבר ביקש להקליט את האלוף, ונענה בחיוב. כשהתחיל ג'עבר לשאול את מט שאלות שעליהן לא היתה למט תשובה, כמו השאלה על התייחסות האלוף לחדירה של אש"ף לרצועה באמצעים כלכליים, הפסיק האלוף את הראיון והודיע לג'עבר: "אם תשאל אותי שאלות כאלה, אני אף פעם לא אתראיין אצלך, ולא תוכל להיכנס הנה!"

עובדי הרדיו בערבית מכינים עתה תגר־בה הולמת על התנהגותו הבלתי־הולמת של האלוף.

איומי הדובר

דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, שאינו מצליח לשכנע את העיתונאים לפר־

מפיקה שמחונית
בלי בכי

סם את כל מה שהוא מעביר להם, גילה שיטה חדשה. בכל פעם שנכתב משהו שאינו מוצא חן בעיניו, הוא פונה ל־עיתונאי שכתב זאת ומודיע לו: "אם לא תתקן את הידיעה, אני מנתק את הקשרים איתך."

נראה כי הדובר למד במחירות רבה את שיטותיהם של מנהליו.

יום רביעי

28. 5

● **בית קטן בערבה (5.30, שידור בצבע).** צ'ארלס אינגליס מתכנן להפתיע את אשתו במערכת גדירה של כלי־חרסינה, שתמורתה הוא מבצע עבודות שונות בבית האלמנה היפה גברת תרמונד, אותה מגלמת השחקנית מרייט הארטלי. אולם התוכנית

על משרתים: ג'ורג'ינה
יום רביעי, שעה 8.03

פועלת כבומרנג, כשמשפחתו והגברת אולסון מגיעים למסקנה שבבית האלמנה מתרחשים דברים שהשתיקה יפה להם.

● **חירושים והמצאות (6.45).** בבריטניה הומצאו פסי רכבת מבטון מזוין העומדים בלחצים גדולים יותר מהמסילות המוכרות מברזל.

● **עץ אדונים ומשרתים (8.03).** הפרק האחרון של הסידרה. ג'ורג'ינה מוכת הלם מהתאבדותו של ג'יימס וסיר ג'פרי דילון זורה מלח על פצעיה כשהוא מודיע לה שהיא היורשת הבלעדית של ג'יימס, אך במקום ירושה יש חובות. קיימת סכנה שמישפחת בלאמי תאלץ למכור את איטון פלייס כדי לשלם את חובות ג'יימס. בינתיים מגיעות ידיעות מארוסה של ג'ורג'ינה, רוברט סטוקברידג', אשר נשלח על־ידי אמו מעבר לים כדי להרחיקו מג'ורג'ינה. על פי הידיעות הוא מבלה בנעימים עם נשים אחרות. אך משהוא חוזר מתברר כי הוא מאוהב בג'ורג'ינה עוד יותר מאשר קודם. אולם דווקא ג'ורג'ינה השרויה בדיכאון מחליטה על ביטול הנישואין, עד שקורה דבר בלתי־צפוי המסיים את הסידרה בהאפי־אנד.

● **מונטי ואש (10.05).** סרט הקולנוע של הערב הוא מערבון המתאר שני בוקרים אמיצים, לי מארווין וג'ק פאלאנס, המתקשים להשלים עם המציאות של המערב ההולך ונעלם. יחד איתם משחקת גם ז'אן מורו.

יום חמישי

29. 5

● **סיפורי חייך (6.32).** פורץ החודר לחנות באישון לילה מצליח לשכנע את אנשי החנות כי מאחרי פריצתו טמונות כוונות טובות. את השירים בן הרחוב ואדוני השופט כתבו דובי זלצר ואנטון שמאס.

● **תעודה (9.30, שיידור בצבע).** הסידרה על נוסעים דגולים מתארת הערב

מגזין ספרותי: הרץ
יום חמישי, שעה 11.0

את שחזור מסעו בן 999 הימים של סיר הנרי מורטון סטנלי באפריקה. בסופו של המסע שוכנע סטנלי שנהר הקונגו אינו הנילוס.

● **מגזין ספרותי (11.10).** הצגת בכורה של מגזין הספרות החדש שיוקרן אחת לחודש. מפיקת התוכנית, זיוה שפרן, מתכוונת להציג בה מדורים קבועים כסקירת ספרים חדשים מסוג הספרים הקרויים ספרות יפה, ביקורת ספרים, שיחות עם סופרים ומדור שייקרא בשולייים. בתוכנית הראשונה תארח המשוררת דליה הרץ את מבקר הספרות הד"ר אברהם בלבן, אחד המוציאים לאור ישוחח עם הסופר יורם קניוק על יחסי מו"ל — סופר, וזאת לקראת שבוע הספר העברי שייפתח בעוד עשרה ימים. משה בן־שאול יספר על הנוהג הקרוי אקס לבריס — תודי ספר, נוהג שהיה קיים בעבר, שבו ניתן היה למצוא על ספרים ישנים סימון משפחתי, ועל הכוונה להחזיר נוהג זה. הזמר שלמה ארצי ישיר משירי משוררים.

יום שישי

30. 5

● **פרידה ונצח (6.02).** סרט שהיה צריך להיות משודר לפני כמה שבועות אך משום מה נדחתה הקרנתו. שני אחים, האח הטוב והאח הרע. האח הטוב מאוהב בסטודנטית שבה חושק גם האח הרע, שהוא מעין דון ג'ואן שאינו מתחשב בעובדה שאחיו הטוב, הוא חולה סרטן וימיו ספורים. כי אשר נודע דבר המחלה לסטודנטית היא מסכימה להתארס דווקא עם האח הטוב, כדי להנעים לו את ימיו האחרונים. אבל כאשר מגלה חולה הסרטן כי האירוסין הם מתוך רחמים הוא מעדיף לסיים את חייו במרחקים.

● **שבת מלכה (80.5).** יורשו של הרב שמואל אביחדור הכהן, השחקן יעקב בנאי, מ־

שבת המלכה: גוטסקא
יום שישי, שעה 8.05

ארח בתוכנית את יוסף כהן, מחנך יוצא העדה התימנית, ואת הזמרת אופירה גלוסקא.

● **אהבה בין אמנים (10.20).** פרק אחרון של הסידרה על פי הרומן של ברנארד שאו. אורלי, אשתו של אדריאן, מחליטה לחדש את הקאריירה שלה ולצאת לסיבוב הופעות באירופה, כשהיא משאירה את אדריאן עם ציוריו. אדריאן מצהיר שאהבתו לאורלי חזקה מתמיד. הטיימס של לונדון כותב ביקורת שלילית על יצירתו האחרונה של אדריאן, ובעקבות זאת מבקרת אצלו מרי. השיחה הופכת אינטימית, ואורלי מפתיעה אותם כשהם אוחזים זה בידי זה. כשמרי עוזבת מביעה אורלי תמיהה כיצד יכול היה אדריאן לנטוש את מרי לטובתה. ג'ק מבקר בביתה של מדג' ברייסלפורד ומוצא שם שחקנים, שחקניות ואחרים. כשהם נשארים סוף סוף לבד הם עורכים שיחה של חשבון־נפש, שבה מסתיימת הסידרה.

שבת

31. 5

● **דיוקן (6.25).** „אני בסך הכל גנן", טוען כוכב הדיוקן של הערב צלאח אבו־לייל. צלאח הוא לא סתם גנן, אלא אחד שזכה בפרס העבודה עבור עיצוב הגנים הציבוריים והפרטיים שבהם עבד. חלק ניכר מהסרט מתאר את בעיית הגנן הערבי כשהוא צריך לקרוא לצמחים בשמות.

● **בצאת השבת (8.00)**

● **דארווין (10.00, שידור בצבע).** תחילתה של סידרה חדשה על חייו של צ'ארלס דארווין, המתמשכת על פני שבעה שבועות. הסידרה מתחילה כשדארווין הוא בן 22 ויוצא למסע סביב העולם. כעבור 20 שנה, כשפירסם את התאוריה שלו, התברר כי היא מבוססת במידה רבה על אותו

החינוך הסנטימנטלי: ריבי
יום שלישי, שעה 10.50

תחת השם היה היה פעם מביאה התוכנית הדתית של מוצאי־השבת סיפורי עם יהודים במישחק ובסיפור בהשתתפות מישה אשרוב, בלהה מס וצמד מגמה.

● **הסמוראי (10.05).** אחד הסרטים המפורסמים של הבמאי הצרפתי ז'אן פייר מלויל המביא את סיפורו של ג'ף קוסטלו, חיי כנמר בתוך ג'ונגל הכרך המודרני, וכמו הסמוראים בזמן העתיק משמש כחרב להשכיר. המסר של הסרט הוא שערכי העולם התחתון ועולם החוק דומים אלה לאלה באופן מפתיע. כוכב הסרט הוא אלן דילון. לצידו משחקים נטלי, מי שהיתה בתקופה שבה צולם הסרט אשתו, ופרנסואה פרייה.

יום ראשון

1. 6

● **עוד לחיים (8.03, שידור בצבע).** הערב להיטים עבריים.

● **גלילאו גליליי (9.30).** מיד אחרי הצלחתו של חיים טופול בכנר על הגג, הוא הוזמן לככב בסרט גליליאו גליליי לצידם של סיר ג'ון גילגוד, מרי לרקין הזכורה מסידרת הטלוויזיה נגד הרוח, אדוארד פוקס ומרגרט לייטון, מבכירי שחקני הבמה האנגלית. מחזהו של ברטולד ברכט הוע־

גליליאו גליליי: לרקין וטופול
יום שני, שעה 9.30

מסע ארוך. בפרק הראשון מתואר דארווין הצעיר המנסה לשלוח ידו במקצועות שונים, אך נכשל. את תפקיד דארווין מגלם מלקולם סטודרד. הוא מתגלגל את האוניה ביגל, שעליה מפקד רוברט פיטסרוי, הוא השחקן אנדרו ברש, ויוצא עימה למסע הארוך.

● **שיחה בשניים (10.55).** עד לרגע מסירת החומר לעיתונאים לא החליט מפיק התוכנית ישראל וינר מי יהיו שני המשוחחים שלו, אך נראה כי אין הדבר משנה כל כך. אחוז הצפיה בתוכנית כולשלת זו נמוך ביותר.

יום שני

2. 6

● **שמונה וחצי (8.30).** חיים קינן הוכיח כי אפשר בכל זאת לערוך ולהגיש תוכנית טובה של שמונה וחצי, והוא ימשיך בזאת השבוע.

לה לראשונה בשנת 1947 וכיכב בו צ'ארלס לוהטון. הסרט, שהוקרן כבר בירדן, הוא באורך של יותר משעתיים וסותם את כל לוח השידורים של הערב.

יום שלישי

3. 6

● **בן המיל והעני (5.30).** הפרק הראשון בסידרה חדשה על־פי הספר הקלאסי לילדים יהפוך בוודאי שלאגר אצל בני גילים מסויימים.

● **למישפחה (7.00).** הד"ר נאפז נובאני ישוחח עם סועאד קרמאן על מחלת הטטנוס המטרידה כל אם שילדה נשרט או שמסמר נתקע ברגלו בעת מישחק. נובאני יסביר מהי מחלה זו, מהם הגורמים לה ומה הטיפול בה. מיכה נוי יגיש לעקרות־בית מתכון של כרובית. מנהל הסמינר למורים ערביים בחיפה, נג'יב נבואני, ישוחח על הקשר בין הבית לבית־הספר ובין ההורים לבין המורים. בפני המראיינת אמל סמעאן ירצה נבואני על הבית הערבי ויחסיו עם בית־הספר.

● **בידור (10.00). עדיין** לא החליטו אם לשדר תוכנית המוקדשת כולה לנעמי שמר או להביא סרט על להקת אוסמונד. יש לקוות שהבחירה תיפול על הלהקה.

● **החינוך הסנטימנטלי (10.50).** נאמן לאהבתו הדמיונית לגברת ארנו נמשך פרדריק אל רוזנט, אשה קלת דעת שהכיר לו מר ארנו. שתי הנשים משמשות בחייו בערבוביה והוא נע בין זו לזו, אם כי רוזנט נראית לו מוחשית יותר. בהיותו בן־בית אצל הזוג ארנו הוא נוכח מדי פעם במריבותיהם המשפחתיות הקשות והופך איש סוד של כל אחד מבני הזוג, כשהוא אינו יודע שגם בן הזוג האחר משתמש בפרדריק כאיש סוד.

מדוע רק איתורית מציגה את מפת הקשר שלה?

רק איתורית מציגה את מפת הקשר שלה משום שיש לה בהחלט מה להראות והעובדות מדברות בעד עצמן.
מפת הקשר היא הדרך הטובה ביותר להמחיש כיצד חמשת מוקדי "איתורית" בחיפה, תל-אביב, ירושלים, צפת ובאר שבע מעניקים לך שרותי תקשורת יעילים 24 שעות ביממה בכל מקום בו תהיה; מרמת הגולן בצפון, בואך טבריה ועמק הירדן ועד באר שבע בדרום.
הבט היטב במפת הקשר ותבין מיד שכשאיתורית עומדת מאחורי מכשיר הקשר האישי שלך, לא תתקע אף פעם ב"דממת אלחוט".

לכן כשמישהו מספר לך סיפורים על שרותי תקשורת, דרוש ממנו שיציג בפניך את מפת הקשר שלו.

מפת הקשר של "איתורית"

מהנדסי מוטורולה יצרו את המקלט האלחוטי המסחרי הזעיר ביותר בעולם.
תברת איתורית שעל מנהליה נמנים מספר "יוצאי מוטורולה", עלתה על הרעיון, השקיעה מחשבה ופתחה תשתית טכנולוגית, והיום מוצע לך שרות קשר אלחוטי מעולה ביותר, שיתאים במחירו ובגודלו לכיס הקטן שלך.
כמנוי איתורית תקבל מקלט מוטורולה אישי ומספר קוד אישי. מרגע זה אתה מצוי בקשר תמידי 24 שעות ביממה עם כל מי שמבקש להעביר לך אינפורמציה, בכל מקום בו תהיה מרמת הגולן וראש הנקרה בצפון ועד באר שבע בדרום לרבות חיפה, גוש דן וירושלים.
לא צריך דמיון רב כדי להבין איזה שינוי יחול בסגנון העבודה והניהול שלך.
היום, כשיעול וקיצוץ בהוצאות הם צו השעה, החסכון שאתה עשוי לחסוך בזמן, דלק ובשיחות טלפון יכסה בקלות את הוצאות המנוי החודשי שלך המסתכם בכ-6 שקלים ליום המוכרים כהוצאה ע"י שלטונות המס.

טלפון אלינו ונשמח לקבוע איתך פגישה ולהציג בפניך את מכשיר הקשר הקטן והיעיל ביותר בעולם.

חיפה **04-254402**
רמת גן **03-735136**
ירושלים **02-224341**

איתורית ITURIT

איתורית

24 שעות של קשר בכיס הקטן שלך. ובלי "דממת אלחוט"!

אימפקט - חיפה

השטחים

עוש קולקטיבי

האיש שמישפחתו הצילה יחודים במאורעות 1929 בחברון, ושבתיו פוצצו, טוען, כי המבח היה פרי מזימה בריטית

„הם ירו על כל דבר שזז. מהמחפד מפניהם אפילו הציפורים הפסיקו לעוף. בבוקר היינו פוצ־אים פגרים של חתולים וכלבים, שנורו במשך הלילה. כך זה היה. הם ירו בלי אבחנה. קודם ירו, ואחר־כך בדקו מי ומה זה היה.״

בשבוע שעבר הוסר העוצר, ש־נמשך 16 יום, מעל העיר. עם היפ־תח הדרכים, פרצו מתוך העיר עש־רות סיפורים מסמרי־שיער על ה־מישטר שהנהיג בה הצבא בזמן העוצר. את מרבית הסיפורים אי־אפשר לאמת. הפחד והאימה, ש־הושלטו בעת העוצר, ניכרים הי־טב. התושבים ממעטים לדבר, ועוד יותר מכך מסרבים להזדהות ב־שמותיהם ולחשוף סיפורים אי־שיים.

בשלושת הבתים מול בית הדסה, שפוצצו אחרי הפעולה הפלסטי־נית, היו 16 חנויות. לפי עדויות בעליהן, ניתנה להם רק שעה אחת בלבד כדי לפנות את תכולת ה־חנויות לפני הפיצוץ. מרבית ה־סוחרים לא הצליחו לפנות בפרק זמן זה אפילו רבע מהסחורה. מה שנשאר בחנויות פוצץ יחד עם ה־בניינים.

באחת החנויות היתה זגגיה, ה־שייכת למישפחה אל־שווקי. יום לפני פתיחת האש על בית־הדסה, קנתה המישפחה כמות גדולה של זכוכיות. שאותה נתבקש אבי ה־מישפחה לפנות במשך שעה אחת. לדברי עדי־ראייה, כאשר הוציא אבי המישפחה את ארגז הזכוכיות הראשון, קפצו עליו חיילים, שהיו במקום ושפיקחו על פינוי החנו־יות, וריסקו ברגליהם את הזכו־יות.

מוות בעוצר. באחד מימי ה־עוצר נפתחה אש על בית מישפחת חסונה, המתגוררת במרכז העיר. אחד מבני המישפחה עלה על גג בית סירבו החיילים, והוא פונה רק אחרי שעתיים, כאשר כבר היה מת. האיש נקבר בירושלים, שלא בנוכחות בני המישפחה.

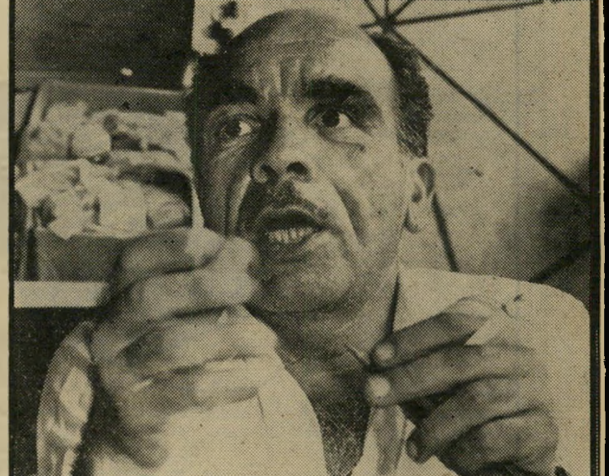

בעל בתים־מפוצצים, חירבאווי
מתנה יפה מהמימשל

במשך ימי־העוצר לא היתה הס־פקה סדירה של מזון לעיר. הגיעו אמנם משאיות מירושלים ומערים אחרות בגדה, שתרמו מזון לאחיהן הנצורים בחברון, אולם לא תמיד הספיקו המישלוחים, ובמוצרים רבים נוצר מחסור. הפסקת העבו־דה במשך יותר משבועיים גרמה למישפחות מחסור חמור בכסף, כדי לקנות אפילו מוצרי־מזון בסיסיים. לעזרת התושבים באו עיריית חב־רון, אירגוני־צדקה ועשירי העיר, שתרמו מזון בחינם למי שנזקק, עד כמה שהיה בנמצא.

מזימה מתוכננת. אחד ה־אנשים העשירים ביותר בחברון הוא אדריס עבד אל־מנעם אל־חירבאווי. בבעלותו נמצאים בניי־נים רבים בסביבת בית־הדסה, ביניהם גם שלושת הבניינים שפו־צצו. את החנויות הוא השכיר ל־סוחרים. אחרי פיצוץ הבתים נודע, כי מישפחתו של אל־חירבאווי הצי־לה יהודים במאורעות ב־1929.

אדריס אל־חירבאווי, בן ה־46, עדיין לא נולד באותם ימים, אך הוא שמע על אשר התרחש מ־אביו ומסבו, שכיום כבר אינם בין החיים.

סיפר אדריס אל־חירבא־ווי:

סבא שלי, מוחמד ראשד אל־חירבאווי, היה בימים ההם האיש הכי חשוב בחברון. הכל נעשה על־פי דברו ולפי רצונו. האבא של סבי, חאפז אל־חירבאווי, היה בז־מנו ראש־העיר. היינו המישפחה החזקה בעיר.

המקום שבו עמדו הבתים המפוצצים
לפנות חוך שעה

הם הצילו - המימשל פוצץ

„ספר חברון", שיצא לאור לפני עשר שנים בסיוע אישי־מדינה חשובים, כמו הנשיא דאז, זלמן שזר, והשר לראשית־יק בממשלת הליכוד הלאומי, מנחם בגין, נערך בידי יהיד חברון, עודד אבישר, ותעודה שלישית כוללת רשימה של „ערבים שהיטיבו עם יהודים". המגוינים והמיטיבים עשו את אשר עשו בחירוף נפש. במיקרה אחד נדקר ערבי בדרך ביתו, כשחמם את דרכם של פורי־

19. מוחמד ראשיד הירבאווי ואברהים סעיד אחמד	הצילו בביתם: 1) מרדכי יהושע יצחק עם משפחותיהם ו־15 אחרים 2) יעקב דניאל ומשפחתו ו־5 אחרים 3) יעקב ריבלין ומשפחתו ו־2 אחרים 4) שמואל טלהון(?) ואחרים	68
20. עיד זיתון	הציל בביתו: נסים קאשטיל ויעקב מני ומשפחותיהם	25
21. חג' חליל אבו מונשאר ובניו	הצילו בביתם: הירש יוסף קלומשין(?),	?
22. חאפז אל הירבאווי	הציל בתחנת הקמח שלו: משה אבחגלו (ואחרים?)	4
23. אחמד ראשיד הירבאווי	הציל בביתו: ברגמן ו־21 אחרים	22

שהיה עד למותו, לפני כמה שנים, חסיד ארץ־ישראי השלמה.

הספר המהודר ועב־הכרס נרכש מיד עם־צאתו על־ידי שרידי הקהילה היהו־דית בחברון, בניהם ובני בניהם, ועל־ידי מתנחלי קריית־ארבע מצד אחד, ותו־שבי חברון הערבים מן הצד השני.

עיים, שניסו לחדור פנימה ולפגוע בשכ־נים יהודיים שהוחבאו על־ידי בעל־הבית.

ברשימת המצילים מופיעים בני מישפחת הירבאווי, שהצילו 68 יהודים (ראה גלופה עליונה). הדבר זכה בינתיים לפירסום עולמי, כדוגמה מחרידה של כפיות טובה מצד השילטונות הישרא־

11. מוסא יעקוב שאהין	הציל בבית מלונו: משה מזרחי ו־13 אחרים	14
12. שאקר אל קאוואסמה	הציל בבית השלמון (?): אברהם משה (ואחרים?)	11
13. פואד טהבוב	הציל בביתו: יוסף קמר ו־12 אחרים	13

בספריה העירונית של חברון מצוי עותק אחד, והספרן, הקורא עברית, מכיר את הספר מתחילתו ועד סופו.

בספר מצוטטות שלוש תעודות הנש־מרות עד היום בארכיון הציוני בירו־שלים. תעודה ראשונה כוללת רשימה של „ערבים שהגנו על יהודים במאו־רעות תרפ"ט בחברון"; תעודה שנייה כוללת רשימה של „ערבים שהצילו יהו־

יים בחברון. אולם מה שלא ידוע עד כה — והדבר מתפרסם כאן לראשונה — שכין החברונים שהצילו יהודים מצויה גם מישפחת קוואסמה (ראה גלופה תח־תונה). בני קוואסמה הצילו 11 יחודים מחברון. כעבור יובל שנים שיקם לחם המימשל הצבאי בגירוש אחד מבניהם. שם המגורש ידוע — פאהד קוואסמה, ראש העיר הנבחר הראשון של חברון.

על מה שקרה ב־1929 אני יודע מהסיפורים שסיפרו לי סבי מוחמד ראשד, ואבי, עבד אל־מנעם אל־הירבאווי. מהם אני יודע שמבצעי הטבח לא היו מחברון. אלה היו ערבים, משתפי פעולה עם האנג־לים, שהובאו לעיר לפי מזימה של האנגלים. המטרה של האנגלים היתה להישאר בארץ. הם לא רצו לקיים את הצהרת בלפור, שבה הבטיחו ליהודים מדינה.

הדבר הכי טוב בשביל האנג־לים, כדי שיוכלו להישאר בארץ, היה להוכיח שאם הם יעזבו הער־בים יהרגו את כל היהודים. לכן הם תיכננו את המזימה הזאת, ו־הביאו לצורך זה אנשים מבחוץ. הם היו בטוחים שאחרי הטבח ית־חננו לפניהם שיישארו בארץ.

הערבים, שביצעו את הרצח הזה, היו טיפשים וחסרי־אחריות. הם היו כלי בידי האנגלים, כדי לסכסך בין יהודים וערבים, כדי לקדם את המטרות שלהם. בחברון אף אחד לא הסכים עם המעשה הזה. אחרי הטבח היו רבים שרצו להתפייס עם היהודים. באיזור ש־המישפחה שלי גרה נשארו הרבה יהודים בחיים. סבי ואבי אספו או־תם לביתם, אותו הבית שפוצץ מול בית־הדסה, והגנו עליהם עד יע־בור זעם. אחרי־כן הם מסרו אותם לידי האנגלים, יחד עם כל הרכוש שלהם. מבין אלה שהיו בבית של־נו לא נפגע אף אחד, וגם כל ה־רכוש שלהם נשאר שלם.

תמורת המעשה הזה קיבלתי מתנה יפה מהמימשל הישראלי: פוצצו לי שלושה בתים. אילו יכ־לו הקיורות של אותו בית לדבר, הם היו מספרים לחיילים, שהט־מינו בו את חומר־הנפץ, על מי הם הגנו. הם היו מספרים להם מי ניצל בחסות הקירות האלה שהם פו־צצו!

אותו היום שבו אירע המיקרה היה יום שישי, וכל החנויות היו סגורות. החיילים שהיו שם לא יכלו בעצמם להגן על המתנחלים. אז מי היה צריך להגן עליהם. ה־חנויות שלי? למה הרסו את ה־בתים האלה? מה הם אשמים? במה אשמים הסוחרים? במה אני אשם?

כימעט כל הבתים בסביבה שיי־כים לי. עכשיו אני מפחד שאם עוד פעם יקרה דבר כזה, יפוצצו את כל האיזור. הנזק שנגרם עקב פיצוץ שלושת הבתים נאמד בין־תר מ־50 מיליון לירות. אני דורש שישלמו לי ולסוחרים האחרים פי־צויים. אם לא, אני מתכוון כבר בימים הקרובים לפנות לבית־המישפט העליון. בכספים שאקבל אני מתכוון לבנות את הבתים מח־דש.

החיילים בבית הדסה יכלו לר־אות מי עולה לגג הבתים. למה הם דורשים מאחרים שידעו מי עלה לשם? למה הם מאשימים אחרים? אבל לא לעצמי אני דו־אג. לי יש כסף. אני עשיר, ואוכל לעמוד בזה. אבל מה עם מי ש־אין לו? העונש הקולקטיבי פגע ב־150 אלף תושבי העיר, שהם חפים מפשע. אלה שביצעו את זה לא התייעצו איתם קודם.

עד כאן סיפורו של הירבאווי.

לתושבים טענות קשות נגד תו־שבי קריית־ארבע. „הם הרסו רכוש בלי אבחנה," סיפר מישהו. „הם גם ממשיכים לעורר פרובו־קציות. בלילות הם רוקדים ברחו־בות, שרים וצועקים סיסמות.

„אנחנו נאלצים לראות ולשתוק. אין לנו אפשרות להגיב, לא על המעשים של הצבא ולא על מעשי המתנחלים. מעניישים אותנו על מעשים שלא עשינו, בוזזים אותנו, פוגעים ברכושנו, מכים אותנו, יו־רים עלינו, ואנחנו חסרי־אונים.

„מי שיוצא לרחוב אף פעם לא יודע אם יחזור בחיים, ואם לא יעצרו אותו ככה סתם בלי סיבה."

מחשוף ומכאוב בגלל הגשמים לא יכלו הכוכבניות, שנהרו גם השנה לפסטיבל קאן, לחשוף את גופן בשפת־הים. תחת זאת הן עשו זאת בהצגות־הגאלה. בתמונה נראה ראש עיריית ניצה, ז'אק מדסן, בחברת אשתו החוקית (משמאל) ועם אחת הכוכבניות האמריקאיות, שהמציאה לעצמה אופנה החושפת את מעלותיה העיקריות. נראה כי קהל השחקנים, המבקרים, הקניינים והמוכרים, שצבא על האולמות, לא התרשם במייחד מן החזה השופע.

קומדיה בגשם

הקומדיה היחידה בפסטיבל קאן היתה חלוקת הפרסים - שהתנהלה בחושך, כשבחוץ גשם שוטף

כ? **סיכום** של פסטיבל מתחיל, בדרך־כלל, בתיאור האווירה: הפעם צריך להתחיל מתיאור מזג־האוויר. שכן, מזג־האויר הוא אולי הנקודה המשותפת היחידה לכל הנוכחים במקום, לקונים ולמוכרים, למבקרים ולאנשי יחסי־הציבור, לכוכבניות ולרכילאים. לכל אלה — ובמידה מסויימת גם לסרטים.

אם כן, הבה נדבר על מזג־האויר. השנה הוא היה מזופת. חוץ מיומיים בהתחלה ומיומיים בסוף, היה מזג־האויר אפור ומעונן, ומיקלחות של צוננים ניתכו בשפע והצליחו לקרר גם את מידת־ההתלהבות הקטנה שסרטים מעטים הצליחו לעורר הפעם.

השמיים ממעל השתקפו בסרטים שעל המסך, הן בצבע והן בחד־גוניות. פעם, לפני שנים, היה כל סרט בחינת מציאה, ולכל מיסגרת בפסטיבל היה אופי משלה. בקפיצה מבית־קולנוע אחד לבית־קולנוע אחר יכול היה אדם לעבור מעולם אחד לעולם אחר. זה היה פעם. היום הסרטים דומים יותר זה לזה, כאחים. אמנם ישנם עשירים יותר וישנם עשירים פחות, אבל ההבדל אינו גדול. המצלמות, היום, טובות יותר, הטכנאים למדו את מלאכתם, ואפילו הפקות קטנות מסוגלות, בימים אלה, להיראות מצוחצחות למדי. אם בעבר היו משתדלות להימנע מן המראה המצוחצח, היום — הברק הוא משאת־נפשן.

השדיים בחוץ

ה **דימיון בין** הסרטים אינו מצטמצם בטכניקה. הוא בולט גם במיבחר ה־נושאים, בדרך שבה מטפלים בהם, בסי־רוב לחדש את שפת־הקולנוע ובייאוש ובפסימיות שבהם מסתכמים כימעט כל הסרטים.

אנשי־קולנוע מכל העולם באים לכאן כדי לגלות פנינים יקרות, אבל השנה נתקלו בשורה ארוכה של יהלומים תעשייתיים. המיסתורין של הפסטיבל נעלם, ואיתו גם ההתלהבות. זה בערך כמו אופנת־החוף המתקדמת מדי שנה. כשהפסטיבל היה צעיר, די היה שנערה תחלוץ שד, כדי שתהיה סנסציה. היום כל השדיים הם בחוץ, ולאף אחד לא איכפת.

פעם, לפני תריסר שנים, נתלה ז'אן לוק גודאר על המסך של אולם הפסטיבלים, ודרש להפסיק את האירוע הבורגני, המבזה את אמני הקולנוע. היום ז'אן לוק גודאר משתתף כחבר־מן־המיניין, בעל סרט חדש, באירוע שאת אופיו לא שינה.

שריקות־בוז רמות

ס **נסציות אפשר** עדיין לדלות כאן, אם מחפשים היטב. לדוגמה, רומן פולנסקי מכה צלם ומפצח את מצלמתו, אחרי שהציץ מקרוב בשיחה שניהל ה־במאי עם ידידה, בהזדמנות פרטית — אם כי במרכז העצבים של מלון קרלטון ה־הומה.

חריקה מסוג אחר: סרט־ההפתעה של הפסטיבל, שזהותו נשמרה בסוד עד לרגע האחרון, היה להפתעה של ממש, אבל לא מן הסוג שציפו לה מארגני השימחה. הגשש של **הרוסי אנדרה טארקובסקי** כבר

לגיונרית חדשה את לגיון־הכבוד הצרפתי הוענק לשחקנית ז'אן מורו (משמאל), הנראית - בחברת לסלי קארון, חברת חבר־השופטים וקירק דאגלס, אשר כיהן כיושב־ראש חבר השופטים.

(המשך מעמוד 63)

הוצג באירופה קודם לכן, ונרכש להפצה בצרפת, כך שבהקרנתו לא היה לפסטיבל במה להתגאות. ולכן, כשהודיע הכרוז את שם הסרט באולם שבארמון הפסטיבלים, שאליו נהרו כאלפיים עיתונאים סקרנים ב־8.30 בבוקר, התקבלה הודעתו בשרי־קות־בוז רמות.

שביתה כללית

לעומת זאת היתה הפתעה אמיתית: השביתה הכללית שפרצה באותו היום ושהפסיקה את ההפתעה באמצע.

ואגב הגשם: שמועה סיפרה שהרוסים סירבו לתת את הסרט, והוא הוגנב לפס־טיבל בלי רשותם. אם כך, צריך לציין שתגובתם היתה מאופקת באופן מיוחד, כאשר הסרט הוצג בכל זאת, אולי משום שנות להם יותר לראות את הסרט של טארקובסקי מוצג בלי פירסומת קודמת, בלי חומר־פירסום ובלי תמונות (כי הרי לסרט־הפתעה לא מכינים את כל אלה). כך קיוו הרוסים שמי שיפרש את הסרט כהוקעת העולם הנבנה ב„גן־העדן הסוציא־ליסטי", יזכה במעט מאד חומר־עזר לתי־אוריות שלו.

חוץ מזה, הרוסים יכלו לשמוח לאידו של הפסטיבל: הם ניסו, בזמנו, להציע גירסה קולנועית לרומן המפורסם מן המאה ה־19, אובלומוב. הפסטיבל סירב לקבל או־תה. הסרט הוצג בכל זאת בשוק הסרטים, ובהתנפלות של המונים התמלא האולם הקטן תוך שניות ספורות, ואכן הסתבר שבמיקרה זה הרוסים צדקו. אובלומוב מרשים ומעניין בהרבה מן הגשש.

צילום המוות בפעולה

מה **אפשר לומר** על פסטיבל הנע כימעט בין שני קצוות של מחלת הסרטן?

הסרט המעודד ביותר מתאר ידידות בין שני חולי־סרטן בבית־חולים הולנדי, והסרט המזעזע ביותר מתאר את ימיו האח־רונים של הבמאי ניקולאס ריי, כפי ש־צולמו על־ידי הבמאי הגרמני וים ונדרס, בהשתתפותו ובעזרתו הפעילה של ריי עצמו, מי שעשה בשעתו את מרד הנעו־רים. קשה להעלות על הדעת תעודה מח־רידה יותר, המוכיחה את צידקת הגדרתו של ז'אן קוקטו, שאמר שהקולנוע מצלם את המוות בפעולה.

בין שני הקצוות האלה אפשר היה לצפות בסידרה ארוכה של כישלונות ומ־פחי־נפש:

הצרפתי, ברטרנד טאברנייה, מדגים את פשיטת־הרגל של מערכת־ההוראה בצר־פת, ובשלב כלשהו מגדיר את הדור הצ־עיר כ„דומה יותר לתקופה מאשר להוריו".

כריסטוף זאנוסי, הפולני, בוחר לעצמו גיבור שהוא קנאי להגינות ולטוהר־המי־דות, ומשום־כך הוא חייב להיכשל בתוך החברה הפולנית בת־זמננו, שבה השחי־תות היא תנאי הכרחי לקיום. ואילו שכנ־תה של פולין, צ'כיה, שלחה סרט בשם פרשת הארנבת, מצחיקון קליל, כביכול, שבו מאזני־הצדק טוחנים לאט מאוד, וכ־שהם טוחנים — הצדק אינו יוצא לפועל, כי קשרים אישיים בחברה הזאת חשובים יותר ממישפט־צדק.

שתי האכזבות הגדולות

סרט אוסטרלי בשם ברייקר מוראנד משחזר הוצאה להורג של קצינים על מילוי הוראות שמפקדיהם החליטו ביניהם לשנותם. ואילו המירפסת האישלקית מש־קפת ביריעה רחבה מאוד את החידלון המוחלט של כל אנשי־הרוח, הפוליטיקאים והאמנים המכתיבים, כביכול, את הפרצוף של העולם המערבי.

כך שאם יגיעו הדים של אכזבה מן הפס־טיבל ה־33 בקאן, צריך להתייחס אליהם בהבנה: לא היה שפע מרגין לשטוף בו את הנפש, וגם לא רעיונות מקוריים להזין בהם את העיניים.

חצי דקל

מחצית הפרס הגדול של פסטיבל קאן, **דקל הזהב**, הוענקה לבמאי היפני הדגול, אקירה קוראסווה, שסירטו **צילו של גיבור** עורר התפעלות כללית. בתמונה הוא מודה לקהל המעריצים. לידו, בלבוש יפני, קאשינו קאוואקיטה, הממונה על תעשיית־הסרטים ביפן והנחשבת כגברת הראשונה בקולנוע שם.

עם זאת למשוגעים־לקולנוע יש תמיד במה להתנחם.

כך, למשל, יכלו להבחין בתחיית הסרט המוסיקלי, בשילוב עם נושאים אחרים. את פנטסטיקה, סרט־הפתיחה של הפסטי־בל, אפשר לכנות כ„אופרטה אקולוגית על זיהום סביבתי בקנדה". את זכוכית מתנפצת אפשר לראות כסרט אנטי־פופ מוסיקלי, המטיף לרוק מן הגל החדש והמגנה את תעשיית־המוסיקה, ההורסת את כוכביה. כל זאת בתוך שימוש באי־שיות מרשימה, שחקנית־זמרת מתחילה, היידל אוקונור.

כל הג'ז הזה הוא ניתוח לב פתוח מרקד ומזמר. נראה שהמקום היחידי שבו השי־רים והמוסיקה הם עדיין העיקר הוא סיר־טו של מנחם גולן החפוץ, שוויתר למעשה על רוב המרכיבים האחרים.

אשר להצלחות הגדולות של הפסטיבל: הן היו מעל לכל ספק שני סרטים:

● צילו של גיבור של אקירה קורסא־ווה היפאני, סרט מדהים ביופיו ובעוצמתו, הזרה מכובדת של הבמאי לסרטים היס־טוריים, שבה הוא מפיח קצב, כוח ויופי חזותי יוצאי־דופן.

● דודי מאמריקה, סירטו החדש של אלן רנה, חריגה מכל המקובל בסרט עלי־לתי, מאחר שמדובר בהמחשה חזותית לתיאוריות של המדען הצרפתי, הנרי לא־בוריט, על התנהגות האדם כפועל־יוצא מן המיבנה הביולוגי שלו. רנה מציג את התיאוריות ומדגים את משמעותן ביד בטוחה מאוד, בתוך סרט שהוא הדגמה אידיאלית לאפשרויות הדידקטיות של ה־קולנוע.

שתי האכזבות הגדולות:

● עיר הנשים של פדריקו פליני. סרט שהכל ציפו לו, והוא נראה כאילו גירד פליני את כל שאריות הדימיון מסרטיו הקודמים, כדי לעצב שוב חלום מסורף, רק משום שלזאת מצפים ממנו.

● ז'אן לוק גודאר, נביא הזעם של הקולנוע האירופי, שאחרי כל השנים הללו עדיין ממשיך לראות ביצאנות את המיקצוע המאפיין של החברה הקאפיט־ליסטית ואת חוסר־הקומוניקציה כאחת המכות הגדולות שבו. אלא שחוסר־קומו־ניקציה זה אינו קיים רק בין דמויותיו של גודאר (והפעם לדמות הראשית בסרט קוראים גודאר) אלא גם בין הסרט לצו־פים. קריאות־הבוז בסיום ההקרנה לעי־תונאים היו הרמות ביותר שנשמעו השנה.

אגרופים ובריונים

רבכיר: אי־אפשר שלא להרגיש ב־במתח ובאלימות הפורחים ועולים, מדי שנה, בקרב קהל־הצופים בכלל והעיתונאים בפרט. גל גניבות שטף את הפסטיבל, והת־נפלויות של בריונים ברהובות איימו על החוזרים מהקרנות בשעות־לילה מאוח־רות.

כל אימת שנערכה הקרנה מיוחדת של סרט יוצא־דופן נלחמו העיתונאים זה

החצי השני

של דקל הזהב הוענק לבובי פוסי, על סירטו **כל הג'אז הזה**. (זהו, אגב, תיר־גום קלוקל של שם הסרט. ה„ג'אז", במיקרה זה, הוא כינוי־סלאנג, שהוא קרוב לביטוי העברית בבל"ת.) חלוקת הפרס הגדול לשני הסרטים עוררה תמיהה כללית, ונראה כי גם השופטים הבזינו בכך, ועל כן הוענק פרס שלישי, לסרט דודי מאמריקה.

בזה, באגרופים, בלי כל בושה, כדי להיכנס פנימה.

במסיבות־העיתונאים רמסו הצלמים זה את זה, ולא חסו על רגליים וגם לא על כלי־העבודה.

בהקרנת סירטו של הבמאי האמריקאי, הנרי יגלום (אהיינה של נשיאת ויצו, רעיה יגלום) היתה התקהלות אלימה של עיתונאים, שרצו להיכנס פנימה, שהסתיימה בהתערבות המישטרה, כששלושה צוערים להוטים הובלו באזיקים אל הגיידת.

נראה שלפסטיבל עדיין יש סכס־אפיל מיוחד במינו. עובדה: המפיק הישראלי, ברוך דינר, שאיחר לכתוב ולהזמין חדר בבית־המלון שבו הוא שוהה בקביעות זה כמה שנים. הוא קיווה למצוא לעצמו חדר, אם לא בתוך קאן, הרי לפחות בסביבה. וכך נאלץ ללון לילה אחד על ספסל שבחוצות העיר.

בגשם ובאפלה

הקומדיה היחידה בפסטיבל העצוב באה בסוף, כאשר חולקו הפרסים. גם השיפוט וגם הנסיבות היו כימעט היתוליים.

בחוץ ירד גשם שוטף, ורבים העדיפו להישאר בבתי־המלון שלהם. ברגע האחרון פרצה שביתה כללית בקאן, והטכס התקיים כימעט בעלטה גמורה.

לא פחות לוטים־באפלה היו נימוקי השופטים. פיטר סלרס לא קיבל שום פרס, וגם לא השחקנית ההונגרית והשחקנית הצרפתית, שהכל ניבאו להן הצלחה.

קוראסווה, שעורר התפעלות כללית בסירטו צילו של גיבור, זכה רק במחצית פרס דקל הזהב — החלטה שהפתיעה את הכל. ביגלל לבטים שאי־אפשר להסבירם, ניתן החצי השני לבוב פוסי, על סירטו כל הג'אז הזה.

נראה כי השופטים עצמם לא הרגישו בנוח. כי באופן יוצא־מן־הכלל הם התחשבו בדעתם של המבקרים, שבחרו בסירטו של אלן רנה, דודי מאמריקה, והעניקו לסרט זה פרס מיוחד.

אף שלא נהוג בקאן להעניק שני פרסים לסרט אחד, נשבר כלל זה לגבי הסרט זל מארקו בלוקיו, טיסה בחלל. הפרסים ניתנו לשחקנית אנוק איימה ולשחקן מיכל פיקולי, למרות שפיקולי אינו מדבר בסרט כלל, במקום קולו הוכנס לפסקול הקול של שחקן איטלקי.

פרס התסריט הטוב ביותר הוענק לאטורה סקולה על סירטו המירפסת.

איש לא יצא מרוצה מן הטכס — ולא רק ביגלל הגשם והאפלה.

עדנה ודן פיינרו ■

פצצה בלונדית

התגלית של הפסטיבל התגלתה בהצגת־חצות מחוץ למיסגרת התחרות הרישמית. זמרת אנגליה צעירה בשם הייזל או'קונור שברה את מחסום האלמוניות בסרט מן הגל החדש — סרט־מחאה מוסיקלי בשם **זכוכית מתנפצת**. הסרט הוא מעין אנטי־פופ, ומגנה את תעשיית־המוסיקה, ההורסת את כוכביה.

רקוויאם לאינטלקטואלים

האיטלקיים ערך הבמאי אטורה סקולה בסירטו **המירפסת**, שהנחיל לו את פרס התסריט הטוב ביותר בפסטיבל של **השנה**.

החקך לב

גרם לכך שרבים הטילו ספק בבואו של פימר סלרס לקאן. אך סלרס בא בחברת אשתו החמישית (לידו), נראה — ולא ניצח. בניגוד לצפיות, לא זכה בפרס השחקן הטוב על הופעתו בסרט **להיות שם.**

(המשך מעמוד 51)

פסיכופאטית, ללא רגשות־אחריות כלפי מישפחתו.

אחרי הרצח היו רגשותיו של ניסים מעורבים. הוא סבל מריגשות־אשמה, אך מאידך הרגיש כי עשה את מה שעשה כדי להגן על אמו ואחיו הצעירים. הרופאים קבעו שאביו היה מקור לחרדה מתמדת בחייו, וכי גם אחרי מותו היה קשה לניסים להשתחרר ממנו ולגבש את אישיותו.

סבל הילדות טבע בניסים גישה עויינת כלפי כל העולם, ונקבע כי כאשר גוברת חרדתו, אינו מסוגל לשלוט בעצמו, והוא מתפרץ בתוקפנות.

כיוון שלא היה מנוס מהרשעתו ברצח־אב, נידון ניסים למאסר־עולם. אך בית־המישפט העליון, שלפניו הובא העירעור, הביע את צערו על המיקרה הטראגי, והמליץ להביא את העניין לפני הממונה על החנינות.

ב־1973 חנן אותו הנשיא, זלמן שז"ר, והעמיד את עונשו על 15 שנות־מאסר. הנשיא אפריים קציר הפחית עוד שמונה שנים מתוך ה־15, וניסים שוחרר בשנת 1975.

רוח האב

פ נינה דכורין הביטה שנית בתמונת ניסים פרנקו, שהיתה מונחת לפניה, וגילתה כי תמונה זו דומה אך במעט לתמונת החייל התמים שהפעיל את העוזי נגד אביו. התמונה הזכירה לה יותר את תמונתו של הקורבן, האב, ששכב על השטיח כשגופו מפולח ב־28 כדורים.

תובעת דכורין
המעגל נסגר אחרי 10 שנים

גם כתב־האישום שעליו חתמה לא התאים לצעיר בהיר־העיניים. ניסים נאשם כיום בעבירות של סחיטה וניסיון לגבות דמי־חסות משכנו לדוכן.

הסתבר כי ניסים הלך בדרכי אביו. הוא הפך בעל־זנות בתחנה המרכזית. הוא אמנם אינו מוכר צעצועים אלא בורקאס, אך הסביבה היא אותה הסביבה, החברה אותה החברה.

מאז שוחרר נעצר ניסים פעמים רבות על־ידי המישטרה, בחשד של סחר סמים, והצתה לשם סחיטה. הוא מחוסר כתובת קבועה וחסר־מישפחה. המישטרה טוענת כי באלימותו הוא מטיל פחד על סוחרי התחנה המרכזית.

מה קרה במשך עשר השנים הללו לצעיר שהיה מוכן להקריב את חייו כדי להציל את אמו ואחיו מאב מיפלצתי? מיסטיקאים היו, אולי, מסבירים כי רוחו של האב מצאה את ניקמתה המתוקה, כאשר חזרה וכבשה את גופו של הבן.

המעגל נסגר.

איינה ארון

הפרשה המוזרה הדהימה את המדינה ונראתה כסמל לדרך של שלום - אך חקירה במקום מגלה שהשותפים לשלום פעלו - לדבריהם תחת פחד ואיום

סולחה או סחיטה?

ה איש שהופיע לפני המוכתר נראה בוטח בעצמו. „דעו לכם שדמי לא הפקר!" אמר בתקיפות לקהל המכובדים שנכח במקום. „אחד מכם ניסה, וכמעט הצליח, להרוג את בני. על־פי מינהגיכם, שהוא גם מינהגי בייחסי עם ערבים, מגיע לי חאג'. ומכיוון שנסיון התקיפה הוא מסוג עבירות הדם, מגיע לי חאג הדם. דעו לכם שלא אשקוט ולא אנוח עד ש־אקבל את החאג שלי!"

• בערבית: מעין פיצוי, הבא לכפר על פגיעה בכבוד, ברכוש או בגוף.

הדברים שנאמרו ברוח המינהג הערבי, השפיעו על הנוכחים. ניתן היה להבחין, כי הם הופתעו מהאיום החבוי שנשמע מתוכם. אולם עוד יותר הפתיעה את המוכתר והמכובדים העובדה, כי בעל ה־דבר לא היה אלא יהודי.

ביום השבת בשבוע שעבר עבר מאיר כהן במכוניתו בכפר אל־דהריה, השוכן על אם הדרך חברון—באר־שבע. עמו היה גם בנו, ישי, בן ה־10. כהן, בן ה־32, חבר מושב מסלול, הסמוך לעיירה הדרומית אופקים, יושב־ראש ועד המושב, היה ב־דרכו מחברון לביתו. אולם הנסיעה לא התנהלה על מי מנוחות.

העילה לתביעה היתה טענתו של מאיר כהן שהאבן, שנזרקה על מכוניתו, יכלה להרוג את בנו.

סיפר מאיר כהן:

הגענו לכניסה לדהריה בשעה 7.20 ב־ערב. ממש בכניסה, מיד אחרי שעברנו את תחנת־הדלק המקומית, שמעתי חבטה אדירה בגוף המכונית. עצרתי בצד הדרך ויצאתי החוצה. פניתי אחורה, כשאקדח שלוף בידי וצמוד לגוף, במטרה לתפוס, או לפחות לראות, מי התוקף. אם הייתי מצליח להניח עליו את היד, הייתי משתדל לעצור אותו ולהביא אותו למישטרה.

התקרבתי לסימטה הסמוכה וראיתי ילדים בורחים. ילד אחד עמד בצד. שאלתי אותו מי זרק את האבן. הוא היה נפחד מאוד. הרגעתי אותו והנחתי לו. הבנתי שזורק האבן ברח. התבוננתי מסביב, לראות מיהם העדים, ורשמתי בזיכרוני את החנויות הפתוחות ואת המקומות שבהם נמצאים אנשים. ראיתי גם חלון מואר ודמות עומדת.

האבן שפגעה במכונית הסימקה 1100 שלי נזרקה בכוח עצום. ברור לי שזאת לא עבודה של ילד. רק אדם מבוגר מסוגל לזרוק בעוצמה כזו. האבן כמעט חדרה מבעד למיסגרת שבין החלון הקידמי וה־אחורי, בצד ימין של האוטו. אם היתה פוגעת קצת אחורה, היתה שוברת את השימשה האחורית ופשוט הורגת את הבן שלי, שישב שם.

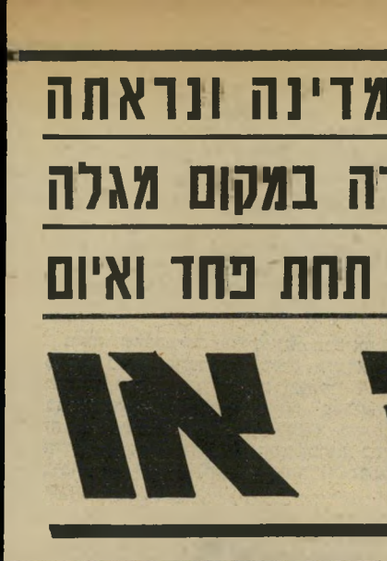

ברור, הוגן ומרתיע

ב מעתי למישטרת באר־שבע, ודי ווחתי על מה שקרה. החוקר רשם תלונה ואמר שאני יכול לנסוע הביתה. דרך הטיפול הזאת לא מצאה חן בעיניי. לדעתי, המישטרה היתה צריכה לצאת מייד למקום. אצלנו פשוט לא מבינים את המשמעות שיש לזריקת אבן אצל הערבים. אצלהם זריקת אבן, במטרה לפגוע, נחשבת נסיון רצח, שהוא מסוג העבירות שעליהן מכפר רק דם. אבן יכולה

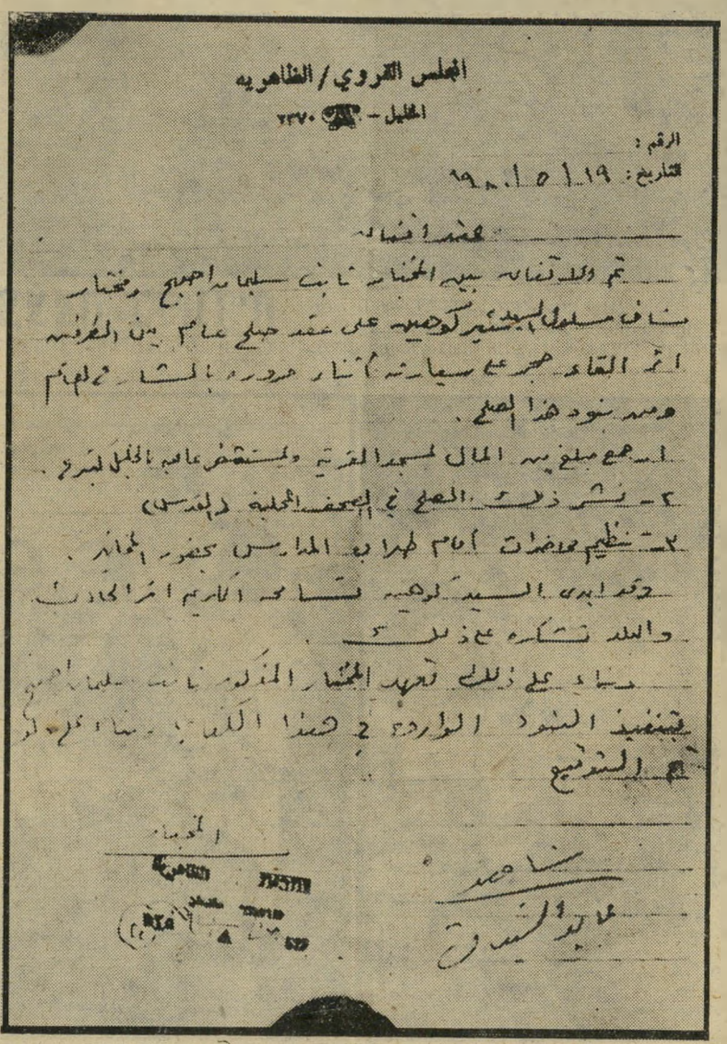

المجلس القروي / الظاهريه
الخليل - ٢٣٧٠
الرقم:
التاريخ: ١٩/١/١٩٩٠

כתב הסולחה קובע כי „הסכם נערך בין המוכתר תא'בת סלימן אצ'ביח ומוכתר מושב מסלול, מר מאיר כהן, בעניין חוזה סולחה כללי בין הצדדים, בעיקבות זריקת אבן על מכוניתו, שנסעה ברחוב הראשי."

להיות יותר מסוכנת מאקדח. לכן אני סבור שהיה צורך בטיפול מיידי במיקרה.

נסעתי הביתה ולא הייתי שקט. זיעזעה אותי המחשבה שכל־כך בקלות, סתם ב־נסיעה, יכול היה הבן שלי להיהרג. חשב־תי לחזור לדהריה עוד באותו הלילה, אך בסופו של דבר החלטתי לדחות זאת למחר.

למחרת בצהריים חזרתי לדהריה. מכיוון שבמישטרה שאלו אותי מדוע לא דיווחתי על המיקרה למימשל, נכנסתי להיאחזות נח"ל זוהר, הנמצאת לפני הכניסה לכפר, מכיוון חברון. ניגשתי למפקד במקום וסי־פרתי לו. הוא התקשר למימשל בחברון. משם ניתנה לו הוראה לצאת איתי לכפר, כדאי שאני אצביע על המקום המדוייק של התקרית. יצאנו לכפר והצבעתי על החנו־יות שהיו פתוחות ועל מקומות שהיו בהם אנשים.

כשחזרנו, הרגשתי שאני לא מרוצה. ידעתי שהצבא יחקור בדרכו הוא, ולא רציתי להתערב בכך. הרגשתי שאני כאן הנפגע, ואני צריך לטפל בעניין בעצמי ולסגור אותו.

אני בקי במינהגים הערביים ויוצ"ע ש־אצל הערבים — בדואים, פלאחים ועירו־ניים — תופסים כללי המישפט הערבי, הנקרא בפיהם אל־חק אל־ערבי. החוקים המקובלים בין הערבים לבין עצמם הם ברורים, הוגנים ומרתיעים לאין שיעור יותר מכל מישפט אזרחי או צבאי. הח־לטתי ללכת ולבקש את החגג שלי, דהיי־נו, את הזכות והצדק שלי, שמגיעים לי מתוקף הדין.

אני מדבר ערבית טובה. ניגשתי אל בעלי החנויות שהיו עדים לתקרית, וגם לבעלי־הבתים בסביבה, סיפרתי להם את מה שקרה, ותבעתי מהם את החגג שלי, מתוקף כך שהם אחראים למעש בני השכונה שלהם. הם ניסו לטעון בתחילה, שזורק האבן לא בא מהשכונה שלהם, ולכן הם לא אשמים. הם גם טענו שהמימשל עצר שבועיים קודם לכן 30 גברים מהכפר, בגלל מיקרה דומה של זריקת אבן.

אמרתי להם שזורק האבן ביצע עבי־רה נגד חוקי המדינה, ולכן המדינה, תטפל בעניין בדרכה שלה ותתבע את מה שנקרא בפי הערבים חגג אל־חוכומה, דהיינו, חגג הממשלה. הסברתי להם ש־יחד עם זאת הם ביצעו גם עבירה אישית נגדי, ולכן זכותי לתבוע את החגג שלי,

„לאבן יש מחיר!"

זה היה הלקח שרצה כהן, לדבריו, ללמד את תושבי אל־דהריה. בתמונה נראית הדרך הראשית בכפר, שבה עבר כהן כאשר נזרקה על מכוניתו האבן. אל־דהריה מונה 12 אלף תושבים, והיא מרוחקת 23 קילומטרים מחברון, לכיוון באר־שבע. ביום המיקרה היה מאיר כהן בדרכו מחברון למושב מסלול.

ללא כל קשר עם הממשלה. טענתי שגם אם הזורק הוא משכונה אחרת, הם לפחות יודעים מיהו, ומכיוון שהמיקרה קרה בש־כונתם, חלה עליהם האחריות.

אחד מהם לקח אותי הצידה, וכשהוא ממש מזיע אמר לי, שהם אינם יכולים לגלות מי זרק, מפני שיוקיעו אותם כמי שהלשינו ליהודים. יחד עם זאת הוא אמר, שהוא מסכים איתי, ושהיה נהג בדיוק

„חתמתי מתוך פחד!"

טוען המוכתר שעימו ערך כהן את חוזה הסולחה, ת'אבת סלימן אצ'יח, בן ה־80. אצ'יח הוא זקן המוכתרים בכפר, ומכהן מאז המנדט הבריטי. בחמולת ת'אבת סלימן אצ'יח ישנם כאלף איש. באל־דהריה יש עוד שיבעה מוכתרים.

כמוני אילו היה במקומי. הוא הציע לי לפנות למוכתר של השכונה.

לקחו אותי לחדר קבלת־האורחים של המוכתר. ישבו שם בנו ומכובדים אחרים. אחרי ברכות, כמקובל, ושתיית קפה, חזר־תי על הסיפור ועל תביעתי. הסברת למוכתר שגם אני נחשב מוכתר במושב שלי. לאחר דין ודברים של כחצי שעה הכירו הנוכחים, והמוכתר בראשם, באח־ריותם, התנצלו ואמרו שגם הם אינם רוצים בזריקת אבנים, כי תגובת הצבא גורמת להם סבל ועגמת־נפש.

הם הציעו לפצות אותי. אמרתי שאני מוכן לסולחה והצגתי את התנאים שלי. אמרתי שזריקת אבן פוגעת בחפים מפשע ויכולה להרוג וגם להביא לתגובה מצד נהג העלול לירות בילד ערבי. כולם, כולל המוכתר, קיבלו את דברי בהבנה, וקבענו

הפעיל של אריק

מאיר כהן, בן ה־32, הוא יושב־ראש ועד מושב מסלול שבדרום. בתקופת הבחירות במאי '77 היה כהן רכז במטה הבחירות של שרון. הוא מזוהה כתומך בקו הפוליטי של שרון.

(המשך מעמוד 67)

שאחזור למחרת בצהריים, כדי לסכם את התנאים ולערוך את הסולחה. הפגישה נקבעה בבית מועצת־הכפר. המכובדים הבטיחו מצידם להביא לפגישה את כל המוכתרים של שכונות הכפר ואת ראש־המועצה, ואני נעניתי לבקשתם, לדבר עם המימשל, כדי שלא יעשו בעיות בכפר, ולהודיע שסגרנו את העניין בינינו, על פי כללי המינהג הערבי.

נסעתי למושל חברון, סגן־אלוף פרדי, והתקבלתי אצלו לשיחה. לא הכרתי אותו לפני כן, אבל התרשמתי ממנו מאוד לטו־

דגל לפי העדויות הכריח המימשל תושבים באל־דהריה לטפס האחד על השני ולהוריד דגל שהונף על העמוד שנראה בתמונה.

בה. הוא מאוד התעניין ביוזמה שלי, ואמר שאולי זה באמת יכול להיות הפיתרון לבעייה. הוא אמר שידווח על הרעיון שלי הלאה, והבטיח לא לעשות שום פעולה בכפר עד שאודיע לו על תוצאות הסולחה. מהמושל נסעתי הביתה, וכשעברתי ב־דהריה ביקשתי מבעלי החנויות שעל ה־דרך להודיע למוכתר, כי המושל הבטיח שלא להתערב, אם נגמור את הסולחה למחרת, כמו שסיכמנו.

סיום יפה — פרשה מכוערת

למחרת היתי ב־12 בצהריים בבניין המועצה בכפר. חיכו לי שם המוכתר, שעמו נפגשתי אתמול, ושני פקידים מה־מועצה. שאלתי איפה ראש־המועצה. ה־מוכתר ענה שהודיע לו, אבל הוא סרב לבוא. אחד הפקידים הלך לקרוא לו, אך חזר ואמר שאינו מוצא אותו. אמרתי שאם כך, אולי הם לא רוצים סולחה, וכדאי לוותר על כל העניין. הפקידים אמרו שאפשר לסגור ביניהם והביעו את דעתם שזריקת אבן לא תחזיר להם את פלסטין.

ישבנו לסכם את הפרטים. אני דרשתי 20 אלף דינר, שהם 2.5 מיליון לירות. המוכתר טען שזה הרבה, כי לא היה רצח, והציע הצעה־נגדית, של 50 אלף לירות. אמרתי שזה מעט מדי גם עבור נסיון לרצח, אבל הוספתי שאיני רוצה את הכסף לעצמי, אלא רק שכל הדריה תשמע ותדע שלאבן יש מחיר, ושלא זורקים אבן על חפים מפשע.

הבעתי נכונות לתרום את הכסף למוס־דות ערביים. התפשרנו על כך שהם יתרמו בשמי 50 אלף לירות למיסגד בכפר, ועוד 50 אלף לבית־חולים בחברון. סיכמנו גם על פירסום הסולחה בעיתון ערבי בגדה, ועל כך שכל המוכתרים יאספו את תל־מידי בתי־הספר בכפר ויסבירו להם בנו־כחותי את הסכנה הטמונה בזריקת אבנים.

ביקשתי כי ההסכם יועלה על הכתב. אחד הפקידים הוציא נייר רשמי של מועצת דהריה ורשם עליו את פרטי ה־סולחה. הדברים הוקראו בקול רם, ואחרי שהמוכתר הביע את הסכמתו, הוא הוסיף את החותמת האישית שלו וחתם בכתב־ידו. אחד הפקידים חתם כעד.

הודעת לכולם שאני רואה בכך סוף פסוק, ושאני סולח על מה שקרה. אז התחבקנו והתנשקנו והיתה שימחה כללית. אני ראיתי בכך סיום יפה לפרשה מכו־ערת.

עד כאן סיפורו של מאיר כהן.

הכפר אל־דהריה, המסונף לנפת חברון, מונה כ־12 אלף תושבים. תושבי הכפר, המרוחק 23 קילומטרים מחברון ו־30 מ־באר־שבע, מתפרנסים בעיקר מחקלאות, מיסחר ועבודה בישראל. רבים מהצעירים עובדים בארצות הנפט או לומדים בחוץ־לארץ.

המוכתר שעמו ערך כהן את הסכם הסולחה, ת'אבת סולימאן אל־צ'ביח, בן ה־80, הוא זקן המוכתרים שבכפר. הוא

"שיפנה לאש"ף!" טוען ראש־מועצת אל־דהריה, עלי יאסין אל־מחרזה. לדבריו, אש"ף הוא נציגם הבלעדי של הפלסטינים, ומאיר כהן יכול לפנות דרך האו"ם לנציג הארגון שם. ראש מועצת אל־דהריה אל־מחרזה מבטיח כי בכפרו יכבדו כל הסכם בין כהן ואש"ף.

14 ימי עוצר על הכפר, אם לא יעשו איתו סולחה. הוא אמר שידאג שיעניישו את כל הכפר, אם כל המוכתרים של המקום לא יפגשו איתו.

"לא היתה לי ברירה. פחדתי מהתו־צאות, אם אסרב. בהתחלה ניסיתי להת־ווכח איתו, אבל הוא איים שהחיילים יתחילו מייד בפעולות. ראינו אותו מסתו־בב בכפר עם החיילים, ופחדנו.

"האמת היא שאם הייתי יכול, לא הייתי מסכים לסולחה הזאת. אני לא יודע מי זרק עליו אבן ואם בכלל זרקו. למה שנש־לם? אנחנו כפר קטן. אין כאן אנשים עשירים. מהיכן ניקח את הכסף? הוא הוציא ממני את ההסכם בסחיטה. הפחד הוא שגרם לי לחתום. לכן כל הסולחה הזאת לא תקפה ואסור לקיים אותה."

מועצת אל־דהריה פירסמה בשבוע שע־בר, בעיתון הירושלמי אל־קודס, הכחשה לסיפור הסולחה, כפי שפורסם באמצעי־התיקשורת הישראליים. לראש־המועצה, עלי יאסין אל־מחרזה, יש טענות קשות נגד האופן שבו השיג כהן את הסכם הסולחה.

"צריך להבין," אמר, "שאנחנו נמצאים תחת מישטר של כיבוש צבאי. אין אצלנו דמוקרטיה. כאן זה דיקטטורה. הצבא רודה בנו ועושה כל שברצונו. מעניש את כולם על מעשה של אחד. במצב כזה כל אחד יכול לבוא לכאן ולסחוט מאיתנו מה שהוא רוצה. אנחנו חסרי־אונים, חסרי־הגנה. אין לנו אל מי לפנות, ולנו אסור לעשות דבר.

"אני מאשים את המושל הצבאי במה שקרה. אם המימשל היה מעניק לנו הגנה, לא היו יכולים כל מיני טיפוסים לבוא לכאן ולעשות בנו מה שהם רוצים. אבל המימשל נוהג במדיניות חד־צדדית. הוא מפעיל נגדנו יד חזקה, ואילו לגוש־אמו־נים הוא נותן יד חופשית. מה שמאיר כהן עשה זה אקט פוליטי, כמו הפרובו־קציות של גוש־אמונים. אני לא יודע מה היו המניעים שלו, אבל זאת התוצאה.

"לנו יש רק נציג אחד ובילעדי — אש"ף. רק הוא יכול לדבר בשמנו. לנו אין כלל זכות להיכנס למשא־ומתן עם ישראלים. אם הוא רוצה לעשות סולחה, עליו לעשות סולחה עם אש"ף. זאת המנ־היגות שלנו, והיא מדברת בשמנו. אדון כהן יכול לפנות דרך האו"ם לנציג של אש"ף, ולהעלות בפניו את תביעותיו. אם הוא יגיע לסיכום עם אש"ף, אנחנו נכבד את ההסכם ונמלא אחריו. אבל על־ידי סחטנות הוא לא ישיג דבר.

אגרופים בראש, בעיטות בבטן

"אנחנו עצבנו לא רוצים אלימות ולא שפיכות־דמים. אנחנו לא מעו־דדים זריקת אבנים ולא כל אלימות אח־רת. איננו רוצים שייישפך דם, לא יהודי ולא ערבי. אנחנו רוצים שלום. אנחנו רוצים לקבל את הזכויות שמגיעות לכל אדם. אנחנו רוצים שתהיה לנו מדינה עצמאית, שתחיה בשלום עם ישראל.

"מעשים כמו אלה של מאיר כהן ואח־רים לא יקרבו את השלום. הוא בא אלינו אחרי שעברנו תקופה קשה. מאז הפעולה בחברון, המימשל התנהג אלינו ביד ברזל. ואז בא מאיר כהן ואיים על המוכתר שיביא את הצבא. ברור שהוא פחד.

"בתקופה האחרונה המימשל עצר עש־רות מתושבי הכפר. הם נלקחו לחברון, ושם הוכו. גם אני נעצרתי והוכיתי. נתנו לי אגרופים בראש ובפנים ובעטו בי בבטן. הזהירו אותי שיהיה עוד יותר גרוע. לפני כמה ימים מישהו הניף את דגל פלסטין על עמוד ברחוב. החיילים באו ואילצו אנשים לעמוד אחד על השני — ממש סולם מאנשים — ולהוריד את הדגל. אחרי זה הם היכו כל מי שהיה ברחוב. יש הרבה סיפורים על מה שה־מימשל עושה לנו. במצב כזה ברור שאנ־שים כמו מאיר כהן יכולים לבוא ולאיים עלינו.

"הוא לא רצה לקחת את הכסף לעצמו, והיה זה מעשה פוליטי ברור. זה היה יכול להיות תקדים מסוכן. אחרי זה, כל אחד היה יכול לבוא ולתבוע מאיתנו פיצויים. לא קרה שמישהו מגוש־אמונים בא לע־שות סולחה על נזקים שהם גרמו. למה דורשים את זה מאיתנו? אנחנו לא נסכים לדרך הזאת, ולכן גם סירבתי להיפגש עם כהן."

מבין שתי הגירסות, זכתה בתחילה רק גירסתו של כהן לפירסום בעיתונות הישר־אלית. הדברים הפתיעו רבים, שסברו כי זוהי אולי אפשרות לפיתרון הבעיה בדר־כי שלום. אך גירסת אנשי אל־דהריה מע־מידה את מעשהו של כהן באור שונה.

מאיר כהן נולד בשכונת שערים ש־ברחובות, בן למישפחה תימנית הנמ־צאת בארץ מזה דורות. את הערבית הש־גורה בפיו למד בפנימיית הדסים ובתיכון גאולה בתל־אביב. במושב מסלול הוא מת־גורר מזה עשר שנים, יחד עם אשתו מיכל, ולהם ארבעה ילדים.

כתושב מסלול התעניין רבות במינהגי שכניו הבדואים ולמד את אורחות הערבים ומסורתם. כהן מעיד על עצמו, שרכש מעמד בקרב שכניו, וכי הם נוהגים להז־מינו לתוך בסיכסוכיהם. גם במושב רכש לו מעמד ונבחר לתסקיד יושב־ראש ה־וועד. המשק החקלאי שלו מבוסס על גי־דול עצי מישמש, אך עיקר פרנסתו מ־מיסחר מחוץ למושב. לדבריו, פיתח קיש־רי־מיסחר עם מישפחות מפורסמות בחב־רון, והתפתחה ביניהם גם ידידות. כהן מספר שביום התקרית חזר מביקור אצל ידידיו בחברון.

לפני יותר משלוש שנים שימש כהן רכז במטה הבחירות של אריק שרון.

בשבת שעברה הופיע כהן שוב באל־דהריה. הוא הטיח דברים בוטים באוזני נכבדי המקום, ואחרי שלא הסכימו עימו עזבם בסערה. "הסיבה היחידה שהיום הם לא רוצים לכבד את ההסכם, זה מפני שהם חוששים מתגובת הקיצוניים," טען כהן. "הם בפירוש מפחדים מהאירגונים הפלס־טיניים. גם אני די חושש שאחרי שהעניין קיבל פירסום ינסו להתנכל לי.

"היתה לי כוונה טובה. חשבתי שאני מוצא פיתרון, שאולי לא מקובל אצלנו, אבל מאוד מקובל אצלם. רציתי לסגור את הנושא תוך הבנה. אבל עכשיו, אם דמי הוא הפקר — אני צריך לחשוב."

אישים ערביים הביעו את דעתם, שחרף העובדה שכהן מציג עצמו כבקי בענייני ערבים, סולחה אמיתית איננה מתבצעת כפי שהוא נהג. לדבריהם מתקיימת הסול־חה הערבית בתיווכו של צד שלישי, ולא באופן ישיר. העלול להוליד איומים ואלי־מות. הם הסבירו, כי רק אחרי שמסכמים על קיום הסולחה נפגשים הצדדים, בנוכ־חות שופטים ממונים. רק השופטים הם שקובעים מי יפצה את מי, ובכמה.

עתה, כשהסולחה בטלה, גובר חששם של כפריי דהריה מפני הצפוי להם בעתיד.

יופי היימן

כמה מילים כנות על מערכות סטריאו קומפקטיות:

קיים הבדל בין מערכת סטריאו קומפקטית המשלבת כמה פריטים ביחד, לבין יחידות סטריאו נפרדות. אי אפשר לדרוש ממנה תכונות של פריטים נפרדים (פטיפון, מגבר, טיונר וכו'). זו הסיבה להבדל במחירים. מי שמספר לך משהו אחר, אינו אומר לך את האמת.

בדרך כלל "מקופח" אחד החלקים במערכת הקומפקטית, לטובת חלק אחר. רק במקרים נדירים ניתן ליצור מערכת סטריאו קומפקטית עם שילוב מוצלח בין כל החלקים—כמו במערכות הקומפקטיות של "סניו". בין אם תבחר במערכת "סניו" קומפקטית עם הספק של 12, 50 או 90 ואט, יעמדו לרשותך שיכלולים הנמצאים בדרך כלל ביחידות סטריאו נפרדות:

הרסיבר מצטיין בקליטה מעולה של גלים קצרים, בינוניים ושידורי FM. בחלק מהדגמים אפשר לקבוע מראש עד 7 ערוצי שידור.

הפטיפון הוא אוטומטי, עם הנעת רצועה דו־שלבית יהלום מגנטי.

הטייפ־רקורדר כולל מערכת "דולבי" להשתקת רעשים עם עצירה אוטומטית בסוף הקסטה ($Fe\ Cr$ $Cr\ O_2$ או רגילה).

אלה רק חלק מהיתרונות שתמצא במערכות הסטריאו הקומפקטיות של "סניו". ככה זה כשאתה קונה מיצרן ידוע ואחראי, המעמיד לרשותך את כל הידע המקצועי שלו.

לכן, אם אתה רוצה צליל אמין ללא פשרות במערכת סטריאו קומפקטית שאינה מקפחת אף אחד מהחלקים—"סניו" הוא שם שכדאי לך לזכור.

אמינות זה SANYO

GXT 4528
40 WATT
FM/MW/LW

SANYO

היבואנים: ס.ט.ס. אלקטרוניקה בינלאומית בע"מ ת.ד. 2579, ירושלים טל. 245283(02)
מכירות: תל־אביב: רח' החשמונאים 91, טל. 210068—269858(03) • חיפה: שד' ההסתדרות, מפרץ ח. טל. 725681—740495(04) • ירושלים: רח' לונץ 10, טל. 224829(02).

היום ... את יכולה להרשות לעצמך
קמיל בלו טבעי

פסטום מעניק/בב-כם/דיינ-כלי

קמיל בלו—אל סבון מן הטבע—מכיל אזולן שמקורו בפרחי הקמומילה, הידועים מזה שנים רבות בתכונותיהם המועילות לעור. הוא מותאם במיוחד לחומציותו הטבעית של העור ושומר עליו בפני יובש וגרויים גם לאחר הרחצה.

■ חדש—לראשונה בארץ קמיל בלו גם בסבון מוצק.

אל סבון קמיל בלו—יש לו טבע לפנק.

Kamil
blue

מוצרים של **דר פישר**

על המסלול

קיץ קליל בבגדים נוחים

אוסף עשיר ומגוון של בגדים לכל שעה מציעה ספורטלייף לקיץ 1980. האוסף מורכב מפריטים רבים ושונים שצירופם יוצר מערכות־לבוש מגוונות: חולצות, טוניקות וגופיות המשתלבות להפליא עם חצאיות ומיכנסיים בכל האורכים, חולצות עליונות הנלבשות כז'קטים קלילים מעל שמלות שמש וסרבלים חשופים, ומבחר שמלות ומערכות לבוש ל„שעות הטובות".

המגמה העיקרית שעמדה בפני צוות האופנה של ספורטלייף, והמעצב שוקי לוי, היתה לעצב אוסף היוצר אופנה „כלל נשית". הכוונה היא, שכל אשה, בכל גיל ובכל מידה, תמצא באוסף בגד ההולם את גיזרתה ואת אישיותה. כך נמצא, לצד החצאיות הצמודות והצרות, שפע של חצאיות פעמוניות — בחלקן נרכסות ב־שורת כפתורים מלפנים — המיטיבות להצניע גיזרה שאינה מושלמת. חלקי לבוש שונים, המצטרפים למערכות בשיטת „התאם והרכב", מאפשרת לנצל בגד אחד בכמה שילובים.

דגמי הקיץ החדשים מאופיינים בסגנון עליז וספורטיבי המתאים ללבוש לכל שעות היום. בולטת באוסף סידרה של בגדי כותנה שצבעם שחור — שמלות, טוניקות, חולצות וסרבלים — בקו מחוייט, מעוטרים ברוכסנים ובפסי עיטור לבנים באימרות. לצידם, מבחר שמלות, חצאיות ומיכנסיים בכל האורכים; חולצות, גופיות וסרבלים מכותנה ומכותנת סירסאקר ב־מבחר צבעי העונה העזים כוורוד, טורקיז וסגול.

שמלות הבוקלה והחצאיות מזכירות ב־גיזרתן את הצללית הסקסית של כוכבת הבד בשנות החמישים ונציגתן הבולטת, מרלין מונרו. השמלות מדגישות מותן צרה בחגורה הדוקה וחצאית פעמונית שו־פעת או צרה ובעלת שסע עמוק.

סידרה אחרת של בגדים מעוצבת בקו ספורטיבי מובהק, מאריג לבן דמוי מגבת, שבו מוטבעת המלה ספורטלייף. החולצות, הגופיות והז'קטים העשויים מבד זה, מעו־טרים באמרות מבד כותנה צבעוני, יוצרים מערכות מקסימות כשהם משולבים במיכ־נסי ברמודה, מיכנסיים קצרים, מיכנסיים ארוכים וחצאיות בגזרות מחמיאות מבד כותנה בצבע זהה לצבע הגימור בחולצה.

נוח ואוריי הוא המראה של שמלת כותנת זו, עם רכיסת כפתורים קידמית, צווארון קטן וכיסים פנימיים, גזרת כתף חתוכה, המותן מודגשת ומכווצת, עשויה מבד כותנה פרחוני. בתמונה התחתונה סרבל עשוי קנבס.

אם כי הדגש באוסף על לבוש ספורטיבי ונוח, לא נפקד בו גם מקומן של „השמ־לות הטובות" ופרטי לבוש אלגנטיים. בול־טות בין אלה מערכות מיכנסיים ושמלות מבד הקרוי „בוקלה" — אריג רך וקל שמראהו קטיפתי ווזהר. לצידן שמלות וחצאיות מבד בטיסט עדין ומהודר בהדפס פרחים גדולים על רקע לבן ושמלות רכות ואלגנטיות מבדים דמויי משי הנוש־אים שמות של מקומות בריביירה הצר־פתית כ„מונקו" ו„ניס".

האריגים המרכיבים את האוסף עשויים ברובם כותנה. בולטת ביניהן כותנת ה־סירסאקר שמאופיינת על־ידי בליטות ר־קמטים תמידיים על פני הבד ושמייחדת אותה העבודה שאין היא זקוקה כלל לגיהוץ. חלקן של השמלות עשויות מתערובת של כותנה ודיולן וגם הן אינן דורשות גיהוץ. אריגי ה„בוקלה" שממנו עשויים פרטי האוסף האלגנטיים יותר אף הוא ניתן לטיפול ולכביסה בבית.

הצבעים השולטים באוסף הם וריד לוהט, הסגול לגווניו, טורקיז וירוק. ב־שמלות הערב שולטים גווני אבני־החן היקרות: פנינה אלמוג ירקן, טורקיז, ספיר ורובין. לצד הצבעים האופנתיים ניתן למצוא גם צבעים „קלאסיים" כשחור, לבן, ספריקה וטבק.

מחיר שמלות הבוקר של ספורטלייף הוא 1,600 ל"י — 1,800 ל"י, השמלות המהודרות יותר עולות 2,400 ל"י — 2,700 ל"י, אוברולים 1,700 ל"י — 1,900 ל"י, מערכת דו־חלקית 2,400 ל"י — 2,600 ל"י, חצאיות 900 ל"י — 1,100 ל"י, חולצות 800 ל"י, מיכנסיים 1,000 ל"י — 1,200 ל"י ומיכנסיים קצרים 600 ל"י.

לשעות הערב לארועים בלתי מחייבים. סרבל במראה אלגנטי מבד טגלגל, וורוד כצבע הגלידה. פרטי הלבוש האלגנטי עשויים מבד בוקלה, קל ואווריי.

אמנות

ציור

עולם ומלואו

מהמירפסת

הבעל העייף יושב על כורסת־המירפסת שלו, אחרי עבודת יומו, כשלצידו אשתו הנחה מטרדות יומה. קירות הבית והמירפסת נראים בציורי דוד גרשטיין, בגלריה ריכטר ביפו, יותר מחיים. כל הטיח המתקלף על גווני גווניו, העציצים הישראליים הטיפוסיים, והאנשים, שרק פלג גופם העליון נראה ב־ציור, הם מרכיבי תערוכה חדשה זו, שאפשר לציינה כישראלית ב־יותר מכל התערוכות שהוצגו עד היום.

מעטים הציירים הישראלים שהצ־ליחו לבחור נושא כל כך אופייני לישראל בכלל ולתל־אביב בפרט. המירפסת הטיפוסית בבתי דרום־תל־אביב היא חלק מהווי החיים היומיומי, חלק מאורח־חיים של אל־פי אנשים. האהבה להציץ החוצה, לרחוב, או פנימה לבתים של אח־רים היא חלק מהאופי הישראלי, שאי־אפשר להתכחש אליו. גרשטיין הצליח למקד את עינו ומכחולו ב־נושא המבוצע באופן מקסים.

הצייר הוא יליד ירושלים שגדל הכמו־נאיביות שונה לחלוטין. הא־מן בן ה־33 חווה הרבה חוויות ואכ־זבות בחיים, שגרמו לו לעשות את מה שעשה, ולבחור בצעצועי פלס־טיק של ילדים לשמש חלק ממרכיבי ציוריו התלת־ממדיים.

לפני מלחמת יום־הכיפורים, הו־דות למילגה שקיבל מקרן־התרבות ישראל־אמריקה, ועקב פרשת אהבה שהסתיימה באופן טראגי בתאונת־דרכים, החליט לעזוב הכל, ולנסוע לארצות־הברית ללמוד. זמן מועט לאחר בואו, פרצה המלחמה, והוא חזר לארץ ולשירות הצבאי. רק אחרי שכבר נסתיימה המלחמה, משחזר ללימודיו בניו־יורק, הסת־בר לו חוסר־הטעם שבמלחמה. ל־מעשה, אם היום היה ניצב בפני אותה בעיה, אם לחזור לארץ או לא — היה נשאר שם ולא חוזר. כדי לבטא את רגשותיו אלה, בחר להשתמש בצעצועי פלסטיק, שב־עזרתם הוא כאילו משחזר תקופות שונות כמו ילדותו, או במסמרים המהווים חלק מיצירה מסויימת, ש־היו בעצם חלק ממוקשי־נעל. הפלס־טיק נבחר מתוך הרצון ליצור גרו־טסקה, לתאר את האווילית שב־מלחמה, או ביצירות על השואה — את דעתו על הגרמנים, כשמצד אחד הם כל־כך דייקנים, ומצד שני כל כך אטומים וחסרי רגש.

הציורים התלת־ממדיים, תוך שי־מוש בקופסות עץ, אינם חדשים ב־היסטוריה של האמנות. עשה אותם בהצלחה רבה האמן האמריקאי ג'ו־זף קורנל. את דמויות האדם הקטן והמבדח צייר סול סטיינברג — וכל אלה הם חלק מהרקע האמנותי שס־פג אורן ואהב.

חליבה וצליבה

בציור הצעה לצליבה של אורי ליפשיץ, בתערוכתו החדשה בגלריה גבעון, בתערוכתו החדשה בגלריה העירום של אורי עצמו, תלוי ב־ידיו וברגלו האחת על מוט, כש־לידו מצויירים פניו של הצלוב של גרינוואלד. בציורים אחרים בתע־רוכה מדהימה זו, משתמש אורי ליפשיץ שוב ושוב בגופו בצורות שונות, כמודל העיקרי. הוא מצייר את עצמו כשמכונת־חליבה מחוברת לאבר־המין שלו, כסמל עז מאוד, וכשהיא מחוברת לעוד מקום (בכל ציור במקום שונה), יכולת הרישום המצויינת של ליפשיץ מופגנת הס־עם בבירור, כשצירוף ציור עצמו וחלקים מציורים קלאסיים אחרים מתאים להפליא לרעיון ולקומפוזי־ציה כאחת.

שימוש בקטעים מלידת ינוס או הפרימאוורה של בוטיצ'לי, מעניק את הרוך והשלמות כהשלמה לאג־רסיביות ולתוקפנות של החלקים האחרים בציורים, ומגדיל את הממד הגרוטסקי. את התערוכה הזו, כמו

„מירפסת" של דויד גרשטיין
הוי תל־אביבי

ברמת־גן, ונהג לנסוע לבקר את אביו במקום עבודו בדרום תל־אביב. בנסיעות אלה נולדה בגר־שטיין אהבה עזה לתל־אביב המזר־קנת, לבתים מלאי היופי בבגרותם, לאנשים הקטנים הגודשים את מיר־פסות בתיהם יום־יום לאחר עבו־דתם, ולצמחי הקקטוס השדופים מהשמש. המקשטים מירפסות כה רבות. הדמויות בציורי הן „חנוך לוויניות" לדבריו. את האנשים ש־הוא אוהב לצייר, הוא צייר על כסאות־נוח בתערוכות שהוקדשו לשפת־הים. כעת הם יושבים במיר־פסותיהם.

מבקר האמנות מייק רונן כתב על גרשטיין: „הבטחה שקויימה". בעיקבות ביקורתו זאת, הגיע אליו הוראס ריכטר, וביקשו להציג אצלו. השתלשלות זו מאפשרת לקהל ה־תל־אביבי ליהנות מפרי אהבת תל־אביב של צייר ירושלמי זה.

בשנת 5000 לספירה

מה יקרה בשנת 5000 לספירה, אם יחפרו ארכיאולוגים באדמה? מה הם ימצאו? ניסיון מעניין ל־שחזר ארכיאולוגיה עושה האמן הצעיר אהוד אורן, בגלריה־קפה סוף השדרה בתל־אביב. הצעיר המ־מושקף ומתולתל השיער, מציג ב־תוך קופסות עץ, יצירות הנראות במבט ראשון כשעשועי ילדים.

האמת המסתתרת מאחרי העבודות

הרפתקה ביוון!

כשאתה יוצא לטיול בנאות הככר אתה מקבל הרבה יותר...

- כפרי דייגים
- מקורות המיתולוגיה היוונית
- פולקלור
- שייט
- אוירה בלתי פורמלית

כל אלה ועוד :-14 ימי מסע ונופש ליוון העתיקה והמודרנית.

שייט על הנילוס!

- הפירמידות של גיזה
- מקדשים עתיקים
- קברות הפרעונים
- לוקסור
- אסואן
- קהיר

כל אלה ועוד ב-11 ימים מרתקים במצרים, מתוכם 4 ימי שייט על הנילוס.

חוויה שאסור לך להחמיץ!

סבוי ירושלים

נמשכת ההרשמה לטיולינו לספרד, פורטוגל ולאירלנד.
לפרטים נוספים פנה אל:
נאות הככר
המלך דוד 28. ירושלים טל. 02-221624

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי 3.6.80
ראיון החודש עם
אלוף (מיל.)
ד"ר מתי פלד

ה ג י ע !
ונמצא למכירה
PENTHOUSE

חודש מאי 1980
* גליון מיוחד קאליגולה
* קורות „המוסד" — פרק שלישי.

הפצה בלעדית
סטימצקי

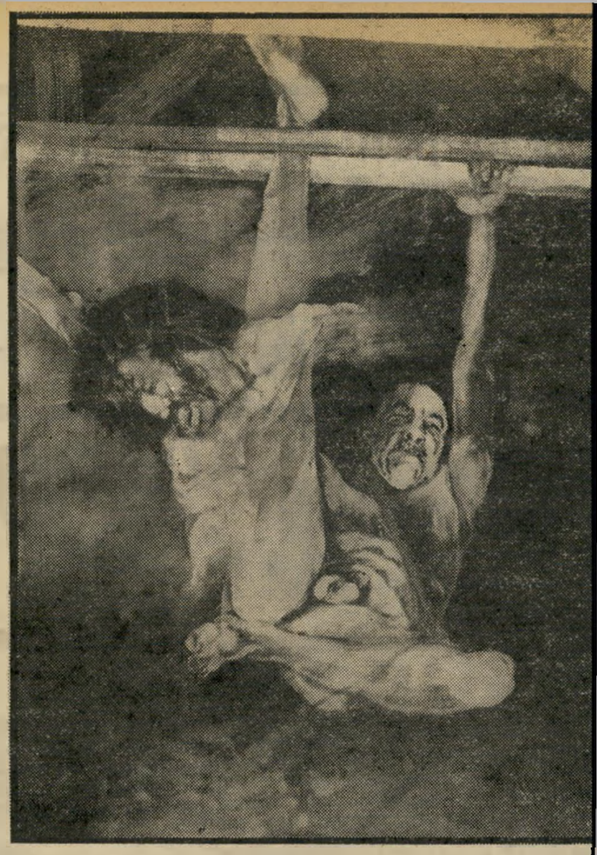

„הצעה לציבור" של אורי ליפשיץ
לכל תקופה הצלובים שלה

צייר אורן
האוויליות שבמילחמה

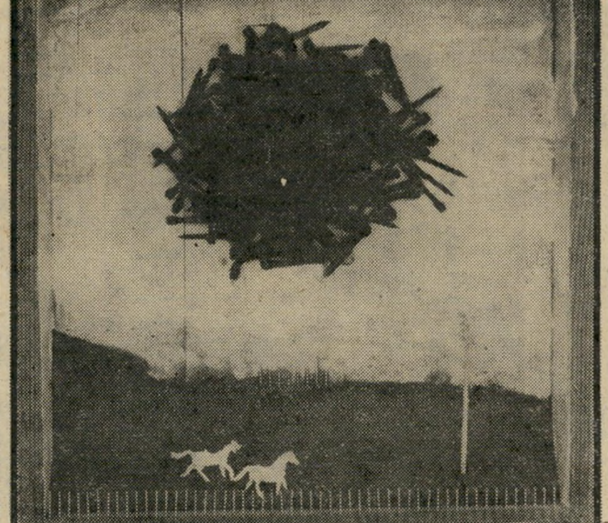

„מחאה אנטי־מיליטמתית" של אהוד אורן
כמו שעשועי ילדים

ל שאר תערוכותיו הקודמות. יצר
אמן בצפת, רחוק מהבית, האשה
ילדים. כשהוא מרגיש צורך ל־
יר, הוא מתנתק מהבית לכמה
דשים, מסתגר בסטודיו שמע־
דים לרשותו גורמים שונים (הפ־
ם היה זה בביתה של הציירת לאה
קל בצפת), ועובד ימים כלילות.
שהוא מסיים את עבודתו, ובדרך־
ל זו כמות ציורים המספיקה
כמה תערוכות בבת אחת. הוא
זר לביתו היפואי, לחיי בטלה

רים, המוצגים בגלריה הלבנה בתל־
אביב. הצילומים המוצגים מתרכזים
בשנות הארבעים והחמישים בניו־
יורק, באיזורים שבהם גרו לרוב
יהודים, ומעבירים את תחושת הש־
נים שלאחר המלחמה, המעמד הגמוך
וקטעי חיים שהונצחו בעדשתו של
הברלנד. הצילום היה מקצועו של
הברלנד, שממנו מתפרנס כבר ב־
ראשית המאה. צילומים רפואיים
בצד צילומי רחוב היוו את עיקר
עבודתו. הרבה אהבת אנוש, רגי־
שות למצבים והעברה מוצלחת של
האווירה ש לאותם הימים בתערוכה
סימפטית זו.

*

בגלריה 13½ ביפו, תיפתח תע־
רוכת הציירת הצעירה עדית פאנק.
התערוכה תוצג בד בבד עם הופעת
ספר שיריה של היוצרת המגוונת.
הציורים מתארים מה שאי־אפשר
לומר במילה, והמילים הכתובות
מתארות את מה שלא ניתן לצייר.
האמנית הציגה לא מכבר ציורי
דיוקנאות של שחקני תיאטרון ה־
קאמרי, באכסדרת התיאטרון, ש־
צירו בזמן ההצגות. כשרונה לק־
לוט דמויות ולהמחישן ברישום
מהיר ובלתי אמצעי — מוכר. יש
לקוות שגם כשרון הכתיבה ימצא
לו קוראים.

*

הצייר הוותיק אלכסנדר בוגן אי־
נו שוכח את אהבתו הישנה —
נופים של חוץ ופנים, שבהם עסק
שנים רבות לפני „המהפך המופ־
שט" שלו, שאותו הציג לאחרונה
בבית־האמנים בתל־אביב. הפעם,
בגלריה יפו העתיקה הוא מביא
את ניתוח הנופים של ארץ־ישראל
הישנה והטובה, בציורי נוף מקסי־
מים בפשטותם וביופיים.

*

לפעמים דווקא מוות של מישהו
אהוב, גורם לאדם להגיע לציור
בבת אחת ובשלמות. כך קרה לקי־
בוצניקית מרתה אלון. מות אביה
גרם לה לעסוק בציור בלבד, ותו־
צאות מעייגות של עבודת שלוש
השנים האחרונות, מוצגות בגל־
ריה שרה לוי בימים אלה.

*

מבקרת האמנות של היומון הארץ
דורית לויטה עומדת להוציא
לאור את סיפרה על תולדות האמ־
נות הישראלית. הספר, שיהיה ה־
רציני ביותר שנכתב עד כה בנושא
זה, יופיע בימים אלה, כשהכנתו
מלווה במישפט תביעה שהגיש בן
זוגה לכתיבה של לויטה, גדעון
עפרת, נגד ההוצאה לאור, באשמת
קיצוץ בחומר שלא לפי הסכמתו.

המשותף להם הוא הרעיון של השי־
מוש בדיוקן עצמו כדי לבטא מסר
חברתי ודעות חריפות.

תחכמים

את הגלריה החדשה שלו ביפו־
העתיקה, פותח לורנס איש־יהודה
בתערוכת שטיחי־קיר שנעשו בידי
חברת ד'ארט, ותוכננו בידי אמנים
ידועי שם, כמו נפתלי בזם, סיל־
ביה גינסברג, יוחנן סימון, מיכאל
איזמן (ששטיח ענק שלו מקשט
את קיר הקפטריה בבית י־ב־מ),
לורנס איש־יהודה ועוד. הטכניקה
המיוחדת שבה עשויים השטיחים,
שעל עשייתם פיקחו האמנים עצ־
מם, מאפשרת יצירת שטיחי־קיר
הנראים ממש כציורים, בגלל השי־
מוש ב־70 גווני צבע שונים.

★

הצלם האמריקאי הוותיק מוריס
הברלנד, הביא איתו בעלותו לא
מכבר לישראל, אוסף צילומים נדי־

בית הספר
לעתונאות

בבית ציוני אמריקה, תל־אביב

מודיע על פתיחת ההרשמה לקורסים:

● קורס לעתונאות

● קורס ליחסי־ציבור

(בשיתוף עם האיגוד הישראלי ליחסי ציבור)

◆ ● ◆

פרטים מלאים והרשמה:

בית הספר לעתונאות

בית ציוני אמריקה, תל־אביב

רח' אבן גבירול 26, תל־אביב, כל יום
בין השעות 9 עד 1 לפני הצהריים
ובשעות 5—7 בערב

טלפון: 265870

תן טרמפ לחייל

נחיל־הדבורים של רח' דיזנגוף נע שוב

מילחמת ק'בק'

„דיצה" ברחוב גורדון עמוסה בימי שישי אחר הצהריים. ההתקהלויות הרבות שם עדיין לא הולידו מכות וחיכוכים. בחוץ בדרך כלל יושבים המזנדבים, אותם הבאים לראות את הבוהמה, הממלאה את פנים בית הקפה.

מכות זה מה שסיבך את הסופר עמוס קינן עם כסית ולכן עבר לדיצה. „אני מחפש שקט," הצהיר.

אם נחיל־הדבורים הגדול נע שוב?

בטבע זוהי תופעה ידועה. נחיל של דבורים משתכן במקום מסויים. באחד הימים, לפתע, בלי כל סיבה נראית לעין, קם הנחיל כולו ועף למקום אחר. שם הוא מתמקם עד לתזוזה הבאה.

כך נוהגים בעלי־חיים רבים — להקות של ציפורים, דגים, יונקים. כך נוהגת גם להקה המוזרה, הקרוייה בוהמה.

דבורים בפאריס

תופעה ידועה בערים רבות, שבהן קיים יצור מוזר זה. היא קיימת, למשל, בבירה העולמית של הבוהמה — פאריס.

שם זה קורה כל כמה שנים. האנשים המפורסמים — אמנים, סופרים, פילוסופים, עיתונאים, משוררים — מתמקמים בבית־קפה מסויים. במשך הזמן נודע הדבר ברבים. אל הבוהמה האמיתית מצטרפת הספסדור־בוהמה — מזדנבות מכל הסוגים, אמנים בלתי־מוצלחים, מחזאים של כתבו מעולם מחזה, משוררים שיצירותי מגיעות בעיקר אל סל־הניירות. וגם סת סקרנים, הרוצים לראות את האנשים ד מפורסמים.

יום אחד, כאילו על פי הסכם אילמ קמים המפורסמים ועוברים לקפה אחו הציבור הרחב אינו יודע זאת. הוא מג שיך למלא את הקפה הקודם, שנשא מלא עד אפס מקום, אף שהבוהמה האמי תית כבר נעלמה ממנו מזמן.

במשך הזמן עוברת גם ספסדור־בוהמ

אישיות

הוא מוישלה, דואג שלא תהיינה מהומות בכסית. הוא עונ מאחורי הדוכן ופותח קופסאות בירה, מגיש בחינם סנגרי ליושבי המקום ואם מישהו מתפרע, הוא אומר לו: „לך לדיצה תצעק, פה תתנהג יפה

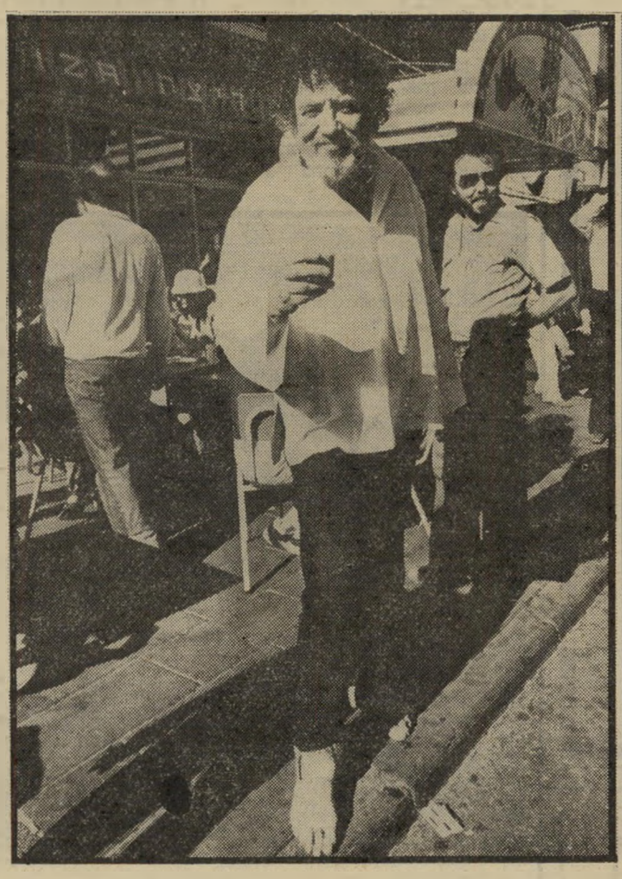

ארי'ק לביא הזמר מגיע בהרכב מישפחתי מלא, עם אשתו השחקנית שר־ שיק שני ועם שתי בנותיו, נועה (מימין) ויעל הקטנה.

דן בן־אמוץ בא לדיצה להפגין את חולצתו הלבנה החדשה. משמאל הסמאריקאי שהפך לזמר, יענקלה רוטבליט ובתמונה לידו הזמר יזהר כהן עם לנה, בת של ידידתו.

„כסית" ביום שישי בצהריים פחות עמוסה. בעבר היה קשה למצוא שולחן או כיסא פנוי במקום, אך לאחרונה זה לא כך. כמה מוותיקי **כסית** ממשיכים לשבת בה ואפילו נהנים מן השקט השורר שם.

„פינתי" שבמשך שנתיים משך אליו את הבוהמה, הפך ריק כמעט בימי שישי. כל האמנים החרימו את המקום, משום שלדבריהם בעל המקום לא נהג בהם בנימוס. הריקנות של **פינתי** בולטת לעומת ההתקהלות ב**דיצה**.

הדיצאי הוא בעל קפה **דיצה**, בן־ציון הרשקוביץ, ה־מנהל את המקום כבר למעלה מ־30 שנה.

ניצה שאול השחקנית (מש־מאל) עם ידי־דתה ברכה אטינגר. **למטה:** לביאה הון.

אייבי נתן יושב בדיצה עם הסטודנטית סיגל שפירא. „אני לא זז מכאן כל עוד יש במקום יפות כמו סיגל," מבטיח אייבי נתן. הוא טרוד בעסקי תחנת הטלוויזיה המסחרית, אותה הוא עומד להקים בקרוב, לדבריו.

זו לקפה החדש. הסקרנים מגלים את מקום־הימצאם של המפורסמים, ובאים ל־התחכך בקירבתם. עד שכל התהליך חוזר על עצמו: המפורסמים עוברים למקום חדש.

כך קרה בפאריס כאשר עלו וירדו שמות מפורסמים כמו דום, לה קופול, פלור, דה מאגו.

מיכל של גאז

תל־אביב אינה פאריס, אך גם בה קיימת תופעה זו.

הקפה הקלאסי של הבוהמה הוא, כמו־בן, כסית. שם היא נולדה, תחת עיניו הפקוחות של חצקל איש־כסית.

בסוף שנות ה־50' נולד קליפורניה. כמה מאנשי אל־על, טייסים ודיילים, פתחו קפה־מיסעדה בפינת דיזנגוף—פרישמן. ה־בוהמה עברה לשם, והתחילה לפנק טייס צעיר ואלמוני בשם אייבי נתן.

כאשר התפרסם אייבי במיבצעיו, נמאס חדש — קפה דיצה, ברחוב פרישמן, ליד קפה סולטן ומול קליפורניה ז"ל.

מה גורם לנדידה? מזג־האוויר? עונת הקייץ? רוחות־הים?

יש אומרים כי יש לכך סיבות נסתרות. אחרי מותו של חצקל איש־כסית מנסה בנו, משה, להשליט סדר במקום. למשה גדול־המידות יש חזות אימתנית, למרות מיזגו הנוח. לפעמים, כשהוא נרגז, הוא מפעיל את שריריו.

כך קרה כאשר סבר איש־כסית־הבן, כי הסופר עמוס קינן מפריע לשקט במקום. קינן היה במצב־רוח מרומם. איש־כסית ביקש ממנו להירגע. כאשר זה לא הצ־ליח, הפעיל מה שנקרא במישטרה „כוח סבי־ר". קינן נרגז, יצא וחזר כשבידו מי־כל של גאז. את הגאז התיז על המזון שהיה מונח על הדלפק.

תקופת עדנה

כך החל אחד העימותים, המשעשעים מדי פעם את הבוהמה. קינן הטיל לו לטפל במיסעדה שלו, והיא הוזנחה. אותה שעה רב אייבי עם דן בן־אמוץ, וזה עבר להכעיס לקפה שממול, סולטן. בהד־רגה הלכה הבוהמה אחריו.

משם נמשכה הנדידה למיסעדת ג'ק, בשדרות חן, ועברה הלאה לאכסודוס, ב־רחוב ז'בוטינסקי. מהפך זה לא האריך ימים, והבוהמה נדדה שוב לסולטן, ומשם חזרה הביתה — לכסית.

בשבועות האחרונים התלקח הקרב ה־ישן — מילחמת קפה בקפה — מחדש. שוב נוצר איום על כסית. המתחרה ה־חרם על כסית, ומאז הוא מנסה להעביר את ידידיו לדיצה. דיצה, שהיה במשך שנים מקום רדום, ושהיה מפורסם בעי־קר במישחקי השח־מת הניצחיים שבו, התעורר לחיים חדשים, ויש לו תקופת־עדנה.

עתה נמצא הקרב ק' בק' בעיצומו. כסית אינו נכנע ומשיב מילחמה שערה. דיצה מהווה איום. הבוהמה ממלאה בקרב זה תפקיד מגוון: גם משתתפת בו, גם עו־קבת אחריו, גם נהנית.

העיקר שלא יהיה משעמם.

דת

בדרך לא דרך

הוועד למען שלמות העם שומר על טוהר הגזע

ימים אחדים אחרי שראש־הממשלה מנחם בגין הכריז בפאתוס על הצלת קהילה יהודית שלמה „באחת מארצות המצוקה", פתחו החוגים הדתיים בטיפול מסוג אחר לגמרי בקהילה היהודית ההודית. על המלאכה מגצחת אחת הזרוע עות האפלות של המודיעין הדתי, הוועד למען שלמות העם.

יושב־ראש הוועד, יהודה פלדי, פתח במסע־צלב מחודש למען תיקון חוק־השבות, באופן שיוכר רק „גיור כהלכה". את המנוף הנוכחי לתביעה הישנה מספקים לו העולים מהודו, ובעיקר עולי העיר בומביי, שבה יש קהילה יהודית גדולה למדי.

החזן מגייר. לקהילה היהודית בהודו אין רב, ואת מרבית הבעיות ההילכתיות פותר עבורה החזן של בית־הכנסת בבומביי. אותו חזן גם מטפל בבקשות הגיור, המופנות אליו מצד זוגות מעורבים. חלק מאותם זוגות מעורבים מגיע לישראל, אך כפי שמודים אנשי הסוכנות, „אין לנו כל אפשרות להעריך את מיספרם, אך הם בלי ספק מיעוט מכלל העולים."

אולם תחת לדאוג לקהילה היהודית בהודו, הנמקה ללא רב, ולמצוא לה רב מתנדב, שיפתור אחת ולתמיד את הבעיות ההילכתיות, מגלה הוועד למען שלמות העם קנאות מופלגת לטוהר הגזע היהודי. יהודה פלדי מתמרמר על החוק, האבסורדי לדעתו, שלפיו „מוקנות כל הזכויות לעולים יהודים גם לשלושה דורות של גויים גמורים, אך ורק מכוח יהודי אחד ויחיד, אשר מזמן שבק חיים לכל הי, ואולי אף לא ידע על קיומה של מדינת ישראל, אבל הוליד בנים ובנות מבת־זוג בלתי־מגוירת."

אחרי שהתברר לוועד למען שלמות העם, כי פעולות הסוכנות היהודית בהודו מתואמות עם מישרד־הפנים, פנו ראשי הוועד בתלונה לשר־הפנים יוסף בורג. בתלונה רמזו אנשי הוועד גם על דרך השגת האינפורמציה שלהם.

מעלת כבוד. „ביודעי כי בעיית גיור כהלכה קרובה לליבו לא פחות מאשר לי ולחברי בוועד למען שלמות העם," כותב יהודה פלדי לשר־הפנים, „הנני מתכבד להציג בזאת להמצ"א למעלת כבודו שתי דוגמות מן המיסמכים, שהגיעו אלי בדרך־לא־דרך..." למיכתב צורפו מיסמכים הבאים להטיל ספק בכשרותם של כמה זוגות נשואים שעלו מהודו מכוח חוק־השבות.

על הדרך־לא־דרך, שבה השיג הוועד למען שלמות העם את המיסמכים, אין יהודה פלדי מרחיב את הדיבור. אם אין למודיעין הדתי מקורות אינפורמציה בהודו הרחוקה, הרי ראוי כושר־הבילוש של הוועד להערצה.

רמז עקיף לשיטות זרימת האינפורמציה מספקים אנשי הסוכנות במיכתב תשובה שכתבו למישרד־הפנים.

„בני הזוג, שנתגיירו בדרך המתוארת במיסמכים המצורפים למיכתבו של מר יהודה פלדי, נשואים ליהודים ועל כן זכאים לעלות מכוח חוק־השבות," נאמר במיכתב. „תעודות ומיסמכים מסוג זה המגיעים אלינו, מועברים תמיד אליכם, כדי לאפשר לכם לשפוט אם הגיור מוכר בארץ ואם נושא התעודה זכאי להירשם כיהודי."

מסתבר שהתעודות והמיסמכים „המפלילים" מגיעים לא רק למישרד־הפנים, אלא גם לידיים נוספות — שומרי טוהר הגזע, אנשי הוועד למען שלמות העם.

משפט

אדיפוס ואלקטרה

בבית־הדין הרבני

יחסי אישות בי...
הורים ילידיהנ...
אינם יוצאי דופ...
בבית־המישפ...

כל סטיות הגוף והנפש, אלימות סכס ושיגעון, מתגלים בבית־הדי...

אשה טוענת כי בעלה מקיים יחסים עם אמו

הגישה תביעת מזונות ב־25 אלף ל"י

ידיעה בעיתון על יחסים מסוכנים

הדימיון עובד

שר בורג
מי מסר מידע

שופט שפירא (עם אשתו)
מעצר קצר

הרבני. זוגות שאהבתם ונישואיהם בשלבי גסיסה אינם מוותרים על הזכות האחרונה להעליב, לפגוע ולהעניש איש את רעהו.

לפעמים נדמה כי בית־הדין הרבני לגירושין שומע את מצבור הרפש והחלאה האנושית. בשבועות האחרונים התפרסמו בעיתונות ידיעות על אשה הטוענת כי בעלה מקיים יחסים מוזרים עם אמו, וחודש קודם לכן התפרסמה ידיעה דומה על אשה המקיימת יחסים כאלה עם אביה החורג.

מאין נלקחו הסיפורים הללו, האם יש להם בסיס במציאות או שמא הומצאו על־ידי עורך־דין ממולח לענייני גירושין? כך בוודאי שאי...

משרד הפנים

לבעלי כלי יריה

משרד הפנים מודיע בזה לכל בעלי כלי יריה שהחזיקו בהם ברשיון ולא חידשו רשיונותיהם בשנים שחלפו, כי היהלט על דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, לאפשר באורח חד פעמי חידוש הרשיונות **מיום ט"ו באייר תש"מ (1 במאי 1980) ועד ליום ט"ו בסיוון תש"מ (30 במאי 1980)**, תמורת תשלום האגרות כפי שקבוע בתקנות. **מכיר שיינקטו נגדם צעדים משפטיים.**

על בעלי כלי יריה כאמור לפנות אל פקיד הרישוי לכלי יריה במשרד הפנים הקרוב למקום מגוריהם, לא יאוחר מיום ט"ו בסיוון תש"מ (30 במאי 1980).

כל מי שמחזיק בכלי יריה שלא ברישיון לאחר המועד הנ"ל — צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

נותרו עוד 3 ימים לחידוש רשיונך!

המחלקה לרישוי ופיקוח

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

את עצמו כל קורא עיתונים. צוות העולם הזה בירר בין עורכי־דין העוסקים בענייני אישות וגירושין, ומצא כי מקרים אלה אינם יוצאי דופן כלל וכלל.

אמנם בשני המקרים אין מדובר בקיום יחסי־מין של ממש, אבל הרמזים השקופים קיימים בתצהי־רים. אשה צעירה מרחובות, הנ־שואה לבעלה משנת 1972 מספרת על קשריו עם אמו: „אמו המבו־גרת היתה מסתובבת בלילה בדי־רה בכתונת לילה שקופה, לעיני בעלי (בנה) וילדיו הקטינים. לילה אחד התעוררתי לפתע כאשר מצא־תי את חמותי במיטה מלטפת את גופו העירום של הבן."

האשה התלוננה, אך הבן לא שינה את יחסיו המוזרים עם אמו. כדי להשלים את התמונה מספרת האשה כי בעלה אינו מקיים עימה יחסי אישות תקינים.

בכתב־ההגנה אומר הבן כי האשה עשתה שימוש לרעה בהליכי המישפ־פס, וכי נסיונה של התובעת להו־ציא שם רע על אמו הינו דבר שלא יעשה. לדבריו, מובן שהכל שקר גם. הנתבע מספר כי אמו בת ה־76 היא אשה דתית מאוד, בתו של רב מפורסם ברומניה, ובהוצאת לעז כזו עליה יש משום חולניות.

זכות לבתולין. במקרה אחר שהיה בבית־הדין הרבני ברחובות, גילתה אשה, שביקשה גט מבעלה, כי הוא נהג לשכב עם כל בנו־תיו. בעת התביעה היה מקיים יח־סים עם בתו הצעירה בת ה־18, שהיתה עיוורת. האשה תבעה גט ומזונות בגלל התנהגותו זו של הבעל.

בית־הדין הרבני אינו מקבל בד־רך־כלל עדויות של בני משפחה בדרגת קירבה כזו, אך במקרה זה הסכים בית־הדין לשמוע את כל הבנות. אחת אחת עלו האחיות, שהיו כבר נשואות באותו זמן, על דוכן־העדים ובבושת־פנים ושינאה חריפה לאב סיפרו את קורותיהן. הסתבר כי האב בן העדה הטוני־סאית, השב כי יש לו זכות־בכורה לבתולי בנותיו. וכאשר הגיעה בת פרקליט בעניני גירושין הוא מעבר לכל היגיון.

פרקליטו של האב הציע לו לש־לם לאם את כל מבוקשה, ולתת לה גט. כיוון שהאלטרנטיבה היתה בוודאי תביעה פלילית. ואכן כך עשה הגבר.

מקרים כאלה של אב המנצל את קירבתו וכוחו לגבי בנותיו אינם מקרה נדיר כל־כך בישראל, וכנר־אה במיזרח כולו. רק השבוע נידון בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, על־ידי השופט אורי שטרוזמן, גבר תימני, לשש שנות מאסר על בעי־לת בתו הקטינה.

יחסיהם של השניים התחילו כא־שר הבת היתה בת 12, ונמשכו עד היום כאשר הבת האומללה בת ה־16 ניסתה לאבד עצמה לדעת. עדותו של הפסיכיאטר במישפט זה מהווה מסמך אנושי מזעזע.

אפילו לא תוכי. אם מקרים אלה, הנראים כלקוחים מהמיתולו־גיה היוונית, עדיין ניתנים להסב־רים פסיכולוגיים ואנושיים, הרי המקרה האחרון שסופר על־ידי פרקליט לענייני גירושין הוא מעבר לכל היגיון.

המקרה קרה לפני כחמש שנים בתל־אביב. הבעל, נהג במקצועו, לא קיים יחסי־מין עם אשתו זמן רב. האשה, פקידה בבנק, ילידת הארץ, חשדה כי בעלה התאהב בכלבת המישפחה וכי הוא מתנה איתה אהבים.

היא ביקשה גט מבעלה, והציגה את ראיותיה בפני בית־הדין הר־בני. היא סיפרה כי בעלה התקשר באופן רגשי לכלבת הבולדוג של־הם. הוא רוחץ אותה ומסרק אותה, מאכיל אותה מכל טוב וגם מסתגר עימה בחדר לשעות ארוכות. כדי לשכנע את הפרקליט כי הסיפור אינו פרי דמיונה החולני, הביאה יום אחד את הכלבה למשרדו, כדי שיראה כי מבחינה פיסית הדבר אפשרי. ואמנם הכלבה הגדולה הי־תה בעלת מיבנה גוף שאיפשר מגע מיני עם אדם.

האשה קיבלה את גיטה וכיום היא נשואה בשנית. היא לא התי
לבעל החדש לגדל חיות־שעשוע
בבית — אפילו לא תוכי.

פעם ראשונה בישראל

עד היום לא שוחרר אי
ממעצר של 48 שע
השבוע זה קר

שנים רבות עוסק יצחק מזרחי צביעת דירות. כל הטענות שד נגדו עד כה עסקו בטיב הצבי ובגוונים הסיד. בפעם הראשונה בח נתקל מזרחי בתלונה פלילית כא עסק במיקצועו, בדירתה של גב לולו כהן, בפרדס כץ.

בחודש מרס השנה התלונ בעלת־הבית, כי בעת עבודתו א לה נעלמו מביתה תכשיטים בש של 100 אלף לירות. היא האשי את הצבעי.

מזרחי הופיע לחקירה בתח המישטרה, כפי שהוזמן. הוא נחק

(המשך בעמוד 3

austria

אוסטריה,
ארץ של נופים,
תרבות
אהבה ויין

בואו לאוסטריה
להנות ולשמוח בחגיגות היין.
בכל כפר באיזורי הכרמים
חוגגים התושבים את חגיגות הבציר
— שמחה עממית אמיתית,
הסוחפת כל מי שמזדמן אליה.

פרטים על
אפשרויות בילוי חופשה באוסטריה
תוכלו לקבל אצל סוכני הנסיעות
ובמשרדי נתיבי אויר אוסטריים.

נציגות משרד התיירות האוסטרי
רחוב טרומפלדור 12 תל־אביב טל. 653535

AUSTRIAN AIRLINES

הירידים הבינלאומי אדם ומטוס 1980
ירידי המזרח, גני התערוכה, תל אביב
רבבות מוצרים במבצעי מכירה "מהיצרן לצרכן"
פנקס שוברי הנחה, חינם
שעות הביקור:
ימי חול - 17⁰⁰-23⁰⁰; מוצ"ש - מצאת השבת עד חצות. בימי שישי הירידים סגורים.
הפתיחה
ביום חמישי 29.5
מרכז הירידים בישראל בטיס

20% - 50%
במרכז הקניות החדש - „אפודה"

רת „צמר החסידה" הנמנית על קונצרן הטקסטיל „אדרת", חנכה מכבר מרכז קניות חדש הנושא את השם „אפודה".
סודה נועדה החנות לנוחותם של עובדי קבוצת מפעלי אדרת, כך היא מבוססת על רווח מינימלי ומעניקה הנחות של 20%—50% על צרי החברה ומוצרים נוספים הנמכרים בחנות: שמלות, סוודרים, לצות גברים ונשים, חצאיות, טריינינגים, ג'ינס, בגדי ילדים, תי־קות וכו'.
ובדה כי המוצרים הנמכרים הם בחלקם תוצרת החברה ובחלקם צרת מפעלים ידועים הקונים את החוטים במפעלי אדרת, מאפשרת זירי הנחה מיוחדים לאורך כל השנה.
רכז החדש ממוקם בשטח מפעלי אדרת — על הכביש לאכדיה, 4 מטר מכביש חיפה, הוא פתוח יום יום לקהל הרחב.

קוראי העו"ז בארה"ב

הרוצים להשתתף בפעולה
להצלת מדינת ישראל
מחורבן הליכוד —

יתקשרו אל:

AMERICAN-ISRAEL
MIDDLE-EAST PEACE FOUNDATION
AP. 19 D
360 E. 65th St., N.Y. 10021
Tel: (212) 570-9190

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
חד"ר מרדכי זידמן
חוצאת רשפים

רשיון נהיגה
2000 שקל
בי"ס לנהיגה „גבע"
טל. 253230

חיוני לך

היוצאת לחו"ל
שפרי הופעתך
לטשי את נימוסיך
ויחסי האנוש שלך.

הרשמי לקורס לטפוח החן, שיקנה לך:
שיפור מכף רגל עד ראש
גינוני חברה ויחסי אנוש יפים
תרכשי בטחון עצמי בחברה — עבודה
ובכל אשר תפני

אולפן לאה פלטשר
אבן גבירול 50 ת"א, טל. 267682
הרשמי מיד, המקומות מוגבלים.

במדינה

(המשך מעמוד 77)

מסר את גירסתו והסכים לשתף פעולה עם חוקריו, ואפילו ללכת לבדיקה בגלאי־שקר. בתחילת חו־דש מאי עבר החשוד שתי בדיקות התוצאות כי הוא משקר. למחרת הבדיקה השניה נערך חיפוש ב־ביתו של מזרחי ולא נמצא בו דבר. אך הוא הוזמן לתחנת ה־משטרה, וכאשר הגיע לשם, ב־שעה 2 אחר־הצהריים, הודיעו לו כי הוא עצור.

„זמן מת". לשוטר יש סמכות לעצור אדם למשך 48 שעות ב־תנאים מסויימים. ועד היום טרם שוחרר אזרח ממעצר כזה על־ידי התערבות בית־המישפט. 48 שעות הן מועד קצר מדי כדי להפעיל את בית־הדין הגבוה לצדק, וגם בית־מישפט רגיל אינו מספיק, כך חשבו, לפעול בזמן כה קצר. לכן היו סניגורים מחכים עד לתום 48 השעות, וכאשר היה העצור מובא לבית־המישפט, לשם הארכת מעצרו בפני שופט, היה עורך־הדין שוטח את טענותיו. 48 השעות הראשונות היו נחשבות ל„זמן מת", שאין דרך חוקית מהירה מספיק כדי להתגבר עליו.

סניגורו של מזרחי, אריה רפ־אל, הוכיח את ההיפך. כאשר נודע לו על המעצר, כחצי שעה אחרי המקרה, ביקש לשוחח עם השוט־רים, והצביע בפניהם כי במקרה הנידון לא היה המעצר חוקי, כיוון שלא התמלאו העילות הדרושות. העבירה בה נחשד מזרחי היתה עוון ולא פשע, ולכן לא חלה עליה חלופה אחת, והעבירה לא נעברה זה מקרוב, כפי שדורשת החלופה האחרת. השוטרים לא קיבלו את הטיעון ולא שיחררו את החשוד.

למחרת בבוקר, היה רפאל ה־ראשון בתור במישרד בית־מישפט השלום בתל־אביב. בצד בקשת השיחרור בערובה היתה גם בקשה לדיון לאלתר בבקשתו, כיוון שכל שיהוי עלול לפגוע באקטואליות שלה.

גם עד כאן היתה הדרך רצופה מיכשולים פרוצדוראליים, שאותם עבר רפאל כאקרובט מומחה. אך כאן נתקל בבעיות מינהליות. ה־מזכירות אינה רגילה לקבוע שמי־עת בקשה לאותו היום, ויום ה־מחרת היה מאוחר במקרה זה.

עורך־הדין פנה עם בקשתו אל שופט השלום הראשי, חיים שפי־רא. על גב הבקשה כתב שפירא כי התיק מועבר להחלטתו וטיפולו של שופט המעצרים.

רפאל רץ עם התיק אל שופט המעצבים התורן באותו היום, אלי מצא, וזה כתב על אותה בקשה עצמה, כי ידון בה בשעה 11.30 באותו היום. הוא ציווה להביא את החשוד לפניו.

בשעה 11.30, כעשרים שעות בלבד אחרי שנעצר, הופיע מזרחי בפני שופט המעצרים. כאן צצו עוד שני מיכשולים שעליהם היה הסני־גור חייב להתגבר. התביעה שינתה את העבירה בה חשוד מזרחי ל־„גניבה ממעביד", המהווה פשע, ונכנסת לגדר העילות המתירות ל־שוטר לעצור. כמו כן ביקשה ה־תביעה כי בית־המישפט ידון לא בערר על מעצר שוטר, אלא ב־בקשת מעצר רגילה, בלי לבדוק את ראשיתו של המעצר.

רפאל התנגד לשני הדברים. גני־בה מבעלת־בית אצלה עובד צבעי באופן חד־פעמי אינה מהווה גניבה ממעביד. לא לכך התכוון המחוקק. לא נוצרו היחסים המיוחדים של אימון והבנה ההופכים גניבה רגילה לפשע, וכל נסיון להתחמק מדיון במעצר על־ידי שוטר אינו יאה למדינה.

בהחלטה מפורטת קיבל שופט השלום את טענות הסניגור. הוא ציווה לשחרר את החשוד ממעצרו בערבות עצמית של 4000 לירות. כיוון שכאשר נגמר הדיון היתה השעה 2 אחר־הצהריים, כלומר בדיוק 24 שעות ממעצרו, היה מי שאמר במסדרון בית המישפט: „לכל דבר יש פעם ראשונה."

דרכי־חיים
האזרז המר

האשמה היתה גניבת אורז, כערך של 30 לירות

ערך הגניבה היה 30 לירות. זה היה מחירם של חמישה קילו אורז בשנת 1977. מישל סבא, מיפו, הובא השבוע לדין בבית־מישפט השלום בתל־אביב על גני־בה זו.

האשמה היתה גם כי בעיקבות קטטה בין מישל ובעל חנות ה־ירקות השכונתי, גאבר עבדאללה, סטר מישל לנכדו של החנווני. אך יבוא," אמר בחיוך התובע המזוקן אברהם לנדשטיין. הוא אמר זאת על שרה כהן, אותה האשים כי ב־חודש שעבר קיבלה מבעלה, מ־שוויץ, מעטפת־דואר ובה 2.85 גרם הרואין.

בשנה שעברה, לפני ששרה אר־טומגזין גישאה לדורון כהן, נאשמו השניים בבית־המישפט בתל־אביב בכך, שניסו להבריח לשוויץ ב־מיזודה ארבעה קילוגרים חשיש. הם נתפסו בנמל־התעופה, והור־שעו בדין. שרה נידונה אז לחצי שנה מאסר־על־תנאי.

מאז הספיקה שרה להינשא לדו־רון, והוא נסע לשוויץ. בהיותו שם, טוענת התביעה, שלח לאדם שלישי את המעטפה ושרה קיבלה אותה.

שופט שליו (עם אשתו)
זיכוי של אורז

בבית־המישפט, כאשר הופיעו ה־ירקן ונכדו, לא זכרו מאומה.

השופט אפריים שליו הקשיב ל־עדים, ואחר כך לעדותו של הנא־שם. „אני לא תקפתי איש ולא הכיתי אף אחד," סיפר מישל. „אמי קונה בחנות זו בהקפה מזה שנים. היא נכנסת, לוקחת אורז או מיצ־רכים אחרים ובעל החנות רושם אותם לחובתה. היא משלמת כשיש לה כסף. באותו יום לא היה לאמא זמן והיא שלחה אותי להביא לה שתי שקיות אורז. זה הכל. לקחתי את האורז והבאתי הביתה."

בעיקבות האורז הגיעה המיש־טרה, עריכה חיפוש ומצאה את ה־אורז, והחזירה אותו לבעל החנות. היום, שלוש שנים מאוחר יותר, הגיע מועד המישפט. הסניגור נחמן בטיטו חקר את העדים ונוכח לדעת כי אינם זוכרים דבר.

בפסק־הדין מנומק זיכה השופט את מישל. „בהחלט אפשרי כי הוא שתקף את הנכד, אך נותר ספק בליבי. ואילו האורז נלקח בדרך הרגילה של קניה בהקפה. ודאי שלא היתה כאן גניבה."

מישטרה
עסקי ייבוא וייצוא

בעבר ניסתה לייצא חשיש, כעת הפכה, לדברי התביעה, את חיוצרות

„היא עברה מעסקי יצוא לעסקי

תחת השיח. שרה נמצאת כ־יום בחודש החמישי להריונה. כא־שר נעצרה על־ידי שופט השלום למשך 15 יום, התלוננה על די־מומים וביקשה כי יביאוה לגינ־קולוג. בלוויית שוטרת הועברה ל־בית־החולים ולפסגן בתל־גיבורים, ואז נעלמה. התביעה טוענת כי גיצלה רגע של היסח־הדעת של השוטרת המלווה, ומיהרה להשמיד עדויות ולהתקשר עם בעלה ב־חו"ל כדי לתאם עמדות.

גירסתה של שרה שונה לחלר־טין. היא אינה זוכרת כיצד עזבה את בית־החולים. אבל כשהתעוררה מצאה עצמה ישנה תחת שיח, על שפתם הים, ומיהרה להסגיר עצמה למישטרה.

כאשר הוגש כתב־האישום נגדה, כללה בו הפרקליטות את עובדת הבריחה, והאשימה אותה גם ב־בריחה ממישמורת. בבקשה למעצר עד תום ההליכים טען לנדשטיין, כי כיוון שגיצלה לרעה את עובדת הריונה ונמלטה, אל לה להסתמך על עובדה זו בעת הדיון במעצרה החדש.

השופט אורי שטרוזמן שיחרר את שרה כיוון שהשתכנע מדברי הסני־גור, אהרון בן־שחר, כי אין צורך בהחזקתה במעצר עד תום ההלי־כים. ואולי בעצם השתכנע השופט מטיעונו של לנדשטיין, כי הנזק נגרם בעת „שישנה תחת השיח" ואין היא יכולה להוסיף עליו עוד.

נמר של עיר

ההתפכחות המרה של יותם ראובני ✷ הרייך השלישי של השירה הישראלית ✷ לאובמניה ✷ המחשב שפקד על מהפכה ✷ דן מירון מכוון אורות

מקור

לחץ

סיפוריו הראשונים של **יותם ראובני**, שפורסמו בירחון הספרות פרוזה, עוררו את ההלם הראשון. היה זה הסיפור השערות על מותו של פייר פאולו פאזוליני, בו החלה להתגבש כתיבתו של יותם ראובני הצעיר, כדוברם של ההומוסכסואלים בישראל. אחרי עוד כמה סיפורים, שהפכוהו ליותר וליותר מקובל בספרות הישראלית, ראה אור קובץ סיפוריו הראשון — בעד ההזיה *.

ייחודו וערכו הספרותי של בעד ההזיה היה טמון בעוצמת הווידוי של ראובני, שהביא את נידחי החברה הישראלית אל מרכז הבמה הספרותית והתרבותית. סיפורי בעד ההזיה הצליחו להביא, מלבד מאשר מצוקתם של ההומוסכסואלים, גם עברית של יום־יום, לשון שאינה מקובלת על מרבית הסופרים, אל מרכז הבמה הספרותית.

שנה מאוחר יותר פירסם קובץ שיריו של יותם ראובני דיווח מתוך התרחשות ** בו הוליך את קוראיו מ„ידו הרכה של אלוהים" דרך „מסע עם ילדים", „נעורים אלכוהוליים", „הם ימותו כחולי עיניים" ועד „הירח אוהב את גן־העצמאות", ושאר שירים המביאים מעולמו של אדם צעיר, שהחיים דחקוהו למרירות רבה. דיווח מתוך התרחשות הוא ספר שירה בעל

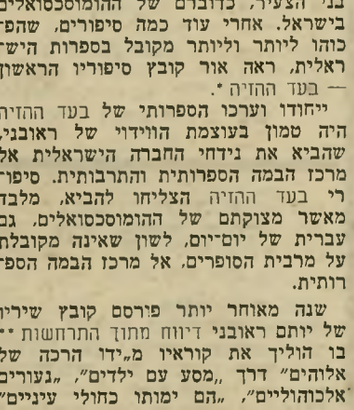

ציור שד הוקנו: „שני גברים"
עירומים בלילה הגדול

עוצמה סיפורית — סיפורים קצרים בפורמאטים של שורות מחורזות. סיפורים/שירים בהם ממשיך ראובני לתאר ולהציג את מצוקת המקוללים בישראל.

מדור זה השמיע מספר פעמים את הסברה, שיותם ראובני עושה כל שביכולתו על־מנת להפוך לכישלון העשור של הספרות הישראלית. במילים אחרות: ההתמקדות הפנאטית של ראובני בנושא ההומוסכסואלי מפחיתה מערך יכולת התיאור שלו והבנייה הספרותית. דיעה זו הושמעה בשל סיפורים שראובני פירסם במהלך השנתיים האחרונות, רובם בפרוזה וחלקם במוספי־הספרות של ימי־שישי. בסיפורים אלה בלטה נימה שהפכה את ראובני למעין מיסיונר של המיעוט ההומוסכסואלי בישראל, כאשר הפנאטיות פוגמת באיכות הספרותית שלו.

בחודש שעבר קיבץ יותם ראובני סיפורים אלה, ופירסמם תחת הכותרת התפכחות, כותרת שיש בה מן הגימיק המטעה, מאחר והתפכחות * אינו עוסק

יותם ראובני
עם מר שכטר

בהתפכחות של ראובני או גיבוריו, אלא בסטאטיות של עולמו ההומוסכסואלי.

אלא שיותם ראובני החזור על עצמו ועל סיפוריו הקודמים, הוא עדיין סופר בעל פוטנציאל כתיבה אדיר, המותיר בעקבותיו, במירוץ הספרות, את השיצים והכוהן־שגיאים למיניהם, שצצו באחרונה כעשבים שוטים בקרקע הספרות הישראלית, כשהם מדדים הרחק ממנו.

כבר בסיפור הכותרת התפכחות שב ראובני ומבאר לקוראיו את פרשת **פייר פאולו פאזוליני**, ומבאר להם את חובת בן־האצולה לארח במיטתו „**את בני המעמדות הנמוכים. את משיכתם של נכרים מעמדנים אל צעירים שאם אינם פרשיעים של ממש, הם חיים על שפת העולם התחתון... פלוסי ומרעיו הם הגילויים האנטמיים של החיה הנברית הגאה והפרימיטיבית, והנוף נימשך אל החיה הזאת, דווקא משום שהחמוח — או הנפש — עידנו בספרים, בציורים...**" אם לתרגם את השקפתו זו של ראובני ליחסי גברים נשים, הרי שעל גברים חכמים להימשך לנשים פרימיטיביות, שהן „הגילויים האנטמיים של החיה הנשית הגאה והפרימיטיבית..." וכנ"ל נשים אינטליגנטיות שעליהן לשחר אחר גברים פרימיטיבים. וזו ראייה שכל קשר בינה לבין המציאות מקרי בהחלט. כאן מישהו העיקרי של ראובני המיסיונר, שאינו מבין את כוח הדיכוי, ומחפש לו הסברים שטחיים עד למאוד.

המבוגר והמשכנע שבסיפורי קובץ זה, הוא הסיפור משימה, בו מצליח ראובני להביא צלילים וקולות מתוך החיים, תוך כדי הפגנת יכולת מרשימה, המעידה על הפוטנציאל הספרותי האדיר הגלום בו, פוטנציאל, שלצערי אינו אחיד בסיפוריו.

„**אם ישאלו אותך מי אתה, תגיד שאתה האיש ששוכב עם מר שכטר...**" זה מוטיב הפתיחה של הסיפור לחץ, בו מוליך ראובני את גיבורו המאוד אוטוביגרפי בין „**אנשים בני שלושים עד שלושים־וחמש, מבוססים מבחינה כלכלית, ציניים בכל מה שנוגע למימשל תקין, אנשים ששום שערוריה ציבורית — כמו ידלין או עיפר — לא תוציא אותם משלוותם...** והדמויות, סהרוריות, מגיעות למצב של „**אני לא צריך לחשוב על שום דבר. עכשיו, עירומים. שני גברים עירומים בלילה הגדול. היי בחירות. המעמד שלי לא ניצח...**" זה עולם של ניגודים מחד, והתפוררות מאידך, עולם של דמות סכיזואידית, שהמאהב שלה מתנדנד בין מין לפוליטיקה, ולעיתים כמו מהרהר ושואל את עצמו: „**מדוע היה עליו להסתבך בפרשה העגומה הזאת, עם בחור בן עשרים־ושלוש שמזדיין ובוכה...**" זה סיפור כשמו. סיפור של לחץ, אשר דומה כי הוא מאפיין את חולשותיו הספרותיות של ראובני, וכוונתי לסיפור אנושי בעל עוצמה רבה, שניבצר ממחברו להשקיע בו את כל הזמן הדרוש לשם שיפוצו והפיכתו לסיפור מעולה שבמעולים, מעשה שהוא בכוחו של ראובני.

סיפור נוסף עם מעלות רבות הוא פאוואן וכן גם העדרות. השני הוא סיפור ירושלמי שבו חורג ראובני במיקצת מהנופים המקובלים עליו, חריגה שמבעדה ניתן שוב להבחין בעוצמת כישרונו, שאינה באה לכדי מיצוי מלא — וחבל.

אין ספק בדבר שיותם ראובני ניצב כיום בשורה הראשונה של המספרים הישראליים, דבר הבולט כימעט מכל שורה שבסיפרו, ומכעיס בה במידה באי־הליטוש של כתיבתו. כתיבתו של ראובני ניחנה ביכולת תיאור עצומות, כאשר הנוף הישראלי מתואר בעטו בפשטות ממש מרגשת, פשטות המעניקה לכתיבתו סממנים המעוררים מן הסתם קינאה אצל סופרים רבים, שכתיבתם משולה לגללים קשים, בעוד כתיבתו של ראובני קולחת ואמיתית. אלא שאסור לבחון את ראובני ביחס לכתיבה של אורפז, או צלקה, או תמוז, ויש להעריך ולבחון את כתיבתו בהתאם לעוצמת הכישרון שלו.

• יותם ראובני — **התפכחות**; הוצאת תירוש; 192 עמודים (כריכה רכה).

תולעי תרבות

השירשור

לכתוב על הפיזמונאי **אורציון ברתנא** אחרי סיקור ספרו של **יותם ראובני** הוא בבחינת נפילה מגבהי מיגדל לתהום רבה. אורציון ברתנא הוא תופעה סוציולוגית באכסדרת התרבות הישראלית. אביו היה מחבר חרוזים בשנות השלושים והארבעים (בן דורם של נתן אלתרמן ולאה גולדברג) תחת השם **ב. ברתנא**, וזאת מבלי שיותיר רישום כלשהו בנוף השירה של אותם ימים.

במשך שנות גידולו חווה וחזה אורציון ברתנא הבן את עולמו של מחבר החרוזים באכסדרת התרבות הישראלית, בדבר נקמתו הפרטית בשירה העברית ובספרות הישראלית. בעוד שהספרות העברית לא הסבירה לו פנים, וסיפוריו הושבו ריקם ממערכות כתבי־עת כפרוזה, הרי שאורציון החל לפרסם את פרי ההילולים של שירתו במוספים שונים, וחדי־עין הבחינו עד מהרה, כי שירתו היא בבחינת חיקוי שירתו של **ריני סימק**, אשר שורותיו הן בבחינת חיקוי שיריו של **אשר רייך**. היו גם כאלה שכינו את אורציון ברתנא מאחורי גבו בכינוי: „הרייך השלישי" (**רייך** — הוא הרייך הראשון, **סומך** הוא הרייך השני ו**אורציון** הרייך השלישי) שהפך לנפוץ בחבורות פרחי־השירה של רחוב דיזנגוף.

אורציון ברתנא
הרייך השלישי

אורציון (אגב, השם אמיתי ואינו בדוי) הבין כי כדי לאגור עוצמה, הרי שעליו להפוך למבקר, ואכן הוא החל מרעיף מאמרים שאיש אינו קוראם במוסף הספרות של ידיעות אחרונות, מאמרים שנועדו לפאר ולרומם דמות אחת ויחידה באכסדרת התרבות הישראלית, דמותו של אורציון ברתנא. במקביל, הוא שיכנע את מיפעל־השיכפול של אוניברסיטת תל־אביב לפרסם מין חוברות לשירה, תחת הכותרת ראש, **בהן** פירסם משיריו ומשירי אביו ב. **ברתנא** (חוברת שנועדה לפרסם בכורי שירה של סטודנטים, מפרסמת משיריו של משורר קשיש ובלתי חשוב). אורציון גם פירסם חוברת משוכפלת העוסקת ב**מנדלי מוכר־ספרים**, ומבוססת על מחקר מקיף בנושא זה מאת הפרופ' **דן מירון**, שהשפעתו חוגגת בכל עמוד מעמודי החוברת המשוכפלת הזו.

בימים אלה פירסם אורציון סיפרון תחת הכותרת איים ומחוזות * בו כינס משיריו, שניחוח שיריהם של סומך־את־רייך נודף מכל עמוד ועמוד שבו, ושורות בנוסח של „**התחל ממפס רחוק. ניגף על הכיסא. מגיב במפלים רכים...**" כאשר כותב אורציון הנ"ל כותרת חריזה בנוסח: „**ראינו סרט יאחר־כך נסענו במכוניות...**" הרי זים המתוסכל, והחליט החלטות נוקשות, בדבר נקמתו הפרטית בשירה העברית ובספרות הישראלית. בעוד שהספרות העברית לא הסבירה לו פנים, וסיפוריו הושבו ריקם ממערכות כתבי־עת כפרוזה, הרי שאורציון החל לפרסם את פרי ההילולים של שירתו במוספים שונים, וחדי־עין הבחינו עד מהרה, כי שירתו היא בבחינת חיקוי שירתו של **ריני סימק**, אשר שורותיו הן בבחינת חיקוי שיריו של **אשר רייך**. היו גם כאלה שכינו את אורציון ברתנא מאחורי גבו בכינוי: „הרייך השלישי" (**רייך** — הוא הרייך הראשון, **סומך** הוא הרייך השני ו**אורציון** הרייך השלישי) שהפך לנפוץ בחבורות פרחי־השירה של רחוב דיזנגוף.

• אורציון ברתנא — **איים ומחוזות**; הוצאת ספרית פועלים; 65 עמודים (כריכה רכה).

נמר של נייר

(המשך מעמוד 79)

שתמלוגי שיר זה היה על הוצאת ספרית פועלים לשלם לאדונים סומך־את־ריית, ונוסחאות שיר אלה חוזרות ושבות כאיים בלא מחוזות, עמוד אחרי עמוד, ושורה שורה בקובץ זה, שברור כי לא יותיר רישום כלשהו בשירה הישראלית, אפילו לא בשטח הפיזמונאות (אין ספק שקובץ פיזמוניו של הזמר שלמה ארצי מתעלה בחמש דרגות מעל לשירת אורצינן).

מרכיב בולט נוסף ואחרון בשירת אורציון הנ"ל מעבר לחיקוי שירת־סומך־ריית, היא ההתנגנות הנשית הזורמת זרימה תת־הכרתית בניסויי השירה שלו, שאינם מגיעים לכדי גיבוש כלשהו, והנימה הנשית מתגלמת בשורות כמו „הבשר יהאור מכרכים יהולכים לאיטם... עיני שוטפות בתוך האור הקבוצי... פרפרים בכתי

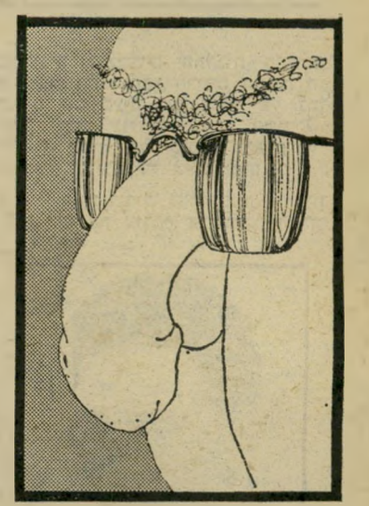

מין השפעת

לייצא את קישון ולייבא את גבריאל לאוב

השחי..." ובשורות כ„זירקת דמעות מן המרפסת כמי כלכים..." דומה כי המדובר הוא באורצינה ולא באורצינן הנ"ל.

בחינה קפדנית בשירת אורציון מגלה, כי מעלתו העיקרית בטרקלין הספרות ה־עברית אינה בשירתו, אלא בחקיינותו, ובתופעה הסוציולוגית של היותו פרי התיסכולים השיריים של אביו, תיסכולים שלעולם לא יכבשו מקום של כבוד בתר־בותנו.

תרגום

גן־עדן סאטירי

מצחיקה מאוד המחשבה שישראל מיי־צאת לגרמניה את ההומורסקות של **אפ־רים קישון** ומייבאת מגרמניה את הסא־טירות המעולות של **גבריאל לאוב**. מחשבה זו מצחיקה עוד יותר למקרא הסאטירות הנ"ל, שמיבחרן ראה אור ב־ימים אלה, תחת הכותרת עוקץ כפול, עם ציורים של **הנס גיאורג ראוך**. עוקץ כפול * הוא גלריה של סאטירות ומולן ציורים בעלי עוצמה, שנועדו להכ־סיל את ההד של הסאטירות הנ"ל.

מעלת הסאטירות של לאוב היא ה־תמציתיות, כמו הסאטירה גן עדן: „הדבר היחיד בעולם, שבאמת חלות בו תמורות עם הזמן, הוא חזון גן־העדן שלנו. בעיני הנוהגים ברכב הצטיר בעבר גן־העדן בערך כך: רשת ענקית ומסיפה של כבישים משובחים ועליהם נעות מכו־ניות מהירות, נהנתות על־ידי נהגים אדי־בים וחייכניים. כל אחד מהם מפנק בידי־דות לרעהו ומחייך לקראתו. כל שמר תנועה הוא מלאך, כל נהג — קדוש. המלאך גבריאל נותן כלהט החרב המת־הפכת את אות־הזינוק למסע מהנה אין־

* גבריאל לאוב והנס גיאורג ראוך — עוקץ כפול; עברית יהודה להב; הוצאת ספרית פועלים; 94 עמודים (כריכה רכה).

סופי ומקהלית שמימיות מלוות את מנ־גינת המנועים בשירת הלוויה, בקצב של ואלס ויגאי. אלוהי־הצדק הוא השיפט ליד קן־הגמר. היום מתארים להם כדמיונם הנהגים את גן־העדן בצורה אחרת לגמ־רי: בכל רחבי השמיים הגדולים נופעת לה מכונית פאר יחידה, של החולם כמו־כן. מלבדה, כל כבישי גן־העדן ריקים מרכב, המלאכים ריחצים ומצחצחים את מכוניתו מזיעת אפם וכל שבעת מדורי־הרקיע אינם אלא מיגרש חניה ענקי ופנוי אחד. וגם לנסיע לא מזכרחים."

דוגמה נוספת היא הסאטירה אסתטיקה, אליה מצורף גם ציור כמעט־פורנוגראפי (ראה: גלופה): „לפני למעלה מ־70 שנה התלונן המשורר והסאטיריקן הפולני מרי־איש בויז'לנסקי ביצירתו 'תפילתו של אסתטיקן' כי רפיון של עיצוב־הפנים המו־דרני מיפר אך ורק על־ידי חוסר־השלי־מות האסתטי של האדם עצמו. הוא ביקש מן האל הטוב להתאים את המראה החי־צוני של הגברים והנשים לנורמות של האמנות. בשמים ישכים כבר אמנים רבים מפיגו של רפאל או ואן־דייק, שאפשר להרכיב מהם מיעצה מייעצת לצירוף זה. המשורר הפולני לא יכול היה לחזות מראש, כמובן, את דרכי ההתפתחות של האמנות. אך האל הכל־יודע יכיל גם יכול ותודה לאל, הוא לא קיבל את עצת הסא־טיריקן. בזכות החסד הזה, אין עתה מת־רוצצות בקרבנו נשים הדומות לציורים המפשטים הכלתי־פיגורטיביים או למיב־ני המתכת הפיסכולוסטיים. על־כן בנקל נוכל לפלוח לריכוון־העולם אי־אלו צרות וכמה וכמה מלחמות ששלח עלינו. זו היתה הכרעה מוצלחת מאד גם מנקודת ראותם של האמנים המודרנים — רק בז־כותה ניצלו מגורל של נאטוראליסטים מנותים. לעומת זה, הם הפסידו את הסי־כוי ליכות באלמוות: אלוהים לעולם לא היה מעלה אותם אליו לשמיים, לבל יצטרך לצרף אותם אל המעצה המי־עצת. מה נכתים מעשיך, אלוהים!"

גם סאטירות נוספות, דוגמת מין ושפ־עת, כוח ותיקון העולם בכותם להביא לקורא הישראלי סיגנון אחר ושונה של חוש־הומור מרכז־אירופי, מהסוג שאינו רווח עוד בעולם.

מדע בידיוני

מיקרופט

ריברט היינליין, אחד מסופרי המדע־הבידיוני הפוריים ביותר, שונה בסיפרו ערציה היא הלבנה * ממרבית ספריו שראו אור עד כה בעברית (כעשרה ספרים). ערציה היא הלבנה הוא סיפור דו־משורי, כאשר מישור אחד מביא תיאור של עולם הכוכב לונה, שתושביו משועבדים לכדור־הארץ ואוצרותיהם הינם בבחינת אסס־התבואה של כוכב הארץ. המישור השני הוא המחשב מיקרופט, המגלה בשלב מסויים בעזרת מפעילו כי הוא אינו מכשיר בלבד, אלא בעל רגשות, תחושות ואופי משלו — חיבור המביא בסופו של דבר להתרחשותה של מהפכה במהלכה מורדים תושבי לונה במשעבדיהם, בקולוניאליזם המדכא אותם ושודד את אוצרותיהם.

העלילה נפתחת במחתרת, שחבריה מת־כנסים באחד מהאולמות מתחת לכרזה האומרת „חירות! שיוויון! אחווה!" ומי־שהו מתחיל לשיר: „קום התנערה עם מזה רעב..." אלא שהאסיפה מנופצת ב־עזרת משמרו האישי של הסוהר, זה המ־מונה של כוכב־הלכת. מפעילו של המחשב מיקרופט, ביחד עם נערה בלונדית גבוהה ומהסכנית, העונה לשם וייאומינג, הופכים לצמד של מורדים ומהפכנים המטכסים עצה, כיד לנצח את הסוהר. שניהם הופ־כים את מיקרופט לשותף, ולחבר תאם המהפכני, כאשר אליהם מצטרף הפרופסור ברנרדו דה לא פאז.

בהדרגה מתגלה עולם של אנשי ה־

* רוברט היינליין — ערציה היא הלב־נה; עברית; עמוס רגב; הוצאת עם עובד; סידרת מדע בידיוני; 382 עמודים (כריכה רכה).

בחטף

דבר חדש ב„דבר" * תערוכת פינחס שדה בחנות „פרוזה" * משוררת שומרונית נגד „שלום עכשיו"

●● אחרי ש**איתן בן־נתן** שוחרר ממישרתו כעורך המוסף לספרות של דבר מונה למישרה זו **דן דאור**, שהפך תוך תקופה קצרה לאחד העורכים המעולים של מדור הספרות בדבר מאז ראשיתו. אלא שלא די בכך שאתה עורך מעולה, כנראה שחסר לדן דאור דבר מה, וההכוחה: את מקומו ליד מיכתבת המוסף הספרותי של דבר תופס בימים אלה **דייד פדהצור**, שכישוריו למלאכה זו אינם ברורים, אך כרטיס־המיפלגה שלו ברור ביותר. הוא שימש בעבר כעורך למרחב, כאשר זה התאחד עם דבר. אין ספק שפדהצור יוכיח במישרה זו לויאליות לחבריו לעט מימי למרחב ז"ל ואחדות העבודה ז"ל — **אהרון מגד** את **חנוך ברטיב** ושו"ת ●● הסופר והמשורר **פינחס שדה** (המפרסם בימים אלה שני ספרים: יומן החיים כמשל, שהוא יומן־הכתיבה של ספרו המונומנטאלי החיים כמשל, העומד לראות אור בהוצאת פרוזה בליווי רישומים פרי עטו, וכן הספר רבי נחמן מברסלב: סיפורים, חלומות, שיחות, נוסח שנבחר ונערך בידי שדה העומד לראות אור בהוצאת שוקן) עומד לפתוח גם תערוכה של רישומיו להחיים כמשל בחנות הספרים קיריק ברחוב דיזנגוף, העומדת בו בזמן להחליף את שמה לפרוזה בלב דיזנגוף. אגב, החוברת הקרובה של הירחון פרוזה תראה אור בשבוע הבא, ואף היא בעריכת פינחס שדה. בין המשתתפים המשורר **חיים גורי**, שבשנים האחרונות לא פירסם מאומה בכתבי־העת לספרות המופיעים בארץ ●● אחד מקוראי מדור זה שלח קטע עיתונות אודות הגב' **רחל צדקה**, שפירסמה סיפרון תחת הכותרת עטרת שלום הופיעה בערב קריאה בבית יד־לבנים בחולון, שם „מצאה לנכון להשמיץ את תנועת שלום עכשיו..." אלא שאת כבוד שלום עכשיו הציל הביבליוגרף **גייצ קרסן**, שהזים את השמצותיה של המשוררת הקראית. ●● עורך סימן קריאה **מנחם פרי**, לא נראה מתרגש כאשר נשאל על־ידי אחד מעורכי הוצאת ספרית פועלים, בפגישת עסקים שערכו השניים, לפשר איכות התרגומים של מורו ורבו פרופ' **בנימין הרישובסקי** (ה. בנימין ו/או גבי דניאל) שהוא פירסם בשנתונו. ד"ר פרי אפילו לא נחלץ להגנת טעמו כעורך ●● במיסדרונות ידיעות אחרונות מדובר על עירעור מעמדו של עורך המוסף־לספרות העיתונאי **זיוי שתיי**, ועל כוונת עורכי הצהרון להחליפו בדמות ספרותית בעלת ממדים ערכיים ●●

עיון

סנוורים

מעטים מאוד הם ספרי ביקורת הספרות העברית שעניינם באמת בספרות זו, ויש בעוצמתם כדי לבסס את ערכי העבר שלה.

דן מירון

ראש וראשון לחוקרי העברית בשעה זו

אינטרנציונל החמישי בו ישנם „אנרכיס־טים רציונאליים, אנרכיסטים אינדיבידו־אליסטים, אנרכיסטים קומוניסטים, אנר־כיסטים, נוצרים, אנרכיסטים פילוסופים, מיזדיקליסטים, ליברטריאנים יראנדיס־טים..." עולם שכימעט והופך לסאטירה של השמאל העולמי, של שנות השישים והשבעים, על פלגיו. סיפרו של היינלין הוא סיפור מעשה ידי אמן המצליח, בדומה לסיפורים אחרים שלו, לתרגם למציאות בדויה של החלל ושל עולם המחר, מצבים אנושיים מתוך ההוה של המאה העשרים. אך בדומה לספרים אחרים של ספרות המדע־הבידיוני, מוטב שלא להמשיך ול־תאר את ההתפתחויות של ערציה היא הלבנה.

עיון

סנוורים

מעטים מאוד הם ספרי ביקורת הספרות העברית שעניינם באמת בספרות זו, ויש בעוצמתם כדי לבסס את ערכי העבר שלה.

דן מירון

ראש וראשון לחוקרי העברית בשעה זו

תוך כדי ניתוב אל העתיד. הבולט שבין מבקרי ומנתחי הספרות העברית הוא הפרופ' **דן מירון**, שקובץ עיוניו כיוון אורות * **ראה אור בימים אלה.**

כיוון אורות מביא, מתאר, ממיין ומסמן את נתיב הכתיבה הגנו־קונפורמי, ופורק המוסכמות של הספרות העברית, מסוף המאה שעברה ועד לתקופה שבין שתי מילחמות העולם. הציר המרכזי של הספ־רות העברית בעיני דן מירון הוא **אורי ניסן גנסין** (1879 עד 1913), לו מקדיש מירון את חלק הארי של סיפרו, תוך שהוא מטהר גישות מיושנות שבחנו את יצירת גנסין ופותח אמצעי בחינה וביקורת מחודשים לסופר, הנחשב בעיניו למוכשר שבין מחברי אותו דור. התיזה בה בוחן פרופ' מירון את יצירות גנסין, נפתחת בבחינת 50 שנות ביקורת גנסין, מישגיה ונזקיה, ומיד לאחר מכן עיון מפורט ביצי־רותיו החשובות של גנסין: הצידה, בינ־תיים, במרם ועוד סיפורים.

גנסין, שעד לעיוניו של פרופ' מירון נחשב לליגה המשלימה של הספרות העב־רית, כמו הועבר כבוד בשל סידרת העיו־נים הזאת אל הגדולים של הספרות העב־רית לדורותיה. מירון ממקם אותו בין **ברדיצ'בסקי** לבין **ברנר**. גם יצירת ברדיצ'בסקי זוכה למינחת עטו של דן מירון, הבוחנת את הרומן שלו מרים ואת כתיבתו אשר מעבר לתחום הרומאן.

סופרים נוספים הזוכים לעדנה והתעו־ררות מטעמו של מירון הם **דבורה בא־רון, אהרון ראובני** (אחיו של **יצחק בן־צבי**, נשיאה השני של מדינת יש־ראל) ו**יצחק שנהר**. דומה כי כיוון או־רות מוליך בקו אחד וישיר מהסיפור גר־שים של ברדיצ'בסקי, שהוא תיאור הגלות בהתגלמותה, ועד אל הטרילוגיה הירושל־מית של ראובני, תוך רישום ומיון התפת־חותה של המודרנה בספרות העברית, על כל הפרובלמטיקה שלה.

פרופ' דן מירון, שפירסם כבר כמה ספרי ביקורת מבריקים, מעמיד עצמו ב־ספר זה, אם לצטט את הערכתו של **יורם ברונובסקי** (יחסון רשת), כ„ראש וראשון לחוקרי הספרות העברית בשעה זו", קבי־עה שספק אם יש עליה עוררין כלשהם.

* דן מירון — כיוון אורות — תחנות בסיפורת העברית המודרנית; הוצאת שו־קן; 456 עמודים (כריכה עבה).

מאת דן מירון

מלון לרום אילת מזמין:

לבלות 5 ימים, ללון 4 לילות, ולשלם עבור 3 בלבד!

הילדים חינם!

ישראלים. הקיץ חופשה מיוחדת באוירה בינלאומית במלון לרום אילת (בתוקף עד 15/8):

- לילה רביעי חינם (לינה וארוחת בוקר).
- ילדים עד גיל 18 הלנים בחדר ההורים חינם (לינה וארוחת בוקר).

מלון לרום אילת, יותר חופשה מחופשה בחו"ל עם אין סוף אפשרויות בילוי:
מועדון לילה — דיסקוטק "אואזיס".
מסך וידיאו ענק — ספורט בידור, פופ וספורט.
בריכת שחיה מפוארת עם מזנון — בר בתוך המים.
מיני גולף, כדור־סל, כדור־עף.
מגרש שח־מט ענק, טניס.
סקי־מים, גלשני־רוח, סירות־זכוכית.
יכטה מפוארת לטיולים יומיים.
מועדון צלילה בינלאומי.
חוף פרטי מפואר עם פינת חי, שמשיות ושרותי חוף.
תכנית בידור עשירה.
ערבי בר־בי־קיו.
קפה מנחה לצלילי מוסיקה בטרקלין, אל מול הים האדום.
מבצעי סיור מיוחדים באזור.
השכרת רכב במחירים מוזלים.
מגרש משחקים לילדים ושרותי שמרטף.
לפרטים נוספים וברור מחירים נא לטלפן למלון לרום אילת, טלפון 059־4111;
מלון לרום ת"א, מחלקת מכירות, טל: 03־295588;
או — לרום מלונות ביל. בע"מ, ת"א, טל: 03־296571/2/3, מחלקת ההזמנות.

מלון לרום אילת

מחיר לדוגמא:
5 ימים, 4 לילות, זוג הורים +2 ילדים, לינה וארוחת בוקר — 9900 ל"י בלבד, כולל כל המיסים!

להתראות הקיץ במלון לרום אילת!

רחל מרחלת על כל העולם

חזרה למסיבות במלוא המרץ

איון גולדהירש
שוב במחזור

קצת כאב הלב על הפזמונאי **איון גולדהירש**, אם כי באיזשהו מקום הבנתי שפשוט טוב לו, לכן לא רואים אותו יותר במסיבות.

חיסוריו של גולדהירש במסיבות יכולים להצביע על שתי אפשרויות: או שהמסיבות לא בסדר, או שמשהו מאוד לא בסדר קרה לאילן. הבחור הזה היה דוהר ממש ממסיבה למסיבה, בוחר לו את הכי חתיכות בכל מסיבה, וממשיך הלאה.

לפני כמה חודשים הוא נעלם מהנוף בלילות השבת. לא רק אני לא יכולתי להרשות לעצמי לא להבין מה בדיוק קרה. הסתבר שאילן מאוהב עד לתנוכי אוזניו, בסטודנטית יפה בשם **מיכל**. היא שהפכה אותו ליושב בית, והיא שהפכה את המסיבות למיותמות.

אבל פתאום, ככה לפתע, הוא שוב חזר למסיבות, הפעם עם מרץ מחודש. ההסבר היחידי לכך היה שרומן הסוער עם מיכל הסתיים. את ההשערה ההגיונית הזאת אישר אילן במו־פיו.

אז עד המיכל הבאה, בואו ונבלה.

לא צריך לדאוג

כשאני שומעת על זוגות שנפרדים אני תמיד דואגת. אולי הוא לא ימצא מישהי אחרת, טובה כמוה, ואולי, מה שיותר גרוע, היא לא תמצא מישהו אחר, טוב כמוהו.

אבל לאיש אחד אני לא דואגת, זהו **יצחק** („איציק") **אזקומברי**, בעל רשת החנויות למכירת בורקס, ביצים קשות ו־יוגורט, סמי ובנין.

אחרי שסיים להקים את האימפריה שלו והתגרש מאשתו, אם לשני ילדיו, החליט איציק להיות נער זוהר בכל מחיר. הוא אוהב שכותבים עליו במדורי הרכילות, אוהב להיראות בכל מסיבה בעיר, ואוהב

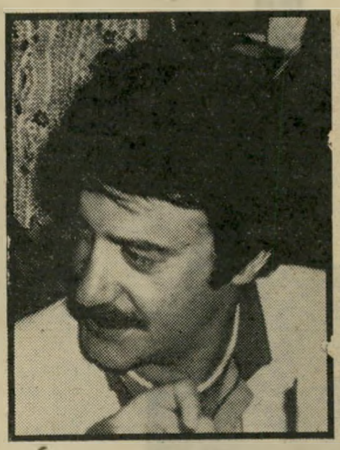

יצחק אזקומברי
מסע צייד

צעירות יפות המסתכלות עליו בעיני עגל. ובעצם מי לא אוהב את זה?

הרומן האחרון שלו היה עם **לאה אבגי**, צעירה שחרחורת בעלת גוף משגע ועיניים כחולות. אני לא יודעת אם זה היה לכבוד איציק או לכבוד העובדה שלאה נבחרה כאחת מסגניות מלכת־היופי, אך לאה החליפה את שם משפחתה לאבני.

מסתבר שלא כל מי שמשנה שם משנה גם מזל. העניין הזה עם לאה לא הלך ועכשיו איציק נמצא באחד ממסעות הציד הכי אינטנסיביים שלו.

ראו הוזהרתן.

שחק אותה עד הסוף

נדב זויתן
שותפות פוריה

הסיפור הזה הוא הפינה הטובה שלי השבוע. אתם בוודאי מכירים את **נדב זויתן**, אם לא פנים־אל־פנים אז מתוכניות בילוי נעים שהוא מפיק בגלי צה"ל, ואם לא המתוכניות שהוא מפיק בגלי צה"ל אז מהסרטים הדוקומנטריים שהוא מביים לטלוויזיה.

ובכן, בין נדב לבין עוזרת הבמאי של שחק אותה, **דליה מבורך**, מתנהל אחד הרומנים היפים שאני מכירה.

דליה, גבהת הקומה, בעלת השיער ה־ג'ינג'י המסופר קצר, לא רק מתגוררת עם נדב, אלא גם מתכוננת לעבוד איתו. וזה לא קשה כששני בני הזוג עוסקים בערך באותו תחום — רדיו, טלוויזיה, קולנוע. בקרוב עומד נדב לביים סרט עלילתי ארוך ועוזרת־הבמאי שלו תהיה, כמובן, דליה.

האשה שהצליחה להשתלט על ינוקא

אני חושבת שההנהלה החדשה של חברת ארקיע צריכה לקנות **לורד** כרטיס טיסה, לכיוון אחד, לכל מקום בעולם שבו היא

משה ינוקא
ירידה במכירות

תחפוץ. כי אם ורד, צעירה בת קיבוץ ובת 22, תמשיך להיות בארץ, ימשיכו ההכ־נסות של ארקיע לרדת בצורה ניכרת.

ומעשה שהיה כך היה. **משה ינוקא**, ואני יודעת שרק מעטים מכם יודעים ששמו הפרטי הוא משה, יושב לו בשנים האחרונות בעיר הדרומית אילת, ומנהל את הבידור באחד מבתי־המלון.

אבל רק על עבודה, ים ושמש אי־אפשר לחיות, צריך גם אהבה קטנה בלב. ינוקא סיים למפות את כל חתיכות אילת, והת־בר לו שהוא צריך יבוא צפוני, ואני לא מתכוונת לסקדינביות אלא לסתם תל־אביביות, ירושלמיות ואפילו קיבוצניקיות.

כך קרה שחברת ארקיע לא הפסיקה למכור כרטיסי טיסה לצעירות נאות החתי־כות שירדו לאילת כדי להיפגש עם ינוקא. לעיתים היא גם היתה מוכרת כרטיסים לינוקא, כדי שיעלה לחדש את המלאי ולהעשיר את פנקס־הטלפונים שלו.

אבל לפני חצי שנה אירעה מפולת מיסחרית לארקיע. ינוקא הכיר את ורד. ורד באה אליו ונשארה איתו. אבל לא סתם נשארה. כמו שהיא רק בת 22, ככה היא מצליחה לסדר את הטרפיק. לא עוד חתיכות המגיעות במטוסים, לא עוד נסי־עות של ינוקא לתל־אביב. אם נוסעים לתל־אביב זה ביחד, לעשות קצת קניות.

אני לא יודעת מה ייצא מהרומן הזה. אבל מה שכבר יצא ממנו זה ינוקא אחר, סולידי יותר ויושב־בית יותר.

חוק התורה והלימודים

מה שהאיש הזה מרשה לעצמו, ומה שהן מרשות לו, אוזניים תצילנה. אני מתכוונת **לפסל** ידוע.

וסיפור שהיה כך היה. **ירדה צעירה**, כבת 15 ועוד כמה חודשים, היתה אחת התלמידות המצטיינות באחד מבתי־הספר הכי יוקרתיים של תל־אביב. יום אחד, ככה ממש, בוקר אחד, קראו המורים להורים לבית־הספר, והפעם לא סיפרו להם כמה שהבת שלהם נהדרת, אלא איך היא ירדה בלימודים, ואיך ירד אחוז ההשתתפות שלה בשעורים.

כמו כל הורים מודרניים הם לא אמרו מאומה לבת שלהם, התייעצו עם פסיכולוג, רכשו וקראו ספרי חינוך, והחליטו שהזמן יעשה את שלו. אבל כשנכשלה הצעירה בבחי־נות המגן שלה, שכחו ההורים את התורות הפדגוגיות היפות והתחילו לחקור בעניין.

התברר להם שהילדה הטובה אכן אורזת מדי בוקר את הילקוט ולוקחת אי־תה סנדוויץ לבית־ספר, אך במקום להגיע למוסד החינוכי, היתה מגיעה ישר אל הדירה של הפסל. הם, כמובן, לא עשו שום דבר מהדברים שאתם עכשיו חושבים. לפסל יש גישה מיוחדת וכובשת נערות בגיל ובסוג הזה, אבל מתמטיקה ותלמוד הם בוודאי לא למדו.

כשניסו ההורים להעביר את רוע הגזירה ולהחזיר את הבת אל חיק התורה והלי־מודים הם נתקלו בעקשנות נמרצת, מהסוג שאף פעם לא היתה מתכוונת הבת שלהם. רק אז התברר להם שהבת מאוהבת באדם המבוגר ממנה כימעט פי ארבע.

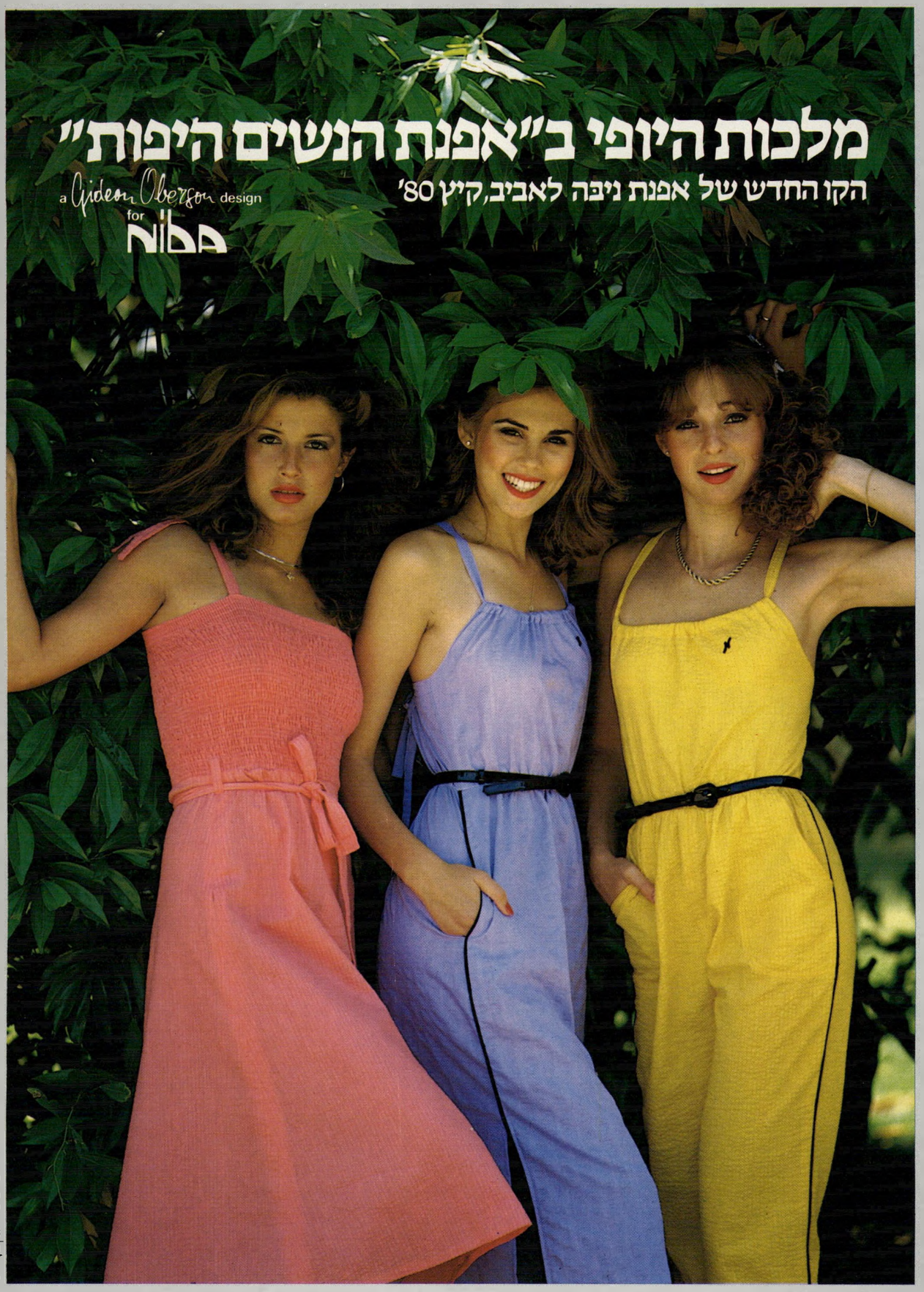

מלכות היופי
בדגמי הקרפ/כותנה החדשים
של אפנת ניבה

באמצע:
מלכת היופי - אילנה שושן
ב"דנה"

משמאל:
נערת ישראל - ענת זמיר
ב"אולה"

מימין:
מלכת החן - עירית אלטמן
ב"אורנה" (אוברול)

הדפסים, סריגים
ובדים בלעדיים -
מרהיבים ביופיים.
עיצוב עדכני של צוות
מעצבים בראשות גדעון אוברזון,
עשו את אפנת ניבה לסיפור הצלחה בינלאומי.

בבתי האפנה היוקרתיים בעולם, מוצגת אפנת ניבה,
לצד יצירותיהם של המעצבים הנחשבים בעולם.

את דגמי אביב/קיץ 80', תוכלי להשיג גם בבתי האפנה
המובחרים בישראל.

עבה ניבה

אלעזר פרסומאים | בולם

ניבה בע"מ דרך נמיר 25, ת"א

84 עמודים

ר"ג סיון תש"ם, 28.5.1980 מיספר 2230 שנה 44 המחיר: 5.00 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

פירסום תמונה זו יהיה עבירה פלילית

אם תתקבל הצעת־החוק של שמואל תמיר

שר־המישפטים
שמואל תמיר